ŽIVOT ŠTOVANJE I MILOSTI BL. NIKOLE TAVELIĆA

"KALIT" ŠIBENIK

Napisao

O. ANTE CRNICA

doktor bogoslovlja i obaju prava
b. profesor bogoslovlja i kan. prava
vice-postulator za kanonizaciju Bl. Nikole Tavelića

ŠIBENIK
1 9 5 8

PREDGOVOR

Pitanjima, koja se odnose na našega slavnog zemljaka Bl.Nikolu Tavelića, bavim se već nekih 2o godina. Kroz to vrijeme napisao sam i nekoliko većih i manjih radova na hrvatskom, latinskom i talijanskom jeziku. Neki su od njih objelodanjeni u našim i stranim listovima i časopisima.

Najvažniji od tih radova jesu: 1)Bl.Nikola Tavelić, njegov rod i rad; 2)Bl.Nikola Tavelić - dika i ponos hrv. naroda; 3)Historico-iuridica dilucidatio vitae, martyrii et gloriae B.Nicolai Tavelić, incliti Martyris Ordinis Minorum, splendoris et protectoris gentis Croatorum, canonizationi eius aequipollenti dicata, recurrente triplici anniversario a diffusione cultus eius et gloriae; 4)De canonizatione aequipollenti in favorem B.Nicolai Tavelić, Ord.Min,Martyris; 5) Per la canonizzazione equipollente del B.Nicola Tavelić, dei Minori,Martire.

Od ovih radova objelodanjeni su samo drugi i peti. Drugi je objelodanila "Liga Bl.Nikole Tavelića" u Zagrebu g. 1944; peti je izašao u časopisu "Vita Minorum" u Mlecima g.1957, br. 6. Treći i četvrti rad je u tisku, a određeni su, da posluže kao osnov za raspravljanje o ekvipolentnoj kanonizaciji Bl.Nikole.

Neki crkveni dostojanstvenici, kojima je poznat sadržaj trećega rada, izrazili su želju, da bi se taj rad preveo na hrvatski i objelodanio. Na žalost, toj želji nije moguće udovoljiti s više razloga. U prvom redu radi toga, jer je to strogo znanstveni rad, u kojemu su sva pitanja obrađena kritički: što široku javnost toliko ne zanima. Za širu javnost kao i za širenje štovanja Bl.Nikole korisnije je, da se objelodane milosti, dobivene zagovorom Bl.Nikole, napose one koje javnosti još nisu poznate. Radi toga smo se odlučili na ovaj rad, u kojemu se, prema zaključcima u trećem i četvrtom radu, ukratko prikazuje život i štovanje Bl;nikole, a potanje se navode milosti, dobivene po njegovu zagovoru.

Na ovaj novi rad potakle su nas još dvije okolnosti:

prvo, jer Bl.Nikola nije kod nas dovoljno poznat; drugo, jer neki prave propagandu protiv kanonizacije Bl.Nikole.

Što se tiče prvoga, za nas na žalost još vrijedi prigovor, što ga je blagopok.kard.H.Pellegrinetti uputio Hrvatima g.1939, kad su ga posjetili prigodom izbora i krunisanja sadašnjega slavno vladajućeg Pape Pija XII. Kard.Pellegrinetti bio je kod nas dugo godina apost.nuncij, pa je dobro poznavao stanje stvari. On je tom prigodom rekao: "Velik je nedostatak kod vas, što ne štujete svoje svete ljude. Koliko je samo bilo vaših mučenika! Pa tko o njima što zna?" (Hrv.Straža, 14.III.1939, br. 61). - Da je Bl.Nikola Tavelić kod nas zaista slabo poznat, to pokazuju i dvije činjenice. Jedan odlični gospodin, zamoljen, da nam saopći, ako je doznao za koju novu milost Bl.Nikole Tavelića, odgovorio je najiskrenije: "Ja nisam čuo ni za stare, a kamo li za nove milosti Bl.Nikole Tavelića". Jedan drugi pitao je najozbiljnije, da li je Bl.Nikola Tavelić uopće postojao! Ovdje možemo dodati, da takovi slučajevi nisu usamljeni.

Druga okolnost, koja nas je potakla na ovaj novi rad o Bl.Nikoli, jest to, što se u javnosti pravi propaganda protiv njegova proglašenja svetim. Propaganda je prije bila usmena, a pred kratko vrijeme počela je i pismena. U mjesecu travnju o.g. razaslan je iz Zagreba nepotpisani letak, umnožen pisaćim strojem, naveden niže među Izvorima i pomagalima za povijest Bl.Nikole Tavelića. Taj je letak pun uvreda i kleveta, najviše za Bl.Nikolu. Kao takav on ne zaslužuje, da mu se posvećuje pažnja. Ali budući da mu je svrha,da neupućene zavede u bludnju i onemogući kanonizaciju Bl.Nikole, služeći se Voltaire-ovom metodom (Lažite, lažite, prijatelji moji; uvijek će nešto ostati), navodi izvore koji ne postoje, izvrće činjenice, tvrdi nešto što se ne može kontrolirati i što je moglo nastati samo u njegovoj mašti. Tako na pr. poriče Bl. Nikoli mučeništvo, štovanje, milosti; nazivlje ga talijanskim importom, vrtirepim šibenskim talijanašem; ruga se s njegovim a i sadrugim relikvijama; omalovažuje

crkveni postupak pri kanonizacijama, i t.d. Radi svega toga taj pamflet ne zaslužuje, da mu se posvećuje pažnja. Ali budući da su mu neki naivni nasjeli, smatramo potrebitim, da se prigodno na nj osvrnemo. S istog razloga smatramo potrebitim osvrnuti se na neka pitanja s time u vezi, kao na rodni kraj, prezime, narodnost, redovnički naziv Bl.Nikole, na koja se inače ne bi osvrnuli.

Uvjereni smo, da će ovaj rad, iako ograničen, ipak dosta doprinijeti koliko boljem poznavanju Bl.Nikole, toliko povećanju njegova štovanja i njegove slave.

DOMINIKANSKI FIL. - TEOL. INST. „AKVINAC" DUBROVNIK

S A D R Ž A J

Str.

PREDGOVOR I.
SADRŽAJ IV.
IZVORI I POMAGALA ZA POVLJEST BL.NIKOLE TAVELIĆA VI.

I. Svjedočanstva prije g.1889. VI.
II. Izvori i pomagala od g. 1889. unaprijed XIV.

Pogl. 1
ŽIVOT BL.NIKOLE TAVELIĆA

1. Rodni kraj Bl.Nikole 1
2. Rod Bl.Nikole 2
3. Narodnost Bl.Nikole Tavelića 3
4. Prezime Bl.Nikole 5
5. U franjevačkom Redu 8
6. Redovničko ime Bl.Nikole 9
7. Redovnički naziv Bl.Nikole 1o
8. Školovanje Bl.Nikole 11
9. U Rivotortu kod Asiza? 14
1o. Misionar u Bosni 14
11. Diplomatska djelatnost Bl.Nikole u Bosni? 17
12. Bl. Nikola u Sv.Zemlji 18
13. Svetački život Bl.Nikole 19
14. Bl. Nikola i Bl. Dj. Marija 2o
15. Betlem i Kalvarija 22
16. Mučeništvo Bl.Nikole 23
17. Čudesa prigodom mučeništva 26
18. Mučeništvo Bl.Nikole u očima Božjim 28
19. Mučeništvo Bl.Nikole u očima povijesti 29
2o. Mučeništvo Bl.Nikole u očima pamfletiste 3o

Pogl.2
ŠTOVANJE BL. NIKOLE TAVELIĆA

1. Štovanje Bl.Nikole u franjev.Redu 33
2. Štovanje Bl.Nikole u Šibeniku 34
3. Odobrenje štovanja Bl.Nikole 36
4. Nepoznati dokazi štovanja Bl.Nikole u prošlosti 39
5. Glasovi protiv štovanja Bl.Nikole Tavelića 43
6. Porast i proširenje štovanja Bl.Nikole 46
7. Prve molbe za proglašenje Bl.Nikole svetim 49
8. Umjetnici za Bl.Nikolu Tavelića 51
9. Svetišta Bl.Nikole Tavelića 53
1o. Relikvije Bl.Nikole Tavelića 59
11. Liga Bl. Nikole Tavelića 61
12. Štovanje Bl. Nikole u posljednje doba 62
13. Štovanje Bl.Nikole Tavelića u stranom svijetu 64
14. Dan Bl.Nikole Tavelića 66
15. Bl.Nikola Tavelić-nebeski zaštitnik hrv.naroda 67

Str.

16. Zašto se traži ekvipolentna kanonizacija za Bl. Nikolu 68
17. Novi postulator u kauzi Bl.Nikole 7o
18. Nove molbe za kanonizaciju Bl.Nikole 72

Pogl. 3

MILOSTI BL. NIKOLE TAVELIĆA

1. O milostima Bl.Nikole Tavelića uopće 76
2. Bl.Nikola Tavelić - veliki dobročinitelj djece 78
3. Bl.Nikola Tavelić pomaže u bolestima glave i grla 95
4. Bl.Nikola Tavelić pomaže pri otrovanjima 111
5. Bl.Nikola Tavelić pomoćnik u grudnim i trbušnim bolestima 113
6. Bl.Nikola Tavelić pomaže u bolestima nogu i reume 123
7. Pomoć Bl.Nikole pri operacijama 131
8. Pomoć Bl.Nikole u živčanim i duševbolestima 133
9. Bl.Nikola Tavelić zaštitnik u ratnim strahotama 136
1o. Pomoć Bl.Nikole u ekonomskim teškoćama 14o
11. Bl.Nikola Tavelić pomoćnik u raznim prigodama 142
12. Bl.Nikola pomaže u bolestima domaćih životinja 149
13. Ostale milosti Bl.Nikole Tavelića 151

IZJAVA I NAPOMENA 155

ZAKLJUČAK 156

.....

IZVORI I POMAGALA ZA POVIJEST BL. NIKOLE TAVELIĆA

Premda je pod teškim turskim jarmom nestalo crkava i samostana, pa i samih mjesta, u kojima je naš slavni zemljak Bl.Nikola Tavelić živio i djelovao, te se je na mnogima od tih područja izgubila i uspomena na njega, ipak su nam u drugim krajevima sačuvana brojna svjedočanstva o njemu. Ta su svjedočanstva možda brojnija, nego za mnoge druge velike muževe njegova vremena. Ona su za nas dragocjene, jer s pomoću njih možemo napisati lijepu i uvjerljivu povijest života, mučeništva i slave Bl. Nikole Tavelića, našega velikoga i slavnoga domorodca.

Na temelju tih svjedočanstava napisan je i ovaj rad. Da ih ne moramo kasnije na pojedinim mjestima navađati, smatramo uputnim navesti ih odmah u početku i na njih uputiti čitatelja, da se vidi u kako je brojnim spomenicima prošlosti sačuvana uspomena na Bl.Nikolu Tavelića i kako je on bio slavan ne samo kod nas, nego i u stranom svijetu.

Najprije ćemo donijeti svjedočanstva, koja o Bl.Nikoli govore do god.1889, t.j. prije nego je odobreno njegovo javno štovanje, zatim ona nakon g. 1889, t.j. nakon što je odobreno Blaženikovo javno štovanje. Ostalih izvora i pomagala, koja ne rade o Bl.Nikoli izravno, nego o pitanjima s njim u vezi, ovdje ne navodimo, nego čitatelje upućujemo na radove navedene u Predgovoru.

I. Svjedočanstva prije god. 1889.

1. Vatikansko izvješće 1 o mučeništvu Bl.Nikole i drugova, napisao (latinski) neposredno nakon njihove mučeničke smrti, 2o. I.1392, starešina franjevačkog samostana na Brdu Sionu u Jeruzalemu i kustod Sv.Zemlje Fr. Gerard Calvet, OFM; sačuvano u Vatikanskom arhivu, Regest.Pont.Aven.Clementis VII, god. 14, dio 2, svez. 66, list 2o; objelodanio poznati orientalist Pavao Durieu

sa svojim bilješkama u "Archives de l'Orient Latin" 1881, str. 539-546; P.Jeronim Golubovich, OFM, u svom djelu "Biblioteca bio-bibliografica della Terra Santa e dell' Oriente Francescano", sv.V, Quaracchi 1927, br.232, str. 282-288, i drugi.

2. Pismo istoga Fr.Gerarda Calvet od 2o.I.1392,o istoj stvari, upravljeno Kataloncima u Damasku, sačuvano na istom mjestu.

3. Vatikansko izvješće 2, iz istoga vremena i o istom predmetu, nepoznatog pisca, sačuvano u Vatikanskom arhivu, Regest.Pont.Aven.Clementis VII,god.13, sv.61, dio 1, još neobjelodanjeno.

4. Leipziško izvješće, o istoj stvari, nepoznatog pisca, sačuvano u knjižnici leipziškog sveučilišta, prepisano u Kodeksu 645 god. 1394, 8.travnja, još neobjelodanjeno.

5. Šibensko izvješće, iz istog vremena i o istoj stvari, nepoznatog pisca, sačuvano u više primjeraka, napose: 1) u ulomku franjevačkog Brevijara u Šibeniku od g.1411; 2)u prepisu O.Jacinta Dobrovića,OFMConv, od g.1733; 3)u Spisima postupka za odobrenje štovanja Bl.Nikole, objelodanio Sv.Zbor Obreda u Rimu g.1888: Summarium, Doc. I, str.23-26.

6. Vallicellsko izvješće, iz istog vremena, o istoj stvari, nepoznatog pisca, sačuvano u knjižnici Vallicelle u Rimu, pronašao g.1929. Dr O.Petar Jus, OFMConv,djelomično objelodanjeno u "Novoj Reviji", Makarska 1933, str. 378-379.

7. Mletačko izvješće, iz istog vremena, o istoj stvari, poslao, po svjedočanstvu mletačkog patricija Ruđera Contarini 19.III.1393, Fr.Gerard Calvet istom Ruđeru za njegova brata, onda studenta u Oksfordu, kasnijeg patrijarha u Carigradu (V.GOLUBOVICH,Biblioteca bio-bibliografica, V, 272 sl.).

8. Zadarsko izvješće, iz istog vremena, o istoj stvari, napisao neki Franjevac u Jeruzalemu, sačuvano u franjevačkom samostanu u Zadru, na pergameni, iz koje ju je O.Jeronim Parčić, OFMConv, doktor bogoslovlja i umjetnosti, prepisao u Knjigu Kustodije, i to kao gvardijan sa-

mostana Sv.Frane u Šibeniku sa zakletvom posvjedočio 1. I.1655. (V. Spisi postupka, Summarium, Doc.II,str.27).

9. Tuluško izvješće, iz istog vremena, o istoj stvari, poslao, po svjedočanstvu nepoznatog Tulužanina iz 17. st., Fr.Gerard Calvet franjevačkom samostanu u Tuluzi u Francuskoj (GOLUBOVICH, Biblioteca, V, 29o sl.).

1o. Izvješće u Franjevačkoj kronici, iz istog vremena, o istoj stvari, od Fr.Gerarda Calvet s njegovim pismom, prepisano, po svjedočanstvu istoga nepoznatog Tulužanina, u Franjevačkoj kronici (GOLUBOVICH, Biblioteca, V, 29o sl.).

11. Miraspicijsko izvješće, iz istog vremena, o istoj stvari, od Fr.Gerarda Calvet s njegovim pismom, nekoć čuvano, po svjedočanstvu istoga nepoznatog Tulužanina, među rukopisima franjevačkog miraspicijskog samostana u Francuskoj (GOLUBOVICH,Biblioteca, V, 291).

12. Svjedočanstvo Ruđera Contarini, mletačkog patricija, od 19.III.1393. o gore navedenom Mletačkom izvješću (V. br. 7).

13. Svjedočanstvo nepoznatoga Mletačkog hodočasnika od oko g. 14oo, sačuvano u Vatikanskom arhivu, Barb.lat. 3695, fol.56r.

14. Tractatus de martyrio sanctorum, rukopisno djelo nepoznatoga carigradskoga klerika, od g. 1435-1437 (GOLUBOVICH, Biblioteca, V, 29o-297).

15. De excellentia Ordinis S.Francisci, govor Sv. Jakova Markijskoga od g.1449, objelodanjen u "Archivum Franciscan.Historicum" 1911, str. 3o3-313.

16. Chronicae antiquae, na koje se pozivlje Sv. Jakov Markijski u svom govoru g. 1449 (Archiv. Franc. Histor. 1911, 311 sl.).

17. Chronica antiqua hispanica o Bl.Ivanu iz Cetine i Bl.Petru iz Duennas-a, iz 15.st. (V.WADDING P.L.,OFM, Annales Minorum, uz g.1397, br.2; GOLUBOVICH,Biblioteca, V,299 sl.).

18. Chronica antiqua anglica, iz 15.st. (V. "Analecta Franciscana", 1885, 257).

19. Compendium chronicarum Ordinis FF.Minorum, djelo Fr.Marijana iz Firence + 1523 (Archiv.Franc.Histor.1910, 703).

20. Delle chroniche de Frati Minori del Serafico P. S.Francesco, djelo Fr.Marka iz Lisabona, OFM, izdano g. 1557 na portugalskom jeziku, kasnije prevedeno na razne jezike.

21. Historiarum Seraphicae Religionis libri tres, djelo Fr.Petra Ridolfi di Tossignano, OFMConv, izdano u Mlecima 1586, str.986; navedeno u Spisima postupka za odobrenje štovanja, Summarium additionale, str. 7.

22. De signis Ecclesiae Dei, djelo Tome Bozija, svećenika Družbe Oratorijanaca Sv.Filipa Neri, Rim 1591, sv. 1, knj. 7, znak (signum) 27, pogl.3, str.263.

23. Trattato sopra le cose di Sebenico, rukopis šibenskog povjesničara Dominika Zavorovića (Zavoreo) od g.1597, sačuvan u više prepisa, od kojih jedan u arhivu Jugosl.Akademije, Histor.Institut, Zagreb, naveden i u Spisima postupka, Summarium, Doc. V, str. 29 sl.

24. Elogium seu historia passionis B.Nicolai Tavilei et sociorum, iz god. 1636, nekoć u arhivu samostana Sv. Frane u Šibeniku (V.GALVANI,F.A., II re d'armi di Sebenico, sv.1, Venezia 1884, str. 29, bilj.3).

25. Martyrologium Franciscanum, djelo Fr.Artura iz Moustiera (de Monasterio), OFM, izdano u Parizu g.1638 i kasnije više puta.

26. Historica, theologica et moralis Terrae Sanctae elucidatio, djelo Fr.Franje Quaresmius-a, OFM, izdano u Antwerpenu g. 1634-1639, ponovno u Mlecima g. 1880-1882, sv. 2, knj. 1, str. 44.

27. Chroniche ovvero annali di Terra Santa, djelo Fr.Petra Verniero, OFM, iz g. 1646, objelodanio Golubovich u 5 svezaka u svojoj Biblioteca bio-bibliografica, nuova serie, Quaracchi 1930-1936, knj. I, pogl. 38, str. 80.

28. Oporuka Dominika Tavelić od g. 1647, objelodanjena u "Obitelji", Zagreb, 1938, str. 608.

29. Historia cronologica della Provincia di Syria e Terra Santa di Gerusalemme, djelo Fr.Ivana Calahorra, OFM, objelodanjeno god.1650. na portugalskom jeziku, kasnije prevedeno na razne jezike.

30. Zaprisegnuto svjedočanstvo Fr.Jeronima Parčića, OFMConv, starešine samostana Sv.Frane u Šibeniku, iz god. 1655, navedeno u Spisima postupka, Summarium, Doc. II, str. 27.

31. Annales Ordinis Minorum, djelo Fr.Luke Waddinga, OFM, + 1657, izdano više puta.

32. Vite de santi e beati dell'Umbria e di quelli i corpi de'quali riposano in essa Provincia con le vite di molti servi di Dio dell' istessa e catalogo delle Reliquie insigni che vi si conservano, djelo Ljudevita Jacobilli, apost.protonotara u Folignu, 3 sv. izdana 1647 - 1661, sv. 3, str. 24-26.

33. Slike Bl. Nikole Tavelića u crkvi Sv.Frane u Šibeniku, iz sredine 17. st., o kojima se govori i u Spisima postupka, Summarium additionale, str. 11 sl.

34. Arbor epilogica totius Ordinis Franciscani, djelo Algeziras, navedeno u Martyrologium Franciscanum i u Martyrologium Terrae Sanctae, izdano prije g.1638.

35. Catalogus virorum illustrium Franciscanorum, djelo Piquet-ovo, navedeno u Martyrologium Franciscanum i Martyrologium Terrae Sanctae, izdano prije g. 1638.

36. Leggendario Francescano, nel quale secondo l' ordine de' mesi si rapportano le vite, le morti de' Santi, Beati ed altri Huomini Venerabili, et illustri ne' tre Ordini istituiti dal Serafico P. S. Francesco, djelo Fr. Benedikta Mazara, OFM, izdano u Mlecima g. 1676 i kasnije više puta.

37. Svjedočanstvo nepoznatog Tulužanina, iz 17. st., navedeno gore u br. 9, 10 i 11 (GOLUBOVICH, Biblioteca, V, 290 sl.).

38. Menologium magnum Seraphici Patriarchae Francisci, djelo Fr.Fortunata Hueber, OFM, izdano u Münchenu g.1679.

39. Franziskanisches Martyrologium, djelo P.Wolf-a, izdano u Augsburgu g.1703.

40. Annalium Ord. Minorum Supplementa, od g. 1213 do g. 1500, sabrao Fr.P.A.Melissani de Macro, OFM, izdao Fr.A.M. de Turre ab Augusta Pretoria, OFM, u Torinu g. 1710.

41. Bogatstvo i uboštvo, Poviest Vanđelska bogatoga a nesrećna Epuluna i ubogoga a čestita Lazara, spjevao Dr Jeronim Kavanjin, odvjetnik i plemić splitski i trogirski, g. 1701-1710, izdano u Zagrebu prvi put g.1861, drugi put g. 1913.

42. Giardino Serafico, djelo Fr.Petra Antuna iz Mletaka, OFM, izdano u Mlecima g. 1710.

43. Cronologia ovvero Istoria serafica della Osservante Provincia di Corsica, djelo Fr.Petra della Rocca di Rostino, izdano u Lucci g. 1717, ponovno objelodanjeno u "Editions de la Nacelle de Saint François" u korsikanskoj provinciji, Bastia 1937.

44. Leggendario Francescano, navedeno djelo Fr.Benedikta Mazara, ispravio i znatno povećao Fr.Petar Antun iz Mletaka, OFM, Mleci 1722.

45. Svjedočanstvo Fr.Jacinta Dobrovića, OFMConv, u Šibeniku od god. 1733 (V.gore br.5;Spisi postupka, Summarium, Doc. III, str. 27 sl.).

46. Liber archivialis franjevačke provincije Presv. Otkupitelja u Dalmaciji od god. 1747 (u arhivu franjev. samostana Sv.Lovre u Šibeniku).

47. Relazione sulla citta di Sebenico dell' anno 1742, rukopis šibenskog građanina Kristofora Kosirić, prije u arhivu franjevačkog samostana Sv.Lovre u Šibeniku, sada u arhivu Jugosl.Akademije, Histor. Instit., Zagreb.

48. Paraiso Serafico, djelo Fr.Ivana Krstit. de S. Antonio, OFM, napisano na portugalskom jeziku, od g.1749.

49. Oltar na čast Bl.Nikole Tavelića, Mučenika, podignut u crkvi Sv.Frane u Šibeniku g. 1750.

50. Razgovor ugodni naroda slovinskoga, pjesničko-povjesno djelo Fr.Andrije Kačića Miošića, OFM, izdano prvi put g.1756, sa svoja 52 izdanja potpuna i djelomična, od tih 30 prije g. 1889.

51. Korabljica Pisma Svetoga i svih vikova svita događaji poglavitih, djelo istoga Fr. Andrije Kačića Miošića, izdano g. 1760. sa svojih daljnjih 8 izdanja.

52. Supplementum et castigatio ad scriptores trium Ordinum S.Francisci a Waddingo aliisve descriptos, cum Supplemento ad Martyres trium Ordinum S.Francisci, djelo Fr. Jacinta Sbaraglia, OFMConv, +1763, izdano god. 1906 i 1936.

53. Descriptio soluta et rythmica rerum, banorum, caeterorumque heroum Slavinorum seu Illyricorum, ab A. R.P. Andrea Cacich Lingua Illyrica proposita, u kraćem obliku preveo Fr. Emerik iz Bude (Pavić), OFM, Buda 1764.

54. Liber archivialis franjev.provincije Presv.Otkupitelja u Dalmaciji od god. 1764 (u arhivu franjev.samostana u Makarskoj).

55. Illyricum Sacrum, djelo O.Danijela Farlati,D.I., svez.IV, Mleci 1769 (navedeno i u Spisima postupka, Summarium, Doc. X, str. 32 sl.).

56. Libro d'oro dei nobili di Traù, rukopisno djelašce trogirskog plemića Jeronima Buffalis od g.1776,sada u knjižnici Šilović-Slade u Trogiru.

57. Bosna Seraphica seu Chronologico-historica descriptio Provinciae Bosnae dein Bosnae Croatiae nunc Provinciae S.Crucis Croatiae Carniolae Ordinis Minorum S.Francisci, veliko rukopisno djelo O.Mavra Fajdiga,OFM, od god. 1777, u knjižnici OO.Franjevaca, Ljubljana.

58. Adversaria historico-chronologica an.1781 instituta, rukopis nepoznatog Bošnjaka od god. 1781, sada u arhivu Jugosl.Akadem., Histor.Instit.,Zagreb.

59. Martyrologium Terrae Sanctae saec. XVII-XVIII, rukopis nepoznatog pisca 18. st., objelodanjen u časopisu "Diarium Terrae Sanctae" g. 1909.

60. Brevis adnotatio Bosnae Argentinae, eiusque principio (sic), ab anno Christi 1232, ipsiusque interupta continuatione (sic) hactenus qui est an. 1788, rukopis O.Ante Jeramaića, OFM, Neretvanina, od g. 1788, u arhivu franjev. samostana, Zaostrog.

61. Martyrologium Illyricum Fabiano Blaschovichio Episcopo Macarensi dicatum, djelce O.Jakova Coleti,D.I., izdano u Mlecima 1818.

62. Zadarski list "La Dalmazia" od g.1845, br. 11, str.101, u kojemu je članak učenog šibenskog načelnika plemića Antuna de Fenzi, naveden i u Spisima postupka, Summarium, str. 13.

63, Biografia Serafica degli uomini illustri che fiorirono nel Francescano Istituto, djelo Fr.Sigismunda iz Mletaka, OFM, Mleci 1846 (V.također Spisi postupka, Summarium, Doc. XI, str. 33).

64. Seraphisches Martyrologium, djelo Fr.Petra Ausserer, OFM, Salzburg 1860.

65. "Il Cronista di Sebenico", časopis od g.1861, naveden i u Spisima postupka, Summarium, Doc.XII,str.34.

66. Storia universale delle Missioni Francescane, napisao P.Marcellino da Civezza, OFM, sv. 4, Roma 1860; sv.7, dio 3, Firenze 1891.

67. Storia dei Frati Minori dai primordi della loro istituzione in Dalmazia e Bossina, fino ai nostri giorni, napisao O.Donat Fabianić, OFM, Zadar 1863.

68. Annales Ecclesiastici, napisali Baronius, Bzovius, Spondanus i drugi, sv. 26, Bar-le-Duc 1869.

69. Serie di tutti i Ministri Generali di tutto l' Ordine de' Frati Minori con Sunto storico dell' Ordine de' Minori in Dalmazia e Bosnia, napisao O.Ante Lulić, OFM, Split 1869.

70. Schematismus Dioecesis Sibenicensis od g.1877, naveden i u Spisima postupka, Summarium, Doc. XIV,str. 35 sl.

71. Schematismus Prov.Fr.Min.Conventualium, Šibenik 1878, naveden i u Spisima postupka, Summarium, Doc.XV, str. 36 sl.

72. Tableau synoptique de l'histoire de tout l' Ordre Seraphique, djelce P.Marije-Leon (Patrem), OFM, Paris 1879.

73. Archives de l' Orient Latin, uredio Paul Durieu, Paris 1881.

74. Litanie dei Santi della Dalmazia, izdalo više pisaca, Zadar 1882.

75. Il re d'armi di Sebenico, napisao Dr. Fridrih Antun Galvani, 2 sv., Mleci 1884-1886.

76. Franovci države Presv.Odkupitelja i hrv. puk u Dalmaciji, napisao O.Stjepan Zlatović, OFM, Zagreb 1888.

77. Folium Dioecesanum, Organon Curiae Episcopalis Sibenicensis, Šibenik 1882 sl.

78. Spisi postupka za odobrenje štovanja Bl. Nikole Tavelića, Mučenika, izdao Sv.Zbor Obreda, Rim 1888. Sastoji od: Informatio, str. 1-24; Summarium, s. 1-53; Animadversiones, s. 1-11; Responsio ad animadversiones, s. 1-50; Summarium additionale, s. 1-15.

II. Izvori i pomagala od g.1889. unaprijed

1. Concessiones et approbationes officii et missae in honorem B.Nicolai Tavilei, Martyris, Rim 1890.

2. Razni listovi i časopisi: Folium Dioecesanum Sibenicense, Šibenik; Acta Ordinis Fr.Minorum, Rim-Quaracchi; Il Nuovo Cronista di Sebenico, Šibenik; Nova Revija, Makarska; Hrv.Straža, Zagreb; Dijecezanski list Šibenske Biskupije, Šibenik; Katolik, Šibenik; Obitelj, Zagreb; Naša Gospa Lurdska, Zagreb; Svetište Sv.Antuna, Zagreb; Katolički List, Zagreb; Glasnik Sv.Josipa, Zagreb; Glasnik Srca Isusova, Zagreb; Požeške Novine, Požega; Katolička Riječ, Split; Glasnik Sv.Ante, Sarajevo; Vrhbosna, Sarajevo; Danica, Zagreb; Euharistijski List, Dubrovnik; Glasnik Sv.Terezije Maloga Isusa, Dubrovnik; Glasnik biskupije bosanske i srijemske, Đakovo; Vjesnik Đakovačke biskupije, Đakovo; Mala Mladost, Zagreb; Glasnik Bl. Nikole Tavelića, Sarajevo; Blagovest, Beograd, i drugi.

3. Jerusalemska slava jednog Hrvata, napisao Don Krsto Stošić, Zagreb 1935.

4. Bl. Nikola Tavilić i njegovo doba, životopis, napisao Dr Fr. Bernardin Polonijo, OFMConv, Zagreb 1939.

5. Život Bl.Nikole Tavilića, Mučenika, izdali OO. Konventualci, Split 1939, 2 izdanja.

6. Vjenčić Bl.Nikole Tavilića, sastavio Dr Josip Srebrnić, biskup, Zagreb 1940.

7. Apostol Hrvatske, mali životopis Bl.Nikole, napisao Dr. Josip Andrić, Zagreb 1939.

8. Sela šibenskoga kotara, napisao Don K. Stošić, Šibenik 1941.

9. Bilješke o imovini šibenskih Tavelića, rukopis Don Krste Stošića, sada u knjižnici Gradskog Muzeja u Šibeniku.

10. Spisi Vice-postulature Bl.Nikole Tavelića, Zagreb - Šibenik.

11. Spisi Biskupskih Konferencija: Bl.Nikola Tavelić, Zagreb.

12. A propos šibenske plemićke obitelji Tavilića (posebice o bl.Nikoli Taviliću), anonimni pamflet, razaslan iz Zagreba 3. IV. 1958 i kasnije.

13. Biblioteca bio-bibliografica della Terra Santa e dell' Oriente Francescano, napisao P.Jeronim Golubovich, OFM, sv. 5, Quaracchi 1927.

14. Heilige Vorbilder aus der Familie des hl. Franziskus, napisao P.Atanazij Bierbaum, OFM, Werl 1933.

15. Histoire générale de l' Ordre de St. François, napisao Fr. de Sessevalle, sv. 2, Le Puy-en-Velay 1937.

16. L' Aureola Serafica, napisali De Clary-Guzzo, OFM, sv. 6, Venezia 1950.

...===...

Pogl. 1

ŽIVOT BL. NIKOLE TAVELIĆA

1. Rodni kraj Bl.Nikole

Sve do u najnovije vrijeme nije bilo poznato, da je Tavelića bilo igdje drugdje, osim u Šibeniku. Trogirski Tavelići kao i oni u okolici Šibenika nisu dolazili u obzir, jer su oni onamo došli iz Šibenika i sa šibenskim Tavelićima sačinjavali jednu obitelj. Suviše nije se znalo, da u nekom drugom mjestu postoji predaja, da se je Bl.Nikola ondje rodio. Stoga su riječi pisaca, da je Bl.Nikola Tavelić "iz Šibenika", "od Šibenika" tumačene u strogom smislu, naime ne samo da potječe iz šibenskog kotara, nego da se je u Šibeniku i rodio.

Ali kad je šibenski povjesničar i heraldičar Dr Fridrih Antun Galvani, po rodoslovnom stablu šibenskih Tavelića utvrdio, da su se oni odnekle naselili u Šibenik u drugoj polovici 14.st.; kad je po ondašnjim franjevačkim zakonima postalo nedvojbeno, da Bl. Nikola nije rođen u Šibeniku - jer da je rođen u Šibeniku, u franjevački Red ne bi stupio u Bribiru na području Lučke županije, nego u Šibeniku, kad se saznalo za predaju, da se je Bl. Nikola rodio na području Lučke županije, u mjestu Velimu - onda je bilo jasno, da se ne može tvrditi, da se je Bl. Nikola rodio u samom Šibeniku. Njega se može i mora nazivati Šibenčaninom u širem smislu, zato što se je rodio na području šibenskog kotara, kao što se govori o mnogim drugim muževima iz srednjega vijeka, pa i kasnijih vremena. O Bl. Nikoli to se može reći tim radije, što se je njegova obitelj u Šibenik doselila malo poslije njegova rođenja i tu boravila sve do god. 1649., kad je, uslijed kuge, izumrla.

Mjesto Velim nalazi se, kako je rečeno, na području nekadašnje Lučke županije. Ta je županija nastala g.1348, kad su se 4 starohrvatske (političke) župe: Bribir, Nin, Luka i Sidraga ujedinile u jednu županiju. Ona je obuhvatala područja od Zadra i Karina do Šibenika i Skradina prema moru. Mjesto Velim sa svojom okolicom, radi prirodne

ljepote i plodnosti zemlje, koju natapa potok Velištak, smatralo se još g.1647. zemaljskim rajem. Tvrđava Velim, sagrađena u četvornom obliku na živcu kamenu s tornjevima u suprotnim uglovima, u srednjem vijeku bila je važna strategijska točka, kasnije važan branik šibenskog kotara. Mjesto je za turske najezde teško stradalo, a tvrđavu su Mlečani, kad su je g. 1647. preoteli Turcima, zapalili. Još g.1708. nakon oslobođenja od Turaka, na župu Velim spadalo je 15 sela sa 5 crkava. Sjedište župe više puta se mijenjalo, dok nije g. 1752. ustaljeno u Stankovcima, koji su nastali od stanova velimskih žitelja. Velim je, što radi iseljenja žitelja što radi malarije, propao, te je sada neznatno selašce od dvadesetak obitelji.

Na području bivše Lučke županije, odnosno na području nekadašnjeg franjevačkog samostana u Bribiru, još nakon oslobođenja od Turaka, Tavelići su se nalazili u mjestima: Velim, Stankovci, Čista, Grabovac i Dragišići, koja su mjesta sva spadala na župu Velim. Kako se razabire iz crkvenih matičnih knjiga, oni su u 18.st. bili u izumiranju, dok ih nije sasvim nestalo sa zadnjim izdankom, Marijom Tavelić, koja je preminula na Veliku Gospu, 15.VIII.1815.

2. Rod Bl. Nikole

O roditeljima Bl.Nikole Tavelića ne znamo ništa pobliže. Iz rodoslovnog stabla, što se nekoć čuvao u knjižnici ugledne obitelji Difnico (Divnić) u Šibeniku (posljednji potomak Melhior Difnico odselio se g. 1944. iz Zadra u Italiju), zaključio je Dr Galvani, da bi mu vjerojatno ocu bilo ime Bogdan, bratu Petar, a dvama sinovcima Ivan i Cvjetko (Florio). Od ove dvojice potekli su mnogi drugi, tako da je Tavelića u Šibeniku bilo dosta, pa su odatle prešli i u Trogir, a imali su svojih posjeda i u drugim mjestima oko Šibenika.

P. Krizostom Guzzo, OFM, u novom izdanju djela "L' Aureola Serafica", sv.6, g.1950.str.113, navodi neke potankosti o Blaženikovoj braći i sestrama, da mu u nježnoj dobi nisu pokazivali potrebite obzire; nego tek onda, kad je on htio da uđe u franjevački Red, želeći ga tada odvra-

titi od nauma. Nastojanje njihovo bilo je bez uspjeha, jer je mladić čvrsto odlučio i proveo svoj naum. Ovih potankosti ne možemo uzeti u obzir; jer, kako se zaključuje iz rodoslovnog stabla, Nikola nije u djetinjstvu ostao siroče, nego bi ga otac dugo preživio, a tih potankosti ne nalazimo kod nijednoga pisca, pa ni kod onih na koje se P. Guzzo poziva.

Iz grba obitelji Tavelić vidi se, da se je ta obitelj, u prvom redu njezin osnivač odlikovao raznim duhovnim i vremenitim vrlinama. Obitelj Tavelić uživala je nasljedno plemstvo, iz čega slijedi, da je Bl.Nikola bio plemenitog roda.

Iz raznih službenih isprava razabiremo, da je obitelj Tavelić u Šibeniku bila veoma moćna, da je uživala velik ugled, da su njezini članovi pripadali ne samo svjetovnom, nego i crkovnom i redovnom staležu; da su obnašali visoke svjetovne i crkovne službe, ne samo u Šibeniku, nego i u drugim mjestima; da su imali velikih posjeda, ustanovljivali nabožne i dobrotvorne ustanove i poklanjali im svoja vremenita dobra.

3. Narodnost Bl. Nikole Tavelića

Nepotpisani pisac pamfleta protiv Bl. Nikole Tavelića smatra Bl.Nikolu "talijanskim importom", "članom poznate talijanaške obitelji u Šibeniku", "vrtirepim šibenskim talijanašem".

Prije svega treba napomenuti, da je Bl. Nikola Tavelić umro 21 godinu prije, nego je Šibenik došao pod Mletačku vlast; pa se njega ne smije dovoditi u vezu s kasnijim događajima. Nadalje ondašnja pripadnost Mletačkoj republici, kojoj su kasnije pristupili i ostali dalmatinski gradovi, osim Dubrovnika, nije imala sadašnjega nacionalnoga karaktera; pa se nepravda nanosi našoj prošlosti, kad se sadašnji mentalitet prenosi na ondašnja vremena.

Za prosuđivanje nacionalnog osjećanja Bl. Nikole Tavelića od presudne je važnosti činjenica, da je Bl. Nikola sav svoj javni život proveo među hrvatskim življem u Bo-

sni, pod kraljem Stjepanom Tvrtkom I. Iz Bosne je otišao tek nakon kraljeve smrti, koja je bila 21. III.1391. u Sv. Zemlju, gdje je podnio mučeničku smrt 14.XI.iste godine. Stoga samo zlonamjernost može Bl.Nikolu Tavelića nazivati "vrtirepim šibenskim talijanašem".

Jednako tako samo zla namjera može Bl.Nikolu smatrati "talijanskim importom". Obitelj Tavelića nastala je,kako je rečeno, na čistom hrvatskom tlu, na području Lučke županije, od stare hrvatske korenike, od hrvatskog praplemena Šubića. Na području te županije živjelo je više hrvatskih praplemena, kao što su Kačići, Kukari, Lapčani-Karinjani, Mogorovići, Tugomirići i Šubići. Od ovih plemena nastale su razne obitelji, ogranci i druga plemena. Da ispustimo druga plemena, od kojih su nastale pojedine obitelji i ogranci, spomenut ćemo samo one, koji su nastali od plemena Šubića. Od Šubića su nastali: Banići, Banovci, Brebići, Brinčići, Jurići, Jurišići, Krivčići, Markovići, Martinušići, Matijevići, Melići, Miroslavići, Obradići, Obrisići, Pavlovići, Petrovići, Slavogostići, Stipanići, Stojšići, Ugrinići, Zavorovići i drugi.

Od Šubića su nastali i Tavelići. To će nam biti jasno, ako grb obitelji Tavelić usporedimo s grbom Bribirskih knezova Šubića.Trake na grbu označuju hrvatsku narodnost, odnosno pripadnost hrv.kraljevstvu. A one se nalaze na Tavelićevu jednako kao i na Šubićevu grbu, s tom razlikom, što su na Šubićevu grbu 2 trake po sredini, u vodoravnom obliku, a na Tavelićevu su 3 trake u donjem dijelu grba,položene koso. Na trakama jednoga i drugoga grba su hrvatske crveno-bijele kocke ili četvorine.Na oba grba je orao, kao i neke druge sporedne pojedinosti. Prema tomu, po grboslovnim pravilima,ne može biti sumnje,da su Tavelići čisto hrvatska obitelj, nastala od hrv.praplemena Šubića, i u bližoj vezi s banom Pavlom Šubićem, nego li Jurići, Zavorovići, Melići i t.d., koji također potječu od Bribirskih knezova Šubića.

K tomu ne smijemo pustiti s vida, da je ban Pavao svoga rođaka Nikolu, radi velikih njegovih usluga u nu-

tarnjoj upravi, posinio i učinio svojim baštinikom. Povelja, koja to donosi, potječe iz kraja 13.st. Drži se, da bi taj Pavlov rođak bio Nikola pradjed Bl. Nikole, koji je banu Pavlu kao njegov tavel, bilježnik učinio velike usluge u nutarnjoj upravi. Ban Pavao bi ga posinio, a Nikola, po tavelskoj službi, koju je kod bana obnašao, iz počasti i zahvalnosti prema banu, prozvao bi se Tavelićem.

Bilo glede toga kako mu drago, neosporno je, da Bl. Nikola Tavelić nije nikakav talijanski import. To svjedoči i jedan savremenik Bl.Nikole, neimenovani Mletački hodočasnik, koji je oko god. 1400. hodočastio u Sv.Zemlju i u svom izvješću, govoreći o mučeništvu našega Nikole, nazivlje ga "Schavo" (Schiavo, iskrivljeno od Slavo), kako su Mlečani nazivali dalmatinske Hrvate. Bl. Nikola Tavelić je najljepši i najmiomirisniji hrvatski cvijet svoga vremena, najslavniji sin hrv. naroda u prošlosti.

4. Prezime Bl. Nikole

Pita se, kako ima glasiti prezime Bl. Nikole, odnosno kako ćemo ga pisati.

Odgovor je jednostavan: Prezime Bl. Nikole glasi onako, i mi ga moramo onako pisati, kako ga je pisao sam Bl. Nikola.

Poteškoća je u tomu, što ne znamo, kako ga je pisao Bl. Nikola, jer do sada nismo pronašli nikakova njegova rukopisa. U ispravama pak i kod raznih pisaca nalazimo za Blaženikovo prezime razne hrvatske, talijanske i latinske oblike. Tako se hrvatskim oblicima piše: Tavelić, Tavilić, Taulić, Taveljić i Taviljić; talijanskim oblicima: Tavileo, Tavilei, de Tavilei; latinskim: Tavileus, de Tavileis, de Taulicis, i t.d. Svi ovi oblici ne mogu biti ispravni. Na talijanske i latinske oblike ne treba se osvrćati, jer su nastali kasnije, i to od hrvatskih oblika, pod uplivom humanizma i drugih čimbenika. Stoga nam dolaze u obzir uglavnom dva hrvatska oblika, i to Tavelić i Tavilić, koji se najčešće upotrebljavaju. Koji je od ova dva oblika prvotni, onaj, koji se upotrebljavao u vrijeme Bl. Nikole?

Nepotpisani pamfletist Bl.Nikole kaže, da je prvotni oblik "Tavilić"; jer da se u Šibeniku nalazi autograf najvjerojatnije samoga Blaženikova brata Bogdana, koji se tako potpisuje. On veli doslovno:"Vjerujte u Šibeniku je i vi to možete vidjeti - autograf najvjerojatnije samoga blaženikova brata Bogdana, koji se potpisuje čisto i bistro "Tavilich". Na ovu njegovu neustrašivu tvrdnju - u koju na žalost ne možemo vjerovati - možemo napomenuti, da je neustrašivi pamfletist propustio kazati, gdje se u Šibeniku može vidjeti taj navodni autograf Blaženikova brata Bogdana. Nek izvoli kazati!

Dr O.Fr.Bernardin Polonijo, pišući prvi veći životopis Bl. Nikole, osvrnuo se i na pitanje Blaženikova prezimena. Videći u prepisima nekih isprava u svom samostanskom arhivu u Šibeniku, kao i u nekim upravnim samostanskim knjigama 15-17.st., da se najčešće upotrebljava oblik Tavilić; da ga tako pišu i neki kasniji hrvatski pisci; kao i to, da je taj oblik upotrebljen u nastavku postupka za odobrenje štovanja Bl.Nikole (dok je iz početka upotrebljavan oblik Tavileo, Tavileus) - zaključio je, da je to prvotni oblik i da ga je upotrebljavao sam Bl.Nikola, a da su drugi oblici nastali kasnije. "Tavilić je dakle, veli on, pravo prezime Bl.Nikole iz Šibenika. Upravo on je takvo prezime upotrebljavao. Tako i sav njegov rod za još dvjesta godina po njegovoj smrti, a tek oko g. 1584. piše i Tavelić i Tavileus ili Tavileo" (Bl.Nikola Tavilić i njegovo doba, str.19).

Zaključak Dra O.Polonija prihvatila je i sva naša javnost, napose Dr Josip Andrić, onda najveći širitelj štovanja Bl. Nikole. Uza nj sam pristao i ja, i god. 1940. pisao Tavilić, premda mi je stvar izgledala sumnjiva. Što sam više proučavao pitanja Bl. Nikole, to mi se ovaj zaključak činio labavijim; pa sam odlučio, da ga temeljito proučim.

Proučavajući pitanje prezimena Bl.Nikole, ustanovio sam, da Dru O.Poloniju nisu bile poznate dvije važne stvari. Najprije, tu je mnoštvo službenih crkvenih i državnih isprava 14. i 15.st., t.j.iz prvih godina, kad su se Ta-

velići doselili u Šibenik. Te isprave njemu nisu bile poznate, jer ih nigdje ne spominje. U njima nalazimo, da se Blaženikovo prezime piše Tavelić već g. 1398, a ne tek g. 1548. U prvoj polovici 15.st. prevladava oblik Tavelić, a u drugoj polovici oblik Tavilić; u 16.st., osobito pak u 17.st. najčešće dolazi oblik Tavileo, Tavilei. U ispravi pogodbe za gradnju šibenske katedrale, u kojoj sudjeluju, uz šibenskog biskupa Bogdana Pulšića, sinovac Bl. Nikole Cvjetko i Cvjetkov sinovac Ivan, a koja je sklopljena 21. V. 1430. njihovo prezime piše se Tavelić. Njima nitko ne će poreći, da nisu znali, kako treba pisati njihovo prezime. Prema tomu, nedvojbeno je, da je tako glasilo prezime Bl. Nikole, odnosno da je to prvotni oblik i da ga tako moramo i mi pisati.

Nadalje, kad je Dr O.Polonijo iznio svoje mišljenje, našoj javnosti nije bilo poznato, da je Tavelića, osim u Šibeniku i Trogiru, bilo i negdje drugdje. Po službenim sudskim i bilježničkim knjigama u Šibeniku i Skradinu,kao i pregledavanjem crkvenih matičnih knjiga na području nekadašnje Lučke županije ustanovio sam, da ih je bilo, kako je rečeno, na 5 mjesta: u Velimu, Stankovcima, Čistoj,Grabovcu i Dragišićima. U svima tim mjestima sve do njihova izumrća g.1815. njihovo se prezime piše Tavelić (dva puta Tavela, kadšto Taveljić), nikada Tavilić, Tavileo i slično.- Sve one promjene nastale su u Šibeniku i Trogiru, nakon njihova doselenja onamo, pod uplivom raznih okolnosti. Među te okolnosti treba ubrojiti: 1)narječje, koje je izgovaralo "i" mjesto "e", radi čega se je i latinska riječ tabellio pisala tabillio, talijansko prezime Tavelli pisalo se Tavilli, i t.d.; 2)činjenicu, da su u Šibeniku od g. 1528-1557. bila dva biskupa iz Trogira sa sličnim prezimenom "Stavilić"; 3)humanistički pokret, koji je latinizirao hrvatska prezimena, i t.d. Radi toga ne možemo se čuditi, da su te promjene prezimena Bl.Nikole nastale u Šibeniku i Trogiru; ali njih ne smijemo uzimati kao prvotni oblik njegova prezimena i tako ga sada pisati.

Do ovoga zaključka doći ćemo, ako pogledamo koren, iz kojega je nastalo prezime Tavelić. Poznato je, da su hrvat-

ska prezimena nastala u prvom redu od osobnih imena, službe, zanimanja ili nadimka po njima. Tako je na pr. od imena Obrad nastalo prezime Obradić, od Stipana Stipanić, od Slavogosta Slavogostić, i t.d.; od službe ili nadimka ban prezime Banić, od kralja Kraljić, od cara Carić, i t. d. Da ne duljimo, tako je i od imena Karel nastalo prezime Karelić, od Cuvela Cuvelić, od Pavela Pavelić i od Tavela Tavelić.- Tavel je starohrvatska riječ, koju nalazimo i u starim hrvatskim ispravama i u Mažuranićevu pravnopovjesnom rječniku. Označivala je bilježnika, pisara ili, kako se nekoć govorilo, pisca. U starim ispravama nalazimo, da se ta riječ izgovarala i "tavil" i "taul". Baš ove okolnosti izgovora prema raznom narječju razjašnjuju nam razne oblike pisanja istog prezimena: Tavelić, Tavilić i Taulić; odnosno kažu nam, kako su u Šibeniku i Trogiru mogli nastati oblici različiti od prvotnog oblika Tavelić, koji se nepromijenjen sačuvao na području nekadašnje Lučke županije, odakle su se Tavelići onamo doselili.

Iz svega ovoga jasno je, da se neispravno uzelo, da je prvotni oblik prezimena Bl. Nikole glasio Tavilić; pa ga je, dosljedno, trebalo napustiti i opet prihvatiti oblik Tavelić, koji je doista prvotni oblik i koji se upotrebljavao u vrijeme Bl.Nikole, pa i dugo nakon njegove smrti u samom Šibeniku, u njegovu pak rodnom kraju, t.j. na području nekadašnje Lučke županije, sačuvao se nepromjenjen do današnjega dana. Taj je oblik upotrebljen i na zavjetnom oltaru, što ga je hrv. narod podigao na čast Bl. Nikole u crkvi slavenskih apostola sv.Ćirila i Metoda u Jeruzalemu g.1936., a koji je svečano posvećen 25.VII. 1937. Tu naime piše: "Bl.Nikola Taveliću, moli za hrvatski narod". Isti je oblik upotrebljen i u latinskom napisu na istom oltaru, koji ćemo niže navesti.

5. U franjevačkom Redu

Već u ranoj mladosti napustio je naš Nikola ovaj varavi svijet, njegove zamame i taštine i posvetio se Bogu. Htio je biti sav i samo Božji. Zato je prigrlio siromaštvo, poniznost i odricanje, i stupio u franjevački Red, da može lakše nasljedovati siromašnoga i poniznoga Isusa.

U franjevački Red stupio je mladi Nikola, kako je rečeno, u samostanu Bribiru, na području kojega se nalazilo njegovo rodno mjesto Velim. Bribirski samostan bio je tada na glasu radi svetosti redovnika, koji su u njemu boravili. Među njima se ističe Bl.Andrija iz Drača, preminuo oko g.1350 - dakle u doba, kad se je naš Nikola rodio. O Bl.Andriji pripovijeda se, da je nakon smrti činio čudesa. Nije isključeno, da im je i naš Nikola bio svjedokom; ali svakako za njih je znao, jer se o njima i kasnije pisalo.

Hrvatska franjevačka provincija (Provincia Sclavoniae), u koju je naš Nikola stupio, ponosila se u to doba većim brojem svetih i učenih redovnika. Ti su bili Bl.Antun, Bl. Adam, Bl.Mihovil iz Albanije, Bl.Ivan iz Buće, Bl.Julijan iz Drage u Istri, Bl.Monald iz Kopra u Istri, jedan od najvećih crkvenih pravnika svoga vremena, koji je među ostalim napisao i "Summa Monaldina"; Bl. Oton, kojega tijelo počiva u Puli, i drugi. Primjeri ovih svetih i učenih redovnika nedvojbeno su djelovali na mladoga Nikolu, da ih revno nasljeduje. Njegov kasniji svetački život i mučenička smrt pokazuju, da ih je i prestigao.

6. Redovničko ime Bl. Nikole

Trogirski plemić Jeronim Buffalis, koji je bio u rodstvu s Tavelićima, u svom rukopisnom djelu "Zlatna knjiga trogirskih plemića" od g.1786., govoreći i Bl. Nikoli, kaže, da mu je bilo ime Josip.

Dr Ivan Delalle, trogirski arheolog i povjesničar, prenoseći ovu bilješku, napominje, da je to po svoj prilici rukopisna pogrješka prepisivača.

Vjerojatno je, da se tu zaista radi o pogrješci. Jer se nigdje na drugom mjestu ne kaže, da bi naš Nikola imao ime Josip. To je mišljenje tim vjerojatnije, što isti Buffalis kaže, da se Blaženikove relikvije i slike štuju na oltarima. Ukoliko je do sada poznato, njegove relikvije i slike nisu se ni u 18.st., kad je Buffalis to pisao, ni prije štovale kao relikvije i slike Bl. Josipa, nego kao relikvije i slike Bl. Nikole.

U slučaju, da je naš Nikola zaista imao ime Josip, onda je to ime dobio na krštenju, a kao redovniku bilo mu je ime Nikola.

7. Redovnički naziv Bl.Nikole

Franjevački Red sada se dijeli na tri ogranka, koji su stvarno tri različita Reda sa različitim vrhovnim poglavarima. Ti su: Franjevci ili Fratres Minores, prije zvani Opservanti, Franjev. Konventualci i Franjev.Kapucini. Nazive prvih dvaju ogranaka priznala je Crkva g.1415. na Sveopćem saboru u Kostanci, a kao posebni Redovi nastali su g.1517., kad ih je Papa Lav X. razdijelio i od njih stvorio dva različita Reda. Treći ogranak ili Franjevci Kapucini nastali su g. 1525.

Kojemu je od ovih ogranaka ili Redova pripadao naš Bl.Nikola?

Kapucinima nije pripadao, jer su Kapucini nastali 134 godine nakon njegove smrti. Što se tiče drugih dvaju ogranaka, jedni su ga nazivali Konventualcem, drugi Opservantom. Konventualcem su ga nazivali zato, jer se njegove relikvije štuju i neke isprave o njegovu mučeništvu i štovanju čuvaju u njihovoj crkvi i samostanu u Šibeniku.- Drugi su ga smatrali Opservantom, jer je sav svoj javni život proveo i djelovao u Bosni i mučeničku smrt podnio u Sv.Zemlji, koje su uvijek bile opservantske. Osim toga, Farlati za Bribirskoga kneza Fr.Radoslava, koji je bio Franjevac u samostanu Bribiru i kao takav g. 134o. postao krbavskim biskupom, kaže, da je pripadao strožem opsluženju (strictioris observantiae), iz čega se zaključuje, da je takav bio i bribirski samostan. Dva događaja kažu nam, da ni franjevački samostan u Šibeniku g. 1411. i g. 147o. nije pripadao konventualskom ogranku. Za god. 1411.svjedoči franjevački Brevijar, koji počinje: "Incipit Ordo Manualis Ordinis Fratrum Minorum de Sebenico, secundum consuetudinem Romanae Curiae". Tu nema oznake: "Conventualium". Za god. 147o. svjedoči činjenica, da je tada Fra Stjepanu Divniću, "Franjevcu Opservantu", majka Katarina, rođena Tavelić, dala svoj miraz, da bi mogao poći na škole u

Francusku. Iz toga bi se zaključilo, da se god. 147o. franjevački samostan u Šibeniku još nije bio opredijelio za konventualsku struju, za koju se je opredijelio pri diobi Reda g. 1517, kao i samostan u Bribiru.

Bilo glede toga kako mu drago, prema odlukama Sv.Zbora Obreda od 25.IX. i 11.XII.1723, osobito pak prema odluci istog Zbora od 26.II.1737, Bl.Nikolu Tavelića ne smije se nazivati ni Konventualcem ni Opservantom, nego samo Franjevcem. Razlog je taj, jer je umro prije Kostničkog sabora, koji je održan god. 1415, i dozvolio razne nazive u franjevačkom Redu. Po tim odredbama kao i prema pismu kard.Lercari, državnog tajnika Pape Benedikta XIII. od 27.III.1729. po nalogu samoga Pape, generalu Opservanata O.Mateju Baziliju de Pareta, sveci, blaženi i naučitelji Franjevačkog Reda, koji su umrli prije Kostničkog sabora, moraju se nazivati jednostavno Franjevci (Fratres Minores), jer prije tog sabora Red nije bio razdijeljen. Budući da je Bl.Nikola Tavelić umro god. 1391, dakle 24 godine prije Kostničkog sabora, njega se ne smije zvati ni Konventualcem ni Opservantom; nego samo Franjevcem (Frater Minor).

Radi toga opažamo u Spisima postupka za odobrenje štovanja, da, dok se u početku Bl. Nikola nazivlje Konventualcem, taj je naziv kasnije ispušten, i o njemu se kaže, da je Reda Sv.Franje.

8. Školovanje Bl. Nikole

Gdje je naš Nikola svršio škole, koje bi odgovarale našim sadašnjim osnovnim i srednjim školama, ne znamo, jer to nije nigdje zabilježeno, P.Guzzo kaže, da ih je svršio kod mjesnog župnika. Dosljedno, svršio bi ih u rodnom mjestu Velimu. To nije isključeno; ali se ne može tvrditi sa sigurnošću, jer se ne nalazi u izvorima.

Po ondašnjem običaju, škole su se pohađale u obližnjem samostanu ili kod mjesnog župnika, dok je velikaške sinove poučavao posebni svećenik u njihovoj vlastitoj kući. Na koji je način naš Nikola svršio škole, ne znamo, jer izvori ništa ne govore.

Kad je neki mladić stupio u koji Red, škole, kojih nije svršio prije, pohađao je u Redu. U Redu je učio i filozofske i bogoslovne nauke, koji su bili priprava za svećeništvo.

U kojem je samostanu naš Nikola svršio te nauke, također ne znamo, jer ni to nije zabilježeno. Sv.Stolica, a i pojedini Redovi nastojali su, da bi bile zajedničke škole za svaku provinciju. Ali gdje nije bilo zajedničkih škola, Sv.Stolica dozvolila je, da se u svakom samostanu, osobito važnijem, svećenički kandidati uzgajaju za svećeništvo. Stoga u ondašnjoj hrvatskoj franjevačkoj provinciji nalazimo u raznim samostanima lektore ili profesore, koji su mlade redovnike poučavali u filozofskim i bogoslovnim strukama.

Naš Nikola, ako nije postojalo zajedničko učilište u Zadru ili u kojem drugom samostanu kustodije zadarske, odnosno provincije hrvatske (Sclavoniae), svoje filozofske i bogoslovne nauke svršio je u Bribiru. Bribirski je samostan onda bio jedan od važnijih i znamenitijih samostana u provinciji. To se vidi iz slijedećih okolnosti. Taj je samostan bio zadužbina Bribirskih knezova Šubića. Sagradio ga je g.1242-1245. knez Grgur, otac slavnoga bana Pavla I Šubića. U samostanskoj crkvi bila je grobnica bana Pavla, njegove žene Urse, njegovih sinova i unuka, kao i mnogih drugih knezova Bribirskih. Član toga samostana bio je i spomenuti savremenik našega Nikole Fr.Radoslav, knez Bribirski, koji je g. 1340. postao krbavskim biskupom. Taj je samostan sa svim njegovim osobljem i pripadnostima g. 1371, dakle u vrijeme kad je naš Nikola pohađao škole, uzeo u posebnu zaštitu ugarsko-hrvatski kralj Ljudevit I. Iz toga je očito, da je taj samostan mogao uzdržavati i uzgajati i više kandidata za svećenike. Prema tomu nije isključeno, da je i naš Nikola u bribirskom samostanu pohađao i svršio filozofske i bogoslovne nauke, odnosno da se je u tom znamenitom samostanu pripravljao za svećeništvo.

Svršivši bogoslovne nauke, primio je svećenički Red. To je bilo, po ondašnjim zakonima, u njegovoj 25.godini života, oko g.1375.

Budući da mladi svećenici, prema ondašnjim franjevačkim zakonima, nisu mogli ispovijedati svjetovnjake ni obnašati važnije službe u Redu, prije nego navrše 30.godinu života, redovito ih se slalo na više nauke u strani svijet. Te više škole zvale su se opća ili generalna učilišta i sveučilišta. Hrv.provincija slala je svoje redovnike na generalno učilište u Firenci. Sveučilišta pak hrvatski Franjevci pohađali su obično u Parizu i Oxfordu. Svaka provincija imala je pravo, da šalje po dva redovnika u Pariz na račun pariskog samostana. Mogla ih je poslati i više; ali za uzdržavanje ovih drugih imala se brinuti sama provincija. Isto tako provincija se brinula za uzdržavanje svojih redovnika na drugim sveučilištima. Ne rijetko se događalo, da je rodbina pomagala školovanje redovnika na stranim sveučilištima. Tako je i Katarina Divnić rođ.Tavelić, kako smo vidjeli, g.1470. dala svoj miraz svome sinu Fra Stjepanu, Franjevcu Opservantu, rođaku Bl.Nikole po majci, da bi mogao poći na visoke škole u Francusku. Fra Jeronim od Zadra, savremenik našega Nikole i provincijal u vrijeme njegova mučeništva, pohađao je visoke škole u Oksfordu.

Stoga nije isključeno, pače više je nego vjerojatno, da je i naš Nikola, nakon što je bio ređen za svećenika, bio poslan na visoke škole u strani svijet, po svoj prilici u Pariz. To zaključujemo iz ovih okolnosti. Naš Nikola spadao je među učene redovnike. Njegov odlazak u misije u Bosnu pada u god.1379. Te je godine generalni Kapitul Reda u Ostrogonu u Ugarskoj zaključio, da se u misije šalju učeni redovnici i da ih provincijalni poglavari na to nastoje skloniti. Budući da naš Nikola nakon toga kapitula polazi u misije, to znači, da je u to doba pohađao visoke škole u stranom svijetu, odnosno da se brojio među učene redovnike; pa kad mu je provincijal predložio, da pođe u misije, rado se odazvao pozivu i s drugih 11 redovnika, koje je poslao general Reda, u drugoj polovici g.1379.pošao u misije u Bosnu. Radi toga visokih škola nije mogao dovršiti ni postići ondašnje akademske stepene.

9. U Rivotortu kod Asiza?

Neki pisci pišu, da je naš Nikola stanovito vrijeme živio, pokoru činio i svetački život provodio u starom franjevačkom samostanu Rivotorto kod Asiza. Pače je to izraženo i u samom oficiju Bl.Nikole, odobrenomu za svjetovno svećenstvo g.1890. Ta se tvrdnja nalazila i u starijim izdanjima franjevačkog brevijara, dok je u novijim izdanjima napuštena. Opet je povraćena u najnovijem izdanju OO.Konventualaca.

Na žalost, ta tvrdnja ne odgovara istini. Ona se odnosi na onoga Fr.Nikolu od Šibenika, koji je bio vikarom samostana Rivotorto oko g. 1315, kad Bl.Nikola Tavelić nije bio ni rođen. Ime prvoga Fr.Nikole bilo je uklesano na nekoj ploči stare franjevačke crkve u Rivotortu oko g. 1320, koje sada više nema. Taj je Fr.Nikola na toj ploči posvjedočio, da je u samostanu Rivotorto boravio i pokoru činio Bl.Konrad iz Ofide, o kojemu se onda mnogo govorilo, kao i Bl.Egidije iz Asiza, drug Sv.O.Franje. Kad se počelo raditi o beatifikaciji našega Nikole, neki redovnici, ne znajući, da su u 14. st. bila dva Fr.Nikole od Šibenika, pomiješaše našega Nikolu s onim prvim, i svjedočanstvo prvoga Nikole shvatiše tako, da je drugi Nikola od Šibenika, t.j. Bl.Nikola Tavelić živio u Rivotortu, tu činio pokoru i provodio svetački život.

Tako je nastala ta tvrdnja, koja nema ništa zajedničkoga s našim Bl.Nikolom i koja bi se, dosljedno, morala brisati iz njegova oficija.

10. Misionar u Bosni

Bosnu su, u vrijeme Bl.Nikole, rastakala razna krivovjerja i raskoli. U ono doba sve krajeve od Persije do Francuske zatrovala je bila kriva nauka neognosticizma ili neomanihejstva. Njezini pristaše, slijedeći uglavnom iste zablude, nazivali su se raznim imenima, kao katari, albigezi, valdezi, pavlićani, babune, patareni, bogumili, i t.d. Gonjeni iz jednoga kraja bježali su u drugi, gdje su širili svoju razornu nauku, pogibeljnu za Crkvu i za društvo. Utočište su nalazili osobito u Bosni, gdje su ih ve-

likaši primali i zaštićivali. Tako se u Bosnu slilo silno mnoštvo svakojakih krivovjeraca, koji su Crkvi i narodu zadali teških jada.

Koliko je Crkva u Bosni od njih pretrpjela, pokazuju, između ostaloga, slijedeće okolnosti. God. 1238. ubili su ti krivovjerci u Visokom 32 Dominikanca i 5 (7) Franjevaca, a god. 1304. ubili su i samoga bosanskog bana Mladena I, brata bana Pavla I Šubića. Prema opetovanim tužbama Sv.OO.Papa na bosanske velikaše, radi zaštićivanja krivovjeraca, u Bosni nije bilo ni crkava, ni kapela, ni groblja, ni križa, ni ispovijedi, ni pričesti, ni drugih sakramenata, osim njihova, i t.d.

U arhivu Jugosl.Akademije, Histor.Institutu, Zagreb, čuvaju se dva spisa iz Bosne iz 14.st., naime iz vremena našega Bl.Nikole. Prvi je iz g. 1373, a sadrži odgovore Pape Grgura XI na pitanja Fr.Bartula s Alverne, poglavara bosanske misije, u vezi s ondašnjim vjerskim prilikama u Bosni. Drugi je popis zabluda bosanskih krivovjeraca, što ga je napravio najvjerojatnije isti Fr.Bartul oko g. 1375. za porabu misionara. Pošto su oba spisa sastavljena malo prije nego je naš Nikola došao u Bosnu, a bosanskim misionarima imala su poslužiti kao putokaz u misijskom radu, ne može biti sumnje, da se je i naš Nikola njima služio.

Prema ovim spisima, koji se zamjerno slažu s drugim savremenim spisima s obzirom na ondašnje krivovjerce, nauka bosanskih krivovjeraca bila je potpuno u skladu s njihovim djelovanjem, ili bolje njihovo razorno djelovanje bilo je odraz njihove razorne nauke.

Po toj nauci postoje dva boga: dobri, koji je stvorio duh i sve što je nevidljivo, i zli, koji je stvorio tvar i što je vidljivo, po tomu i čovjeka. Isus Krist nije Bog, a ni čovjek, jer je imao samo zračno tijelo. On se nije rodio od Bl.Dj.Marije, nije za nas trpio, umro, pokopan bio, odnosno nije nas svojom mukom i smrću otkupio, nije uskrsnuo, uzašao na nebo, i t.d. Bl. Dj. Marija nije bila žena,nego anđeo. Prema tomu, nije ni rodila Isu-

sa, Spasitelja svijeta, koji je iz nje samo izašao. Dosljedno, ona nije Majka Božja, začeta bez ljage istočnoga grijeha, niti je imala ostalih odlika, kojima ju je Bog radi toga odlikovao. Bosanski bogumili kao i drugi savremeni krivovjerci odbacivali su Sv.Pismo St.Zavjeta, osim psalama. Zabacivali su patrijarhe, proroke, Sv.Ivana Krstitelja. Nisu priznavali crkava, oltara, sakramenata, osim njihova posebnoga krštenja, molitava, osim Očenaša, po kojemu su dobili ime patareni, jer su molili "Pater noster". Nisu se ukopavali u grobovima, nego u kamenim kućicama, zvanima stećci. Zabacivali su križ. Ako su ga gdje stavljali, to nije bio kršćanski križ, znak muke Kristove i našega otkupljenja - jer nisu vjerovali, da je Isus umro i otkupio nas po križu; nego simbol raskriljenih ruku Krista koji blagoslivlje.

Takove zablude naučavali su bosanski krivovjerci, zvani bogumili ili patareni. S njima se je morao boriti naš Nikola i od njih čuvati vjerni puk. Broj bogumila u njegovo vrijeme bio je tako velik, da je, po riječima franjevačkoga generala, kasnijega kardinala Fr.Marka iz Viterba od g.1366, kao i ugarsko-hrvatskoga kralja Ljudevita I, trebalo do dvije hiljade vjerovjesnika, da bi se moglo suzbiti njihovo razorno djelovanje i od njega sačuvati vjernike. Pa što je onda mogao učiniti naš Nikola i šačica drugih vjerovjesnika, koji su s njim djelovali u Bosni?

Ipak se je naš Nikola s njima borio punih 12 godina, pobijao njihove zablude, suzbijao ih i od njih čuvao vjernike, a krivovjernike povraćao u krilo Sv.Crkve. U svom požrtvovnom i mukotrpnom radu ustrajao je sve dotle, dok neredi i građanski ratovi, koji su nastali g.1391, nakon nenadane smrti kralja Stjepana Tvrtka I, nisu onemogućili svaki duhovni rad. Tad je naš Nikola s dvojicom drugova napustio Bosnu i pošao u Sv.Zemlju. Bog je obilno blagoslovio rad njegov i njegovih drugova. Kako je izvjestio g.1402. Papu Bonifacija IX poglavar misija Fr.Bartul s Alverne, vjerovjesnici su u onom kratkom razdoblju obratili na katoličku vjeru preko 50.000 nevjernika, t.j. bogumila-patarena.

11. Diplomatska djelatnost Bl. Nikole u Bosni?

U arhivu Jugosl.Akademije, Histor.Instit.,Zagreb, čuva se rukopis iz god.1742, koji se nekoć nalazio u franjevačkom provincijalnom arhivu samostana Sv.Lovre u Šibeniku. Rukopis nosi naslov: "Relazione sulle cose memorabili di Sebenico". U tom rukopisu učeni Šibenčanac Kristofor Kosirić, među ostalim, govori i o našem Nikoli, ističući, kako se je Šibenik u svako doba pokazao plodonosan u svakom pogledu, pa i u duhovnomu. Za dokaz, da se pokazao plodonosan u duhovnom pogledu, navodi Bl.Nikolu Tavelića. O njemu kaže, da je, nakon što je odigrao važnu ulogu u diplomatskoj službi između Sv.Stolice i posljednjega bosanskoga kralja Stjepana Tomaša, otišao u Sv.Zemlju, gdje je žrtvovao život za vjeru Kristovu i pun zasluga pošao u slavu nebesku.

Ove riječi, koliko god bile lijepe i simpatične, ne mogu se odnositi na Bl.Nikolu Tavelića. One se odnose na trećega Fr.Nikolu od Šibenika, koji je živio u 15.st. Toga je Fr.Nikolu poslao g.1456. Papa Kalikst III bosanskom kralju Stjepanu Tomaševiću, sinu Stjepana Tomaša, da ga skloni na zajednički otpor kršćanskih vladara protiv Turaka, koji su prijetili prodorom na kršćanski zapad. Fr. Nikola je dobro odigrao svoju ulogu; jer se kralj odazvao Papinu pozivu, kako kaže isti kralj u pismu, poslanomu Papi preko istoga Fr.Nikole. Na to je Papa poslao kralju 13.IV.1457. diplomu, da ga utvrdi u odluci, da brani kršćansku vjeru protiv Turaka, koji su se pripravljali da je sataru.

Premda se ovo svjedočanstvo Kristofora Kosirića ne može primjeniti Bl.Nikoli Taveliću, ipak ono nije bez svake vrijednosti. U svemu drugomu to svjedočanstvo odgovara istini. Bl.Nikola Tavelić je zaista pošao u Sv. Zemlju g.1391, i tu podnio mučeništvo za kršćansku vjeru. Prije nego je pošao u Palestinu, bio je misionarom u Bosni 12 godina. Tada je vladao u Bosni kralj Stjepan Tvrtko I, koji je po majci Jeleni, kćeri hrv.bana i gospodara Bosne Pavla I, potekao iz istoga roda. Stoga nije isklju-

čeno, da se je kralj Stjepan Tvrtko Bl.Nikolom služio za svoja diplomatska poslanstva. Izvješće Kristofora Kosirića kaže, da je Bl.Nikola Tavelić obavljao razna diplomatska poslanstva između kralja Stjepana (Tomaševića) i Sv. OO.Papa. Ako se te riječi primijene kralju Stjepanu Tomaševiću, koji je kraljevao samo 2 godine (1461-1463), ne mogu biti istinite; jer je tada vladao samo jedan Papa, i to Pijo II (1458-1464). Ako se pak primijene kralju Stjepanu Tvrtku, koji je kraljevao 1377-1391, odgovaraju stvarnosti; jer su tada vladali dva Pape, i to: Urban VI (1378-1389) i Bonifacij IX (1389-1394). Možda je Kristoforu Kosiriću izmakla nehotična pogrješka, pa je mjesto Stjepan Tvrtko napisao Stjepan Tomaš. Iako stvar izgleda vjerojatna, ipak nije sigurna; jer se do sada nismo namjerili na kakav trag diplomatske djelatnosti našega Bl. Nikole.

12. Bl. Nikola u Sv.Zemlji

Kako smo rekli, nakon smrti bosanskoga kralja Stjepana Tvrtka I nastali su u Bosni krvavi nemiri i građanski ratovi za nasljedstvo na prijestolju. Ovi su nemiri i ratovi za dugo spriječili i onemogućili svaki duhovni rad u Bosni. Naš Nikola, videći, da mu je bezuspješan i nemoguć daljni duhovni rad u Bosni, s dvojicom drugova: Fr.Deodatom Ariberti iz Provence i Fr.Petrom od Narbone u Francuskoj, zamoli redovničke poglavare, da bi bosansku misiju zamijenio s palestinskom. Poglavari im to dozvoliše i oni se sredinom god.1391. uputiše u Jeruzalem.

Možemo zamisliti, da žarka ljubav Božja i bratska, kao i želja za redovničkom savršenošću, koja ih je bila dovela u Bosnu, nije se sada ugasila, kad su došli u Sv. Zemlju. Naprotiv, ona je u njima još više usplamtila na svetim mjestima, na kojima su se odigrala velika otajstva naše sv.vjere, i koja su Sin Božji i Spasitelj naš Isus Krist, njegova Presv.Majka, Apostoli i drugi sveci i ugodnici Božji posvetili svojim životom i svojom mučeničkom smrću.

Plod ove prežarke ljubavi Božje i bratske, kako se

vidi iz izvješća o mučeništvu, bio je pokušaj, da nevjerne Saracene (Turke) obrate na kršćansku vjeru. Njih trojica, u sporazumu s Fr.Stjepanom iz Cunea kod Genove, videći silno mnoštvo Saracena, koji su početkom studenoga g. 1391. bili došli u Jeruzalem, da proslave veliki bajram, t.j. žrtvovanje ovna sa strane Abrahama, pokušaše da obrate Saracene na kršćansku vjeru ili, ako ne uspiju, podnesu mučeničku smrt za Krista.

Kako ćemo niže vidjeti, Saraceni se nisu dali obratiti, nego su, nakon teških mučenja, tražili od vjerovjesnika, da se oni poturče, a kad to nisu učinili, sasjekli su ih na komade, čime su oni postali pravi mučenici Kristovi.

13. Svetački život Bl.Nikole

Svetački život našega Bl.Nikole nije moguće kraće i sažetije izraziti, nego su to učinila izvješća o mučeništvu njegovu i njegovih drugova.

Ta izvješća kažu, da su naš Nikola i njegovi drugovi bili muževi zaista narešeni krepostima, Bogu preodani ili prepobožni, poglavarima preposlušni, vjernicima preizgledni, prestrogoga života i u svakoj redovničkoj vrlini preiskušani i predavršeni.

U tim riječima sadržane su sve kreposti i vrline kršćanskoga i redovničkoga života, t.j. svetost u neobičnom ili herojskom stupnju. Izraze o svetosti našega Nikole, ako je moguće, još više pojačavaju izrazi o žarkoj bratskoj ljubavi, poniznosti, blagosti i vjeri, koje su došle do izražaja za vrijeme mučeništva, kao i svjedočanstva, da je pošao u misije u Bosnu radi redovničkog napretka ili redovničke savršenosti.

Dodamo li tomu, da je, po nauci bogoslova, mučeništvo najveći dokaz svetosti, jer se izjednačuje krštenju i briše s duše sve i najmanje ljage grijeha, oslobađa je od svih kazna u čistilištu i vodi je ravno u slavu nebesku - onda je jasno, da se je naš Nikola, koji je podnio mučeništvo za vjeru, odlikovao najvećom svetošću

za života i na smrti, te da je nakon smrti pošao ravno u slavu nebesku.

14. Bl. Nikola i Bl. Dj. Marija

Premda izvori ne govore posebno o pobožnosti našega Bl.Nikole prema Bl.Dj.Mariji, Majci Božjoj, ipak je nesumnjivo, da je on prema Njoj bio na osobiti način pobožan. To se vidi iz slijedećih okolnosti.

Prije svega, Bl.Nikola bio je svetac u potpunom smislu riječi. Po nauci crkvenih naučitelja, nitko ne može postati svetac, ako nema posebne pobožnosti prema Bl.Dj.Mariji, Majci Božjoj. Dosljedno, tu posebnu pobožnost prema Njoj imao je i naš Bl.Nikola.

Izvješća o mučeništvu kažu, da je Bl.Nikola bio Bogu preodan ili prepobožan. Taj izraz ima se razumjeti u prvom redu, da je Bl.Nikola bio prepobožan prema Bl.Dj.Mariji. Poznato je naime načelo duhovnoga života, da se k Bogu ide po Mariji:per Mariam ad Jesum. Dosljedno, ako je naš Nikola bio preodan i prepobožan prema Bogu, onda je prije bio preodan i prepobožan prema Bl.Dj.Mariji, koja ga je dovela do te odanosti i pobožnosti prema Bogu.

Bl.Nikola posvetio se Bogu u zavjetnoj crkvi Bl.Dj. Marije, što ju je podigao Bribirski knez Grgur Šubić na Njezinu čast u zahvalu za pobjedu, izvojevanu nad Tatarima 15.kolovoza 1242. I ta je okolnost ne malo doprinijela, odnosno djelovala na njegovo nježno srce, da se potpuno preda i sa svom snagom ljubi i časti svoju moguću Kraljicu i Zaštitnicu svoga samostana i svoga Reda.

Franjevački Red, kako je rekao g.19o9, u ime Pape Sv.Pija X, njegov veliki tajnik kard.Mery del Val, odmah u početku usisao je kao slatko mlijeko pobožnost prema Majci Isusovoj. Ta se pobožnost očitovala u stoljetnoj borbi i naporima sinova Sv.O.Franje u obrani prekrasne Marijine povlastice Bezgrješnog Začeća. Ta je borba bila u punom jeku u vrijeme Bl.Nikole, pa ni njegovo nježno srce, koje je izgaralo od žarke ljubavi prema Majci Božjoj, nije moglo ostati neosjetljivo, a da Majku Božju posebno ne časti i ne ljubi radi te divne povlastice, da se za nju svom

snagom ne zalaže i ne brani je od neprijatelja, koji su je poricali.

A s kakvim je istom zanosom i gorljivošću pobijao teške zablude bogumila, koji su učili, da Bl.Dj.Marija nije žena, da nije rodila Isusa, da nije Majka Božja,prečista Djevica, da s Isusom nije sudjelovala u našem otkupljenju i spasenju; koji su, jednom riječju, poricali sve, što o Njoj govori Sv.Pismo i uči kat.Crkva.

Naš je Nikola došavši u Sv.Zemlju, imao sreću, koja pada u dio malom broju Marijine djece na zemlji. On je naime mogao pohađati sveta mjesta, na kojima su se zbila glavna otajstva naše sv.vjere i na kojima je Marija sudjelovala sa svojim božanskim Sinom u djelu našega otkupljenja i spasenja. Koliko su te okolnosti pobuđivale ljubav, zanos, štovanje i odanost u srcu našega Nikole prema Mariji, to nije moguće iskazati.

Nada sve naš Nikola imao je sreću, da pohađa grob Presv.Djevice u dolini Jozafatskoj, u kojemu je Njezino presv.tijelo počivalo kratko vrijeme, prije nego je zajedno s dušom od Anđela u najvećem slavlju uzneseno na nebo. Jeruzalemski su Franjevci, na koje je spadao i naš Nikola, morali, osim toga, prema posebnim propisima, svake subote, na Marijinu grobu držati 2 sv.mise: jednu na čast Bl. Dj. Marije, a drugu za Sv.O.Papu i za dobrobit Papine države. Pa koliko je to povećalo ljubav i pobožnost u srcu Bl.Nikole prema Presv.Djevici, to bi trebalo prije iskusiti, da bi se moglo dolično prikazati.

Sve te okolnosti raspalile su i podržavale u srcu i duši našega Nikole neizrecivu ljubav i pobožnost prema Bl. Dj. Mariji, Majci Božjoj. Ta mu je ljubav i pobožnost zaslužila krunu mučeništva, koje je počelo na Marijin dan, u subotu, 11.studenoga g. 1391, a dovršilo u utorak, 14. istoga mjeseca, kad je njegova nevina duša poletjela u vječni zagrljaj svoje nebeske zaštitnice, Kraljice i Majke.

15. Betlem i Kalvarija

Među mjestima, na kojima su se zbila glavna otajstva naše sv.vjere, posebno se ističu dva mjesta, koja su osobita mila djeci Sv.O.Franje.Ta mjesta jesu Betlem i Kalvarija, t.j. mjesta rođenja, muke i smrti božanskog Spasitelja.

Prema ovim mjestima sinovi Sv.O.Franje gojili su već od početka posebno štovanje i privrženost. Oni su ih čuvali otkad su došli u Sv.Zemlju i, uz neizrecive muke, stradanja i boli, sačuvali do današnjega dana. Stoga se i nazivlju sinovi Sv.O.Franje Čuvarima Sv.Zemlje.

Jedan od takovih Čuvara bio je i naš Bl.Nikola. U njegovo doba sveta su mjesta bila pod turskim jarmom. Križarske vojne, koje su se vodile za oslobođenje svetih mjesta od turskoga jarma, imale su samo privremeni uspjeh. Sveta mjesta poslije kratkog vremena opet su pala pod isti jaram, pod kojim su bila i u vrijeme našega Nikole. Radi toga u njegovo doba djelovanje sinova Sv.O.Franje odnosilo se samo na Jeruzalem i bližu okolicu.

Privrženost franjevačkog Reda prema Betlemu i Kalvariji došla je do najvećeg izražaja u franjevačkoj pobožnosti, koja se je odrazivala u načinu slavljenja blagdana Porođenja Isusova priređivanjem betlemskih jaslica, odnosno prikazivanjem novorođenog Isusa u betlemskoj špilji, na slami, i pohađanjem svetih mjesta muke Isusove ili Puta Križa. Premda su se obe pobožnosti u obliku, kako se sada obavljaju, razvile kasnije, ipak one imadu svoj početak od početka franjevačkog Reda, od samog Sv.O.Franje. On je prvi put proslavio božićnu noć s betlemskim jaslicama g.1222. u mjestu Greccio, a sveta mjesta muke Isusove počeli su pohađati njegovi sinovi gotovo u isto vrijeme, netom su se nastanili u Jeruzalemu.

Ta je mjesta pohađao bilo sam bilo zajednički s drugima i naš Bl.Nikola, kad je došao u Sv.Zemlju. S kakvim ih je čuvstvima pobožnosti, ljubavi, saučešća, kajanja i zahvalnosti pohađao, to se ne može kazati. Samo je poželjno, da se i mi, kad obavljamo te pobožnosti, sjetimo njega

i svoje osjećaje združimo s njegovima, moleći ga, da i u nama probudi ista čuvstva, kojima je njegovo srce obilovalo, kad je te pobožnosti obavljao.

16. Mučeništvo Bl. Nikole

Naš Nikola i njegovi drugovi, videći u prvoj polovici mjeseca studenoga g.1391. silno mnoštvo Turaka, koji su došli u Jeruzalem na proslavu velikog bajrama, kako žive bez prave vjere i srljaju u vječnu propast ondje, gdje nam je došlo spasenje, posavjetovaše se, kako bi bilo pokušati propovijedati im, da je njihova vjera kriva i da ih vodi u vječnu propast, a da im je potrebito za vječno spasenje, da se pokrste i postanu kršćani. Predviđali su, da se Turci ne će obratiti, nego da će, naprotiv, njih ubiti. Stoga su se pitali, je li im slobodno to pokušati, odnosno, ako ih pogube, hoće li biti pravi Kristovi mučenici.

O stvari su razmišljali, molili Boga za rasvijetljenje, proučavali Sv.Pismo i odobrene crkvene pisce, a tražili su savjet i kod druge redovničke braće u samostanu. Među njima su bila i dva naučitelja bogoslovlja: Fr.Ivan de Noto, provincije Sicilije, i Fr. Ivan de Casali, provincije Genovske. Iz molitve, razmatranja, Sv.Pisma i crkvenih pisaca stekli su uvjerenje, a braća u samostanu utvrdila su ih u tomu, da im je slobodno poduzeti taj korak, koji je ne samo dozvoljen, nego i pohvalan i zaslužan pred Bogom; pa ako ne uspiju obratiti Turke na kršćansku vjeru, i ovi ih ubiju, oni će biti pravi mučenici.

Nakon toga naši vjerovjesnici, budući da nisu znali dobro arapski, da bi lakše mogli čitati, napisaše arapskim jezikom, a latinskim slovima svaki za se ono što su Turcima htjeli reći. Sadržaj njihova spisa bio je, da turska vjera nije prava vjera, jer nije dana od Boga, nego izmišljena od ljudi. Ona je u sukobu sa Sv.Pismom. O Kristu kaže, da nije bio Sin Božji, da nije umro na Križu. Njihov prorok nije pravi, od Boga poslani prorok. Za potvrdu, da ga je Bog poslao, on nije učinio nikakvo čudo, kao što su Mojsije i proroci činili mnoga i velika čudesa,

i kao što je Krist došao s velikim i silnim čudesima. Njegova nauka kao i njegov život nisu u skladu, nego u sukobu s moralom. Budući da se lako može dokazati, da je ta nauka lažna, naredio je, da se ne sluša onoga koji bi protiv nje govorio; ako bi se tko usudio reći što protivna, neka se ubije.

Čvrsto uvjereni o plemenitosti svoga pothvata, a ojačani milošću Božjom, vjerovjesnici, noseći svaki u ruci svoj pisani svitak, 11.studenoga 1391, na blagdan sv.Martina, biskupa, oko 9 s. izjutra, čvrstim korakom uputiše se prema t.zv. Salomonovom hramu. To je bila džamija, tako nazvana, jer je sagrađena na mjestu, gdje se nekoć nalazio Salomonov hram. Kad su došli do vrata, upitaše ih stražari, koga traže. Vjerovjesnici odgovoriše, da traže njihova poglavara, kadiju, s kojim žele razgovarati o stvarima korisnima za spasenje. Stražari im rekoše, da kadija nije unutra, nego kod svoje kuće; ako žele, da će ih odvesti k njemu. Vjerovjesnici pristadoše i stražari ih odvedoše u kadijinu kuću, u kojoj se nalazio on, okružen mnoštvom svojih savjetnika.

Pristupivši pred kadiju i njegove savjetnike, vjerovjesnici se duboko nakloniše i zamoliše ih da pomnjivo saslušaju, što će im reći; jer u njihovim riječima nema nikakve himbe ni prevare, nego je sve sama istina, veoma korisna onima koji je prime. Tada otvoriše svoje svitke i čvrstim glasom pročitaše što je bilo napisano.

Kadija i njegovi savjetnici nisu se na njihove riječi ganuli ni obratili. Naprotiv, oni su se veoma razljutili. Kadija dade pozvati starješinu samostana na brdu Sionu Fr. Gerarda Calveta i upravitelja gostinjca za hodočasnike. Kroz to se stvar pročula izvan kadijine kuće, pa se silno mnoštvo svijeta (2o-3o.ooo) zgrnulo pred kadijinu kuću. Kad je došao Fr.Gerard s jednim drugom i s upraviteljem gostinjca, upita kadija vjerovjesnike pred njima, jesu li ono što su rekli, izrekli kao ljudi zdrave pameti ili kao umobolni, i je li ih poslao njihov Papa ili koji kršćanski kralj. Vjerovjesnici nisu znali dobro arapski, pa je kadi-

ja s njima govorio preko tumača. Preko tog tumača vjerovjesnici odgovoriše, da su sve rekli potpuno svjesno, a nije ih poslao nikakav čovjek, nego sam Bog, koji se udostojao nadahnuti ih, da Turcima propovijedaju istinu i njihovo spasenje. Krist je rekao u evanđelju: "Tko bude vjerovao i bude kršten, spasit će se, a tko ne bude vjerovao, bit će osuđen". Tako i oni, ako ne budu vjerovali i ne budu kršteni, bit će osuđeni u dubinu pakla. Kadija im tada naredi, neka opozovu što su rekli i neka se poturče, inače će biti pogubljeni. Vjerovjesnici odgovoriše, da ne će ništa opozvati, jer sve što su rekli, istinito je, sveto i katoličko; oni su spremni za tu istinu i za kat.vjeru, čvrsto je braneći, radije umrijeti i svaku vrst muka podnijeti.

Čuvši to, kadija ih sa svojim savjetnicima osudi na smrt. Jedva što je izrekao smrtnu osudu, ono ogromno mnoštvo navali na vjerovjesnike i uz silnu viku: "Ubijte ih", stadoše ih tući i prebijati sa svakojakim predmetima, tako da su pali na zemlju kao mrtvi, i svak je držao, da su mrtvi.

Nakon jedan sat vremena vjerovjesnici počeše otvarati oči i ponešto govoriti. Kadija, videći, da vjerovjesnici nisu mrtvi, naredi, da ih se sveže i okuje u lance i da im se noge probiju čavlima. Tako su, radi vike i galame svjetine, tu ostali do pola noći. Oko ponoći čini ih svući do gola, čvrsto vezati za stupove i tako okrutno bičevati, da im se sva koža ogulila, pa se nisu mogli ni na nogama držati. Napokon ih baci u strašnu podzemnu tamnicu, tu ih veoma čvrsto okuje u drvene klade, gole priveza s leđa za četiri stupa, tako da nisu mogli imati nikakva mira ni počinka; nego su bili u neprestanim i svakovrsnim mukama. U tim mukama ostali su tri dana i tri noći, bez ikakva jela i pića.

14. studenoga došao je u Jeruzalem emir iz Gaze, pod kojim se onda Jeruzalem nalazio. Tad je vjerovjesnicima pred njim obnovljeno suđenje. Suđenje je bilo na javnom trgu, gdje se običavaju suditi zločinci. Pred emira pri-

stupi kadija sa svojim savjetnicima kao i silno mnoštvo Turaka, svi s bodežima i golim mačevima, tražeći smrt vjerovjesnika, koji su onako zlo govorili o njihovoj vjeri i proroku. Na trgu je bila zapaljena ogromna vatra. Vjerovjesnike opet pozvaše, da opozovu što su rekli i da se poturče; ako to učine, ne će umrijeti. Vjerovjesnici odgovoriše, da ne će učiniti ni jedno ni drugo. Turci se imadu obratiti na kršćansku vjeru i pokrstiti; ako ne će, bit će osuđeni na oganj vječni. Dodaše još: "Vi govorite, da se mi poturčimo. Znajte, da se radi Krista i njegove vjere ne bojimo ni smrti ni vremenitoga ognja". Tad ih emir osudi na smrt.

Ono silno mnoštvo kao opijeno bijesom, sad navali na vjerovjesnike s bodežima i mačevima, kao da smatraju sretnijim onoga, koji može okrutnije udariti. Kroz jedan čas bila su tjelesa mučenika rasječena na komade, tako da u njima nije ostala spodoba čovječja, a duše su im odletjele u slavu nebesku.

Tako je naš Nikola dao svjedočanstvo Kristu i njegovoj svetoj vjeri, i junački podnio mučeništvo, proslavivši svoju kat.vjeru i Crkvu, svoj franjevački Red i svoj hrv. narod.

17. Čudesa prigodom mučeništva

Prigodom mučeništva Bl.Nikole i drugova, dogodila su se dva, zapravo tri velika čuda, kojima je Bog proslavio njih i njihovo mučeništvo.

Kad su vjerovjesnici bili sasječeni na komade, njihova tjelesa bila su bačena u onu ogromnu vatru, da bi se pretvorila u pepeo. Ali tad se dogodilo nešto, što nitko nije očekivao. Drva su izgorjela, vatra se ugasila, a tjelesa mučenika ne samo da se nisu pretvorila u pepeo, nego nisu od vatre bila ni taknuta. Saraceni su užegli drugu još veću vatru. Dogodilo se opet isto: drva su izgorjela, vatra se ugasila, a tjelesa mučenika nisu ni najmanje bila ozleđena. Snebivajući se od čuda, a htijući tjelesa mučenika pod svaku cijenu pretvoriti u pepeo, nabaciše na tjelesa mučenika toliku gomilu drva, da je vatra morala gorjeti

tri dana. Mnogi veoma ozbiljni pisci, kao Sv.Jakov Markijski, Fr.Marko iz Lisabona, Wadding, Melissani, Fr.Artur iz Moustiera, Mazara, Hueber, Ridolfi, Calahorra, Fr.Petar Antun iz Mletaka, Jacobilli, Fr.Petar della Rocca di Rostino, Sbaraglia, Martirologij Sv.Zemlje, Quaresmius i t.d., kažu, da je vatra zaista gorjela tri dana, ali da tjelesa mučenika nisu mogla izgorjeti. Saracei tada, zastiđeni, mjesto da se nad tim velikim čudom obrate, razbacaše drva i razasuše pepeo, a tjelesa mučenika zakopaše na tajnom mjestu, da ih kršćani ne bi našli i štovali kao svece. Calahorra g.1650. piše, da se do njegova vremena, a mi možemo dodati, da se ni do našega doba nije moglo pronaći mjesto, gdje su tjelesa mučenika bila ukopana.

Značenje i važnost ovoga velikog čuda, sličnoga onomu triju mladića u peći babilonskoj, svakomu je očito. To čudo ne samo prelazi prirodne sile, nego se dogodilo upravo protiv prirodnih zakona. Ono najrječitije govori u prilog svetosti Bl.Nikole, plemenitosti njegova pothvata, da obrati Turke na kršćansku vjeru, kao i za to da je on pravi Kristov mučenik, kad je radi toga bio sasječen na komade.

Drugo čudo jest, da su mučenici, nakon tri dana strahovitih muka, nakon što su bili okrutno u dva navrata bičevani, da im se ogulila koža na tijelu, okovani u drvene klade, lancima privezani uz stupove, čavlima im probodene noge, radi čega su morali izgubiti krv, bez ikakve hrane i pića - ipak ostali na životu. To se nije moglo dogoditi bez osobite milosti Božje. Radi toga Sv.Jakov Markijski kaže, da su kroz to vrijeme bili krijepljeni nebeskom hranom. Fr.Marko iz Lisabona primjećuje, da ih je kroz to vrijeme na čudesan način uzdržavala nebeska hrana. Calahorra napominje, da su se kroz to vrijeme krijepili milošću Gospodnjom na veće postiđenje neprijatelja vjere.

Treće čudo jest, da ih je Bog posebnom milošću ne samo sačuvao u životu, nego im je uzdržao i potpunu tjelesnu snagu. Nakon onoga višekratnoga okrutnog bičevanja, uslijed kojega im je i koža na tijelu bila oguljena; nakon što su im čavlima probodene noge; nakon što su bili okovani u

klade, lancima privezani i usko svezani za stupove; nakon tri dana neprestanih užasnih muka - morala je nastati upala kože, kao i druge posljedice sudbonosne za snagu tijela. Ipak oni, nakon svih tih muka, stupaju hrabro na stratište, odbijaju poziv emira, da opozovu što su rekli i da se poturče, i plamteći od ljubavi prema dušama, čine zadnji pokušaj, da Turke sklone da se pokrste i postanu kršćanima i tako izbjegnu vječnu propast. To se sve zaista nije moglo dogoditi bez osobitoga posredovanja Božjega.

Ne samo prvo, nego i drugo i treće čudo jasno potvrđuju, da je našega Nikolu i njegove drugove Bog nadahnuo, da Turcima propovijedaju istinu i njihovo spasenje; da su se oni tomu nadahnuću odazvali, a kad njihov glas nije bio primljen, nego su zato bili ubijeni, da su time postali pravi Kristovi mučenici, koji su svojom krvlju zapečatili istinu, koju su drugima naviještali. Radi toga oni zaslužuju poštovanje sviju prijatelja Božjih.

18. Mučeništvo Bl.Nikole u očima Božjim

Dragocjena je u očima Božjim smrt svetaca njegovih. Tako riječ Božja. Ako to vrijedi, po tumačenju Sv.Crkve, za svakoga Slugu Božjega, koji umire u milosti Božjoj - jer su blaženi oni koji u Gospodu umiru - kako tek mora biti dragocjena u očima Božjim smrt njegovih mučenika, koji krv svoju i život svoj za Boga žrtvuju!

Među mučenicima rijetki su oni, za koje Bog posebnim čudesima pokazuje, da mu je milo njihovo mučeništvo. To nije ni potrebito; jer je mučeništvo čin, koji nadilazi ljudsku snagu, koji se ne može podnijeti bez osobite milosti Božje. Ako pak Bog poprati mučeništvo posebnim znakovima ili čudesima, onda je to još jači dokaz, da Mu je dotično mučeništvo milo, da ga i drugi imaju smatrati kao Bogu ugodno, a one koji su ga podnijeli, priznavati i poštivati kao prave mučenike Kristove.

Iz onoga što je već rečeno, vidi se, da je Gospodin Bog mučeništvo našega Nikole i njegovih drugova popratio i proslavio s osobitim znakovima i čudesima. Time je On

najjasnije pokazao, da Mu je njihovo mučeništvo veoma milo, odnosno da i drugi imaju to mučeništvo smatrati kao Bogu ugodno i Bl.Nikolu i njegove drugove smatrati i poštivati kao prave Kristove mučenike.

Sastavljači izvješća o njihovu mučeništvu nisu o tomu ni najmanje sumnjali, pa su to na koncu i naglasili, ističući, zašto je Bog htio, da se taj znameniti događaj dogodi u njihovo doba u svetom gradu Jeruzalemu. "Smatramo, veli prvo i drugo Vatikansko izvješće, da je Bog po svojoj redovitoj i blagoj dobroti i po premilostivom milosrđu htio, da se taj veliki i zamjerni događaj dogodi u ovom svetom gradu Jeruzalemu na ohrabrenje i utjehu sviju vjernih kršćana, bilo onih koji ovdje borave, bilo hodočasnika koji dolaze sa sviju strana svijeta." - Leipziško izvješće završava: "Držimo, da je Bog po svojoj preblagoj dobroti i milosrđu u ovom svetom gradu Jeruzalemu htio pokazati osobito čudo na ohrabrenje i utjehu sviju vjernih kršćana, bilo ovdješnjih stanovnika bilo hodočasnika sviju naroda svijeta".- Šibensko pak izvješće ovako svršava: "Držimo, da je Bog po svom preblagom milosrđu i osobitom čudu htio, da se to dogodi u ovom svetom gradu Jeruzalemu na utjehu sviju vjernika".

Dakle Bog je htio, da se znamenito djelo mučeništva našega Nikole i njegovih drugova dogodi u svetom gradu Jeruzalemu na utjehu i pobudu sviju vjernika svijeta, da svi budu pripravni poput njih krv i život za vjeru svoju žrtvovati.

19. Mučeništvo Bl.Nikole u očima povijesti

Mučeništvu našega Nikole i drugova, prisustvovali su, osim jeruzalemskih Franjevaca, mnogobrojni drugi i vrlo ugledni svjedoci, bilo jeruzalemski stanovnici bilo hodočasnici s raznih strana svijeta, od kojih su neki tom prigodom postali vitezovima Sv.Groba. Neka izvješća donose veli broj njihovih imena, da oni mogu posvjedočiti istinitost događaja, koje su svojim očima vidjeli i svojim ušima čuli.

Zaista ti su svjedoci sve to razglasili po svemu svije-

tu, tako da je ime našega Nikole i njegovih drugova brzo postalo slavno u svoj katoličkoj Crkvi. Svi su ih slavili kao Kristove mučenike, kao svece, kao prevjernu braću i sinove Sv.O.Franje, i t.d. Mnogi su nastojali slijediti njihov primjer i na isti način postati Kristovim mučenicima. Među ovima se ističu Bl.Ivan iz Cetine i Bl.Petar iz Duennas-a, koji su na isti način postali mučenicima u Grenadi u Španjolskoj 19.V.1397. Po primjeru našega Nikole i njegovih drugova pošli su, da steku mučeničku krunu druga tri Franjevca: Fr.Petar iz Betonta, Fr.Anđeo iz Escula i Fr. Petar iz Mainza. Njima se pridružio anonimni klerik, koji je g. 1435-1437. bio na naucima u Carigradu. Ovaj je klerik tom prigodom napisao raspravu: "Tractatus de martyrio sanctorum", u kojoj uvelike hvali našega Nikolu i drugove; navodi, da se u samostanu na Brdu Sionu čuva jedan svitak, na kojemu su mučenici napisali ono, što su htjeli propovijedati Turcima; kaže, da će tako i on napisati i preporuča drugima, da i oni isto učine, i t.d. Sv.Jakov Markijski g.1449. čak se ponosi, da je u Šibeniku vidio dva brata našega Nikole.

Na početku smo naveli velik broj domaćih i stranih pisaca - a neke ćemo posebno spomenuti niže - koji svi jednoglasno ističu i veličaju našega Nikolu, bilo zajedno s drugovima bilo napose, kao pravoga Kristova Mučenika i osobitoga Božjeg ugodnika. Njihova svjedočanstva nižu se bez prekida od časa mučeništva sve do odobrenja štovanja Bl. Nikole sa strane Sv.Stolice. A i odobrenje štovanja osniva se na mučeništvu, radi kojega mu je iskazivano štovanje. Stoga će o tomu biti potanje govora kasnije.

2o. Mučeništvo Bl.Nikole u očima pamfletiste

Kad je Sv.Stolica g.1889. odobrila štovanje Bl. Nikole Tavelića, odobrila je ono štovanje koje mu se iskazivalo kao Kristovu mučeniku. Kad je pak slijedeće god. 189o. propisala oficij i misu na njegovu čast, propisala je oficij i misu mučenika. U molitvama, koje se u oficiju i misi upravljaju Bogu, po zagovoru Bl.Nikole, nagla-

suje se, da je Bog Bl. Nikolu proslavio propovijedanjem vjere i palmom mučeništva.

Te se molitve mole, u ime Crkve, već 68 godina. A i kasnije je Sv.Stolica sve do u najnovije vrijeme donijela veći broj odluka, u kojima Bl.Nikolu proglasuje ili pretpostavlja kao pravoga Kristova mučenika.

Kad ne bi bilo mnogobrojnih nepobitnih dokaza prošlosti, za pravoga vjernika sama ta okolnost bila bi dovoljna, da Bl.Nikolu Tavelića prizna i poštuje kao pravoga Kristova mučenika. Stoga, ako netko, uza sve nepobitne dokaze prošlosti, uza sav sudski postupak, koji se je održao prije odobrenja štovanja, i uza sve višestruke odluke Sv. Stolice, poriče Bl.Nikoli Taveliću palmu mučeništva, taj u najmanju ruku pokazuje, da ne traži istinu i da ga se ne može smatrati dobronamjernim čovjekom.

Takav je na žalost i pisac pamfleta protiv Bl.Nikole Tavelića. On u početku nazivlje Bl.Nikolu "sumnjivim kršćanskim mučenikom". Zatim kaže, da je "svojim nerazboritim istupom - rekli bi razboriti ljudi - zavrijedio slavu mučenika podno Golgote". Ta "slava mučenika" nije mu donijela mučeničku krunu, jer Bl.Nikola, po današnjem shvaćanju, nije bio zdravoga duševnog stanja. "Za patologiju, veli pamfletist, danas nije problem kamo treba svrstati "blaženoga" Nikolu zbog njegova junačkog istupa protiv muslimana". - "Mučeništvo je bilo veliko - junačko djelo, i pri tome su se zbile čudesne stvari. To je istina! Bolje je vjerovati nego provjeravati". Nije se dogodilo ništa, jer je u vatri naprosto izgorio. "On (Bl.Nikola) se dobrano zagrijao, kad je bio spaljen".- Bl.Nikola bio je za života neki nemirnjak, pa hoće da barem sada ima mira. Stoga se ne odazivlje ni na molitve ni na vapaje za čudesima i zagovorima, "kao da bi, objašnjava pamfletist, njegova prašina htjela imati mira barem nakon gotovo 600 godina iza smrti, kad ga nije nimalo imala za života".

Nešto takova ne može čestit čovjek ni sanjati, a kamo li, u stanju ubrojivosti, napisati o čovjeku, za kojega svjedoče tako sjajna svjedočanstva velikih i učenih muževa

od 14. st. do danas. Nepotpisani pamfletist, koji je tako grubo napao sjajni lik Bl. Nikole Tavelića, jednoga od najdičnijih sinova hrv. naroda i najslavnijih mučenika kat. Crkve, ako je to učinio u ubrojivom stanju, nije mogao dati lošije svjedočanstvo sebi, svojoj istinoljubivosti i dobronamjernosti.

Pogl. 2

ŠTOVANJE BL. NIKOLE TAVELIĆA

1. Štovanje Bl. Nikole u franjev. Redu

Netom se je doznalo za slavno mučeništvo našega Nikole i drugova, redovnička braća počela su ih štovati kao prave Kristove mučenike i svece.

Da su naš Nikola i drugovi odmah štovani kao mučenici i sveci, to dokazuju razne okolnosti. Najočitiji je dokaz franjevački Brevijar u Šibeniku, napisan g. 1411, zvan "Ordo Manualis", jer počinje: "Incipit Ordo Manualis Ordinis Fratrum Minorum de Sebenico, secundum consuetudinem Romanae Curiae". U Brevijaru je prikazan tok mučeništva, a na koncu se naređuje, da im se svetkovina svetkuje na dan njihove smrti, 14.studenoga: "et in eadem die celebretur festum eorum".

To potvrđuju i drugi prepisi šibenskog izvješća, od kojih je jedno, kako je rečeno, upotrebljeno g. 1880-1888. u postupku za odobrenje javnog štovanja Bl. Nikole; drugo je prepisao O.Jacint Dobrović g.1733. iz starijeg rukopisa i ostavio na uspomenu potomcima. U drugom se primjerku naređuje svetkovanje blagdana 14.studenoga, dok se u prvom primjerku kaže, da se toga dana njihov blagdan zaista svetkuje.

Isto slijedi iz zadarskog izvješća, iz kojega je, kako smo vidjeli, povijest mučeništa prepisao u Knjigu Kustodije O.Jeronim Parčić, o čemu on svjedoči sa zakletvom 1.I.1655, a koje je jednako kao i Knjiga Kustodije propalo u vrijeme kuge, g.1649. I u tom se svjedočanstvu govori o nekadašnjem velikom štovanju Bl. Nikole.

Nema sumnje, da se je blagdan Bl.Nikole i drugova štovao i u drugim samostanima Provinciae Sclavoniae, u kojoj je bilo, kako se vidi iz šibenskog Brevijara, naređeno njihovo štovanje. To je bilo naročito u Bosni, gdje su naš Nikola i još dvojica mučenika djelovali kao misionari. Hrvatska provincija ili Provincia Sclavoniae posto-

jala je do god.1398. Na generalnom kapitulu u Kölnu g.1393. dokinuta je Provincia Sclavoniae sa Sv.Serafinom kao pokroviteljem, a ustanovljena nova Provincia Dalmatiae se pokroviteljem Sv.Jeronimom. Ta je provincija obuhvatala samostane na području političke provincije Dalmacije, a svi drugi samostani imali su pripasti bosanskoj vikariji. Na dalmatinsku provinciju spadale su 4 kustodije, a na bosansku vikariju 7. Odluku generalnog kapitula potvrdio je Papa Bonifacij IX g.1398, a razgraničenje je provedeno 4 godine kasnije. Premda su gotovo svi samostani i nove provincije i bosanske vikarije više puta paljeni, a za neke se ne zna ni gdje su se nalazili, te se nije sačuvao nikakav trag štovanja, koje se iskazivalo našemu Nikoli i drugovima mučenicima, ipak se ne može zanijekati, da im se to štovanje zaista iskazivalo. To se vidi iz raznih svjedočanstava bilo pisaca bilo arhivalnih podataka, koje smo naveli u početku i na koje ćemo se niže osvrnuti. Ti pisci i arhivalni podatci nazivlju našega Nikolu i drugove ne samo blaženima, nego i preblaženima, svetima i presvetima, njihova tjelesa svetima i relikvijama svetaca, i t.d.; pa i obuća se našega Nikole štovala kao relikvije svetaca najprije u njegovu rodnom samostanu Bribiru, zatim u Šibeniku.

Ali ne samo u našim krajevima, naš je Nikola kao Kristov mučenik štovan u čitavom franjevačkom Redu. To svjedoči Fr.Petar Ridolfi di Tossignano, OFMConv, u svom djelu "Historiarum Seraphicae Religionis libri tres", izdanom u Mlecima g. 1576, str.986, gdje piše, da se blagdan njegov i drugova svetkuje 14. dana mjeseca studenoga.

2. Štovanje Bl. Nikole u Šibeniku

Da je Bl.Nikola Tavelić bio štovan kao Kristov mučenik na osobiti način u Šibeniku, to, uz franjevački Brevijar i izvješća o mučeništvu, koja smo već spomenuli, najbolje pokazuju Blaženikove sandale ili postoli. Ti su se postoli štovali među relikvijama svetaca i kao relikvije svetaca najprije u Blaženikovu rodnom samostanu Bribiru. Zatim su god. 1522, malo prije nego su Turci zauzeli Bribir i po-

rušili franjevački samostan, zajedno s drugim svetačkim relikvijama, sa svetim posuđem i ruhom i raznim povijesnim ispravama preneseni u Šibenik, gdje im je nastavljeno štovanje u crkvi Sv.Frane do današnjega dana.

Premda je Papa Urban VIII god. 1625. i 1634. zabranio javno štovanje Slugu Božjih, koji nisu od Sv.Stolice priznati kao sveci ili kao blaženici, pa je to, uz druge okolnosti, bilo uzrokom, da se nije, koliko je poznato, u nijednom mjestu sačuvalo posebno štovanje drugova Bl. Nikole - ipak se je ono sačuvalo za našega Nikolu u Šibeniku. Istina je, da starešina samostana Sv.Frane u Šibeniku O. Jeronim Parčić početkom god.1655. kaže, da su stari Oci šibenskog samostana nekoć s velikim štovanjem čuvali Blaženikovu obuću - iz čega bi se dalo zaključiti, da im se to veliko poštovanje nije tada iskazivalo; ipak druge činjenice dokazuju, da se je štovanje Bl. Nikoli i tada i kasnije iskazivalo kao Bl.Mučeniku, samo na drugi način. Taj drugi način jesu slike Bl. Nikole, koje su se u to vrijeme pravile u samostanu, pa i u crkvi na stropu s napisom: "B.Nicolaus Tavillich Martyr".

Da se je Bl.Nikola Tavelić smatrao svetim mučenikom i da mu se je, uza svu Papinu zabranu, iskazivalo štovanje kao takovomu, to potvrđuju 3 činjenice, nepoznate u vrijeme postupka za odobrenje štovanja Bl. Nikole. Te činjenice jesu: 1)oporuka Dominika Tavelića od g. 1647, kojom crkvi Sv.Franje u Šibeniku ostavlja 15o dukata, da se u jednoj kapeli kraj velikog oltara podigne oltar sa slikom Bl. Nikole, uresa i zaštitnika grada Šibenika i franjevačkog Reda, kojega se svete relikvije dostojno u toj crkvi štuju, neka Bl. Nikola moli Boga i bude mu zagovornik radi njegovih grijeha; 2)da je oltar na čast Bl.Nikole u toj crkvi zaista podignut nekih 1oo godina kasnije, naime g. 175o; 3) da g. 1776. trogirski plemić Jeronim Buffalis svjedoči, da se Blaženikove relikvije i slike štuju na oltarima.

Kasnije dokaze štovanja navest ćemo niže.

3. Odobrenje štovanja Bl. Nikole

Šibenski biskup Antun Josip Fosco, koji je bio učenjak svjetskog glasa i vrlo dobar poznavaoc domaće povijesti, netom je postao biskupom g.1876, počeo se baviti mišlju, kako bi od Sv.Stolice dobio odobrenje štovanja Bl. Nikole.

Da ostvari tu misao, pozvao je starešinu samostana Sv. Franje O.Celestina Mariju Fattuta, da pokupi isprave, dokaze i znakove štovanja Bl.Nikole u njihovoj crkvi i samostanu. Sam je pak potražio dokaze franjevačkih i nefranjevačkih pisaca u stranom svijetu. O.Fattuta skupio je sve isprave i dokaze i predao ih biskupu na blagdan Svih Svetih g.1879. Biskup ih je proučio i svojom rukom sve prepisao i predao 12. I. 1880. svom kaptolu na proučavanje. Kanonici su sve ispitali i proučili, i 6. veljače 1880. saopćili biskupu, da se na temelju tih isprava i dokaza može tražiti odobrenje štovanja ili ekvipolentna beatifikacija Bl. Nikole, koja će biti korisna u doba, kad je vjera ohladnila i Crkva toliko napadana.

Dobivši povoljno mišljenje svoga kaptola, sve je spise biskup poslao Sv.Zboru Obreda. Ovaj mu ih je vratio s pozivom, da povede kanonski postupak o štovanju Bl. Nikole. Biskup je onda 30.prosinca g. 1880. sazvao svjetovno i redovno svećenstvo grada Šibenika i saopćio im radosnu vijest, da će započeti kanonski postupak za proglašenje blaženim, odnosno za odobrenje javnog štovanja Bl. Nikole. Istom prigodom imenovao je osoblje, koje će sačinjavati sud i provesti kanonski postupak.

Odbor se zdušno dao na posao. Počeo je proučavati isprave,saslušavati svjedoke koliko o mučeništvu, radi kojega se Bl.Nikoli iskazivalo štovanje, toliko o samom štovanju, pregledavati mjesta, na kojima se iskazivalo štovanje, i t.d. Kad je sud sve ispitao i proučio, 24.studenoga 1881. donio je presudu, da je Bl.Nikola Tavelić pravi mučenik, koji je život svoj žrtvovao za Kristovu vjeru, i da je od dana mučeništva sve do tada bio i jest u posjedu javnog štó-

vanja kao Blaženik. Presudu sa svima spisima i prilozima biskup Fosco uputio je 15.ožujka 1882. Sv.Zboru Obreda na daljnji postupak.

Sv.Zbor Obreda je stvar proučavao, ispitivao, tražio nove podatke i stručna mišljenja. Postupak je bio završen g. 1888, kad ga je Sv.Zbor objelodanio. Sastoji se od 5 dijelova: 1.Informatio ili prikaz stanja stvari, što ga je sastavio odvjetnik kauze Cezar Caterini, na pitanje, da li se ima potvrditi presuda šibenskoga biskupskog suda; 2.Summarium, u kojemu su sadržane sve isprave i svi dokazi, na temelju kojih je biskupski sud donio presudu; 3.Animadversiones, t.j. prigovori promicatelja ili branitelja vjere Augustina Caprara protiv valjanosti i osnovanosti presude; 4.Responsio ad Animadversiones, t.j. odgovor odvjetnika kauze Cezara i brata mu Pavla Caterini, u kojemu se pobijaju prigovori promicatelja vjere; 5.Summarium additionale, koji sadrži neke nove isprave i stručna mišljenja, naknadno dostavljena Sv.Zboru Obreda.

Vrijedno je spomenuti, koje su to isprave i svjedočanstva, na temelju kojih se iskazivalo štovanje Bl. Nikoli od vremena mučeništva do tada, i na temelju kojih je priznato i odobreno njegovo javno štovanje. Te je isprave i svjedočanstva objelodanio Sv.Zbor Obreda g.1888. u t. zv. Summarium-u, str.1-53. Vremenskim redom poredani su ovako:

1. Izvješće o mučeništvu Bl.Nikole, napisano malo poslije g. 1391.

2. Isto izvješće u rukopisnom Brevijaru šibenskih Franjevaca, oko g. 1400.

3. Stara slika Bl.Nikole, koja se štuje na oltaru, naslikana oko g.1450.

4. Sandale ili postoli Bl. Nikole, doneseni iz bribirskog samostana u šibenski g. 1527 (zapravo g.1522.).

5. Bilješka o mučeništvu, štovanju i sandalama Bl. Nikole, koju je napisao šibenski povjesničar Dominik Zavorović g. 1597.

6. Prvi prepis izvješća o mučeništvu Bl. Nikole, napravljen god. 1655.

7. Druga slika Svečeva (del Santo), naslikana na stropu crkve Sv.Franje, posred drugih Svetaca Reda, od g.1675.

8. Franjevačka kronika Fr.Marka iz Lisabona, napisana g.1680.

9. Martirologij triju franjevačkih Redova, tiskan g. 1723.

10. Drugi prepis izvješća o mučeništvu Bl. Nikole i drugova, iz g. 1733.

11. Franjevačka kronika, od Waddinga, tiskana 1734.

12. Kronike Fr.Antuna Melissani i Bozijeva, tiskane g. 1734.

13. Ulomak iz djela "Illyricum Sacrum" O. Danijela Farlati, D.I, tiskanog g. 1769.

14. Ulomak iz djela "Biografia Serafica" od O.Sigismunda da Venezia, OFM, tiskanoga g. 1846.

15. Ulomak iz časopisa "Cronista di Sebenico", tiskanog g. 1861.

16. Ulomak iz Šematizma šibenske biskupije od g.1867.

17. Ulomak iz Šematizma Provincije OO.Konventualaca od g.1878.

18. Odgovor, obavijest i mišljenje gvardijana OO. Konventualaca u Šibeniku od g.1879.

19. Mišljenje kaptola stolne crkve u Šibeniku od g. 1880.

K ovim ispravama treba dodati one, koje sadrži "Summarium additionale", str. 1-15. Te se isprave odnose na Franjevački Martirologij, Waddingove Annales Minorum, Mellissanov Supplementum, Bozijevu i Tossignanovu bilješku, saopćenje gvardijana samostana Sv.Frane u Šibeniku, kao i na stručno mišljenje akademskog slikara Karla Mihaljevića o navedenim slikama Bl. Nikole.

Već na prvi pogled iz ovih vremenski poredanih isprava i svjedočanstva očevidno je, da je Bl.Nikola Tavelić smatran pravim Kristovim mučenikom i da mu se kao takovomu javno štovanje iskazivalo neprekidno od dana mučeništva do sudskog postupka za odobrenje štovanja.

Na temelju tih isprava i svjedočanstava Sv. Zbor Obreda potvrdio je 25.svibnja 1889. presudu biskupskog suda u Šibeniku, da je Bl.Nikoli Taveliću od vremena mučeništva, podnesenoga za vjeru Kristovu, sve do tada iskazivano javno štovanje kao Bl.Mučeniku, odnosno da je Bl. Nikola Tavelić bio i jest u posjedu javnog štovanja kao Bl. Mučenik. Veliki Papa Lav XIII tu je odluku, odnosno štovanje Bl.Nikole Tavelića odobrio 6.lipnja iste godine 1889. Tim činom odobreno je javno crkveno štovanje Bl.Nikole, odnosno on je time ekvipolentno proglašen "Blaženim".

Sv.Zbor Obreda odobrio je 17.svibnja 1890. oficij i misu, molitve i pjesme s pohvalom u Martirologiju na čast Bl.Nikole za šibensku biskupiju, da se mole s dvostrukim većim obredom (duplex maius). U isto vrijeme to je dozvolio provinciji OO.Konventualaca, ali s dvostrukim manjim obredom (duplex minus), osim za Šibenik.

4. Nepoznati dokazi štovanja Bl.Nikole u prošlosti

Nakon što je Sv.Stolica odobrila štovanje Bl. Nikole g. 1889, otkriven je veći broj isprava i svjedočanstava o štovanju, koja nisu bila poznata dok se vodio postupak za dobrenje štovanja. Te isprave i svjedočanstva govore o Blaženikovu mučeništvu, nazivu blaženi i sveti, samom štovanju, i t.d. Veći broj tih isprava i svjedočanstava govori o našem Nikoli i drugovima zajedno; ali dosta ih je, koji govore o Bl.Nikoli samomu.

Od tih isprava i svjedočanstava već smo spomenuli: 1)Oporuku Dominika Tavelića od g.1647, s kojom ostavlja crkvi Sv.Frane u Šibeniku 150 dukata, da se u njoj podigne oltar na čast Bl.Nikole; 2)činjenicu, da je oltar na čast Bl.Nikole u toj crkvi zaista podignut g.1750; 3)svjedočanstvo trogirskoga plemića Jeronima Buffalisa od g. 1776, da se Blaženikove relikvije i slike štuju na oltarima.

Ovdje ćemo navesti one isprave i svjedočanstva, koja su navedena na početku, a koja nisu bila poznata u vrije-

me postupka za odobrenje štovanja. Ta su:

1. Vatikansko izvješće 1 o mučeništvu Bl. Nikole i drugova od g. 1392.

2. Vatikansko izvješće 2 o istoj stvari, iz istog vremena.

3. Pismo Fr. Gerarda Calvet, gvardijana i kustoda Sv. Zemlje, o istoj stvari, iz istog vremena.

4. Leipziško izvješće o istoj stvari, iz istog vremena, prepisano g.1394.

5. Vallicellsko izvješće o istoj stvari, iz istog vremena, pronađeno g. 1929.

6. Mletačko, Tuluško, Miraspicijsko izvješće, izvješće u Franjevačkoj kronici, kao i svjedočanstvo anonimnog Tulužanina iz 17.st.

7. Svjedočanstvo mletačkog patricija Ruđera Contarini od g. 1393.

8. Svjedočanstvo nepoznatoga mletačkog hodočasnika od oko g.14oo.

9. Tractatus de martyrio sanctorum, rukopisno djelo anonimnog klerika u Carigradu, od g.1435-1437.

1o. De excellentia Ordinis S.Francisci, govor Sv.Jakova Markijskoga od g.1449.

11. Stara franjevačka kronika, na koju se pozivlje Sv.Jakov Markijski u svom govoru, prije god. 1449.

12. Chronica antiqua hispanica o Bl.Ivanu iz Cetine i Bl.Petru iz Duennas-a, iz 15.st.

13. Chronica antiqua anglica, iz 15.st.

14. De signis Ecclesiae Dei, djelo Tome Bozija, od g.1591.

15. Elogium seu historia passionis B.Nicolai Tavilei et sociorum, iz g. 1636.

16. Historica, theologica et moralis Terrae Sanctae elucidatio, djelo Fr.Franje Quaresmius-a, OFM, iz g. 1634-1639.

17. Chroniche ovvero annali di Terra Santa, djelo Fr. Petra Verniero, OFM, iz g. 1646.

18. Historia cronologica della Provincia di Syria e Terra Santa di Gerusalemme, djelo Fr.Ivana Calahorra, OFM, od g.1650.

19. Vite de santi e beati dell' Umbria, ecc., djelo apost. protonotara Ljudevita Jacobilli, od g.1647-1661.

20. Leggendario Francescano, djelo Fr.Benedikta Mazara, OFM, od g. 1676.i kasnije više puta.

21. Menologium magnum Seraphici Patriarchae Francisci, djelo Fr.Fortunata Hueber-a, OFM, od g.1679.

22. Franziskanisches Martyrologium, djelo P.Wolf-a, od g. 1703.

23. Bogatstvo i uboštvo, spjev Dra Jeronima Kavanjina, od g. 1701-1710.

24. Giardino Serafico, djelo Fr.Petra Antuna iz Mletaka, OFM, od g.1710.

25. Cronologia ovvero Istoria serafica della Osservante Provincia di Corsica, djelo Fr.Petra della Rocca di Rostino, OFM, od g. 1717.

26. Leggendario Francescano, djelo Fr.Benedikta Mazara, znatno uvećao Fr.Petar Antun iz Mletaka, od g.1722.

27. Relazione sulla città di Sebenico dell anno 1742, rukopis Kristofora Kosirića od g.1742.

28. Liber Archivialis franjev. prov. Presv. Otkupitelja u Šibeniku, od g.1747.

29. Paraiso Serafico, djelo Fr.Ivana Krstitelja de S.Antonio, od g. 1749.

30. Razgovor ugodni naroda slovinskoga, djelo Fr. Andrije Kačića Miošića, OFM, od g. 1756 sa svoja 52 izdanja, od tih 30 prije odobrenja štovanja.

31. Korabljica Pisma Svetoga i svih vikova svita događaji poglavitih, djelo istoga Fr.Andrije Kačića Miošića, od g. 1760, sa svojih daljnjih 8 izdanja.

32. Supplementum ad Martyres trium Ordinum S.Francisci, djelo Fr.Jacinta Sbaraglia, OFMConv, + 1763, izdano g. 1906 i 1936.

33. Descriptio soluta et rythmica rerum, banorum, caeterorumque heroum Slavinorum seu Illyricorum, djelo

Fr.Andrije Kačića Miošića, skraćeno preveo na latinski Fr. Emerik iz Bude (Pavić), OFM, iz g. 1764.

34. Liber archivialis franjev.provincije Presv.Otkupitelja u Makarskoj, od g. 1764.

35. Libro d'oro dei nobili di Trau, rukopisno djelo trogirskog plemića Jeronima Buffalis, od g.1776.

36. Bosna Seraphica seu Chronologico-historica descriptio Provinciae Bosnae, rukopisno djelo Fr.Mavra Fajdiga, OFM, od g.1777.

37. Adversaria historico-chronologica an.1781 instituta, rukopis nepoznatog Bošnjaka, od g.1781.

38. Martyrologium Terrae Sanctae saec.XVII-XVIII, rukopis nepoznatog pisca 18. st.

39. Brevis adnotatio Bosnae Argentinae, rukopis Fr. Ante Jeramaića, Neretvanina, OFM, rukopis od g. 1788.

4o. Martyrologium Illyricum Fabiano Blascovichio Episcopo Macarensi dicatum, djelce O.Jakova Coleti, D.I. iz g. 1818.

41. Seraphisches Martyrologium, djelo Fr.Petra Ausserer-a, iz g. 186o.

42. Storia universale delle Missioni Francescane, djelo Fr.Marcelina da Civezza, OFM, od g.186o.

43. Storia dei Frati Minori dai primordi della loro istituzione in Dalmazia e Bossina, djelo Fr.Donata Fabianića, OFM, od g. 1863.

44. Annales Ecclesiastici, djelo Baronija, Bzovija, Spondana i drugih, od g. 1869.

45. Sunto storico dell' Ordine de Minori in Dalmazia e Bosnia, djelce Fr.Antuna Lulića, od g. 1869.

46. Tableau synoptique de l'histoire de tout l'Ordre Seraphique, djelce P.Marije-Leona (Patrem), OFM, od g. 1879.

47. Archives de l'Orient Latin, uredio Paul Durieu, g.1881.

48. Litanie dei Santi della Dalmazia, napisalo više pisaca, od g. 1882.

49. Il re d' armi di Sebenico, djelo Dra F.A.Galvani, od g. 1884-1886.

Ove isprave i svjedočanstva, kojih ima dvostruko više, nego ih je bilo poznato u vrijeme postupka za odobrenje štovanja, dok s jedne strane sjajno potvrđuju ispravnost odluka crkvenih nadleštava, s druge strane jasno govore, kako je naš Bl.Nikola bio slavan u prošlosti ne samo kod nas, nego i u stranom svijetu, te kako je visoko mišljenje vladalo o njemu, o njegovu plemenitom pokušaju, da obrati Turke na katoličku vjeru, i napokon o mučeništvu, koje je za to pretrpio.

5. Glasovi protiv štovanja Bl.Nikole Tavelića

Oni koji Bl.Nikoli Taveliću poriču mučeničku krunu, dosljedno mu poriču i štovanje, koje mu radi nje pripada. Ali kad se ima pred očima ono što je o tomu rečeno, očito je, da je njihovo držanje neopravdano i nedozvoljeno.

Ipak ima ljudi, koji to čine svijesno ili nesvijesno. Nema tomu mnogo, jedan je odličnik tvrdio, da Bl. Nikoli Taveliću ne pripada javno crkveno štovanje. Kad je bio upozoren na isprave i svjedočanstva u postupku za odobrenje štovanja, priznao je, da tih isprava nije čitao; no ipak je ostao pri svojoj tvrdnji. K ovomu možemo dodati, da netko nakon što je Sv.Stolica odobrila štovanje, ni kao vjernik nema prava da štovanje uskraćuje, ni kao nepristran čovjek, da ga osporava, osobito nakon tolikih isprava i povijesnih svjedočanstava, koja o njemu govore. Ako pak to čini, onda se ne smije čuditi, ako mu drugi poriču dobru vjeru i nepristranost.

Dotični odličnik svoje držanje osniva na jednoj slici Bl.Nikole, za koju je u postupku za odobrenje štovanja naglašeno, da je napravljena sredinom 15. st., oko g.1450. On kaže, da se je o toj slici, koja se čuva u samostanu Sv.Franje u Šibeniku, kasnije dokazalo, da nije onako stara kako se onda mislilo.

To je t.zv. najstarija slika Bl.Nikole Tavelića. Za nju je akademski slikar Karlo Mihaljević iz Krka ustvrdio,

u vrijeme postupka, pred posebnom komisijom i pod prisegom 1. kolovoza 1888, da je napravljena u 15.st., t.j. između g.1400 i 1500. Ta vrsta slika dobro mu je poznata, kaže on, iz prakse i teorije. Iz prakse, jer su ga ljubitelji starinskih slika slali po raznim državama,da ih nabavlja. Iz teorije je nedvojbeno, da je napravljena u 15. st., jer su se onda slike pravile na platnu od konoplje, s naslagom od crvene zemlje, kao što je i ova napravljena,dok se u novije doba prave na platnu od pamuka ili bumbaka, s naslagom od sadre. Da je ta slika iz 15.st., lako se može ustanoviti, ako se malo ostruže gornja boja, kao što je on učinio. Slika ima ove oznake: Na licu je velika rana, a ruke su položene tako, da je Blaženik u početku morao u njima nešto držati, možda mučeničku palmu, koja je iščezla pod običnim i grubim bojama nevještog obnavljača. Slika je obnovljena vjerojatno više puta, a sigurno g.1851.

Tu je sliku vidio 1.lipnja 1942, kad je došao u Šibenik, Rudolf Pallucchini, ravnatelj umjetničkog ureda u Mlecima i osobiti stručnjak za slikarsku umjetnost. On je tada izjavio, da je iz sredine 17. st. U spisima samostana Sv.Frane u Šibeniku zaista se spominje g. 1640. i 1651. jedna Blaženikova slika. Da li se to odnosi na ovu sliku ili na koju drugu, nije jasno.

Može se pitati, koje je mišljenje ispravnije: Mihaljevićevo ili Pallucchinijevo. Za Mihaljevića govore ove okolnosti. Mihaljević je vidio tu sliku više puta, a dobro ju je ispitao i proučio na poziv biskupa Fosca, da o njoj dade stručno mišljenje. On je svoju izjavu dao službeno, pred posebnom komisijom, položivši prije zakletvu, da će reći istinu. Pallucchini je sliku vidio samo jedan put, i to na prolazu. Nije izjavu dao ni službeno ni pred posebnom komisijom ni pod zakletvom. - Mihaljević je, na poziv komisije, naveo znakove, po kojima se raspoznaje, iz kojega je vremena slika. Pallucchini nije toga učinio.- Mihaljević je kazao, da je ta slika bila popravljana,vjerojatno više puta, a sigurno g.1859, radi čega je izgubila prijašnji izgled, i to je dokazao, ostrugavši sa slike

gornje naslage boja. Pallucchini nije ni to učinio, pa se vjerojatno njegova izjava odnosi na neko vrijeme, kad je slika bila popravljana. - Uz Mihaljevićevo mišljenje stoji i velika vjerojatnost, da su, kad je ime Bl.Nikole postalo glasovito i kad su ga redovnička braća počela štovati kao svetog Mučenika, nastojala, da mu naprave sliku bilo za oltar bilo da mu se vidljivo sačuva uspomena.

Bilo glede toga kako mu drago, više je nego jasno, da štovanje Bl.Nikole Tavelića nije nastalo po toj slici i onda kad se ona napravila, nego mnogo ranije, naime kad su redovnički poglavari naredili, da ga se štuje kao blaženoga Kristova mučenika, a to je bilo neposredno nakon mučeničke smrti, g. 1392.

U istom duhu, ali mnogo grublje poriče Bl.Nikoli štovanje sastavljač njegova pamfleta. On se najprije ruga sa "stalnošću" štovanja Bl.Nikole, koje dokazuju"i njegove sandale, koje se čuvaju u jednoj škrinjici u Šibeniku", "koje se izlažu vjernicima na cjelivanje na blagdan mučenika 14.XI. samo što ih ljube - doduše izvana - samo stare bake, a nema nijedne mlade ženske duše". Pamfletist, da opravda svoje poricanje štovanja, ne žaca se posegnuti za otkrivanjem nepostojećih tajna. On piše: "Nešto moram diskretno saopćiti, poznato vrlo malom broju ljudi: trajnost je kulta blaženikova bila vješto iskonstruirana, da se postigne njegova beatifikacija, da ga sv.Stolica proglasi blaženim. O tome je prvi životopisac Bl.Nikole Polonijo pismeno obavijestio biskupski Ordinarijat u Šibeniku - ali javnost nitko i nikada do sada. Tako stoji stvar s kultom blaženog Nikole".

Ne treba dokazivati, da je gruba neistina i teška uvreda za crkvene vlasti, da su iskonstruirale trajnost štovanja Bl.Nikole, samo da se postigne njegova beatifikacija. Dosta je i letimice pogledati isprave i svjedočanstva, podnesena Sv.Stolici, osobito pak ona koja su naknadno pronađena, da se vidi, kako je pamfletistovo tobože diskretno saopćenje lažno i nečasno.

Što se tiče navodnog obavještenja Biskupskog Ordina-

rijata u Šibeniku sa strane prvog životopisca Bl. Nikole Dra O.Bernardina Polonija, moramo naglasiti, da ono uopće ne postoji. Postoji, ne među spisima Biskupskog Ordinarijata, nego među privatnim pismima biskupa Milete jedna bilješka, bez nadnevka, valjda iz god. 1941. Prema toj bilješci, brat Dra O.Bernardina Polonija, Mons.Mate Polonijo, prepozit u Krku, javlja bratu, na njegovo zanimanje, da Karlo Mihaljević iz Krka, koji je dao navedeno stručno mišljenje o slici Bl.Nikole, prema govorenju Krčana, nije bio akademski slikar, nego obični soboslikar, koji je kasnije pošao u Carigrad i tu svršio kao musliman. - Ne ćemo ulaziti u pitanje, da li je ova obavijest - nakon više od 5o godina - ispravna. Ali pripustimo, da jest i da je Karlo Mihaljević uspio zavesti u bludnju biskupa Fosca i crkvenu komisiju u Šibeniku. Zar to znači, da su crkvene vlasti iskonstruirale trajnost štovanja Bl. Nikole, da dobiju njegovu beatifikaciju? Zar to znači, da su sva ona mnogobrojna svjedočanstva i isprave o mučeništvu i štovanju Bl.Nikole od g. 1392. do g. 1888. kad je Mihaljević dao svoje mišljenje, također iskonstruirane? Očito je, dakle, da o iskonstruiranosti štovanja Bl. Nikole može govoriti samo onaj, koji ne misli što govori, ili onaj koji hoće da sebe i druge zavede u bludnju.

Tako stoji stvar s kultom Bl. Nikole, a ne onako kako ju je sastavljač pamfleta neznalački s prozirnom svrhom izobličio.

Može li onda ozbiljan čovjek svoj stav prema štovanju Bl. Nikole Tavelića osnivati na tako neozbiljnim dokazima?

6. Porast i proširenje štovanja Bl.Nikole

Nakon što je g. 1889. odobreno štovanje Bl. Nikole Tavelića i g. 189o. dozvoljeno biskupiji šibenskoj i dalmatinsko-istarskoj provinciji OO.Konventualaca, ono je postepeno doživjelo velik porast i proširenje.

Najprije je 28.V.1898. prošireno na sav franjevački Red. Franjevačkom Redu dozvoljeno je, da svetkovinu Bl.Nikole svetkuje s oficijem i misom jednostavnog obreda (sim-

plex), na sam dan njegove smrti, 14.XI.; jer se na taj dan svetkovao blagdan drugog franjev.Blaženika, Bl.Gabrijela Ferretti-ja. Da bi se blagdan Bl.Nikole mogao svetkovati s većim obredom, preneseno je svetkovanje na 5.XII. s poludvostrukim obredom (simplex).

Budući da je Bl.Nikola djelovao 12 godina kao misionar u Bosni, bosanski su Franjevci molili Sv.Stolicu, da im dozvoli svetkovati njegov blagdan s dvostrukim većim obredom (duplex maius) na sam dan smrti, 14.XI. Sv.Stolica im je to blagostivo dozvolila 1.IX.1903. - Budući da se je Bl. Nikola rodio i u franjevački Red stupio na području franjevačke provincije Presv.Otkupitelja u Dalmaciji, starešinstvo je molilo za dozvolu, da njegov blagdan svetkuje na dan smrti, 14.XI, s dvostrukim obredom drugoga stupnja (duplex II.classis), u svima samostanskim i župskim crkvama. Sv.Stolica je i to blagostivo dozvolila otpisom od 13. I. 1909.

Kad je g. 1933. Don Krsto Stošić objelodanio u "Novoj Reviji", br. 5-6, str. 378 sl., glavne dijelove izvješća o mučeništvu našega Nikole i drugova, što ga je bio pronašao g.1929. Dr.O.Petar Jus u Vallicellskoj knjižnici u Rimu, upozorivši istodobno na neke publikacije o Bl. Nikoli, nastalo je za Bl. Nikolu zanimanje u hrv.javnosti. To je zanimanje postepeno raslo nastojanjem u prvom redu Hrv. Odbora za Sv.Zemlju i Hrv.književnog društva Sv.Jeronima u Zagrebu, pod vodstvom glavnog urednika Dra Josipa Andrića.

Kad je ime Bl.Nikole Tavelića postalo u hrv. narodu dovoljno poznato i oduševljenje za njega kao jeruzalemskog Mučenika probuđeno, odlučeno je, da se na njegovu čast u Jeruzalemu, gdje je Bl. Nikola podnio mučeničku smrt i proslavio svoju Crkvu, svoj Red i svoj narod, podigne oltar u crkvi slavenskih apostola Sv.Ćirila i Metoda. Oltar se je imao podignuti doprinosima svega hrv. naroda, pa su se u tu svrhu odmah počeli skupljati milodari. Izradba oltara povjerena je hrv.umjetniku Ivanu Kerdiću. Oltar je već god. 1935. bio gotov i izložen u proljeću g. 1936. na prvoj hrv.izložbi Sv.Zemlje u Zagrebu.

Oltar je pravo umjetničko djelo. U gornjem dijelu je Blaženikov brončani lik, relief. Blaženik je u ognju, s križem i mučeničkom palmom u rukama. Oko njega su s jedne i s druge strane na staklenim prozorima po 3 anđela, koji drže u rukama znakove Mučenikove smrti i slave, kao i stolne crkve u Šibeniku i Zagrebu. Iznad oltara je hrv.napis: "Bl.Nikola Taveliću, moli za hrvatski narod!" Na menzi je na predstolju latinski napis: "Jeruzalemskom Mučeniku Bl. Nikoli Taveliću, Hrvatu (+1391) - svom nebeskom Zaštitniku posvećuje hrvatski narod god. 1935." Po sredini oltara s jedne je strane hrvatski grob, a s druge strane grb obitelji Tavelić. I križ u sredini oltara, svijećnjaci i misne ploče: sve je djelo umjetnika Kerdića.

Oltar je postavljen god. 1936. u crkvi Sv.Ćirila i Metoda u Jeruzalemu. Prvu misu na njemu je odslužio na blagdan Bl.Nikole 14.studenoga 1936. tajnik českog palestinskog društva i vođa mnogih hodočašća u Sv.Zemlju Msgr Anton Bartoš, čijom je zaslugom podignuta ta crkva. Svečano ga je posvetio 25.VII.1937. zagrebački nadbiskup koadjutor, koji je u tu svrhu pošao u Jeruzalem na čelu hrvatskih i čehoslovačkih hodočasnika. Tom prigodom uputio je iz Jeruzalema posebnu poslanicu hrv.narodu o značenju Bl.Nikole Tavelića za hrv. narod. - Kad je g.1938. Bl. Nikola Tavelić pritekao u pomoć Č.S.Trifenis Skuhalo i njezinom malom bratu Stanku, njihova majka Terezija tražila je 2o.XI.1938. mjeru toga oltara; jer su nekoje žene u Dinjevcu župe Klošter Podravski, odakle je ona rodom, htjele satkati za taj oltar oltarnik od lana.

Radi takvog širenja štovanja Bl. Nikole u hrv.narodu, šibenski biskup i apost.administrator jugosl. dijela zadarske nadbiskupije Dr O.Jeronim Mileta, OFMConv, tražio je i 2o.VII.1936. dobio od Sv.Stolice dozvolu, da se svetkovanje blagdana Bl.Nikole, dozvoljeno šibenskoj biskupiji, protegne i na zadarsku administraturu. Zagrebački nadbiskup i predsjednik Biskupskih Konferencija Dr Antun Bauer zamolio je Sv.Stolicu, da svetkovanje blagdana Bl. Nikole protegne na sve biskupije u Jugoslaviji, na Blaženikov blag-

dan, 14. XI, odnosno na bližu nedjelju, s dvostrukim obredom (duplex).Sv.Stolica je to blagostivo učinila otpisom od 19.III.1937.Na molbu istoga nadbiskupa i predsjednika BK, otpisom od 22.X.1937.dozvolila je, da se u svima crkvama i kapelama sviju biskupija mogu na čast Bl.Nikole podizati oltari i njegove slike i kipovi izlagati javnom štovanju vjernika.

To je za mnogo doprinijelo proširenju i porastu koliko privatnoga toliko javnoga štovanja Bl.Nikole,ne samo u hrvatskim krajevima,nego i izvan njih,osobito u onim državama, gdje se nalaze jače grupe Hrvata. U mnogim, vrlo mnogim crkvama i kapelama nalaze se slike i kipovi Bl.Nikole. Njihov broj prelazi 9oo. Ima biskupija, u kojima nema crkve ni kapele, a da u njoj nije izložena javnom štovanju slika Bl.Nikole. Što se pak tiče samostana i kuća redovnika i redovnica kao i privatnih kuća,slike i sličice Bl.Nikole u njima ne mogu se brojiti na stotine,nego na hiljade, pače i na stotine hiljada.

7. Prve molbe za proglašenje Bl.Nikole svetim

Porast i proširenje privatnog i javnog štovanja Bl. Nikole Tavelića porodili su želju, da se zatraži od Sv. O.Pape njegovo proglašenje svetim.

I zaista naši su biskupi na svojoj Konferenciji 24-27. listopada g.1939. izradili zajedničku predstavku, kojom mole Sv.Oca, da Bl.Nikolu Tavelića, slavnoga Kristova Mučenika u Jeruzalemu g. 1391, redovnika franjevačkog Reda, ekvipolentnom kanonizacijom proglasi svecem Sv.Crkve. Tu predstavku imao je ponijeti u društvu nekoliko biskupa predsjednik Bisk.Konf., na čelu hrv. hodočasnika, i predati Sv.Ocu. Organizirano je hodočašće, u kojemu je sudjelovalo 25o hodočasnika sa 8 biskupa i nadbiskupa.Na blagdan Bl.Nikole Tavelića, 14. studenoga 1939,u svečanoj audienciji pročitao je zagrebački nadbiskup i predsjednik Bisk.Konf. i predao Sv. O. Papi Piju XII molbu, da bi se udostojao slavnoga Kristova Mučenika, junaka našega naroda Bl.Nikolu Tavelića ekvipolentnom kanonizacijom uvrstiti među svece kat.Crkve. Molbi je dodan Memorandum, u ko-

jemu su izloženi razlozi, radi kojih se traži ta kanonizacija. Molbi biskupa pridružio se i politički vođa hrv. naroda, i preko svojih dvaju predstavnika predao Sv. Ocu molbu u istom smislu. Tako se može reći, da je zaista sav hrv. narod zamolio Sv. Oca, da Bl. Nikolu Tavelića proglasi svetim.

Sv. Otac jednu i drugu molbu primio je veoma blagonaklono, izjavivši, da će ta stvar razveseliti njega jednako kao i hrv. narod i da će je rado učiniti, ako bude volja Božja. Odmah zatim odredio je što je bilo potrebno, da se povede postupak. Imenovao je izvjestiteljem u postupku kard. Hermenegilda Pellegrinetti-ja, koji je u svoje vrijeme bio nuncij Sv.Stolice u Jugoslaviji. Biskupi su za postulatora u postupku imenovali rektora Zavoda Sv.Jeronima u Rimu Mons. Dra Jurja Mađerca. Njega je Sv.Zbor Obreda 27.XI.1939. uvrstio u akte svoje Kancelarije i predao mu "Mandatum postulationis", da s naše strane vodi postupak kod Sv.Zbora Obreda. Dru O.Dominiku Mandiću, prof. i gen. defin. franjev. Reda u Rimu, povjereno je, da prouči i kritički obradi pitanje mučeništva i štovanja Bl. Nikole. Postulator Mađerec imenovao je 2o.I.194o. zagrebačkog kanonika Mons.Dra Dragutina Hrena vice-postulatorom, da zastupa kauzu Bl.Nikole kod crkvenih sudova u Jugoslaviji i da se stara oko širenja štovanja Bl. Nikole kod nas.

Stvar se dobro uputila, štovanje Bl.Nikole sve više se širilo, obavljale su se javne molitve u crkvama za kanonizaciju. Oko širenja Blaženikove slave radili su predano, možemo reći, svi, od nadbiskupa i biskupa do običnih vjernika. Za ovu stvar zalagali su se uz vice-postulatora, osobito Dr J.Andrić i Dr Đuka Kuntarić, prvi u Zagrebu, drugi u Slav.Požegi. Štovanje Bl. Nikole širilo se velikim oduševljenjem, osobito u kotaru Sl. Požege. Tomu je mnogo doprinijelo neobično ozdravljenje, po zagovoru Bl. Nikole, dviju djevojčica: Fanike Engelman i Ljubice (Zorice) Kovačević. Postavljanje Blaženikovih slika u crkvama toga kotara popraćeno je bilo zborovima, procesijama i drugim velikim manifestacijama naroda.

Koliko biskupi toliko i svi drugi nadali su se, da će se proglašenje Bl. Nikole svetim obaviti g. 1941-1942, za koju se godinu pripravljala proslava 1300-godišnjice odnosa između hrv.naroda i Sv.Stolice. Međutim svjetski rat protegao se i na naše krajeve i pomrsio mnoge lijepe osnove i nade, pa tako i kanonizaciju Bl. Nikole. Kako se nisu viđali plodovi rada i nastojanja, po malo se u krajevima udaljenim od Zagreba prestalo moliti i rad za kanonizaciju hladniti. Još je u nekim mjestima rad nastavljen; ali općeg zanosa je nestalo, osobito kad je, uslijed rata, onemogućen saobraćaj. Bosanski su Franjevci, uza sve poteškoće, pokrenuli novu akciju, da u Bosni stvore središte za širenje štovanja Bl. Nikole, osobito kad su g.1943. počeli izdavati "Glasnik Bl.Nikole Tavelića". To je donijelo zamjernih uspjeha, osobito gledom na dobivanje milosti po zagovoru Bl. Nikole Tavelića. Ratne grozote i njihove kobne posljedice stvar su sve više onemogućivale, dok napokon nije i ta akcija prestala koncem g.1944.

8. Umjetnici za Bl. Nikolu Tavelića

Porastu i raširenju štovanja Bl. Nikole Tavelića mnogo su doprinijeli hrv. umjetnici: književnici, pjesnici, slikari, kipari, dramatičari, glazbenici i drugi.

Članci su se pisali, pjesme pjevale, pozorišni komadi priređivali koliko u pučkom toliko u naučnom stilu. O tome govore imena, kao što su Andrić Dr Josip, Brusić O. Vladislav, OFM, Cvitan Gabrijel, Delalle Dr Ivan, Đarmati August, Grgec prof. Petar, Gršković O. Serafin, OMConv, Hajduković Josip, Han O. Teofil, OMConv, Hren Dr Dragutin, Hrgić O. Ljubo, OFM, Jerkov Ante, Klarić Branko, Kordić Nikola, Kuntarić Dr Đuka, Lendić Ivo, Mileta Dr O. Jeronim, OMConv, biskup, Pavelić Milan, D.I., Perinić Luka, Peroš Ante, Peroš Josip, Petrović Dr O. Leon, OFM, Ruskovič O. Leonard, OFM, Stošić Don Krsto, Šarić Dr Ivan, nadbiskup, Šunjić O. Vjekoslav, OFM, Tabain Ante, Vijolić Baldo, Žednik A. V. Ima mnoštvo sastavaka, uz koja nema

potpisa ili su stavljena samo početna slova. - Sastavke i pjesme bilo potpisane bilo nepotpisane, donosili su, među ostalima slijedeći domaći listovi i časopisi, da ispustimo strane: Danica (Zagreb), Ćirilo-metodski Vjesnik (Zagreb), Dijecezanski List šibenske biskupije (Šibenik), Euharistijski Glasnik (Dubrovnik), Glasnik biskupije bosanske i srijemske (Đakovo), Glasnik Bl. Nikole Tavelića (Sarajevo), Glasnik Srca Isusova (Zagreb), Glasnik Sv.Ante (Sarajevo), Glasnik Sv.Josipa (Zagreb), Glasnik Sv.Terezije M. I. (Dubrovnik), Hrv.Narod (Zagreb), Hrv.Straža (Zagreb), Hrv. List (Osijek), Hrv.Jedinstvo (Varaždin), Kat.Riječ(Split), Kat.List (Zagreb), Katolik (Šibenik), Kršćanska Obitelj (Mostar), Kršćanska Škola (Zagreb), Mala Mladost (Zagreb), Nedjelja (Zagreb), Nova Hrvatska (Zagreb), Nova Revija (Makarska), Požeške Novine (Požega), Sacerdos Christi (Zagreb), Subotičke Novine (Subotica), Svetište Sv.Antuna(Zagreb). A i profani su listovi pisali o Bl.Nikoli.

Širenju i porastu pobožnosti prema Bl. Nikoli Taveliću vrlo mnogo je doprinio, a i sada doprinosi "Vjenčić Bl.Nikole Tavilića", što ga je priredio krčki biskup Dr Josip Srebrnić, a izdalo g. 1940. "Jeronimsko svijetlo" u Zagrebu. Tu su, nakon uvodne pobude: "Štujmo Bl. Nikolu Tavilića", u prvom dijelu navedene devetnica, trodnevnica i litanije Bl.N.T.; u drugom dijelu su uz dvije opće molitve, da Bl. Nikola bude proglašen svetim, druge molitve za razne prigode i potrebe, pa dječje molitve Bl.Nikoli. Na koncu je 6 nabožnih pjesmica Bl.Nikoli, s oznakom tko je koju uglazbio, za neke i tko ih je spjevao.

Pozorišne komade u vezi s Bl. Nikolom Tavelićem priredili su: Štefa Jurkić, koja je u "Glasniku Bl.Nikole Tavelića" g. 1943. i 1944. pod naslovom "Bl. Nikola Tavelić" objelodanila povijesnu dramu u 3 čina iz doba kralja Tvrtka I. Antun Matasović priredio je pod naslovom "Daj, da dođe kraljevstvo tvoje" glumu o mučeničkoj smrti Bl. Nikole u jednom činu. Vojmil Ćorić izradio je glumu iz bosanske prošlosti i života Bl.Nikole u 3 čina pod naslovom "Gospodin zove". O.Mirko Validžić, OFM, objelodanio je u

"Glasniku Sv.Ante" pod naslovom "Mučenik našeg roda", litomontažu u 4 slike iz života Bl.Nikole Tavelića, Franjevca-Hrvata, jeruzolimskog mučenika.

I glazbenici su svojim radovima uzveličali Bl. Nikolu Tavelića. Dr. Josip Andrić, koji je kao književnik mnogo učinio za širenje štovanja i slave Bl.Nikole, nastojao je, da ga uzveliča i kao glazbenik. On je uglazbio 2 pjesme, spjevane na njegovu čast, i to onu koja počinje: "Bl. Nikola Taveliću, mučeniče Jeruzalemski", i drugu: "Mučeniče Kristov Jeruzalemski". Osim njega, nabožne pjesme na čast Bl. Nikole uglazbili su: O.Kamilo Kolb,OFM, prof.Matija Ivšić, O.Bruno Adamčik, OFM, O.Anselmo Canjuga, OMCap, Dr. O. Bernardin Sokol, OFM, koji je uglazbio 4 pjesme na čast Bl.Nikole pod naslovom: "Pjesme hrvatskom svecu".

Dr.Sokol, osim toga, izdao je g. 1939. "Staroslavensku misu u čast Bl.Nikoli Taveliću" za dva jednaka ili tri do četiri nejednaka glasa, uz pratnju orgulja. Drugu misu s hrvatskim tekstom uglazbio je Dr P.Crnkovački za tri jednaka glasa i orgulje. Izdao ju je g.1940. Hrv.Odbor za Sv. Zemlju.

9. Svetišta Bl. Nikole Tavelića

Dozvola podizanja oltara u svima crkvama i kapelama na čast Bl.Nikole Tavelića uvelike je doprinijela porastu njegova štovanja, odnosno podizanju crkava i kapela na njegovu čast. Sada već možemo govoriti o većem broju svetišta Bl. Nikole Tavelića.

Riječ "svetište" uzimlje se u različitom smislu. Najprije ono označuje crkvu, kapelu ili bogomolju i uopće svako sveto mjesto. Zatim označuje onaj dio crkve, koji je bliži svetootajstvu i pridržan svećenstvu, t.zv.prezbiterij. Češće označuje ono sveto mjesto, u koje vjernici priređuju hodočašća bilo pojedinačna bilo skupna. U Zborniku kan. prava nema oznake svetišta, pa se je ono moglo različito označivati. Sv.Zbor Sjemeništa i Sveučilišta, upitan za stvar, dao je 8.II.1956. oznaku sveti-

šta, koju je potvrdio i Sv.Otac. Ona nije objelodanjena u službenom glasilu "Acta Apost.Sedis", ali jest u drugim časopisima. Po toj oznaci svetište je "crkva ili sveta zgrada, određena za javnu službu Božju, u koju radi posebne pobožnosti (na pr. radi svete slike, koja se u njoj štuje; radi relikvije, koja se tu nalazi; radi čuda, što ga je Bog tu učinio; radi posebnog oproštenja, koje se tu može dobiti) vjernici hodočaste, da isprose milosti ili da izvrše zavjete".

Na temelju te službene oznake, možemo reći, da kod nas ima dosta svetišta Bl.Nikole Tavelića. To su crkve i kapele posvećene Bl.Nikoli, ili u kojima se štuje njegova slika ili kip, ili se pak u njima nalazi Blaženikova relikvija, a vjernici običavaju tamo hodočastiti i obavljati posebna djela pobožnosti, bilo da po zagovoru Bl. Nikole isprose od Boga koju milost, bilo da mu za isprošene milosti zahvale.

Dneva 1. travnja 1941. blagopok. šibenski biskup Dr O.J.Mileta priznao je i proglasio prvim i glavnim svetištem Bl.Nikole Tavelića crkvu Sv.Frane u Šibeniku. To je on učinio radi toga, jer se u toj crkvi još od 16. st. javno štuju Blaženikove relikvije, jer se u njoj javno časte Blaženikove slike, i jer se u njoj nalazi Blaženikov oltar barem od sredine 18.st. Radi tih razloga, osobito radi prvoga, vjernici, barem otkad se počelo širiti štovanje Bl. Nikole, češće pohađaju tu crkvu i Blaženikov oltar, nego li druge crkve. Stoga on s pravom tu crkvu proglasuje prvim i glavnim svetištem Bl.Nikole Tavelića. Možemo napomenuti, da je biskup Dr.J.Mileta, koji je ovu crkvu tako uzveličao, nakon svoje smrti 23. XI. 1947, u toj crkvi ukopan, i to pred oltarom Bl.Nikole Tavelića.

Drugim svetištem Bl. Nikole Tavelića smatra se kapela ili oltar, što ga je 25.VII.1937. svečano posvetio zagrebački nadbiskup-koadjutor u Jeruzalemu u crkvi Sv. Ćirila i Metoda, a koji se smatra zavjetnim oltarom hrvatskog naroda. Nakon toga događaja svakog petka govori

se na tom oltaru misa za dobrobit hrv. naroda, dok se za vrijeme mise pred crkvom vije hrv.zastava.

Nakon što je Papa Pijo XI. 22. X. 1937. dozvolio, da se u svima crkvama i kapelama sviju biskupija u državi mogu podizati oltari u čast Bl.Nikole Tavelića i njegove slike izlagati javnom štovanju vjernika, prvu kapelu, koju su na čast Bl.Nikole sazidali u mjestu Cerovac, župe Pož. Sesvete, kot.Požega, sami seljaci, svečano je blagoslovio 21.XI.1937. blagopok. nadbiskup O.Rafael Rodić, OFM. Sliku za kapelu napravio je umjetnik Gabrijel Jurkić. Slika predstavlja Bl.Nikolu kako propovijeda bogumilima. Tom prigodom propovijed u crkvi održao je bivši župnik i dekan Stjepan Lesny, a izvan crkve održana je svečana priredba, na kojoj su govorili Dr J. Andrić, Dr Đ.Kuntarić, Mihael Matijević, Stjepan Gašparović i Marija Letinić.

Dneva 24.rujna 1939. blagoslovljena je kapela Bl. Nikole u šumi u Vrh Lukova, župe Bribir, dekanata Vinodol, biskupije senjsko-modruške. Kapelu je podigao župnik Stjepan Petranović s pomoću župljana i općine Bribir. On ju je toga dana i blagoslovio. Kapela je bila potrebita, jer župljani u toj šumi imadu svoje livade, pašnjake i žitnice. Tu stada pasu od svetkovine Sv.Petra i Pavla do Sviju Svetih. Prije je tu kapelan mogao samo jedan put u mjesecu srpnju držati službu Božju, i to pod vedrim nebom. Sad se može držati svake nedjelje kroz čitavo to vrijeme. Kapela sastoji od dva dijela: pridvorja, koje je otvoreno i u slučaju nevremena služi stanovnicima za zaklon, i bogomolje za službu Božju, u kojoj je oltar sa slikom Bl.Nikole. Zimi je kapela zatvorena, a slika Bl.Nikole čuva se u župskoj crkvi. Ljeti, kad se žitelji onamo vraćaju, vraća se i slika Bl.Nikole, a kapela je otvorena, da se vjernici mogu u njoj moliti i svoje pobožnosti obavljati. U spisima Vice-postulature nalazi se njezina fotografija.

Mjeseca kolovoza g.1940. bosanski su Franjevci počeli podizati u predgrađu Sarajeva, zvanom Kovačići svoju bogosloviju i crkvu na čast Bl.Nikole Tavelića. Kako je rečeno, crkva je imala biti središte za širenje štovanja

Bl. Nikole, u kojem će djelovati profesori i drugi redovnici bogoslovije. Jedna i druga zgrada bile su uglavnom gotove, uza sve ratne teškoće, i počele služiti svojoj svrsi god. 1942. navlastito kad je pokrenut "Glasnik Bl. Nikole Tavelića". Žar i zanos, koji su se bili ohladnili u Hrvatskoj, znatno su nadoknađeni djelatnošću ovoga novog središta. Teškoće i posljedice rata na žalost i to su djelovanje onemogućile, jer je "Glasnik Bl.N.T." prestao izlaziti koncem g.1944, a bogoslovija i svetište Bl. Nikole izgubile su svoj religiozni karakter g.1947.

16. prosinca 1941. zagrebački pomoćni biskup Dr Josip Lach blagoslovio je temeljni kamen nove župske crkve u predgrađu Zagreba, zvanom Kustošija. Ta crkva imala je biti prva župska crkva Bl.Nikole Tavelića. Uza sve ratne poteškoće, crkva je mogla biti dovršena i svečano blagoslovljena na blagdan Bl. Nikole Tavelića, 14. studenoga 1943. - To je prva, ali ne jedina župska crkva Bl. Nikole Tavelića. Kad je g. 1945. splitski biskup blagopok. Dr. Kvirin Klement Bonefačić ustanovio u splitskom predgrađu Lučac-Pojišan novu župu i povjerio je OO.Kapucinima, oni su uz pokrovitelja Čudotvornu Gospu od Pojišana uzeli za supokrovitelja Bl.Nikolu Tavelića.

God. 1939. počele su se podizati dvije nove crkve u mjestima Banjevci i Lišani, t.j. u blizini mjesta, gdje se Bl.Nikola rodio i ušao u franjevački Red. Ratne poteškoće omele su nastavak gradnje, pa su tako ostale nedovršene.

Ima još kapela, koje su podignute na čast Bl.Nikole Tavelića prije rata. Ali te ispuštamo. Isto tako ispuštamo bolnicu sa samostanom ČČ.Sestara, koju je g. 1939. zamislio podignuti u Skradinu vlč. Don Josip Arnerić, dok je bio upraviteljem opatijske i arcipretske župske crkve u Skradinu. Bribir, gdje je Bl.Nikola postao Franjevcem, nekoć je pripadao skradinskoj biskupiji, koja je god.1828. dokinuta i pridružena šibenskoj biskupiji. Radi toga vlč. Arnerić htio je u središtu te biskupije obnoviti i uzveličati uspomenu Bl. Nikole Tavelića s tom bolnicom, samo-

stanom i kapelom, koji su imali biti njemu posvećeni. U tu svrhu on je dao izraditi i posebne razglednice s nacrtom bolnice, samostana i kapele. Rat i njegove posljedice omele su izvršenje toga lijepog nauma.

Oko g.1935. sagradio je u groblju sela Brnaze župe Sinj u Dalmaciji dosta prostranu zgradu, blagopok. O.Leonard Bajić, OFM. Zgrada nije bila iznutra dovršena niti je određena za posebnu svrhu. Sadašnji župnik O. Ivon Samardžija, OFM, dao je tu zgradu obnoviti i pretvoriti u kapelu. Postavio je u njoj oltar sa slikom Bl.Nikole Tavelića. Blagoslovio ju je i predao službi Božjoj 2. studenoga 1954. U župi Sinj ima već oltar Bl.Nikole Tavelića kao i kip u udubini zida. Ipak u toj kapeli Bl. Nikole drži se češće služba Božja, stalno 2.XI. i 14. XI. na blagdan Bl. Nikole Tavelića. A i vjernici rado tu kapelu pohađaju, u njoj mole, pomoć Bl.Nikole prose i daju, da se pred njegovim oltarom govore sv.mise.

Moramo napomenuti, da se i mnoge druge crkve, u kojima su podignuti oltari na čast Bl.Nikole Tavelića ili njegove slike izložene javnom štovanju, mogu nazivati svetištima Bl.Nikole Tavelića. To vrijedi osobito za dvije, radi posebne pobožnosti, koja se u njima obavlja. Te su crkve: župsko-dekanatska crkva u Milni na Braču i franjevačka župska crkva u Podhumu kod Livna u Bosni. U Milni od god. 1957, nastojanjem župnika-dekana Don Petra Rudana, svake nedjelje i blagdana pred slikom Bl.Nikole gori lumin, t.j. uljeno svijetlo, a to svijetlo često daju užeći i vjernici, osobito kad u Bl.Nikole prose kakvu milost. Svake nedjelje i blagdana obavlja se pred Blaženikovom slikom posebna pobožnost, moli se molitva za njegovu kanonizaciju, a i njemu se upravljaju molitve za hrv.narod. Stanovit broj vjernika pače to čini svaki dan. Već se javljaju milosti dobivene po zagovoru Bl. Nikole.

U Podhumu kod Livna otkad se počelo širiti štovanje Bl.Nikole postojala je velika Blaženikova slika, izložena javnom štovanju vjernika. Tekom vremena uslijed vlage slika je stradala. Prošle godine, kad se je počelo obnavljati

štovanje Bl.Nikole, župnik O.Josip Pripužić preporučio je vjernicima, da bi pripomogli nabaviti novu sliku. Sliku su dali izraditi našemu umjetniku Gabrijelu Jurkiću. On je sliku izradio na tvrdoj tvari, tako, da ne može više lako stradati. Slika je postavljena i svečano blagoslovljena 27.XII.1957. Kod vjernika je pobožnost prema Bl.Nikoli uhvatila tako jak koren, da su za Blaženikovu sliku, koja je zapala 18.ooo dinara, poklonili toliko, da su se mogle nabaviti tri takove slike. S pomoću milodara, koje su vjernici poklonili na čast Bl.Nikole, župnik je nabavio više stvari za crkvu, obnovio crkvu i sjaj službe Božje. U crkvi se svake nedjelje i blagdana iza pučke mise, mole molitve za proglašenje Bl.Nikole svetim, za dobrobit hrv.naroda, i t.d.; a vjerojatno nema u župi kuće, u kojoj se svaki dan ne mole molitve na čast Bl.Nikole. U kolovozu g.1957. župnik je preporučio vjernicima, da Bl.Nikolu zazivlju u pomoć u svojim potrebama. Oni su ga poslušali, tako da je župnik već početkom studenoga, pred blagdan Bl.Nikole, mogao prijaviti Vice-postulaturi 4 milosti, koje su vjernici dobili po njegovu zagovoru. Nakon blagdana dobili su nove milosti, tako da ih je župnik početkom veljače o g. prijavio novih 2o, a 7.V.o.g. prijavio je novih 3o. Neke od tih milosti već su poznate javnosti. Veći broj navest ćemo ih niže, među milostima Bl.Nikole. U župi Podhum veliko je oduševljenje među vjernicima za Bl.Nikolu. Svaka kuća hoće da ima njegovu sliku ili sličicu. Iz zahvalnosti za primljena dobročinstva, vjernici od srca mole za kanonizaciju Bl.Nikole i u tu svrhu rado poklanjaju svoj milodar. Podhum je, radi svoje pobožnosti prema Bl.Nikoli, kao i radi milosti dobivenih po njegovu zagovoru postao glasovit u livanjskoj krajini, pa se on smatra središtem pobožnosti prema Bl.Nikoli Taveliću u toj krajini.

Slično je i kod ČČ.SS.Karmelske Družbe Bož.Srca Isusova u Hrv.Leskovcu kraj Zagreba. Kod njih je u kapeli samo jedan oltar, ali je zato na počasnom mjestu s protivne strane oltara slika Bl.Nikole. Slika se nalazi i na nekim počasnim mjestima u samostanu. Osim redovite pobožnosti

na čast Bl.Nikole, koja se drži svaki put prigodom svečanih obreda, zauzimanjem Č.Majke, djeca, koja su ove godine obavila u njihovoj kapeli prvu pričest, uputila su molbu Sv.Ocu, da njihova velikoga prijatelja i dobročinitelja Bl.Nikolu Tavelića proglasi svecem naše Sv.Crkve. Kolika je u tom samostanu i kapeli kod ČČ.SS, i njihova duhovnika preč.g. Pavela Kovačića revnost za slavu Bl.Nikole, pokazuje okolnost, da je preč.Kovačić izvanredno oduševljen za Bl.Nikolu, od kojega gotovo svaki dan prima i po više milosti, te da mnogo radi za širenje njegova štovanja i slave. To je poznato po svoj okolici. On često ističe, da je za njega među Svecima na prvom mjestu Bl.Dj.Marija, na drugomu Sv.Josip, na trećemu Bl.Nikola Tavelić. Jednu sličicu Bl.Nikole nosi uvijek sobom, drugu ima u sobi na zidu, treću cvijećem okićenu drži kraj kreveta.

10. Relikvije Bl. Nikole Tavelića

Pod svetačkim relikvijama crkveni naučitelji podrazumijevaju njihova tjelesa, dijelove tjelesa, pa i najmanje čestice kostiju ili drugih dijelova. To se odnosi u prvom redu na glavu, ruke, prste, noge, kosti, zube, jezik, srce, kosu. Ali se za relikvije uzimlju i haljine, rublje, tkanine, sredstva mrtvenja, kojima su se za života služili, ili u koja su njihova tjelesa ili dijelovi tijela bili umotani.

Kad govorimo o relikvijama Bl.Nikole Tavelića, pod njima na žalost ne možemo uzeti njegovo tijelo ni pojedine dijelove tijela ili kostiju. Saraceni su njegovo tijelo kao i tjelesa njegovih drugova, nakon što nisu mogla izgorjeti, zakopali na tajnom mjestu, da ih kršćani ne bi štovali kao svece; a mjesto, gdje su ih zakopali, nije se moglo pronaći do današnjega dana.

Ali su nedvojbeno ostale neke njegove haljine, rublje i drugi predmeti, kojima se Bl.Nikola služio. To je ostalo u samostanu u Jeruzalemu, gdje je u posljednje vrijeme boravio, a vjerojatno i u domovini u mjestima, gdje je djelovao. Te stvari nisu mogle biti sačuvane, jer su bile od vu-

ne i platna; ali još više, jer su više puta požarom bili ništeni samostani, u kojima je boravio, koliko u domovini toliko i u Jeruzalemu.

Ipak se je u Blaženikovu rodnom samostanu Bribiru sačuvala njegova obuća, sandale. One su se sačuvale, jer su od kože. Sandale ili postole Bl.Nikole i redovnička braća i vjernici odmah su počeli štovati kao relikvije svetaca, i s pravom, jer su bili u dodiru s Blaženikovim tijelom. Pa kao što se odijelo i rublje, kojim se svetac ili blaženik služi za života, časte kao svetačke relikvije, jednako tako kao svetačke relikvije može se i mora častiti i obuća Sluge Božjega, jer se je njome služio, odnosno jer je ona bila u doticaju s njegovim tijelom.

Na sandalama ili postolima Bl.Nikole opaža se, da su od njih rezane čestice. Iz toga je očevidno, da su od njih pravljene manje relikvije na službu bilo javnu bilo privatnu pojedinih vjernika. To je naglašeno i u postupku za odobrenje štovanja Bl.Nikole. Iz toga se također zaključuje, da su iz početka pravljene relikvije od odijela i rublja Bl.Nikole; a kad se to iscrplo, onda su se počele praviti od obuće.

Relikvije Bl.Nikole, kako piše g.1597. šibenski povjesničar Dominik Zavorović i svjedoči neprekidna predaja, donesene su u Šibenik,prije nego su Turci porušili samostan u Bribiru. To je moglo biti g.1522, najkasnije g.1523. Što se u spisima postupka spominje g.1527, to se odnosi na presudu šibenskog generalnog vikara, izdanu te godine, da bribirski seljaci daju šibenskom samostanu prihode dobara bribirskog samostana, koje su propuštali davati prije nego je sklopljen mir između Mletaka i Turske. U Šibeniku, u crkvi Sv.Franje relikvije Bl.Nikole štuju se od toga doba do današnjega dana.

Kad je Sv.Stolica g.1889. odobrila štovanje Bl.Nikole Tavelića, šibenski biskup Antun Josip Fosco napravio je od tih većih relikvija nekoliko manjih, odrezavši od Blaženikovih sandala nekoliko čestica i postavivši ih u manje ili veće posudice, teke, s pečatom i napisom: B.Nicolai Tavilei. Koliko je poznato, tri takove relikvije na-

laze se u stolnoj crkvi, dvije u franjevačkoj crkvi Sv. Lovre, jedna kod prepozita stolne crkve, Mons.Rudolfa Piana, sve u Šibeniku.

Poželjno bi bilo, da se od onih velikih relikvija u crkvi Sv.Frane, koje se mogu nazvati reliquiae insignes, napravi nekoliko malih barem za crkve i kapele, posvećene Bl.Nikoli, kao i za one crkve, u kojima se obavlja posebno štovanje Bl.Nikole, a koje ih i te kako žele. To je tim poželjnije, što se relikvije Bl.Nikole traže čak iz stranog svijeta: iz Sjeverne Amerike i Belgije. Velike relikvije u crkvi Sv.Frane ne bi imale odatle nikakve štete, a to bi za mnogo povećalo i proširilo štovanje Bl. Nikole.

11. Liga Bl. Nikole Tavelića

Uza sve ratne teškoće, crkvene su vlasti nastojale, da se uzdrži i sve više širi štovanje Bl.Nikole Tavelića, odnosno da se podržaje rad za njegovu kanonizaciju.

Na predlog Dra J.Andrića, Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu osnovao je g.1942. za nadbiskupiju zagrebačku posebno katoličko udruženje pod imenom "Liga Bl. Nikole Tavelića", 24.travnja i.g. potvrdio joj je pravila, a preuzv.Ordinarij udijelio je 5o dana oprosta svakomu članu, koji pobožno izmoli zaziv: "Bl.Nikola Taveliću, moli za hrv.narod".

Svrha ovog udruženja bila je, da okupi sve Hrvate katolike u zajednicu za širenje i podržavanje štovanja Bl. Nikole Tavelića kao Apostola Hrvatske i da prikuplja milodare za podmiru troškova njegove kanonizacije. - Članom Lige mogao je biti svaki Hrvat katolik, bez obzira na starost, svaka hrv.kat.obitelj,svako hrv.kat.društvo, hrv.kat. ustanove, župe, samostani, i t.d. Članovi Lige nisu imali nikakvih dužnosti, samo im se na srce stavljalo, da što više štuju Bl.Nikolu i šire njegovo štovanje. Stupajući u udruženje svaki je uplaćivao 1 dinar kao upisninu, a to je bilo određeno za pokriće troškova kanonizacije.

Liga se organizirala po biskupijama i župama. Biskup je imenovao biskupijski, a župnik župski odbor. Odbori su imali nastojati, da provedu organizaciju Lige na svom području, i vode brigu za sve proslave (manifestacije) u čast Bl.Nikole Tavelića. Liga je trebala imati svoju zastavu, znak i glasilo. Pokroviteljstvo nad njom pripadalo je hrv. kat.Episkopatu, kojemu se imao podnositi godišnji izvještaj.

To su pravila Lige, koja je, uza sve ratne teškoće, domalo bila osnovana gotovo u svima hrv.biskupijama. U jeseni g. 1942. ona je preuzela brigu za sve, što se ticalo širenja štovanja i rada za kanonizaciju Bl.Nikole. Oko promicanja štovanja Bl.Nikole nastojala je šireći njegove slike i sličice, literaturu, i t.d. God. 1944. izdala je brošuru: "Bl.Nikola Tavelić - dika i ponos hrv.naroda". Ratne poteškoće sve više su joj skučivale rad, koji je po svršetku rata sasvim prestao, osobito kad je zagreb.Ordinarij u svibnju g.1945. raspustio sva hrv.kat.udruženja, koja su djelovala izvan crkve. Radi istih prilika Liga je u isto vrijeme prestala djelovati i u drugim biskupijama.

Ovdje možemo pripomenuti, da, premda je Liga kao takova prestala djelovati, ipak se opažaju posljedice njezina djelovanja. U onim mjestima, gdje je ona postojala i djelovala, sada, kad se je počelo obnavljati štovanje Bl. Nikole i rad za njegovo proglašenje svetim, vidi se daleko veći odaziv, nego u mjestima gdje je nije bilo. Očiti znak, da štovanje Bl.Nikole nije tamo sasvim prestalo, iako se nije vani ispoljavalo.

12. Štovanje Bl.Nikole u posljednje doba

Nakon što je svršio drugi svjetski rat, t.j. od g. 1945. do g.1955. za kanonizaciju Bl.Nikole Tavelića zapravo nije ništa učinjeno. Neki Ordinariji pozivali su, prigodom njegova blagdana, dušobrižnike, da održe misu i propovijed o Bl.Nikoli i pozovu vjernike, da ga štuju i u svojim potrebama u pomoć zazivlju. Ali to je bilo, može se reći, sve.

Razni su tomu uzroci. Osim ratnih posljedica i pomanjkanja štampe, još su dva glavna razloga. Prvo, nije bila gotova kritična rasprava o Bl.Nikoli, njegovu mučeništvu i štovanju. Drugo, u postupku za kanonizaciju s ekvipolentne kanonizacije putem štovanja prešlo se je na formalnu ili svečanu putem čudesa; pa su se ispitivale, odnosno imale ispitati milosti, dobivene zagovorom Bl.Nikole. U tu svrhu imao je doći u Jugoslaviju posebni stručnjak Sv.Stolice, a taj nije došao.

Kad se doznalo za te razloge, g.1956. počelo je proučavanje isprava i literature, koja se odnosi na Bl. Nikolu, na njegovo mučeništvo i štovanje, a ujedno i vraćanje akcije na put, kojim je u početku pošla, naime na traženje ekvipolentne kanonizacije.

Najprije je izrađena kritična rasprava, u kojoj su donesene isprave i svjedočanstva o mučeništvu Bl.Nikole i drugova, od vremena mučeništva do u najnovije vrijeme,kao i o njegovu štovanju od tada sve do g.1889, t.j. do odobrenja štovanja. Zatim je pravno obrazloženo, da se svi razlozi, koji se traže za ekvipolentnu kanonizaciju, kakovu su naši biskupi zatražili za Bl.Nikolu Tavelića, u njegovu slučaju ispunjaju u potpunoj mjeri. Ta su pitanja obrađena u trima raspravama, koje su sada u tisku i prema kojima se imadu izraditi referati za Sv.Zbor Obreda.

Da bi se mogla ekvipolentna kanonizacija Bl.Nikole što lakše i uspješnije postići, trebalo je oživjeti njegovo štovanje u mjestima, gdje je možda zamrlo, odnosno trebalo je obnoviti javne molitve za kanonizaciju, prositi od Boga milosti po zagovoru Bl.Nikole i pojačati njegovo štovanje. To se nije moglo postići kao prije rata, jer više nije bilo na raspolaganje štampe. No ipak što osobnim dodirom, što privatnim pismima, što članćićima i vijestima u "Vjesniku đakov.biskupije" i "Blagovesti", kao i preko službenih Vjesnika nekih biskupija i franjevačkih provin cija, postignut je znatan uspjeh, napose u Bosni. To dokazuju ne samo molbe za Blaženikovu kanonizaciju,nego još više milosti,dobivene zagovorom Bl.Nikole. O tomu niže.

Nastojalo se i postiglo, da je štovanje Bl.Nikole i pojačano. Spomenuli smo, da je franjevačka provincija Presv.Otkupitelja u Dalmaciji početkom god.1909. dobila povlasticu, da se u svima njezinim samostanskim i župskim crkvama blagdan Bl.Nikole slavi na dan njegove smrti, 14. XI., dvostrukim obredom drugoga stupnja (duplex II.classis). Sad su i sve druge franjevačke provincije u Jugoslaviji zamolile Sv.Stolicu, da se povlastica, udijeljena provinciji Presv.Otkupitelja, protegne i na njih. Sv.Zbor Obreda to je svojim otpisima od 21.XI.1956. i od 16.II. i 15.X.1957. blagostivo udijelio, pa se odsada blagdan Bl.Nikole u svima franjevačkim samostanskim i župskim crkvama kod nas slavi tim visokim obredom. Osim toga, toga dana u svima franjevačkim crkvama može se dobiti, uz obične uvjete, potpuni oprost.

13. Štovanje Bl.Nikole Tavelića u stranom svijetu

Ovdje dolaze u obzir u prvom redu one zemlje, u kojima borave veće grupe Hrvata. Prema statistici od g.1940. u Vice-postulaturi Bl.Nikole Tavelića, u Gradišću u Austriji, slike Bl.Nikole postavljene su u svima crkvama, gdje žive Hrvati; u Sjevernoj Americi bilo ih je u 30 crkava, dakle u skoro svima ondašnjim hrvatskim župama; u Argentini je bila slika Blaženikova u 1 crkvi. Ali to ne može biti točno, jer je već g. 1937, O.Leonard Rusković, OFM, izvijestio u "Hrv.Straži" br. 197, pod naslovom "Hrv. kat. slavlje argentinskih Hrvata", kako su argentinski Hrvati proslavili 15.VII. u Buenos-Aires-u dan Bl.Nikole Tavelića. U Slovačkoj se onda gradio 1 oltar na čast Bl.Nikole Tavelića, a sada možemo reći, da nije na tomu ostalo. S istoga razloga moramo reći, da se broj crkava, u kojima su postavljene Blaženikove slike, i u drugim krajevima povećao.

Od stranih država, u kojima se štuje Bl.Nikola Tavelić, i bez obzira na Hrvate, moramo spomenuti Palestinu. U Jeruzalemu je Bl.Nikola boravio kao misionar, odnosno kao član franjevačke kustodije ili provincije Sv.Zemlje.

Tu je podnio mučeničku smrt, pa je tom smrću proslavio ne samo svoju hrvatsku domovinu i čitav franjevački Red, nego i franjevačku kustodiju Sv.Zemlje. Stoga je njegova beatifikacija obradovala ne samo naš narod, naše franjevačke provincije, nego i provinciju u Palestini. Zato je već davno u samostanu na Brdu Sionu izložena Blaženikova slika, s kojom je spojena proslava njegova blagdana. Ali i u drugim franjevačkim samostanima i župama u kustodiji Sv.Zemlje, na koju spada ne samo Palestina, nego i druge okolišne zemlje, blagdan Bl.Nikole Tavelića, kao člana njihove Provincije slavio se svečano i u crkvi i van crkve. U kustodiji Sv.Zemlje s posebnim zanimanjem prate razvoj pobožnosti i akciju za kanonizaciju Bl.Nikole u našim krajevima. To pokazuje i slijedeća okolnost. Kad je "Franjevačka središnjica za istočne nauke" u Kairu doznala za studiju "Historico-iuridica dilucidatio vitae, martyrii et gloriae B.Nicolai Tavelić", njezin predsjednik zamolio je 6.XII.1957, da mu se pošalje jedan primjerak, premda još nije bila objelodanjena.

K franjevačkoj provinciji Sv.Zemlje moramo dodati i sve druge franjevačke provincije na svijetu, jer se i kod njih blagdan Bl.Nikole Tavelića svetkuje, iako ne tako svečano kao kod nas i u Palestini. Stoga je razumljivo, da su svi provincijali franjevačkog Reda, kad su naši provincijali predložili, da se zaključi, da generalni kapitul franjev.Reda, održan g.1957. u Asizu, zamoli Sv.Oca Papu za ekvipolentnu kanonizaciju Bl.Nikole Tavelića - taj predlog prihvatili jednoglasno.

Ali ne samo Hrvati i Franjevci, Bl.Nikolu Tavelića štuju i katolici drugih narodnosti, a da mi toga i ne znamo. To svjedoče ove okolnosti. Prošle godine tražili su iz Sj.Amerike neki Amerikanci relikvije Bl.Nikole, njegove slike, medaljice i razglednice. To su tražili u svrhu širenja štovanja i pobožnosti prema Blaženiku. Među Amerikancima, koji šire štovanje Bl.Nikole u Americi, na prvom mjestu stoji Dr Vincent L.Knaus, odvjetnik u Chicagu i Kolumbov vitez. Početkom ove godine tražio je relikvije Bl.Nikole i

upravitelj crkve u mjestu Wasmes-u u Belgiji, u svrhu pojačanja štovanja; jer da se u njegovoj crkvi štuje Bl.Nikola Tavelić ili Tavigli, kako ga on nazivlje, iz Šibenika.

Ovih dana novi postulator Dr Krešimir Zorić organizira akciju za Bl.Nikolu Tavelića. Ta će se akcija odnositi na sve strane zemlje, u kojima žive Hrvati, kao Sjevernu i Južnu Ameriku, Australiju, Austriju, Belgiju, Francusku, Španjolsku i Novu Zelandiju. Njegova akcija ima pobuditi zanimanje i štovanje Bl.Nikole ne samo kod Hrvata u onim krajevima, nego i kod drugih vjernika, koji nisu Hrvati.

14. Dan Bl. Nikole Tavelića

Danom sveca ili blaženika ne smatra se dan njegova rođenja, nego dan njegove smrti. Toga dana on je umro svijetu, ali je rođen za nebo, pa se toga dana slavi njegov rođendan - dies natalis - za nebo.

Bl. Nikola Tavelić preminuo je, t.j. rođen je za nebo 14. dana mjeseca studenoga g.1391. Njegovo mučeništvo počelo je 11.studenoga, a dovršeno je 14. istoga mjeseca, kad je s trojicom drugova za vjeru Kristovu sasječen na komade. Prema tomu, njegov rođendan, t.j. njegov blagdan svetkuje se 14.studenoga.

11.studenoga, kad je počelo njegovo mučeništvo, bila je subota, jer je toga dana padao 4. dan velikog bajrama, najvećeg saracenskog blagdana. Kad je dovršeno mučeništvo, t.j. kad je Bl.Nikola pošao u slavu nebesku, bio je utorak. Prema tomu, utorak je dan Bl.Nikole Tavelića, isto kao i Sv.Antuna Padovanskoga, Sv.Apostola Petra i Pavla i nekih drugih svetaca.

U nekim mjestima kao dan Bl.Nikole u tjednu drži se drugi dan. Tako na pr. u Šibeniku u crkvi Sv.Frane obdržava se pobožnost na čast Bl.Nikole svakoga petka, dok u Bosni razne osobe obdržavaju na njegovu čast post svakoga četvrtka, drugi svakog utorka.

DOMINIKANSKI FIL. - TEOL. ZAVOD „AKVINAC" ZAGREB

15. Bl.Nikola Tavelić - nebeski zaštitnik hrv.naroda

Kad je god.1647. Dominik Tavelić oporučno ostavio crkvi Sv.Frane u Šibeniku 15o dukata, da se u njoj sagradi oltar na čast Bl.Nikole, on je nazvao Bl.Nikolu uresom i zaštitnikom grada Šibenika i franjevačkog Reda. Iz onoga, što smo vidjeli o njegovu slavnom mučeništvu, neosporno je, da je Bl.Nikola Tavelić sjajni ures i grada Šibenika i franjevačkog Reda i hrvatskog naroda. Budući da nam nisu poznate milosti, koje je Bl.Nikola udijelio u prošlosti onima, koji su ga u pomoć zazivali, ne možemo ga nazvati zaštitnom hrv.naroda za prošlost; ali kad pogledamo na milosti, koje je udijelio otkad se počelo njegovo štovanje širiti po svemu hrv.narodu, onda je nesumnjivo, da mu s pravom pripada naziv nebeskog zaštitnika hrv.naroda u sadašnjosti. Stoga se slobodno može protegnuti počasni naziv, koji mu je dao njegov rođak, kad ga je nazvao zaštitnikom grada Šibenika, na sav hrv. narod i nazvati Bl. Nikolu Tavelića nebeskim zaštitnikom hrv.naroda.

Ali i bez obzira na to, da li je Bl.Nikola Tavelić udijelio kakvu milost u prošlosti onima koji su ga u pomoć zazivali - o čemu ne možemo sumnjati, kako će niže vidjeti - već stoga što je on hrvatski narodni svetac, pripada mu pravo, da ga hrv.narod smatra svojim nebeskim zaštitnikom. Stoga mu je hrv.narod dao taj naziv još prije nego je počeo dijeliti milosti, otkad se njegovo štovanje počelo širiti u narodu. To se vidi iz napisa, koji je postavljen na zavjetnom oltaru, što ga je hrv.narod podigao u Jeruzalemu u mjestu, gdje ga je Bl.Nikola svojom mučeničkom smrću tako sjajno proslavio. Taj napis, sastavljen na latinskom jeziku, glasi: "Jeruzalemskom Mučeniku Bl.Nikoli Taveliću, Hrvatu - svom nebeskom Pokrovitelju hrvatski narod posvećuje 1935".

Mnogobrojni sastavci, pjesme i drugi osjećaji privrženosti i poštovanja, izraženi Bl.Nikoli Taveliću od vremena, kad se počelo širiti njegovo štovanje, imaju ili podrazumijevaju tu osnovnu misao, da je Bl.Nikola nebeski

pokrovitelj i zaštitnik hrv.naroda. Stoga se njemu upravljaju javne i privatne molitve, da moli za hrv.narod. Te su molitve ili barem uzdah izraženi i na Blaženikovim sličicama, koje su u stotinama hiljada raširene u narodu.

Ova misao izričito je izražena i u molbama sa hiljadama potpisa, upućenima Sv.Ocu Papi, da se blagostivo udostoji Bl.Nikolu Tavelića ubrojiti među svece kat.Crkve i službeno proglasiti nebeskim pokroviteljem i zaštitnikom hrv.naroda.

16. Zašto se traži ekvipolentna kanonizacija za Bl. Nikolu?

Kao što imadu dvije vrste beatifikacije, tako imadu i dvije vrste kanonizacije. To su zapravo dva puta, kojima se dolazi do jedne i druge. Prvi je redoviti ili formalni, drugi izvanredni ili ekvipolentni, t.j. jednakopravan prvomu.

Redoviti put, kojim se dolazi do beatifikacije, sastoji u tomu, da se Slugi Božjemu ne iskazuje štovanje, pa se vodi kanonski postupak, da bi se to štovanje postiglo. Izvanrednim putem ide se onda, kad se Slugi Božjemu već iskazuje štovanje, pa se nastoji od Sv.Stolice dobiti odobrenje toga štovanja. U prvom slučaju, osim dokaza svetosti Sluge Božjega, traže se čudesa učinjena po njegovu zagovoru nakon smrti; u drugom slučaju ne traže se čudesa, nego se potvrđuje i odobrava štovanje, koje se Slugi Božjemu iskazuje od starine. Kad Sv.Stolica odobri to štovanje, onda je Sluga Božji ekvipolentno proglašen blaženim, pa mu se daje sada jedno i drugo; u drugom slučaju imao je jedno i drugo, ali ne službeno. Sada, kad mu se odobrava štovanje, uključivo se priznaje, da se je blaženim smatrao i štovao od davnine, pa se to priznanje nazivlje ekvipolentnom beatifikacijom, koja je ravnopravna onoj prvoj.

Dok se redovitim putem beatifikacija provodi za sve slučajeve od 17.st. unaprijed, izvanrednim putem ona se dobiva za one Sluge Božje, koji su pošli s ovoga svijeta loo

godina prije nego je Urban VIII izdao 5.VII.1634. ustan. "Coelestis Hierusalem".

Nešto slično možemo reći i o redovitoj i ekvipolentnoj kanonizaciji. Redovita je kanonizacija onda, kad se, nakon dobivene beatifikacije, ispituju čudesa, učinjena nakon što je blaženik takovim proglašen. Izvanredna je onda, kad se ne ispituju čudesa, nego se štovanje, koje se blaženiku iskazuje u nekom kraju i od stanovih osoba, protegne na cijelu Crkvu. Ovaj drugi način obično biva kod mučenika, ali ne rijetko i kod ispovjednika, djevica, i t.d.

Ekvipolentna kanonizacija ne spominje se izričito u Zborniku kan.prava; ali je u njemu sadržana uključivo, a izričito o njoj govore kanonisti i drugi naučitelji, te se nalazi u praksi Crkve bilo prije bilo nakon što je na snagu stupio Zbornik kan.prava. Od vremena Bonifacija VIII (1294-1303) do slavno vladajućeg Pape Pija XII bilo je više od 2o Papa, koji su ekvipolentno kanonizirali preko 25o blaženika. Da ispustimo druge, tako su bili kanonizirani i sami roditelji Bl.Dj.Marije Sv.Joakim i Ana, pa i sam sv.Josip, njezin prečisti zaručnik, svi Apostoli i evanđelisti, Sv.Marija Magdalena, Sv.Marta, Sv.Timotej, Sv.Tito, Sv.Polikarp, Sv.Pavao Pustinjak, Sv.Antun Opat, Sv.Benedikt, Sv.Grgur Papa Veliki, Sv.Leon Papa Veliki, Sv.Hilarij, Sv.Blaž, Sv.Ivan Damascen, Sv.Ivan Krizostom, Sv. Petar Krizolog, Sv.Anselmo, Sv.Beda, Sv.Ćiril i Metod, a u posljednje vrijeme Sv.Albert Veliki, Sv.Ivan Fisher i Sv.Toma More, Sv.Margarita Arpadovka, da i ne govorimo o drugim bezbrojnima, kao i uopće o svima svecima prvih lo vijekova Crkve.

Stoga nije ništa neobično i čudno, što naši biskupi i naš narod želi, da se na taj način proglasi svetim i naš Bl.Nikola Tavelić.

Premda bi neki voljeli, da se i za Bl.Nikolu Tavelića povede redoviti postupak kanonizacije putem čudesa, ipak se od toga moralo odustati s više razloga. Redoviti postupak traje dugo i traži velika novčana sredstva, radi liječničkih i drugih stručnjačkih ispitivanja, da i ne

spominjemo troškove potrebite za samu svečanost. Mi ne možemo toliko čekati, a još manje smo u stanju snositi ogromne troškove, koji se traže za svečanu kanonizaciju. Mi nemamo mogućnosti, a kod mnogih nema ni shvaćanja, da snose daleko manje troškove, koji se traže za ekvipolentnu kanonizaciju, a kako bi mogli snositi daleko veće troškove za svečanu?! Ne možemo dobiti liječnička posvjedočenja za ozdravljenja, dobivena po zagovoru Bl.Nikole, a i mnogi ozdravljenici žele, da im se za sada ne spominju imena. Pa kako se onda može tražiti postupak putem čudesa? Kad bi se i svladale sve te poteškoće - za što sada nema izgleda, mi nismo u stanju organizirati veliko narodno hodočašće, koje bi pošlo na svečanu kanonizaciju, što se traži u takovim slučajevima. Stoga smo prisiljeni tražiti ekvipolentnu kanonizaciju, koja se dobiva odlukom Sv.O.Pape, objelodanjenom u službenom listu Sv.Stolice "Acta Apost.Sedis", a koja ima isti učinak i vrijednost kao i svečana kanonizacija.

17. Novi postulator u kauzi Bl.Nikole

Kad kauzu beatifikacije ili kanonizacije pokreće jedno moralno tijelo, ono ne može stvar voditi kod Sv.Zbora Obreda, pa mjesto sebe odredi jednoga svećenika, koji će ga zastupati kod Sv.Zbora i stvar voditi do sretnog svršetka. Taj zamjenik bilo moralne osobe, bilo fizičke osobe, ako je ova pokrenula kauzu, zove se postulator ili pokretač; jer on sve pokreće, da stvar može postići sretan uspjeh. Ako Sv.Zbor Obreda nema ništa protiv njega, dade mu "Nihil obstat", uvrsti ga u spise kauze i preda mu "Mandatum postulationis", po kojemu je samo on nadležan da kauzu zastupa i postavlja svoje zamjenike.

Kad je 14.XI.1939. slavno vladajući Papa Pijo XII blagostivo prihvatio molbu naših biskupa za ekvipolentnu kanonizaciju Bl.Nikole Tavelića, oni su za postulatora 17. XI.1939. imenovali rektora Zavoda Sv.Jeronima u Rimu Mons. Dra Jurja Mađerca. Sv.Zbor Obreda unio ga je u spise kauze, dao mu "Nihil obstat" i "Mandatum postulationis" 27. XI.1939.

Kad se je počelo govoriti o neobičnim ozdravljenjima po zagovoru Bl.Nikole, u prvom redu o ozdravljenju djevojčice Fanike Engelman u Požegi, Mons.Mađerec, pošto kao postulator mora stanovati u Rimu, svojim zamjenikom kod crkvenih sudova u domovini, odnosno vice-postulatorom, koji će se starati za ispitivanje milosti dobivenih zagovorom Bl.Nikole, za širenje njegova štovanja kao i za prikupljanje sredstava za pokriće troškova kanonizacije, imenovao je zagrebačkog kanonika Mons.Dra Dragutina Hrena.

Budući da je Dr Hren, nakon rata, dobio nove službe, koje su ga priječile da posveti potrebitu pažnju stvari Bl.Nikole, zamolio je Mons.Mađerca, da ga riješi službe vice-postulatora, a imenuje sadašnjega vice-postulatora Dra O.Antu Crnicu, OFM. Mons.Mađerec prihvatio je oba predloga i O.Crnici poslao "Mandatum vice-postulationis" 1.V.1957.

Malo kasnije, t.j. 4.IX.1957. i sam Mons.Mađerec zamijenio je ovaj život s boljim i pošao k Bl.Nikoli u slavu nebesku. Tada su naši biskupi, na svojoj Konferenciji 17.X.1957. novim postulatorom imenovali Dra Krešimira Zorića, ml., svećenika šibenske biskupije. Sv.Zbor Obreda dao je Dru Zoriću 30.I.1958. "Nihil obstat", 3.III.1958. uvrstio ga je u spise kauze Bl.Nikole u svojoj Kancelariji i predao mu za tu kauzu "Mandatum postulationis".

Primivši ove službene odluke Sv.Zbora Obreda, Dr Zorić preuzeo je službu, dao napraviti pečat i druge štampilje Postulature, prijavio se kao Postulator našemu Episkopatu i zatražio od njega blagoslov za svoj rad, a dosadašnjem vice-postulatoru obnovio je 25.III.1958. "Mandatum vice-postulationis".

Kako je novi postulator revan i dobro viđen kod odlučujućih krugova u Rimu, možemo se pouzdano nadati, da će kauza Bl.Nikole poći brzim korakom naprijed i da ćemo doskora nadoknaditi izgubljene godine. On već radi na organiziranju odbora u stranim državama, gdje borave Hrvati, kao u Francuskoj, Austriji, Belgiji, Njemačkoj, Sjevernoj i Južnoj Americi, Španjolskoj, Australiji i Novoj Zelandiji. Ti odbori s njim će surađivati u propagandi za Bl.Nikolu.

Propaganda će se razvijati u četverostrukom pravcu: 1)upravljat će se Bogu molitve za sretan uspjeh akcije za Bl. Nikolu; 2)upoznavanjem Blaženikova života i širenjem njegova štovanja; 3)sakupljanjem milodara za pokriće troškova kanonizacije; 4)sakupljanjem potpisa i molba Sv.Ocu za pospješenje kanonizacije. Našao je službenog branitelja stvari Bl.Nikole u osobi odvjetnika Rote Mons.Josipa Dante. Dobio je dva veća poklona da bi mogao dati u tisak naučne radove, da se uputi kauza Bl.Nikole i t.d. Neka vrata, koja su nam do sada bila zatvorena, sad su nam otvorena.

18. Nove molbe za kanonizaciju Bl.Nikole

Kad su Englezi tražili ekvipolentnu kanonizaciju Bl. Ivana Fishera i Bl.Tome Mora, molbu je uputio ne samo kardinal Bourne i svi nadbiskupi i biskupi engleski, nego i mnogobrojni drugi crkovni i svjetovni dostojanstvenici i vjernici bilo u Engleskoj bilo u stranom svijetu. Broj molba, kako je rekao sam Papa Pijo XI malo prije kanonizacije, prešao je 200.000.

Mogao bi tko pomisliti, da je to sasvim suvišno, jer je dovoljna bila kardinalova molba.

Da se je u slučaju Bl.Ivana Fishera i Bl.Tome Mora radilo o redovitoj kanonizaciji putem čudesa, onda bi bilo suvišno; jer bi se ispitivala čudesa i kad bi se dokazala,kanonizacija bi se odmah dobila. Ali budući da nije bilo čudesa, trebalo je uputiti Sv.Ocu što više molba, da bi se udostojao Kristove Mučenike Bl.Ivana i Tomu uvrstiti među svece i bez čudesa, kao što je bio slučaj sa mnogobrojnim drugim blaženicima. Pače, budući da je promicatelj vjere Salvator Natucci bio mišljenja, da se ove blaženike može ne samo ekvipolentno, nego i svečano proglasiti svetima, Sv.Otac, da vidi kakvo je mišljenje drugih, naredio je, da se svima dade prikaz njihova života s odnosnim ispravama, da bi mu i oni mogli kazati svoje mišljenje. Sv.Otac naime želi znati, kakav glas uživa blaženik kod vjernika. Stoga što je više molba,koje traže ekvi-

polentnu kanonizaciju, to ima više nade, da će biti dobivena.

Primijenimo li ovo slučaju Bl.Nikole Tavelića, onda će nam biti jasno, da je potrebito da se Sv.Ocu uputi što je moguće više molba. Budući da tražimo ekvipolentnu kanonizaciju, bez čudesa, treba da Sv.Otac vidi, da Bl. Nikola Tavelić zaista u svom narodu uživa glas sveca, kojega se može staviti za uzor čitavoj Crkvi i svima vjernicima na svijetu. Iz onoga što smo vidjeli o svetosti života i o mučeništvu Bl.Nikole, kojega je Bog još proslavio zamjernim čudesima prigodom mučeništva, više je nego jasno, da je Bl.Nikola takav, da svi mogu Sv.Oca za to moliti, odnosno da mogu svakoga bez straha poticati, neka upravljaju Sv.Ocu molbe u tu svrhu i stavljaju svoje potpise na zajedničke molbe. Stoga je naš najviši crkveni dostojanstvenik imao potpuno pravo, kad je rekao, neka se organiziraju svi svećenici i traže potpise od vjernika, da Sv.Otac Papa ovoga našega slavnoga zemljaka Bl.Nikolu Tavelića ekvipolentnom kanonizacijom uvrsti među svece kat. Crkve.

Radi toga su naši biskupi s pravom sa svoje Konferencije 17.X.1957. ponovili molbu Sv.Ocu, da bi se udostojao Bl.Nikolu ubrojiti među svece kat.Crkve. Još prije toga su pojedini poglavari redovničkih zadruga kod nas počeli upućivati molbe sa svoje strane, u ime svoje i svojih zajednica. Njima su se pridružili i drugi odličnici crkovni, redovni i svjetovni, kaptoli, učilišta, dekanati, župnici bilo napose u ime sviju župljana bilo zajedno s njihovim potpisima, samostani, redovničke kuće, zadruge Trećega Reda, i t.d. Našim molbama pridružili su se i razni odličnici iz stranoga svijeta. Među njima možemo za sada spomenuti generale franjevačkoga, kapucinskoga i isusovačkoga Reda, Kolumbove vitezove i Izabeline kćeri u Chicagu. Broj pojedinačnih i skupnih molba, koje su upućene do konca lipnja 1958. penje se na 65o sa preko 25.ooo potpisa. Premda izgleda mnogo, ipak to još nije dovoljno za tako veliku stvar.

Smatramo uputnim spomenuti one župe, koje su dale veći broj potpisa. Navest ćemo samo one, gdje je potpisalo preko 1oo župljana. Tako je župa Dubrava u Bosni dala 1o6 potpisa, Breške u Bosni 112, Kukujevci u Srijemu 112, Jakšić kod Sl.Požege 113, Stari Pazin u Istri 114, Sv.Nedjelja kraj Zagreba 115, Petrićevac kod Banjaluke 123, Sv.Ivan u Zagrebu 134, Koraće u Bosni 134, Stratinska u Bosni 134, Drenovci kod Županje 156, vjernici u Osijeku (nastojanjem O.N.Ožeg) 163, prvopričesnici u Šarengradu (Srijem) 17o, Gornja Jelenska u Moslavini 18o (i neke obitelji u zahvalu za primljene milosti), Sunja 2o9 (i neki drugi u zahvalu za primljene milosti), djeca u Remetincu kod Varaždina, čestitajući Sv.Ocu 19. godišnjicu izbora i krunisanja 213, Sv.Ivan u Zadru 215, Vijaka u Bosni 225, Špionica u Bosni 227, Sv.Blaž u Zagrebu 26o, Marija Pomoćnica u Zagrebu 317, Jesenice-Krilo kod Splita 336, Kloštar Podravski 328, Vidoši u Bosni 392, Remete kraj Zagreba 4o9, Zemunik u Dalmaciji 426, Vareš u Bosni 426 (više 5o članova Trećega Reda), Dugopolje kod Splita 515, Sv.Marija na Muri 6oo, Ilok 652, Pag 677, Novi Šeher u Bosni 734, Banbrdo u Bosni 18oo. Ovdje treba dodati, da je u župi Kr.Sutjeska u Bosni zajedničku molbu potpisalo 316 glava obitelji, označivši za svaku glavu obitelji broj članova, u ime kojih potpisuje, tako da je potpisalo njih 316 u ime 215o članova. U župi Podhum kod Livna također u Bosni najprije je potpisalo molbu 217 glava obitelji; ali su i drugi tražili, da se i oni potpišu, pa je naknadno upućena nova molba sa 233o potpisa. K ovima treba dodati molbu 1o6 prvopričesnika. Dakle ukupno iz cijele župe 2653 potpisa. Primjer, dostojan najveće pohvale i nasljedovanja! Potpisati su htjeli i oni koji ne znadu pisati, pa su mjesto potpisa stavili otisak prsta, a župnik je kraj otiska napisao ime i prezime dotičnika. - Ovaj primjer pokazuje, da se u toj župi najviše časti Bl.Nikola; ali zato je ta župa dobila i najviše milosti od Bl. Nikole.

Još moramo napomenuti, da su neki biskupi, osim zajedničke molbe, uputili Sv.Ocu i posebnu molbu u ime svo-

je i svoje biskupije. Tako su uputili molbe sa potpisima sviju članova i sve vjerske škole, srednje i bogoslovne: u Zagrebu, Sarajevu, Zadru, Visokom, Makarskoj, Pazinu, Đakovu. Molbe zajedničke sa potpisima sviju redovnica uputile su Sestre Milosrdnice, Klarise, Benediktinke, Karmelićanke, Kćeri Milosrđa, Službenice Milosrđa, Sestre Bezgrješnog Začeća Trećeg Reda, Sestre Naše Gospe, Božje Ljubavi. Od SS.Križarica dosad je potpisalo 368, a za druge se očekuje izvještaj. Isto tako za Sestre Malog Isusa, Dominikanke i neke druge.

Iz ovoga kratkog prikaza vidi se, da su neke župe zaista dosta učinile za stvar Bl.Nikole, odnosno za stvar čitavoga hrv.naroda; jer proglašenje sveca nije dobitak za ovoga ili onoga, nego za sav narod. Ali veći broj župa mogao je mnogo više učiniti, a i za velik broj je poželjno, da se oslobode mrtvila, predrasuda i bojazni. I ovdje vrijedi ona Sv.Augustina: Si hi et hae, cur non tu? - Ako su ovi i ove, zašto ne ti?

Pogl. 3

MILOSTI BL. NIKOLE TAVELIĆA

1. O milostima Bl. Nikole Tavelića uopće

Budući da je Gospodin Bog Bl.Nikolu Tavelića proslavio s onako znamenitim čudesima pri mučeništvu, nema sumnje, da ga je i kasnije proslavio bezbroj puta, udijelivši njegovim štovateljima ono, što su od Njega, po zagovoru Bl. Nikole, prosili. Koje je milosti Bl. Nikola svojim štovateljima od Boga isprosio od časa mučeništva do proglašenja blaženim (g. 1889), osobito u prvim godinama nakon slavnog mučeništva - toga, vjerojatno, ne ćemo nikada doznati, tim više, što je pod turskim jarmom nestalo i crkava i samostana, u kojima je Bl.Nikola živio, pa i samih mjesta u kojima je djelovao.

Ali ni onih milosti, koje je Bl.Nikola svojim štovateljima udijelio otkad je Sv.Stolica odobrila njegovo štovanje, ne možemo na žalost navoditi, jer ih nigdje nismo našli zabilježene. Suviše nije bio ni običaj prijavljivati milosti crkvenim vlastima, a nije bilo ni listova, u kojima bi se objelodanjivale. Stoga smo prisiljeni navesti samo one milosti, koje su dobivene otkad se počelo širiti štovanje Bl. Nikole u hrv. narodu, zapravo od g. 1937, kad su se počele milosti Bl.Nikole prijavljivati i bilježiti.

Tih milosti ima vrlo mnogo. Od g. 1937. do g. 1944. mnogo ih je zabilježeno u raznim glasnicima i listovima. To su u prvom redu "Svetište Sv.Antuna", "Glasnik Sv.Ante", "Naša Gospa Lurdska", "Kat.List" i "Glasnik Bl. Nikole Tavelića". Nekoliko milosti Bl.Nikole objelodanjeno je i u brošurama "Apostol Hrvatske" i "Bl. Nikola Tavelić - dika i ponos hrv.naroda".

Od g. 1945. do danas jedva je koja milost Bl. Nikole poznata u javnosti. Razlog je jednostavan, jer su prestali izlaziti listovi, u kojima su bile objelodanjivane. Posve bi neispravna bila tvrdnja, da Bl. Nikola nije kroz

to vrijeme nikakvu milost svojim štovateljima udijelio. To će biti jasno iz onoga, što ćemo navesti niže.

O milostima Bl.Nikole Tavelića, bilo objelodanjenima bilo neobjelodanjenima, mi nipošto ne kažemo, da su to čudesa, premda se neke ne mogu protumačiti naravnim putem. Da li je neka milost pravo čudo, koje nadilazi fizičke zakone, o tomu sudi nadležna crkvena vlast. Za nas su to uslišanja molitava ili, kako lijepo kaže kard.Lepicier, odgovori Božji na naše prošnje. Isus je rekao:"Pitajte i primit ćete, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se" (Luk. 11, 9); "Zaista, zaista vam kažem, ako što budete prosili od Oca u ime moje, dat će vam; pitajte i primit ćete, da veselje vaše bude potpuno" (Iv. 16, 23 sl.). Dosljedno, ili nas je Isus varao, kad je to govorio, ili mi zaista dobivamo ono što prosimo, ako prosimo kako treba. Da nas je varao, to je blasfemija, koju ne će ustvrditi nitko, tko vjeruje, da je Isus Bog, a koju On sam predsusreće, kad pita Židove: "Tko će me od vas prekoriti za grijeh? Ako vam govorim istinu, zašto mi ne vjerujete?" (Iv. 8,46). Prema tomu, neosporna je istina, da nam Bog daje što od Njega prosimo kako treba, bilo neposredno bilo preko svetih zagovornika. Dosljedno, ne može biti sumnje, da je Bog uslišao molitve onih, koji su od Njega nešto prosili kako treba preko Bl.Nikole Tavelića, a na njima se vidi, da su to dobili. Ta uslišanja molitava po zagovoru Bl.Nikole Tavelića, mi nazivamo njegovim milostima.

Nepotpisani pamfletist Bl.Nikole Tavelića, kako mu poriče mučeništvo i štovanje, tako mu poriče i milosti. Već smo naveli njegovu tvrdnju: "Nakon toga (t.j. nakon što je, kako on kaže, Bl.Nikola Tavelić bio spaljen) ne pokazuje, da ga je i malo probudila ni molitva, ni vapaji za čudesima i zagovorima, ni čast blaženika - kao da bi njegova prašina htjela imati mira barem nakon gotovo 600 godina iza smrti, kad ga nije nimalo imala za života". Ne treba oprovrgavati ovu ironičnu tvrdnju, dostojnu sastavljača pamfleta. Da je ona ne samo nedostoj-

na, nego i potpuno neistinita, to će biti očito iz milosti Bl. Nikole, koje ćemo niže navesti.

Milosti Bl. Nikole raznovrsne su. Mi ćemo ih ovdje navesti prema predmetu, odnosno prema vrstama, premda se neke mogu ubrojiti u više vrsta. Iznimku činimo za djecu, za koju stavljamo sve milosti pod isti naslov. To činimo zato, da se vidi, kako je Bl. Nikola Tavelić zaista veliki prijatelj i dobročinitelj djece.

Pri navađanju milosti, koje su prijavljene Vice-postulaturi Bl. Nikole Tavelića, upotrebljavat ćemo kraticu:SVP, koja znači: Spisi Vice-postulature Bl.Nikole Tavelića. - Milosti navodimo uglavnom onako kako su saopćene.

2. Bl. Nikola Tavelić - veliki dobročinitelj djece

1. Fanika Engelman ozdravila od polyathritis reumatica. - Mala Fanika, prema zapisničkoj izjavi njezine majke Marije u Župskom uredu u Sl.Požegi (Spisi Vice-postulature,br 5/1941), rodila se zdrava. Kad su joj bile 2 godine, u mjesecu lipnju g.1937, i to baš na dan Sv. Ante, 13. VI, najednom je dobila veliku vrućinu i počela vriskati. Djetetu su se savile obe noge u kuku, a u lijevom koljenu pojavilo se proširenje kostiju. Nije mogla ni puzati, a kamo li hodati. Samo je vikala: Joj, ili: Bože, nemam nogu. Majka ju je nosila na rukama. Ponijela je dijete k Dru Svećenskomu, liječniku u Požegi. Ovaj je predložio, da se dijete odnese u Osijek, u bolnicu. Majka nije toga učinila, nego je odnijela dijete k drugom liječniku u Požegi Dru Ivanu Košaku. Ovaj je propisao neke kapljice za ublaženje boli, koje su za neko vrijeme umanjene, ali su noge ostale savinute. Majka ju je ponovno odnijela k Dru Košaku. On je opet propisao kapljice; ali se boli nisu umanjile, nego povećale. Tad ju je odnijela k Drici Sidoniji Rutar Selgrad, koja je propisala neki lijek, da vidi, može li se stanje poboljšati. Stanje se nije poboljšavalo, i Drica Rutar svjetovala je, da se dije-

te odnese u bolnicu. Roditelji nisu toga učinili, jer je stanje male bolesnice bivalo svaki dan sve gore. Bolesnica je izgledala kao mrtvac. Nakon nekoliko dana, kad je majka upitala Dricu Rutar o stanju djeteta, ova joj je rekla, da se djetetu ne može pomoći do 12.godine života, a Bog zna, hoće li tu godinu dočekati. Radi toga nisu roditelji više nosili dijete k liječnicima, nego su molili Boga, da on pomogne.

Čuvši, da se sprema hodočašće za posvetu oltara Bl. Nikole Tavelića 25.srpnja 1937. u Jeruzalemu, roditelji djevojčice dadoše Dru Đuki Kuntariću, odvjetniku u Požegi, koji je polazio na hodočašće, milostinju, da se na Spasiteljevu grobu izreče sv.misa za zdravlje male bolesnice. Ujedno počeše u istu svrhu zazivati pomoć jeruzalemskog mučenika Bl.Nikole Tavelića. Dneva 25.srpnja bila je posveta oltara Bl.Nikole u Jeruzalemu, a u isto vrijeme držala se misa i propovijed o Bl.Nikoli u župskoj crkvi u Požegi. Službi Božjoj prisustvovala je i majka bolesnice. Za vrijeme sv.mise majka je primila sv.pričest, moleći osobito kod posvećenja zagovor Bl. Nikole za bolesnicu. Prije nego je pošla u crkvu, majka je dijete umila, obukla i stavila da sjedi na svom krevetiću. Kad se vratila kući, na svoje veliko iznenađenje, vidjela je dijete kako hoda. Svekrva joj je pripovijedala, da se dijete najednom na svom krevetiću počelo micati i s njega spuštati, da se otpuzalo do praga vrata sobe i ustalo na noge. Tri koraka od vrata sjedio je svekar Venceslav Engelman. Mala je pošla ravno k njemu i uhvatila se za njegova koljena. Od toga časa posve slobodno i normalno hoda.

Liječnica Dr Sidonija Rutar Selgrad, koja je malu bolesnicu pregledala više puta za vrijeme bolesti i nakon ozdravljenja, izjavila je 4.veljače 1941, da je dijete pregledala u kolovozu g.1937. i uvjerila se, da hoda, te da osim malo rahitičnih promjena nema nikakvih deformacija; sada ju je ponovno pregledala i ustanovila, da je potpuno zdrava i da nema nikakovih tragova ranije bolesti.

Mala Fanika Engelman ne samo da je potpuno zdrava

dočekala 12., nego i 23. godinu života. Sada je kršna djevojka, pobožna i zahvalna velikom svom dobročinitelju Bl.Nikoli Taveliću. Iz zahvalnosti uputila je 21.V. 1957. molbu Sv.Ocu, da bi njezina velikog dobročinitelja Bl. Nikolu Tavelića ubrojio među svece kat.Crkve.

(Požeške Novine,1937, 18.IX; HREN Dr D., Milosti Bl. Nikole Tavelića, Kat.List 1941, br.4o; ANDRIĆ Dr J., Apostol Hrvatske, 29; CRNICA Dr O.A., Bl.Nikola Tavelić - dika i ponos hrv.naroda, 113-115; Blagovest 1958,br.2).

+ + +

2. Stanko Skuhalo sačuvan od ukočenosti noge. - Stanko Skuhalo, sin Ante i Terezije Skuhalo, rođen 7.I. 1933. u Dinjevcu, župe Kloštar Podravski, nadbiskupije zagrebačke, g.1938. nesretnim slučajem sebi je sjekirom rasjekao koljeno. Otpremljen je u bolnicu, gdje mu je pružena prva pomoć. Liječnici su izjavili, da će mu, nakon što rana zacijeli, noga ostati ukočena. Dječakova majka Terezija, koja je veoma pobožna prema Bl. Nikoli Taveliću, zazva u pomoć Bl.Nikolu. Dječaku je noga ne samo ozdravila, nego i ostala gipka, kao prije nesreće; tako da je, kad je odrastao, mogao služiti vojsku.

(HREN Dr D., Milosti, Kat.List 1941, br. 4o; ANDRIĆ Dr.J., Apostol Hrvatske, 3o; CRNICA Dr O.A., Bl.Nikola Tavelić, 118 sl.; Blagovest 1958, br.2).

+ + +

3. Stjepan Vuić ozdravio od tifusa. - U "Glasniku Sv.Josipa" g. 194o, br. 2, saopćio je dušobrižnik župe Mala Gorica kod Petrinje, prema kazivanju dječakove majke Jele Vuić, slijedeću milost. Mjeseca veljače g.1939. teško je obolio od tifusa dječak Štefo Vuić, sin Ivana i Jele rođ.Škrejac, iz Nebojana, župe Mala Gorica kod Petrinje. Kako je bolest brzo napredovala, dovezu dječaka u Petrinju, u bolnicu. Primarius bolnice, na veliku žalost majke, izjavi, da je prekasno i da dječaku nema spasenja. U početku nije ga htio ni primiti u bolnicu, jer su svi držali, da je došao da umre u bolnici. Ali

na molbu žalosne majke ipak ga je primio. Dječak je bio u potpunoj nesvijesti. O stvari je obaviješten i duhovnik bolnice, koji je dječaku podijelio posljednje pomazanje. U velikoj tuzi i brizi za život dječaka pođe majka u bolesničku kapelu, te se vruće pomoli Bl. Nikoli Taveliću, obećavši devetnicu Blaženiku, da dječak ne umre. Slijedećeg dana dječak otvori oči i progovori. Boli su popustile i dječaku je bilo lakše. Kad je treći dan primarius posjetio dječaka i vidio novo stanje, začudio se i rekao, da je doista čudo, što je taj dječak ostao u životu. Sada je dječak potpuno zdrav, kao da nikada nije imao tifusa. To je izvješće dala dječakova majka iz zahvalnosti prema Bl. Nikoli Taveliću.

K ovomu možemo dodati, da je, prema saopćenju sadašnjega dušobrižnika u Maloj Gorici, preč. g. Ivana Fridla od 5.I.1957, Stjepan Vuić sada odrašao otac obitelji, zahvalan Bl.Nikoli Taveliću. Do listopada g.1956. živio je u Mošćenici i radio u ljevaonici željeza u Capragu, predgrađu Siska.

(HREN,Milosti, Kat.List 1941, br. 4o; ANDRIĆ, Apostol Hrvatske, 3o; CRNICA, Bl.N.T., 12o).

+ + +

4. Ljubica Kovačević oslobođena od čirova po tijelu. - Stjepana, supruga Pavla Kovačevića, staklara u Sl. Požegi, rodom iz Bribira u Hrv.Primorju, sada u Požegi, 3.veljače 1941. dala je u Žup. uredu u Sl.Požegi, pred svjedocima Drom Đukom Kuntarićem i Dragutinom Koch, izjavu o bolesti i ozdravljenju svoje kćerke Ljubice (Zorice). Kad su maloj bile 3 1/2 godine, oko svetkovine Sv.Ane g. 1939, igrajući se stavila je u šupljinu nosa špicu od trešnje. K majci je došla plačući, da ima nešto u nosu. Majka, ne znajući o čemu se radi, nije smatrala stvar ozbiljnom. Ali nekoliko dana kasnije majka je opazila, da djetetu teče iz nosa nekakva krvava tekućina. Povela je dijete k liječnicima Dru Steineru i Dru Milanu Thaleru, koji nisu mogli ništa stalnoga utvrditi. Ali je maloj bivalo svaki dan sve gore, krv i gnoj sve više su

tekli iz nosa, nos je postajao sve osjetljiviji na svaki dodir, te bi dijete odmah udarilo u plač. Majka je odnijela dijete u bolnicu, u Osijek. Dijete nije primljeno u bolnicu, jer su liječnici mislili, da je maloj zaražena krv, pa će joj se u Požegi dati nekoliko injekcija i onda će ozdraviti. Od tih injekcija mala je sva otekla i bila puna čirova. Na oči nije mogla više vidjeti, a iz njih je počela curiti krv. To je stanje potrajalo nekih 14 dana. Dijete je imalo visoku temperaturu i ležalo kod kuće, teško bolesno. Dr Steiner, ne znajući što bi učinio, rekao je, da će dijete izgubiti vid. Isto je ustvrdio i Dr Ivan Košak, nakon što je dijete pregledao. Početkom studenoga g.1939. majka je ponijela dijete u bolnicu u Požegu. Tu je dijete smješteno u odjel za zarazne bolesti, i nije ni majci dozvoljeno, da pohađa kćerku. Majku su liječnici pitali, da nije možda zaražena luetičkom bolešću. I muž i žena potpuno su zdravi, pa im je ta sumnja prouzrokovala veliku bol. Ispit krvi kod djevojčice pokazao je, da njezina krv nema nikakva nedostatka. To je bilo uoči blagdana Bl. Nikole Tavelića g. 1939. Toga dana majka je čula od jedne sestre bolničarke, da će sutradan biti prenos kipa Bl.Nikole iz franjevačke crkve u župsku crkvu u Požegi. Stoga je pošla k OO.Franjevcima i zamolila ih, da mole za zdravlje njezine kćerke. I ona, iako je bila zaprijećena, htjela je svakako prisustvovati toj procesiji. Obećala je Bl.Nikoli, ako joj ozdravi kćerku, da će mu javno zahvaliti u kojem listu. Svladavši sve poteškoće, prisustvovala je procesiji i molila Bl. Nikolu, da bi mogla barem vidjeti kćerku, koje su joj smrt liječnici navijestili. Bl. Nikola je pomogao. U vrijeme iste procesije liječnici odlučiše, da dijete prenesu iz zaraznog odjela u opći. Dva dana nakon procesije, liječnici se skupiše kraj male bolesnice i začudiše se neočekivanoj promjeni bolesti. Majka vjeruje, da se to dogodilo zagovorom Bl.Nikole Tavelića, kojega je molila za zdravlje svog djeteta. Mala je ostala u

bolnici još oko 2o dana, nakon kojih je otpuštena potpuno zdrava.

Majka je zaboravila ili nije mogla izvršiti obećanje, da će Bl.Nikoli javno zahvaliti, ako joj ozdravi kćerku. Stoga je u snu, kako ona kaže, opomenuta od Bl. Nikole, neka izvrši zavjet, da se maloj ne bi opet što dogodilo. Slijedećeg dana mala je nesretnim slučajem na javnoj cesti došla pod kola i konje. Opazivši to, majka je zavapila Bl.Nikolu u pomoć. Istog časa konji se ustaviše i djetetu se nije ništa dogodilo. Iza toga je majka odmah ispunila svoj zavjet.

Ljubica Kovačević i sada živi kao udata žena u Hrv. Primorju.

(SVP, br. 5/1941; HREN, Milosti, Kat.List,1941,469; ANDRIĆ, Apostol Hrvatske, 3o; Svetište Sv.Antuna 1942,46; CRNICA, Bl. N.T., 117 sl.).

+ + +

5. Zvonko Panić ozdravljen od upale mozgovne opne.- Dječak Zvonko, sin Nikole Panića, pekara iz Podturna u Međumurju, 31.VII.194o. vraćao se kući od svog strica preč.g.Josipa Panića, onda župnika u Sv.Klari kraj Zagreba. Nije se dobro osjećao. Stanje mu se naglo pogoršalo. Što bi pojeo, to bi doskora povratio. Temperatura je bila visoka. Otac je tada odvezao teško bolesna dječaka u bolnicu u Čakovec. Dr Blažić, ravnatelj bolnice i primarius, pregledao je dječaka i upozorio oca, da se radi o upali mozgovne opne i da je stanje opasno. Dječak je odmah primljen u bolnicu, gdje ga je pregledala jedna liječnica. Od toga časa dječak je bio u nesvjesti 5 dana. Kraj dječaka je ostao otac, žalostan. Dneva 4.kolovoza Dr Blažić je uputio oca s dječakom u Zagreb, na dječju kliniku, jer da je dječak vrlo bolestan. Otac je ponio dječaka u privatnu ambulantu Dra Mayerhofera. Ovaj je odmah dao nalog za kliniku. Tu je mali Zvonko primljen u vrlo teškom stanju. Slijedećeg dana čuo je otac od nekog liječnika smrtnu osudu, kako on kaže, svoga sina: "Vašem sinu nema pomoći. Ako bi ipak ostao u životu, posljedice su strašne: ostat će gluh

ili slijep. Izbije li to k srcu, ne možemo pomoći mi svi, koliko nas god ima ovdje". Otac je na to u velikoj boli pošao, da vidi sinčića, jamačno po zadnji put. Mali je otvorio oči, u nešto piljio; ali nije progovorio ni riječi. Otac mu je spomenuo, da pred vratima čeka i majka, bi li i nju pozvao; ali dječak nije ništa odvratio. Plač rastuženih roditelja nije također ništa djelovao na dječaka. Iz klinike su se roditelji uputili k preč.g. Josipu Paniću u Sv.Klaru. Na njegov predlog otac je s ostalim članovima obitelji zavjetovao malog Zvonka Bl.Nikoli Taveliću. Slijedećeg dana svi su prisustvovali sv.misi, koju je na čast Bl.Nikole rekao za zdravlje malog bolesnika njegov stric Josip. Nakon mise otac i stric pođoše u bolnicu, da vide bolesnog dječaka. Ali su imali što čuti i vidjeti. Časna Sestra bolničarka reče im: "Zvonko je dobro. U jutro mu je još bilo jako zlo. Nepomično je ležao. Nije reagirao ni na što. Oko pola deset sati digao se u krevetu, sjeo, zatražio hrane i sam ju je uzeo". Neizrecivo veseli otac i stric pođoše u bolesničku sobu, a Zvonko ih pozdravlja sa:"Hvaljen Isus" i uvjerava, da je zdrav, i to posve zdrav. Mali Zvonko ostao je u bolnici do 15.kolovota, kad je otpušten potpuno zdrav, s nalazom: Meningitis meningococcica.- Mali Zvonko nije kasnije nikada osjetio nikakve posljedice te strašne bolesti. Svoj mladi život tragično je svršio s jednim prijateljem g.1948.

(HREN,Milosti,Kat.List 1941,br.4o; ANDRIĆ,Apostol Hrvatske,3o; SVP, br.4/1942; CRNICA, Bl.N.T., 116 sl.- Preč. g.J.Panić, sada župnik u Bebrini, u pismu od 1o.XI.1956. dodaje: "Kad se je dječak 14.studn.194o.povratio u bolnicu,da ga pregledaju liječnici, svi su se skupili i čudili potpunom ozdravljenju, lijepom izgledu i kako nema nikakve posljedice strašne bolesti. Ja sam i danas uvjeren, da je Gospodin Bog, po zagovoru Bl.Nikole Tavelića,učinio čudo. Svaki dan se sjećam toga Sv.Mučenika, moleći ga, da štiti naš hrv.narod").

+ + +

6. Kći Kate Mikuljnjak spašena od smrti.- Preč. g. Matej Gaži, župnik u Vel.Bukovcu, nadbiskupije Zagreb, saopćio je 1o.X.194o. Nadbiskupskom duhovnom stolu u Zagrebu, prema zahvalnici gđe Kate Mikulnjak iz Lunjkova, njegove

župe, milost, koju je Bl.Nikola Tavelić udijelio njezinoj petgodišnjoj kćerki. Mala je najednom teško oboljela u grlu i prsima. Imala je veliku vrućinu, a u prsima ju je gušilo. Majka je počela moliti devetnicu na čast Bl. Nikole Tavelića za zdravlje djeteta. Trećega dana, otkad je počela devetnicu, djetetu je bilo najgore. Majka je dijete držala u naručaju i mislila, da dijete umire. No dijete otvori oči, nešto progovi, istrgne se iz majčina naručaja, pođe u krevet i zaspi. Drugi dan je dijete bilo potpuno zdravo, skakutalo i veselo se igralo s drugom djecom.

(SVP, br.41/1940; HRENN.Milosti, Kat.List 1941, br. 40; ANDRIĆ, Apostol Hrvatske, 30; CRNICA, Bl.N.T.,120).

+ + +

7. Ante Berković ozdravio od upale pluća. - Koncem studenoga 1940. došla je gđa Ivanka Berković k Mons.Dru Dragutinu Hrenu, kanoniku u Zagrebu i vice-postulatoru, i kazala mu, kako se osjeća dužnom saopćiti mu slučaj ozdravljenja svoga sinčića Ante po zagovoru Bl. Nikole Tavelića. Mali Ante, sin Mije i Ivanke rođ.Ptičak, od 6 godina, obolio je 19.listopada 1940. Temperatura mu je bila veoma visoka, oko 40 stupanja. Liječnik je pregledao dijete 21.X. i izjavio, da je upala pluća. Majka je odmah zavjetovala dijete Bl.Nikoli Taveliću, i djetetu je već iste noći bilo lakše. Temperatura je pala na 37°. Drugi dan je mališ bio zdrav.

(SVP, br. 15/1941; HRENN.Milosti, Kat.List 1941, br. 40; ANDRIĆ, Apostol Hrvatske, 30; CRNICA, Bl.N.T.,118).

+ + +

8. Jakob Namjesnik oslobođen od posljedica otrovanja. - Ivan Namjesnik iz Đakova saopćio je Vice-postulaturi 27.II.1958. ozdravljenje svoga sina Jakoba. Mali Jakob, kad mu je bilo 14 mjeseci, 28.X.1940, došao je do sapun-sode i popio ju. Čim se to opazilo, otpremljen je u bolnicu, gdje mu je očišćen želudac. Posljedice su

ipak bile takove, da mali Jakob nije 2 godine mogao primati drugu hranu, nego mlijeko i čaj. Čitajući dobre knjige i slušajući propovijedi, kako mnogi koji zazivlju u pomoć Bl.Nikolu Tavelića,dobivaju ozdravljenje, Jakobov djed Andro preporuči unuka Bl.Nikoli. Nakon kratkog vremena mali je Jakob potpuno ozdravio, samo uz pomoć Bl.Nikole Tavelića, i prima svaku hranu. Sada polazi učiteljsku školu potpuno zdrav.

(SVP, br. 1421/340/58).

+ + +

9. Ivan Maglica ostao u životu. - Po izjavi Marije Maglica rođ.Anić, iz sela Strupine,župe Novi Šeher u Bosni, nadbiskupije Sarajevo, koju je dala 16.XI.1956, svom župniku O.Tvrtku Ban, a ovaj je 26.XI.1956. saopćio svom Provincijalatu u Sarajevu, njezin deveti sin Ivan duguje svoj život Bl.Nikoli Taveliću. Marija Maglica, žena Ivanova, rodila je osmero djece. Svi su joj pomrli dok su još bili maleni. Kad je zanijela deveto dijete, učinila je zavjet na čast Bl.Nikole Tavelića, moleći ga, da joj dijete koje se rodi, ostane u životu. Obećala je, da će s djetetom, kad bude moguće, hodočastiti u svetište Bl.Nikole ili barem u mjesto, gdje se Bl.Nikola štuje. Bl. Nikola je pomogao. Kad se dijete rodilo, majka mu je stavila očevo ime Ivan. Mali Ivan ostao je u životu i sada je snažan mladić u 16. godini života. Majka je uvjerena, da je ostao u životu samo zagovorom Bl.Nikole Tavelića, tim više što je rodila još dva sina, a i ta su oba umrla.

(SVP, br. 1428/347/58).

+ + +

10. Z. P. po zagovoru Bl. Nikole kršten. - Mali Z. P. iz S. imao je 4 1/2 godine, a još nije bio kršten. Tetka njegovih roditelja više puta ih je opominjala, neka dadu dijete krstiti. Roditelji su to iz

raznih razloga odgađali, zapravo odbijali. Tetka, koja je malo prije dobila veliku milost po zagovoru Bl.Nikole, videći što je na stvari, nije im više htjela ništa govoriti, nego poče moliti devetnicu na čast Bl. Nikole Tavelića, da on pomogne. To je bilo u kolovozu g.1956. Pomoć Bl.Nikole nije se dugo čekala. Još nije ni dovršila devetnicu, a mali Z.poče govoriti: "Ja se hoću krstiti; hoću da me vodite na krštenje". I nije bilo druge, roditelji su odmah poveli dijete na krštenje.

To je pripovijedala sama tetka nekoliko dana iza događaja.

+ + +

11. Tomislav Zajac ozdravljen od teške povrede koljena. - Žup.ured u Šarengradu u Srijemu saopćio je lo. I.1957. slijedeću milost Bl.Nikole. Tomislav, sin Antuna Zajac i Terezije rođ.Pončević, dječak od 13 godina, pri koncu rujna 1956. pao je na kamen i ozlijedio koljeno. Liječnik je naredio, da poče u bolnicu, jer je koljeno oteklo, ispod koljena počeo curiti gnoj, a temperatura porasla. Dječaka nisu mogli povesti u bolnicu radi nedostatka sredstava. Stoga dječak i njegova tetka Miroslava - koja je veoma pobožna prema Bl.Nikoli Taveliću, te je godinu dana prije isprosila od Bl.Nikole ozdravljenje ocu u slučaju otrovanja ruke - počeli su moliti devetnicu na čast Bl.Nikole. Stanje dječaka odmah se počelo poboljšavati. Već 8. dana mogao je poći pješice u školu, udaljenu 8 km. Do sada nije imao nikakve poteškoće, premda svaki dan ide pješice u tako udaljenu školu, trči i skače kao i druga zdrava djeca.

(SVP,br.1414/333/58).

+ + +

12. Drago Mijoč spašen od smrti. - Prema saopćenju Žup.ureda u Podhumu kod Livna, biskupije Banjaluka, od 7. XI. 1957, mališ Drago, sin Mirka i Ive Mijoč, iz sela Vržerale,župe Podhum, dobio je, po zagovoru Bl. Nikole, slijedeću milost. Kako je kazivala majka maloga Drage župniku O.Josipu Pripužiću, mali Drago u mjesecu

rujnu g.1957, u dobi od 10 mjeseci obolio je od neke teške bolesti. Majci je umrlo devetero djece, pa nije sumnjala, da će umrijeti i mali Drago. Stoga nije ni zvala liječnika. Dijete je bolovalo 10-15 dana, za 10 dana nije uopće sisalo, a jezik i nepce bili su mu puni prištева. Izgledalo je kao kost i koža, a svakog se časa očekivala smrt. Kad je majka čula, da Bl.Nikola Tavelić pomaže drugima, utekla se i ona Bl.Nikoli, moleći ga, da joj spasi dijete. Malo prije blagdana Sv.Mihovila Arhanđela, koji pada 29.rujna, započela je devetnicu na čast Bl.Nikole i završila je pred blagdan Sv.O.Franje Asiskoga, koji pada 4.listopada. Već trećega dana devetnice djetetu je bilo bolje, a na koncu devetnice bilo je potpuno zdravo, kao što je i sada zdravo.

(SVP,br.729,1005/57; Blagovest 1958,br.5).

+ + +

13. Iva Kuliš oslobođena od osipa (svraba). - Prema saopćenju istoga Žup.ureda, Iva, kći Jakova Kuliša, iz sela Miši, iste župe, dijete od 3 godine, kad su joj bila 3 mjeseca, pojavio joj se po licu i po cijelom tijelu neki osip (svrab), tako da joj je koža postala tvrda i opora kao borova kora. Dijete nije imalo mira ni po danu ni po noći. Nosili su je k liječniku, koji je propisivao lijekove; ali nije bilo koristi. To je trajalo više od 2 godine. Kad je župnik preporučio vjernicima, da u svojim potrebama zazivlju u pomoć Bl.Nikolu Tavelića, njezina baka, dobra i pobožna žena, odmah se zavjetova Bl. Nikoli, obećavši moliti na njegovu čast 1 Oče naš, Zdravu Mariju i Slava Ocu, dok dijete ne ozdravi. Ne govoreći nikomu ništa, to je počela moliti 1.rujna 1957. Kroz to vrijeme dijete nije nošeno k liječniku, kojemu je posljednji put odneseno koncem mjeseca lipnja, niti su se upotrebljavali lijekovi. Nije još prošao mjesec rujan, a mala je Iva potpuno ozdravila. Nestalo je svraba, koža je dobila zdravu boju i postala nježna kao u druge djece. Dijete od tada mirno spava i vesela je kao i druga djeca. Kad je majka opazila, da je dijete ozdravilo, reče: "Hva-

la Bogu, moja Iva ozdravila!" Tad joj svekrva, baka male Ive, kaza, da je ozdravila po zagovoru Bl.Nikole Tavelića, i pripovjedi joj čitav slučaj. Ozdravljenje djeteta, kaže baka, koja je čitav slučaj ispripovjedila župniku, djelovalo je i na majku.

(SVP,br.729, 1oo5/57; Blagovest 1958,br.5).

+ + +

14. Finka Pavić ozdravila od upale sinusa. - Kako saopćuje isti Žup.ured, Finka, kći Mirka Pavić i Luce rođ.Omazić, iz Podhuma, kojoj je sada 5 godina, bila je uvijek bolešljiva, navlastito prošle g.1957, kad je teško oboljela. Koja je bolest bila, majka, koja je ovo kazivala župniku, nije pravo znala. Liječnik je, kaže, spominjao sinus i primjetio, da bi mala morala ići na operaciju. Malu su odnijeli u bolnicu u Livno, gdje je ostala 35 dana i otpuštena kao oporavljena. Kad je izašla iz bolnice, mala se jedan dan nekako vukla. Zatim je 5 dana ležala u velikoj vatri od 41°. Majka male Finke čula je za Bl.Nikolu Tavelića od žena, koje su bile u crkvi i slušale propovijed o njemu. Tad je i ona odlučila utići se Bl.Nikoli i zatražiti njegovu pomoć za svoje dijete. Uzela je u naručaj teško bolesno dijete i ponijela ga župniku, zamolivši sv.misu na čast Bl.Nikole. Slijedeći dan djetetu je odmah bilo bolje, a treći dan, t.j. na Veliku Gospu (15.VIII.) mala je bila potpuno zdrava. Ustala je iz kreveta, jela i zabavljala se, kao da nikada nije bila bolesna, tako da su se susjedi veoma čudili. Mala je Finka i sada zdrava i vesela.

SVP, br. 729, 1oo5/57).

+ + +

15. Milka Mihaljević ozdravila od upale zglobova. - Prema saopćenju istoga Žup.ureda, Milka, kći Marka Mihaljevića i Ive rođe.Galešić, iz sela Golinjevo, iste župe, u dobi od 1o godina, učenica 4.razreda osnovne škole, oboljela je 1o.XI.1957. Razvoj bolesti tekao je ovako:

U nedjelju 1o.XI.oko podne otekla joj je desna noga od koljena pa skroz dolje. Sve je nabujalo i zadavalo joj

velike boli. U ponedjeljak (11.XI.) otekla joj je i lijeva noga. Malo manji otok, ali jednako veliki bolovi. Oko 3 s. po podne legla je u postelju i nije mogla više na noge. U utorak (12.XI.) izjutra otekla je desna ruka, a oko podne lijeva, i to lakti i dijelovi oko lakata. Desnu ruku nije mogla prinijeti k ustima, pa ju je majka pitala. Na večer tog dana počela joj oticati i glava s desne strane. Bolovi su bili teški i djevojčica je jaukala.

Roditelji i ostali htjeli su je odvesti u bolnicu. Od upravitelja mjesne škole digli su potvrdu, radi pogodnijeg liječenja. Međutim mala nije htjela u bolnicu, jer da će je u bolnici rezati, a Bog će dati, pa će ona ozdraviti. Majci je rekla: "Zavjetuj se na Gorici (franjevačka samostanska crkva kraj Livna) na mladu nedjelju i da ćeš mene povesti sa sobom". Bolovi su postajali sve teži. Nikomu se nije dala dotaknuti, jer ju je sve vrijeđalo. Tri dana majka joj nije uređivala ni postelju. U subotu 16.XI. upita djevojčica majku: "Hoćeš li sutra k misi?" Majka je odgovorila, da hoće, ako je bude moći ostaviti. Mala joj reče: "Hajde ti, samo nemoj dugo stati; čim ti dođeš, meni će biti lakše".

U nedjelju 17.XI. majka je pošla k sv.misi. Bila je vanjska proslava svetkovine Bl.Nikole Tavelića. Bila je i propovijed o Bl.Nikoli. Majka je odmah pobudila vjeru i pouzdanje u Bl.Nikolu, da će joj on pomoći. Obećala je dati jednu sv.misu njemu na čast, uvijek moliti kad god bude moći, na njegovu čast 12 Očenaša i Vjerovanje i dva dana odmah postiti. Više nije ni mogla, radi slaba zdravlja. Majka je bila u čvrstoj vjeri i, dok je išla iz crkve kući, sve je mislila, da će zateći dijete u boljem stanju.

Kad se majka vratila, djevojčica je odmah izjavila, da joj je lakše. I od podne 17.XI. do 2 s. po ponoći otok je potpuno nestao. Majka je naime oko 2 s.ustala, da vidi dijete. Otok je bio potpuno iščezao, a djevojčica se digla i hodala po kući, što prije nije mogla. U ponedjeljak

je djevojčica hodala, smijala se, iako su sinoć svi (osim majke) bili mišljenja i uvjerenja, da će je (18.XI.) voditi u bolnicu.

U ponedjeljak se djevojčica sasvim dobro osjećala. Tako i u utorak igrala se, trčala vani, iako je bilo vrlo hladno. Majka ju je namjerno slala van kuće (pošto je žensko dijete, da se ne bi reklo, da je boležljiva). To ju je stalo novih briga. Mala se opet prehladila. U srijedu su je opet zaboljeli zglobovi, ali se otok nije povratio. Odvezli su je u bolnicu, gdje je ostala 13 dana. Majka se opet utekla Bl.Nikoli za pomoć, da joj dijete ne ostane sakato. Bl.Nikola opet je pomogao. Djevojčica je sada opet dobro.

(SVP, br.1324/243/58).

+ + +

16. Zdravko Ćurić oslobođen od izrasline na lijevom oku. - Zdravko, sin Vinka Ćurića i Anice rođ.Mihaljević, iz Podhuma, prema saopćenju istoga Žup.ureda, u dobi od 2 godine obolio je na desnom oku. Imao je neku izraslinu na unutrašnjoj strani lijevog kapka. Izraslina je bila crvena kao divlje meso i pokrivala dio oka sve do donjega kapka. Majka je odnijela dijete u bolnicu u Livno. Liječnik Dr Ivo Rubić uputio je dijete u Dječji dispanzer u Split. Ali majka nije išla u Split, niti je znala što bi učinila. Dneva 17.XI.1957. bila je u crkvi na proslavi blagdana Bl.Nikole Tavelića. Preporučila se Bl.Nikoli i obećala postiti devet dana i moliti 12 Očenaša, Zdravih Marija, Slava Ocu i Vjerovanje. Odmah je počela moliti, a postiti 2o.XI., t.j. srijedom. U četvrtak je oko djeteta bilo potpuno zatvoreno. U petak su djeca govorila: "Anice, gledaj, oko ozdravilo". Majka nije gledala, ali je u srcu mislila, da je Bl.Nikola pomogao. U subotu ujutro pošla je, da vidi kako je oko. Oko je bilo potpuno zdravo, kao i drugo. Od tada je dijete zdravo, i ništa mu se nije povratilo na oko. Majka je uvjerena, kao i drugi, da je pomogao Bl.Nikola. Iz zahvalnosti prema Bl.Nikoli moli na njegovu čast 12 Očenaša, i molit će dokle god bude moći.

(SVP, br.1324/243/58).

+ + +

17. Finka Juričević spašena od smrti.- O.Tvrtko Ban, OFM, župnik u Novom Šeheru, nadbiskup.Sarajevo, saopćio je 11.III.1958. Vice-postulaturi, prema kazivanju roditelja, slijedeću milost, iskazanu maloj Finki Juričević. Finka, kći Marka Juričević i Ivke rođ.Spahić, župe NoviŠeher, rođena 28.XI.1955, sredinom god.1957. teško se razboljela. Ne zna se, koja je bila bolest, jer nisu zvali liječnika. Bolovala je dva dana i roditelji su mislili, da će umrijeti. Kad je mala imala najveće muke, roditelji su se sjetili Bl.Nikole Tavelića i počeli ga zazivati, da im spasi i ozdravi dijete. Bl.Nikola pritekao im je u pomoć. Sutradan je mala Finka bila potpuno zdrava, kao što je i danas potpuno zdrava.

(SVP, br. 1428/347/58).

+ + +

18. Blaž Klišanin ozdravio od teške bolesti. - Prema saopćenju Žup.ureda u Podhumu, Blaž, sin Ivana Klišanina i Klare rođ.Brešić, od 8 mjeseci, teško je obolio. Majka, koja je ovo saopćila župniku, nije mogla kazati bolest, jer nije zvala liječnika. Ona je odmah preporučila dijete Bl.Nikoli Taveliću, obećala postiti na njegovu čast 8 dana i moliti 3 Očenaša, Zdr. Marije, Slava Ocu i Vjerovanje. Počela je postiti 30. XI. i postila je do 7.XII.1957. Istoga dana počela je moliti Očenaše, a obećala je moliti ih do Božića. Čim je obećala i počela moliti, odmah one noći djetetu je bilo lakše i kroz kratko vrijeme bilo je zdravo.

(SVP, br.1324/243/58).

+ + +

19. Željko Jakeljić spašen od smrti. - Željko, sin Stipe Jakeljić i Janje rođ.Antunović, iz sela Golinjevo, rođen 18. IX.1954, kako javlja Žup.ured Podhum, teško je obolio od neustanovljene bolesti. Kroz mjesec dana nije primao tvrdu hranu, jedva nešto mlijeka.Usta su mu bila puna prišteva. Mali je bio kao mrtvac, i svi su mislili, da će umrijeti. Njegova majka čula je

u crkvi za Bl.Nikolu Tavelića; ali mu se nije htjela moliti. Mislila je: "Čekat ću dok bude svetac". Međutim, kad je dijete bilo sasvim slabo, ona je obećala Bl.Nikoli postiti devetnicu i moliti 6 Očenaša, Zdravo Marija, Slava Ocu i Vjerovanje. Čim je obećala devetnicu, a to je bilo 8.XI.1957, i ukućani sjeli za ručak, njezin mali Željko zatraži jesti. I jeo je kruha, juhu i drugo. Kroz 9 dana mali se sasvim oporavio, i sad je sasvim dobro.- Majka sada vjeruje u moć Bl.Nikole i moli svaki dan 6 Očenaša. I drugi su ukućani uvjereni, da je Bl.Nikola pomogao i dijete spasio od smrti.

(SVP, br.1324/243/58).

+ + +

2o. Mladenu Čipiću izvađena igla iz grla. - U spisima Vice-postulature od g.1941. nalazi se dopis apost. protonotara i župnika u Koprivnici Stjepana Pavunića od 3o.X.1941. Tu presvij.gospodin opisuje slijedeći teški slučaj, koji je zabilježio u svojoj bilježnici 23.IV. 194o: "Danas se u Koprivnici dogodio nemio slučaj. Dječak od 3 god. Mladen Čipić progutao je danas u 7 s. u jutro iglu zabadaču sihericu, i to otvorenu. Išlo se k Dru Kasumoviću, ravnatelju ovdašnje bolnice. On je na Röntgen pogledao nutrinju djeteta i ustanovio, da je igla samo centimetar udaljena od srca; da se to ne ufa vaditi, da ne bi djetetu iznutra bilo ranjeno srce. Stoga je preporučio, da idu s djetetom u Zagreb. U Zagrebu imaju takove aparate, kojih u ovoj bolnici nema. Ja sam išao pogledati dječaka. Dječak je sjedio na krevetu i jeo čokoladu. Uza nj je stajala jedna Č.S. Kćeri Božje Ljubavi-jer je dječak išao u Dječje zabavište - i njegova majka, a došli su onamo i stanari, što stanuju u istoj kući. Dječak je rekao, da će njemu iglu izvaditi Sv.Josip. Međutim majka je dijete zagovorila svetom Nikoli Taveliću i kod njegova oltara u žup.crkvi molila devetnicu na čast sv.mučenika jeruzalemskoga. Roditelji su išli s djetetom u Zagreb tek po podne, jer ranijega vlaka nije bilo. U Zagreb su stigli u 5 s.po p. Liječ-

nik im je rekao, da se moraju žuriti, da ne bi bilo prekasno, jer bi u roku od 8 sati igla mogla otići u crijeva, a onda bi stvar bila još više zamršena. U Zagrebu su bili u bolnici Milosrdnih Sestara iza 6 s. Tu su liječnici najprije iglu zatvorili, a onda je izvadili, tako da nije bilo iznutra baš ništa ranjeno. Sretno su izvadili iglu, ali je dječak ostao u bolnici još 5 dana, jer je imao zimicu. Majka je iz zahvalnosti palila svijeće i molila pred oltarom Bl.Nikole Tavelića sve do premještaja u Ogulin. Na rastanku s našom crkvom dala je sliku maloga Mladena s onom iglom, da se izvjesi kraj oltara Bl.Nikole na spomen za vječna vremena.

(SVP, br.18/1941).

+ + +

21. Anica Samardžija ozdravila od bolesti oka. - "Glasnik Bl.N.Tavelića" 1944, br.5-6, str.95, objelodanio je zahvalnicu Marije Samardžija, u kojoj zahvaljuje Bl.Nikoli, što joj je, nakon obavljene devetnice, ozdravio malu unuku Anicu od bolesti oka.

+ + +

22. Janko Z. ozdravio od šarlaha. - Janko Z.iz Maribora, kako saopćuje njegov djed Petar pismom od 6.VII. 1957, dječak od 7 godina, u mjesecu veljači g.1957. obolio je od šarlaha (Scharlachotitis), jednako kao i njegov otac. Njegov djed,odnosno otac Petar, čitajući u "Blagovesti" o Bl.Nikoli Taveliću, kako pomaže onima koji mu se utječu, u velikoj brizi za njih, utekao se Bl.Nikoli, moleći ga, da ih ozdravi, a oni toga nisu ni znali. Bl. Nikola uslišao je njegove molitve, jer su obojica kroz nekoliko dana potpuno ozdravili, bez ikakvih škodljivih posljedica za zdravlje. Nakon toga on je poslao Vice-postulaturi zahvalnicu s milodarom za kanonizaciju Bl.Nikole.

(SVP, br.17o/57).

+ + +

23. Marija Sfarčić oslobođena od straha.- Župnik-dekan u Milni na Braču preč.g.Don Petar Rudan, veliki širi-

telj slave Bl.Nikole, dopisom od 16.IV.1958. saopćio je Vice-postulaturi ovo: "Dijete od 3 godine Marija Sfarčić, kći Vinkova, jedne noći počela je zapomagati, da je nešto straši. Drhtala je od straha. Ovo je njezino stanje trajalo do predpodne. Pozvan sam, da joj molim Boga. To sam učinio, preporučio je Bl.Nikoli Taveliću i dao joj sličicu Bl.Nikole. Odmah se umirila. Poslije podne igrala se s drugom djecom. Od tada je uvijek mirna i vesela.

(SVP, br.1594/513/58).

+ + +

24. M.K. ozdravila od upale pluća. - Gđa M.K. iz Splita poslala je 23.IV.1958. Vice-postulaturi Bl.Nikole slijedeću zahvalnicu: "Moja kćerka M.oboljela je od jake upale pluća. U njenoj bolesti molitvom sam se utekla zagovoru Bl.Nikole Tavelića za njezino ozdravljenje s obećanjem, da ću mu javno zahvaliti. I ona je uistinu ozdravila. - Ovim se zahvaljujem Bl.Nikoli i unaprijed se preporučam u njegov moćni zagovor".

(SVP, br.1618/537/58).

+ + +

3. Bl.Nikola Tavelić pomaže u bolestima glave i grla

25. S.Amata Kovačević ozdravila od upale mozgovne opne. - S.Amata Kovačević, redovnica Dominikanka, rođena u Starom gradu na Hvaru 23.IV.1882, dala je 9.XI.1941. u Šibeniku, gdje se tada nalazila, pismenu izjavu o svom ozdravljenju od upale mozgovne opne po zagovoru Bl.Nikole Tavelića. Tu je izjavu dala, da zahvali Bl.Nikoli na dobivenoj milosti, iz želje da se širi njegovo štovanje i da to doprinese njegovu proglašenju svetim. Njezina izjava objelodanjena je u "Svetištu Sv.Antuna" g.1941, br.12, str. 134 sl. Dneva 25. listopada 1956. u Splitu, gdje sada boravi, popunila je tu izjavu prema upitima koji su joj bili postavljeni.

Sestra Amata Kovačević u Zagrebu, gdje je vršila služ-

bu kućne poglavarice, početkom prosinca g.1940. teško je oboljela od zarazne upale mozgovne opne (meningitis cerebrospinalis epidemica), s velikim tlakom krvi, velikim porastom vrućine i oslabljenjem srca. Oko 10 dana bila je potpuno bez svijesti. U takovom stanju prenesena je u zaraznu bolnicu na "Zelenom brijegu" u Zagrebu. Liječnici su vrhovnoj glavarici S.Časlavi Andreis, koja još živi u gradu Korčuli, dali malu, pače nikakvu nadu, da će bolesnica ostati na životu; ako ostane živa, velika je bojazan teških posljedica te strašne bolesti. Ona je počela za njezino zdravlje moliti devetnicu na čast Bl. Nikole Tavelića, a i bolesnici je poručila, da to učini. Čudna stvar! S. Amata je tada došla k svijesti, pa joj je sestra pomoćnica saopćila tu poruku vrhovne glavarice. Bolesnica, koja onda nije ništa znala o Bl.Nikoli Taveliću, zavjetova se Bl.Nikoli: "Blaženi moj Nikola, ako me potpuno ozdraviš, doći ću na tvoj grob s jednom Sestrom, ako Č.Majka dozvoli; ako ne, učinit ću što ona odredi". Bolest je odmah počela popuštati, i nakon 20 dana potpuno iščezla. Vrhovna glavarica, da se što više izbjegnu strašne posljedice, odredila je, da ostane još neko vrijeme pod liječničkom njegom. U bolnici je ostala do 7.II.1941, kad je otpuštena. Poslije ozdravljenja liječnici su je pregledali i ustanovili, da je potpuno zdrava. Sada je u 77.godini života. Otkad je izašla iz bolnice proteklo je više od 17 godina, a ona nije nikada osjetila nikakve posljedice te strašne bolesti.

Kad je ozdravila, Č.Majka joj je kazala, da nije moguće poći u Jeruzalem, gdje je Bl.Nikola podnio mučeništvo; pa je odredila, da pođe u Šibenik, gdje se štuju njegove relikvije, i tu se zahvali Bl.Nikoli, dade odslužiti u zahvalu jednu sv.misu i primi sv.pričest. Ona je to učinila 9.XI.1941, kad je dala ovu izjavu. Od tada je S.Amata veoma pobožna Bl.Nikoli. Svake godine ide na njegov blagdan u crkvu Sv.Frane u Splitu, sluša sv.misu i primi sv.pričest. Iz zahvalnosti svom velikom dobročinitelju uputila je Sv.Ocu molbu, da Bl.Nikolu proglasi svecem kat.Crkve.

+ + +

26. Stanislava Petković također ozdravila od upale mozgovne opne.- Gđa Sofija Štajdohar, koja je preminula g.1940, dala je prije smrti objelodaniti u "Glasniku Sv. Josipa" g. 1940, br.10, kako je Bl.Nikola ozdravio njezinu nećakinju, mladu gospođu Stanislavu Petković od upale mozgovne opne. Gđa Stanislava Petković oboljela je bila od gripe u Zagrebu. Njezino je stanje domalo postalo beznadno, jer je već bila zahvaćena mozgovna opna. U toj nevolji gđa Štajdohar utekla se devetnicom Bl.Nikoli Taveliću, a njoj se priključiše i Sestre Milosrdnice u Mirovnom Domu. I gle! Odmah iza te odluke, bolesnica je zaspala. Spavala je cijelu noć, i u jutro joj je bilo bolje. Išlo je sve na bolje, tako da je bolesnica već iza dovršene devetnice mogla ustati. Gđa Sofija Štajdohar je to ozdravljenje oglasila sa željom, da Bl. Nikola bude što skorije proglašen svetim. Gđa Stanislava Petković još i danas živi u Bakru zajedno sa svojim sinom prof. Borisom Petkovićem, bez ikakve posljedice one kobne bolesti.

(HREN,Milosti,Kat.List 1941,br.40; CRNICA,Bl.N.T., 120; Pismo S.Milosrdnice Marije Serafine Bezjak u Zagrebu, od 4.VII.1956).

+ + +

27. Ljubić Anica ozdravila od migrene.- Među milostima, prijavljenim Vice-postulaturi još g.1940, nalazi se i ta, da je Ljubić Anica iz Visokoga u Bosni trpjela tešku glavobolju (migrenu) 35 godina. Hrv.Odboru za Sv.Zemlju u Zagrebu pisala je 3.XI.1940: "Kad sam pred 1 1/2 mj. pročitala u "Kat.Tjedniku" okružnicu Preuzv.Nadbiskupa, da se u potrebama utječemo Bl.Nikoli Taveliću, ja sam odmah zamolila Bl.Nikolu, da mi dade olakšanje i oslobodi me od glavobolje, t.j. od žestoke migrene, od koje patim 35 godina i koja mi se vraćala dva puta na tjedan. Ako me ozdravi, javno ću mu se zahvaliti". Bl.Nikola ju je uslišao i kroz kratko vrijeme njezine je bolesti potpuno nestalo. Ona je dala ovlaštenje, da se zahvalnica objelodani u bilo kojem listu.

(SVP,Milosti po zagovoru Bl.N.T,III).

+ + +

28. Anđa Milolaža oslobođena od nesvjestice. - Kako javlja Žup.ured u Podhumu kod Livna, Anđa Milolaža rođ. Klišanin, iz sela Miši, župe Podhum, od 24 godine bila je bolesna u glavi, imala nesvjesticu i trošila za lijekove; ali nije koristilo. Dneva 17.XI.1957, kad se u crkvi slavila svetkovina Bl.Nikole Tavelića, ona je ležala bolesna kod kuće. Jedna žena, koja je bila na sv.misi, pripovijedala joj je što je u crkvi čula o Blaženiku. Anđa je odmah obećala moliti 3 Očenaša, Zdrave Marije i Vjerovanje, da joj prođe nesvjest. Klekla je na postelju, izmolila 3 Očenaša i t.d. na čast Bl.Nikole, da joj lijek bude od koristi, i popila lijek. Odmah joj je bilo lakše. Tako je molila nedjelju dana pred uzimanje lijeka, i onda bi popila lijek. Nakon tjedan dana nije više imala nikakve nesvijesti, niti je više htjela trošiti za lijekove. Može hodati, glava je ne boli, nema nesvijesti i dobro se osjeća.

(SVP, br. 1324/243/58).

+ + +

29. S.Svetka Šanko oslobođena od upale sinusa i t.d. 31.XII.1956, br.918, izvijestio je Bisk.Ordinarijat,Hvar, prema saopćenju Žup.ureda,Vis, o neobičnom ozdravljenju, po zagovoru Bl.Nikole Tavelića, S.Svetke Šanko, redovnice Družbe Križarica Trećega Reda Sv.O.Franje, od teške bolesti sinusa i njezinih kobnih posljedica. Sestra Svetka Šanko, upitana o slučaju, poslala je 26.IV.1957 slijedeću pismenu izjavu, koju je popunila drugim pismom od 3o. XI.1957. Ona piše:

"Zovem se Svetka Šanko, krsno ime Petra. Sestra sam Trećega Reda Sv.O.Franje Družbe Sv.Križa, rođena u Novalji 23.II.1914, od oca pok.Josipa i majke Marice rođ. također Šanko, u Novalji na otoku Pagu.

Poslije dovršenih duhovnih vježba, iza blagdana Sv. Tri Kralja g. 1937. putovala sam iz Đakova na svoje novo mjesto u Klenovnik, sanatorij za tuberkulozne. U vlaku, koji je bio pretrpan, čitavo vrijeme stala sam u hodniku

na propuhu. Uslijed toga prehladila sam se i dobila sam upalu sinusa. Neko vrijeme liječila sam se u sanatoriju; ali budući da nije išlo na bolje, liječnici me poslaše k specialisti u Zagreb. Tu sam došla u Zubnu kliniku na Šalati. U klinici pregledao me je Dr Tvrtko Dujmušić, te sam oko mjesec dana išla na punciranje, t.j. na vađenje gnoja iz nosnica. Ništa nije koristilo. Oko mjesec dana nisam mogla disati na nos, a liječnik je svaki put kod punciranja izvadio iz svake nosnice punu šolju gnoja. Operacija je bila neophodno potrebita, jer je postojala pogibao, da gnoj dođe do mozga. Liječnik se je ustručavao činiti operaciju, jer bi morao dignuti cijelo lice; ali budući da nije išlo drukčije, odlučio se na ovo posljednje. Stoga u subotu uoči nedjelje Pedesetnice reče mi: "Sestro, Vi ćete u ponedjeljak na stol" (t.j. na operaciju).

Ja sam se jako bojala operacije, te sam se sva žalosna vratila u spavaonicu. Tad sam uzela u ruke molitvenik, koji mi je bio prvi na dohvatu, i rekla: "Onaj Svetac, kojega najprije nađem sličicu, on mi mora pomoći". Listala sam po molitveniku i prva sličica, koja mi je došla pod ruku, bila je sličica Bl.Nikole Tavelića. Uzela sam je, poljubila i rekla: Ti si moj Dalmatinac, ti mi moraš pomoći". Tad sam odlučila početi devetnicu na čast Bl.Nikole sa 3 Očenaša, Zdrave Marije i Slava Ocu. Ali kako mi je bilo slabo, legla sam i istog časa zaspala, dok prije toga za nekoliko noći nisam uopće mogla zaspati. U noći osjetim kao da me nešto trglo iza sna i čujem riječi: "Obećala si, da ćeš moliti devetnicu, a zaspala si!" Odmah sam sjela u krevetu i pobožno izmolila 3 Očenaša, kako sam obećala, a nakon toga sam opet zaspala. Već tu noć disala sam na nos, što prije nisam mogla oko mjesec dana. U jutro bila je nedjelja. Ja sam pošla na sv.misu i disala kao i prije bolesti.

U ponedjeljak pozvao me liječnik telefonski, da prije operacije dođem na punciranje. Ja sam mu zahvalila i rekla, da mi ne treba punciranje, jer da sam zdrava. On je mislio, da se šalim; pa kad sam došla, on me je punci-

rao kao i prije. Ali je izašla čista voda, a ne gnoj, kao do tada. Liječnik se začudio i upitao me, što sam radila. Ja sam mu odgovorila: "Kad mi Vi niste mogli pomoći, išla sam k mojemu Dalmatincu". Dr Dujmušić, misleći, da sam bila kod kojega liječnika iz Dalmacije, nabrajao je imena liječnika iz Dalmacije, za koje je mislio, da sam mogla ići k njima. Odgovarajući za svakoga od njih, da nisam bila kod njih, na koncu sam mu rekla: "Išla sam ravno k Taveliću u Jeruzalem!" Dr Dujmušić mi je rekao, da opet sutra dođem na punciranje, pa da ćemo vidjeti. Ja sam došla i sutradan, ali kod punciranja opet je išla samo voda. Tad mi liječnik reče: "E sestro, Vas je Vaš Dalmatinac zbilja ozdravio". Nakon godinu dana ponovno sam pošla na pregled; ali sve je bilo u redu. Ta bolest nije mi se do danas povratila.

Mislim, da sam time navela sve potrebno u vezi s mojim ozdravljenjem po zagovoru Bl.Nikole Tavelića, kojemu se od tada uvijek molim i kojega štujem kao moga velikog pomoćnika i zagovornika. I ovom mu se prigodom najtoplije zahvaljujem, te, ako je potrebno, pripravna sam ovu izjavu potvrditi sa prisegom".

U pismu od 3o.XI.1957. iz Gorjana, gdje sada boravi, dodaje, da je uputila Sv.Ocu molbu za proglašenje svetim njezina velikog dobročinitelja Bl.Nikole, te da je dobila po zagovoru Bl.Nikole više milosti. Kaže naime:

"Prečasni, ja neprestano molim za proslavu Bl.Nikole i ne bi mi bilo ništa draže, nego doživjeti njegovo proglašenje svetim. Što god sam do sada po njegovu zagovoru molila, sve mi je izmolio. Prošle godine bila sam teško bolesna, pukao mi je živac u nozi, te se nisam mogla ni maknuti iz kreveta. Preporučila sam se opet Bl.Nikoli i zamolila ga, da želim samo jedno, a to je, da se na meni vrši volja Božja; pa ako je to u skladu s voljom Božjom, neka mi izmoli samo toliko zdravlja, da se mogu sama poslužiti, te ne budem nikomu na teret. On mi je zaista tako izmolio. Još uvijek sam bolesna, ali ipak mogu sve raditi. Sada radim na župnom dvoru u Gorjanima (selo kraj Đakova) u kuhinji. Obavljam sve poslove spojene s mojom

DOMINIKANSKI FIL. - TEOL. ZAVOD „AKVINAC" DUBROVNIK

službom, premda ne onako kao nekada dok sam bila posve zdrava. Znam, da je to volja Božja i ne ću da si silom izmolim zdravlje, premda radi toga dosta trpim. Neka se samo i nadalje na meni vrši sveta volja Božja! I zato ne ću više da tražim Bl.Nikolu ništa u pogledu mojega zdravlja. A za druge sam uvijek spremna moliti i molim, koji mi se preporuče, da po njegovu zagovoru dobiju koju milost".

(SVP, br. 941/1957).

+ + +

30. Markić Klara ozdravila od bolesti očiju. - Klara Markić ž. Nikolina iz sela Podhum, kako javlja Žup. ured Podhum, 7.V.1958, oboljela je na očima. Sada su joj 53 godine, ali je na očima poboljevala i kao dijete i kao djevojka, i ozdravljala. Međutim, zadnje 3 godine opet su je oči boljele, krvarile, suzile i nešto se na njih navlačilo. U rujnu g. 1957. išla je k liječniku, a i početkom studenoga. Liječnik joj je izjavio, da mora ići u Split na operaciju, dao joj je i mast za oči. Ali nije koristilo. Dne 15.XII.1957. preporučila se ona Bl.Nikoli Taveliću i obećala postiti 9 dana, čitava života moliti 12 Očenaša i drugo i dati 200.-dinara milostinje. "Kako sam god koji dan postila, veli ona, tako mi je svaki dan bilo bolje". Na Božić, t.j. deveti dan, više joj ništa nije smetalo: bila je zdrava. - Imala je i neku čudnu bradavicu u desnom uglu lijevog oka. Ona je povremeno curila kroz 4 godine. Ali sada, otkad je počela moliti Bl.Nikolu, prestala je curiti, suši se i nestaje je (Zapisnik sastavljen 2.III.1958).

(SVP, br 1648/567/58).

+ + +

31. Danica Begić ozdravila od akutne upale uha. - Anto Begić iz Ravske, biskupije Banjaluka, objelodanio je u "Svetištu Sv.Antuna" g. 1942, br. 3, str. 78 sl. veliku milost, koju je malo prije Bl.Nikola Tavelić iskazao njegovoj kćeri Danici, rođenoj 13.V.1922, sada udatoj

Knez (g.195o.) u Kotoribi, u Međumurju. Danicu je najednom počela boliti glava. Mislilo se, da je to od zubi; ali nije bilo od toga. Bolest se dva dana širila u ušima. Bolesnica je 7.II.1957. pisala, da je bolest trajala 11-12 dana, a kroz 5-6 dana bila užasna, kao da bi tko s noževima rezao, te da su to bili strašni dani i za nju i za njezine roditelje. Liječnika nisu mogli zvati, jer je 5 sati hoda udaljen, a bojali su se da će bolesnica umrijeti putem. Bolesnica nije imala mira nigdje, a boli su bivale svaki dan jače. Za 5 dana i 5 noći nitko u kući nije spavao. Majka je bolesnicu svjetovala, da se ispovjedi. Drugoga dana dozvali su župnika preč.g.Nikolu Tojčića, koji je bolesnici u nesvijesti dao posljednju pomast. Boli su bivale sve jače. Približavala se šesta noć, za koju su se bojali, da će biti najstrašnija. Bolesnica se od muke u nesvijesti bacala amo tamo. Bilo je pola noći. Otac je htio zazvati u pomoć Sv.Antu. Ali istog časa, kako kaže, kao da mu Sv.Ante prizva u pamet Bl.Nikolu Tavelića, Nije imao vremena, da učini kako treba zavjet na čast Bl.Nikole; nego u kratko pomisli: "Bl. Nikola, vidiš, da je zlo; moli Boga za moju kćerku".Tad se prekriži i poče moliti 3 Očenaša, Zdrave Marije i Slava Ocu. Dok je molio treći Očenaš, reče mu žena: "Danica umire". Otac je pomislio: "Ja i onako molim za nju; nek se vrši volja Božja!" Ali djevojka nije umrla, nego zaspala. Spavala je do jutra. U jutro je ustala potpuno zdrava, mogla je jesti i raditi, kao da nikada nije bila bolesna. Toga dana bio je post. Njezini su rekli: "Danica će i sutra jesti masno, a mi ćemo za nju postiti". Njezin otac završujući opis događaja, kliče: "Čudestva Božja!"

Otac ozdravljenice umro je na Sv.Matiju g.1943, a majka na Sv.Tri Kralja g.1956. Danica nikada ni prije ni kasnije nije osjetila nikakve boli u ušima. I ona je uputila molbu Sv.Ocu, da njezina velikog dobročinitelja Bl. Nikolu Tavelića proglasi svecem naše Sv.Crkve.

(Iz pisma ozdravljenice od 7.II.1957. i njezina brata Nedjeljka, redovn.brata D.I. od 11.II.1957).

+ + +

32. Milka Šimunac ozdravila od bolesti uha. - Kako saopćuje Žup.ured Podhum kod Livna, Milka Šimunac pok. Tome, djevojka rođ.god. 1932, pred Božić g. 1957. bolovala je od bolesti uha. Morala je u postelju. Plakala je i jaukala od bolova. Mislila je, da će poluditi. Kad joj je bilo najteže, zazvala je u pomoć Bl.Nikolu i obećala 1oo.-din. milostinje na njegovu čast. "Odmah mi je, kaže ona, bilo lakše". Drugi dan iza toga mogla je iz postelje.

(SVP, br.1324/243/58).

+ + +

33. Ivan Kuliš također ozdravio od bolesti uha. - Prema saopćenju istoga Žup. ureda u Podhumu, Ivan Kuliš pok.Ante iz sela Vržerale, župe Podhum, star 73 godine, skoro 2 godine imao je bolest lijevog uha. Gotovo ništa nije na nj čuo. Nekad su bolovi bili takovi - kao ludilo. Poslije Male Gospe (8.IX.) 1957. počeo je moliti Bl. Nikoli dnevno 12 Očenaša ili 3 Očenaša. Čim se preporučio Bl. Nikoli i počeo moliti, bilo mu je lakše. "Sada nemam više, veli ozdravljenik, nikakovih bolova i čujem kao da sam se rodio".

(SVP, br.1324/243/58).

+ + +

34. S. Serafina Miletić ozdravila od bolesti zubi.- S. Serafina Miletić, redovnica Družbe Srca Isusova, rodom iz Stankovaca, sada u Crikvenici, pismima od 3o. I. i 13.II.1958. saopćila je Vice-postulaturi slijedeće: "Ja sam god. 194o-1941. mnogo trpjela od zubobolje. Liječnik mi je kazao, koja je bolest, ali mi je svjetovao, da dadem izvaditi sve zube. Ja, unatoč velikih boli, nisam htjela, nego sam velikim pouzdanjem počela moliti devetnicu na čast Sluge Božjega Nikole Tavelića za zdravlje zubi. Prije nego sam završila devetnicu, bolovi su potpuno prestali, niti su mi se do danas povratili. Ja sam potpuno uvjerena, da mi je pomogao Bl.Nikola Tavelić. Taj slučaj sam saopćila jednoj gospođi, koja ga je malo

kasnije objelodanila u "Glasniku Srca Isusova". - Za istinitost ovog događaja svojim potpisom jamče susestre S.Antonija Pavličević i S.Ignacija Kerin.

(SVP, br.1266/185, 1339/258/58).

+ + +

35. Miklobušec Elizabeta također ozdravila od bolesti zubi. - Kako izvješćuje Žup.ured Remetinec kod Varaždina, 6.III.1958, br. 41, Elizabeta Miklobušec iz Remetinca, od 58 godina, imala je u jeseni g. 1957. užasnu zubobolju. Šest tjedana nije mogla ništa topla okusiti. Nakon dva tjedna velikih bolova dala je izvaditi 3 zuba. Kad se vratila kući, bolovi su postali još veći. Nakon druga 2 tjedna dala je izvaditi još 1 zub; ali su bolovi opet bili još veći. U nedjelju 2o.X. bol je bila najveća. Nije mogla biti s obitelju, nego je otišla u drugu sobu, gdje se valjala od bolova. U tim bolovima sjeti se Bl.Nikole Tavelića. Uze sličicu Bl.Nikole, klekne i držeći sličicu u rukama zamoli Bl.Nikolu za pomoć i poče moliti devetnicu na njegovu čast, obećavši, da će se javno zahvaliti, ako je ozdravi. Drugoga dana devetnice bol je bila još strašna, treći dan je popustila. Petog dana bolesnica se osjećala dobro, devetoga savršeno zdrava.

(SVP, br. 1482/4o1/58).

+ + +

36. Eremić Lavoslav ozdravio od vidne rane na licu.- "Svetište Sv.Antuna" 1944, br. 11-12, donijelo je slijedeću zahvalnicu Lavoslava Eremića iz Zagreba: "Zahvaljujem Bl.Nikoli Taveliću za ozdravljenje vidne rane na licu. Izvršujući svoj zavjet doprinašam svoj dar za izgradnju njegovog oltara u svetištu Sv.Antuna".

+ + +

37. Augustin Puđa ozdravio od raka na donjoj usni.- Kako javlja Žup. ured u Podhumu kod Livna 7.V.1958, i prema kazivanju samoga ozdravljenika u Šibeniku 27.V. 1958, Augustin (Jago) Puđa pok.Stipe iz sela Golinjevo, župe Podhum, rođen g. 1911, obolio je u listopadu g.1957.

od raka na donjoj usni, s desne strane. Tu mu je izašla neka velika izraslina, koja mu je zadavala bol, pa nije mogao ni zijevati ni što jesti, osim primati malo mlijeka. Dneva 7.prosinca 1957. pošao je u Zagreb, u bolnicu na Rebru. Tu mu je Dr Kubović razrezao izraslinu, da vidi što je. Budući da nije bilo mjesta u bolnici, rekao mu je, da se vrati do mjesec dana. Kad se vratio 7. I. 1958, rekao mu je, da je rak i da je stvar neizlječiva. Kroz 6 dana zračio mu je izraslinu; ali nije bilo koristi, pače mu je bilo gore. Kad se vraćao kući, putem je čuo govoriti, da je neka slijepa muslimanka, nakon što je poljubila sliku Bl.Nikole Tavelića i ostavila na slici dukate, što ih je nosila oko vrata, došavši kući progledala; ali da je malo kasnije rekla: "Nije mi žao dukata, nego mi je žao, što sam ga poljubila, kad je onako ružan", i nakon toga opet izgubila vid. To da je i njega potaklo, da se uteče Bl.Nikoli. Oko 12.II.1958. obećao je Bl.Nikoli Taveliću, da će postiti i moliti krunicu kroz 8 dana i da će na njegovu čast pokloniti 5oo dinara. Već drugoga ili trećega dana, nakon što je počeo izvršivati zavjet, bilo mu je lakše, a kroz 12 dana nestalo je i boli i izrasline, tako da je bio potpuno zdrav. Kad je kasnije došao u bolnicu, liječnik videći ga začudio se i upitao, tko ga je liječio. On je odgovorio, da ga nije liječio nitko, nego da je učinio zavjet Bl.Nikoli Taveliću i kroz nekoliko dana ozdravio.

(SVP, br. 1648/567, 1664/583/58).

+ + +

38. Omaziću Jozi ispravila se usta.- Kako javlja isti Žup.ured, Podhum, Jozo Omazić pok. Nike iz Podhuma obolio je u veljači 1958. Dobio je kap, pa su mu se usta iskrivila i zavratila. Njegova nevjesta postila je za njegovo ozdravljenje na čast Bl.Nikole 9 dana i molila 12 Očenaša, a on je obećao milostinje 5oo din. Čim je obećao, osjetio je, kaže, da su mu se usta pomakla. Kroz par dana nije bilo ni traga iskrivljenosti. Sada je potpuno zdrav, a usta su normalna.

(SVP,br.1648/567/58).

+ + +

39. Čordašić Katica ozdravila bez operacije na licu.- "Svetište Sv.Antuna" 1943, br. 5-6, str.81, donosi slijedeće milosti, koje je dobila Čordašić Katica, udova učitelja, iz Vinkovaca. "Bila mi je potrebna, piše ona, operacija na licu, pa me je liječnik slao u Zagreb. Ja sam se počela moliti Bl.Nikolu Taveliću, i to devetnicom. On mi je pomogao, da je to prošlo bez operacije i liječničke pomoći. - Za još mnoge druge milosti, koje sam primila po njegovu zagovoru, zahvaljujem mu se, i preporučam se i opet njegovu zagovoru".

+ + +

4o. Mara Ćurić ozdravila od višestruke bolesti glave. - Prema izvještaju Žup.ureda u Podhumu od 11. II. 1958, tok bolesti i ozdravljenje zbilo se na slijedeći način:

"Mara Ćurić rođ.Živko, iz sela Podhum, stara oko 5o godina, oboljela je oko 2o.I.1958. Najprije ju je zaboljelo oko bokova, nije se mogla ispraviti, ležala je i nije mogla iz postelje. Poslije 26.I. bolovi su prešli na glavu. Sva je glava bila otečena, nabujala, i oko usta i oko očiju. Jedva su se mogle vidjeti oči. Bolovi su bili teški, sjeklo joj u glavi, očima, sljepočicama. Na 5. II. 1958. na večer bolovi su bili strašni. U noći, kad su joj muke dodijale, rekla je Bl.Nikoli Taveliću: "Bl. Nikola Taveliću, olakšaj mi ovu moju bol, postit ću ti 9 dana i moliti 12 Očenaša, Zdrave Marije, Slava Ocu i Vjerovanje". I odmah je počela moliti. "Kroz desetak minuta meni, veli ozdravljenica, bolovi prestali i mogla sam trpjeti. Slijedeći dan, t.j. 6.II., zapostila sam Bl.Nikoli. Otok je počeo opadati. Tada su se istom pokazale oči, pune krvi i strašne za pogledati. U subotu, t.j. 8.II., svi su mi govorili, da idem u bolnicu, jer da ću ostati ćorava ili slijepa. Ja sam rekla, da ću čekati do ponedjeljka. U nedjelju sam se digla iz postelje. U ponedjeljak sam bila potpuno zdrava i mogla sam uzeti posao u ruke". - Daklę peti dan devetnice ona je bila potpuno zdrava. Danas, t.j. 11. II. 1958, došla je u crkvu na sv.

misu, i poslije sv.mise i sv.pričesti ispripovjedila je župniku svoj slučaj.

(SVP, br. 1324/243/58).

+ + +

41. Dr. Stjepan Zimmermann oslobođen od riblje kosti i bolesti grla. - Pisac znamenitih filozofskih djela Dr Stjepan Zimmermann, bivši profesor i rektor sveučilišta u Zagrebu, posljednjih dana korizme g. 194o. boravio je u Rimu. Pri polasku na put stavio je u lisnicu sličicu Bl.Nikole Tavelića, da mu Blaženik bude u pomoći na putu. U Zavodu Sv.Jeronima, gdje je odsio, opazio je, da nema velike slike Bl.Nikole Tavelića; pa je upitao rektora Zavoda Mons.Mađerca, kako to da nema velike slike Bl.Nikole. Mons. Mađerec odgovorio mu je, da će je nabaviti,ali da zasada nema potrebite svote. - Već prvih dana nakon dolaska u Rim napravio je prof.Zimmermann sa svojim prijateljem Mons. Ludovikom Kaasom, apost.protonotarom i kanonikom bazilike Sv.Petra u Rimu, izlet na more u Ostiji. Dok su bili za stolom, posluživa č je naglasio, da u ribi nema kostiju. Radi toga prof.Zimmermann nije pazio, da li u ribi ima kostiju ili ne. Ali na jedanput osjeti jaku bol, jer mu se riblja kost zarinula u grlo. Više nije mogao jesti, a Mons.Kaasu reče, da bi se želio vratiti u Rim. Na njegov upit, otkud ta nagla promjena, nije htio kazati pravi razlog, nego reče, da mu nije dobro od vožnje. Ni u Zavodu Sv.Jeronima nije kazao, što mu se dogodilo. Vrativši se u Rim, osjeti, da mu je teško gutati pljuvačku, jer mu je grlo počelo oticati. Hrane nije mogao primati. Uzeo bi nešto tekućine, ali i to mu je prouzrokovalo bol. Kao razlog, zašto ne može jesti, navađao je nešto drugo, samo ne ono što mu se dogodilo. Bol je bivala sve jača, pa se prof.Zimmermann počeo baviti mišlju, da se odmah vrati u Zagreb. Sutradan pođe k svom prijatelju Dru Hansu Schönhöferu, referentu kod Propagande, da se s njim oprosti, jer se vraća u Zagreb. Dr.Schönhöfer stanovao je kod ČČ.SS., Suore Grigie, Via Olmata, blizu bazilike S.Maria Maggiore, gdje

se nalazi i bolnica. Kad mu je Dr Schönhöfer izrazio svoje čuđenje, što se tako brzo vraća, a tek je došao i nije obavio posla, radi kojega je došao, kaza mu prof. Zimmermann pravi razlog i pripovjedi što mu se dogodilo. Dr Schönhöfer mu reče, neka sutra ujutro dođe u bolnicu, pa će mu se učiniti operacija i izvaditi kost. Prof.Zimmermannu bila je velika muka podvrći se operaciji u stranom svijetu. Stoga je htio svakako vratiti se u Zagreb. Kad se vratio od Dra Schönhöfera u Zavod Sv.Jeronima, u Zavodu se držala večernjica s blagoslovom sa Svetootajstvom. Pobožnosti je prisustvovao i prof.Zimmermann. Za vrijeme pobožmosti razmišljao je o nezgodi, koja ga je snašla, i kako bi mu bila potrebita posebna pomoć Božja, da je se oslobodi. Čvrsto je vjerovao, da bi mu Bog mogao pomoći; ali isto tako čvrsto smatrao se nedostojnim, da mu Bog pomogne neposrednim zahvatom, t.j. bez operacije; jer je to držao pravim čudom. Uto je svećenik molio molitvu za proglašenje Bl.Nikole Tavelića svetim. Tad se prof.Zimmermann sjeti, da je sobom ponio na put sličicu Bl.Nikole, da mu bude zaštitnikom na putu; pa pomisli, da bi mu baš sada Bl.Nikola mogao pomoći kao zagovornik kod dragog Boga. Stoga se poče utjecati Bl.Nikoli, da ga preporuči dragom Bogu, neka mu pomogne i oslobodi ga od ove teške nezgode bez operacije, e da bi mogao obaviti poslove, radi kojih je došao u Rim. Tada pokuša progutati pljuvačku;ali je uspio s teškom mukom. Opet se uteče Bl.Nikoli za zagovor; jer, ako mu proslijedi oticanje grla, tko zna, hoće li stići živ u Zagreb. Opet pokuša progutati pljuvačku; ali opet jednaka muka. Uteče se Bl.Nikoli i treći put, i to još gorljivije, nego prva dva puta. Tad je upravo svršavao blagoslov sa Svetootajstvom, a i njegova molitva. U taj isti čas osjeti on u sebi neku neprotumačivu promjenu. Ne samo da je mogao lako progutati pljuvačku, nego nije više osjećao ni riblje kosti, ni kakve boli, ni otekline, kao da mu nikada ništa nije bilo, kao da mu se povratilo prijašnje zdravo grlo. Sav potresen htio je povikati, da kaže, što mu se dogodilo. Ali se svlada i osta

pod dojmom izvanredne Božje pomoći. Domalo je zvonilo na večeru. I on je s drugima pošao u blagovaonicu. Za večerom je mirno jeo kao najzdraviji čovjek. Rektor Mons.Mađerec, veseo, što prof.Zimmermann mirno jede, prekine duhovno čitanje i šutnju, te ga upita, što se dogodilo, da sada može mirno jesti. Prof.Zimmermann odgovori, da će kazati kasnije za vrijeme rekreacije. Kad su došli u dvoranu za rekreaciju, prof.Zimmermann najprije pokloni jednu svotu, s napomenom, da je to prvi doprinos za veliku sliku Bl.Nikole Tavelića u Zavodu. Zatim ispripovjedi čitav slučaj, koji je sve u Zavodu napunio velikom radošću.

Ovaj opis pročitan je prof.Zimmermannu dva puta. Drugi put 16.XI.1956, kad je bio napisan na latinskom jeziku. On ga je ne samo odobrio, nego i uvelike pohvalio. Prof.Zimmermann je od tada veliki štovatelj Bl. Nikole Tavelića. Sličicu Bl.Nikole drži redovito na svom pisaćem stolu, srednju u sobi, gdje stanuje, a veliku u kućnoj kapeli.

(CRNICA, BL. N.T., 122-125).

+ + +

42. <u>S. Florina Slivar</u> ozdravila od suhe upale grla. - S.Florina Slivar, Družbe SS.Milosrdnica, od g. 1937. do g. 1939. stanovala je i bolovala u Zagrebu, Frankopanska ul., od suhe upale grla. Devet punih mjeseci nije mogla glasno govoriti. Mogla je izgovoriti tiho, šapćući samo nekoliko riječi, koliko je bilo nužno; ali i to jedva, uz velike boli. Liječnik je 3 mjeseca sve poduzimao, da joj pomogne; ali sve je bilo uzalud. Napokon joj izjavi: "Vi, Sestro, imate jaku suhu upalu u grlu; ali s time možete živiti još 1o, 15, 2o godina". Sestri je bilo najneugodnije to, što nije mogla s ostalim Sestrama glasno moliti zajedničke molitve. Usto se u mjesecu studenom g. 1939. jako prehladila. U krevet se nikako nije dala, jer se bojala, da će morati dulje odležati. U nedjelju (19.XI.) ujutro jedva se ustala, da prisustvuje sv. misi. Videći, da je sve uzalud i da će morati odležati u krevetu, još je samu sebe silila, da izdrži do velike mise, u 9 s., pa će

iza nje ravno u krevet; jer se više nije mogla držati na nogama. Pod sv.misom bila je propovijed o Bl. Nikoli Taveliću i o milostima, koje on dijeli. To ju je ganulo, pa je i ona odlučila moliti na njegovu čast devetnicu, da joj pomogne. Čim je to odlučila, osjetila je kao da joj je neka struja prošla tijelom, da joj je dobro i da joj ne treba ići u krevet. Usto je dobila milost, da može glasno govoriti i moliti glasno s ostalima, bez muke i poteškoće, zajedničke molitve, što prije nije mogla za 9 mjeseci. U isto vrijeme obećala je bila, da će se javno zahvaliti za tu milost, ako je dobije. Kad je kazala nadstojnici, sada pokojnoj S.Krizini, kako je obećala javnu zahvalu, ova joj je prigovorila, što je to obećala bez dozvole. S. Florina u nevolji svojoj nije ni mislila, da je potrebita dozvola. Ali je s tog razloga zahvala izostala sve do blagdana Bl.Nikole Tavelića, 14.XI.1957. Tad ju je predala O.Lovri Kišu, Franjevcu u Sl. Požegi, sada u Karlovcu, koji ju je poslao Vice-postulaturi. Više puta je osjećala nemir, što nije izvršila obećanje, osobito toga dana, kad se konačno odlučila i napisala zahvalnicu. S.Florina, kako javlja, sve do toga dana dobro se osjeća i nije više osjetila bolesti, od koje ju je Bl. Nikola Tavelić oslobodio.

(SVP, br. 804/57).

+ + +

43. S.Jozefina Žaknić oslobođena od kronične promuklosti grla bez operacije. - S.Jozefina Žaknić, redovnica Klarisa, rodom iz Blata na Korčuli, počela je g. 1954. pobolijevati od promuklosti grla. Od vremena do vremena ne bi mogla ni glasno govoriti, moliti, čitati, pjevati, ni vršiti druge redovničke dužnosti s tim spojene. To joj je zadavalo veliku muku, pa bi joj suze vrcale iz očiju, osobito kad bi je radi toga druge redovnice sažalijevale. Kako se to često povraćalo, pozvan je specijalista za bolesti grla Dr Čop, koji je ustanovio, da se radi o prištićima na glasnicama; a da se toga stanja oslobodi, potrebita je operacija. Da bi se mogla obaviti ope-

racija, propisao je lo injekcija i vitamine C za ojačanje. S.Jozefina nikako se nije htjela podvrći operaciji, jer bi morala izaći iz samostana. Po savjetu nekih Sestara u samostanu, obratila se Bl.Nikoli Taveliću za pomoć. Obećala je naime na njegovu čast moliti kroz 9 dana po 3 Očenaša i pjesmicu "Taveliću, zemljače naš blaženi"; ako je ozdravi, isto će moliti kroz 9 dana u zahvalu. Bl. Nikola brzo ju je uslišao. Još nije ni završila devetnicu, nestalo joj je prištića, promuklosti i svih drugih neprilika, tako da nije više trebala operacija. Dok se je prije to stanje povraćalo svako malo vremena, od toga doba nije se povratilo više nikada; tako da već godinu dana slobodno pjeva, glasno govori, moli, čita i t.d.

(SVP,br.1708/627/58. i usmeno saopćenje 16.VI.1958.)

4. Bl.Nikola Tavelić pomaže pri otrovanjima

44. Emilija Borak u Yohgstonu. - Prema saopćenju preč. g.Ivana Stipanovića, hrv.župnika u Youngstonu, Ohio, USA, od 23.I.1940, ozdravljenje gđe Emilije Borak dogodilo se ovako:

"Prošle jeseni jednog dana oko podne pozove me telefonom g.Ivan Borak i plačući me zamoli, da se požurim u bolnicu k njegovoj ženi. Ukratko mi reče, da ga je glavni liječnik bolnice opomenuo, da bude spreman na sve,jer... Našao sam gđu Borak čvrsto stisnutih laloka. Kroz zube mi reče, da joj je Dr X. Y. izvadio dens sapientiae. Ona nije znala, da je nastalo otrovanje krvi i smrtonosni tetanus. Iza obavljene sv.ispovijedi, preporučih joj ovo:"Zazivajte Bl.Nikolu Hrvata! A onda ćemo zahvaliti Bl.Nikoli, je li?" Spomenula mi je, da je čula za moju propovijed o blaženom Nikoli, i rekla, da ne može "dobro misliti".Sve će biti dobro, rekoh, i kad se sjetite, zazovite Bl.Nikolu. - Brojenje crvenih tjelešaca u krvi bolesnice pokazivalo je svu opasnost. Dobila je jednu ili dvije transfuzije krvi. Operativnim putem na lijevoj strani lica, gdje se sastaju laloke, dana je bila prilika sakupljenoj mate-

riji da teče. Treći dan mogla je otvoriti usta toliko da primi sv.pričest. Od toga dana sve joj je išlo na bolje. Kad sam je pohodio nakon 2 tjedna, muž joj je preda mnom ispričao, u kakovoj je pogibli bila. U razgovoru gđa Borak reče mi, da bi "morala negdje dobiti sliku blaženog Nikole".

(SVP, br.22, 29/194o; ANDRIĆ,Apostol Hrvatske, 3o; CRNICA, Bl.N. T., 121).

+ + +

45. Zajac Ignac u Šarengradu. - Njegovo ozdravljenje saopćio je Žup.ured u Šarengradu, Srijem, 1o.I.1957, br. 4, na slijedeći način:

"Zajac Ignac, rođen 3.X.1871, iz Šarengrada, otac brojne obitelji, mjeseca listopada g. 1955. ubo se glogovim trnom u zglavak prsta i dobio otrovanje čitave ruke. Sva je poplavila i pocrnila. Kad je liječnik to vidio, naredio je, da odmah ide u bolnicu. Zaprepastili su se, jer nisu imali sredstava za bolnicu, a još više se starac bojao, da će mu odrezati ruku. Radi slabosti srca nije mogao primiti ni kod kuće određeni broj injekcija kao protuotrov. Kad su izgubili svu nadu u zemaljska sredstva, bolesnikova kćerka Miroslava, rođena g. 1919, obrati se za pomoć Bl.Nikoli Taveliću, kojega štuje i zazivlje od god.194o, t.j. otkada ga je upoznala. Svaki dan moli 3 Zdrave Marije i molitvu za proglašenje svetim. Sada za zdravlje očevo obrati se Blaženiku devetnicom. Treći dan devetnice bolesnik je primio treću injekciju i vrlo mu je pozlilo. Tri slijedeća dana lebdio je između života i smrti i primio sakramente umirućih. Sedmi dan ruka procuri s protivne strane uboda, i sve je krenulo na bolje. Liječnik ga je još i sada slao u bolnicu, jer je u zglavku ostao vršak trna. No starac se nije dao nikuda od kuće. I danas je zdrav, te on i sva njegova obitelj zahvaljuje Bl.Nikoli Taveliću na očitoj pomoći".

Ovdje možemo dodati, da je usrećeni g. Ignac Zajac, iz zahvalnosti prema svom velikom dobročinitelju, uputio 25.V.1957, zajedno sa svojim unukom Tomislavom, kojemu je

Bl.Nikola udijelio sličnu milost i kojega smo spomenuli gore pod br. 11, Sv.Ocu molbu, da Bl.Nikolu Tavelića proglasi svecem kat.Crkve. On je i sada zdrav, u 87.godini života.

(SVP, br.1414/333/58).

+ + +

46. C. Z. iz Ormoža. - C.Z. iz Ormoža u Sloveniji, kako saopćuje njezin otac P. pismom od 6.VII.1957, u mjesecu travnju g.1957. teško je oboljela uslijed prekomjerne upotrebe "Novosana". Ležala je 3 tjedna. Njezin otac, kojemu je Bl.Nikola već u dva slučaja pritekao u pomoć, obrati se Bl.Nikoli, da mu pomogne i kćeri. Bl. Nikola se nije oglušio na njegovu molitvu, jer mu je kći doskora potpuno ozdravila, bez ikakvih štetnih posljedica.

(SVP, br. 17o/57).

+ + +

5. Bl. Nikola Tavelić pomoćnik u grudnim i trbušnim bolestima

47. S. M. Gertruda Magaš, spašena od smrti. - Pred blagdan Sv.Petra i Pavla (28.VI.) 1949. S.M. Gertruda Magaš, opatica u samostanu SS.Benediktinka u Pagu, kako piše u pismu od 3o.VIII.1956, počela je osjećati teške bolove u žući, uz povraćanje. Do 3.srpnja držala se na nogama. Toga dana nastupio je žestoku napadaj sa vrućinom preko 41°. Iste večeri držalo se, da će umrijeti, pa su joj dali sv.poputbinu. Slijedeća dva dana bilo je još gore, i 5.VII.dali su joj posljednju pomast. U petak, 8. VII. u 3 s. po p. bila je u smrtnoj borbi sa ubrzanim disanjem, te joj je O.Martin Kirigin, OSB, preporučivao dušu. Razumjela je riječi: "Pođi, kršćanska dušo". Naokolo klečeće i plačuće Sestre molile su Boga, da je spasi. U tom času umiruća opatica sjetila se Bl. Nikole Tavelića i obećala mu, ako je Gospodin po njegovu zagovoru ozdravi, da će iz zahvalnosti staviti njegovu sliku na

javno štovanje u samostanskoj crkvi. Istog časa osjetila je u sebi neku izvanrednu olakšicu, koja joj je povraćala život. Bolesnica je ipak bila vrlo slaba; jer je u njoj bilo sve upaljeno: žučni mjehur, koji je bio pun kamenaca i već propuštao, kao i cijela potrbušnica. Uza sve mnogobrojne injekcije, koje je do tada primila, osjećala je kao da je neprestano režu, i bojala se svakog približavanja, da je ne povrijedi. Liječnik Dr Arsenijević očinski se za nju zauzimao i činio sve moguće, da je spasi. Kad je nastupilo to poboljšanje, svjetovao je, da je odvezu u bolnicu na Sušak; ali nije bio bez straha, hoće li doći živa. Uz premnoge poteškoće prevezli su je u bolnicu 11.VII. Tu su i liječnici i sestre bolničarke izjavile, da je ona najteži bolesnik u bolnici. Liječnički nalaz br. 3523/963 od g.1949, izdan 18.I. 1957, glasio je: Cholecystitis acuta, Pleuritis et peritonitis-Elephantiasis. U bolnici je ostala od 11.VII. do 12.X.1949. Operacija žučnog mjehura, da bi se izvadili kamenci, nije se mogla obaviti radi opće teškog stanja i slabosti. Bolest se pomalo krećala na bolje. Nakon tri mjeseca, t.j. 12.X.1949. prenesena je natrag u samostan. Tu se počela oporavljati. Kad su Sestre zahvaljivale Dru Arsenijeviću, što je spašena od smrti, on bi odgovarao: "To je samo Bog učinio; Njemu zahvalimo". Nakon godinu dana, t.j. 12.X.195o. vratila se u bolnicu na Sušaku, da je ponovno pregledaju. Dr Komljenović, šef kirurškog odjela, kad ju je pregledao na Röntgen, začudio se i rekao: "Sve Vam se pomladilo kao u malog djeteta".

(Iz pisama Č.S.M.Gertrude Magaš od 3o.VIII.1956 i 5.II.1957).

Bl. Nikola je S.M.Gertrudi Magaš samo djelomično pomogao. Spasio ju je od smrti, oslobodio od porebrice i upale trbušne opne, umanjio joj boli u žući, ali je nije potpuno od njih oslobodio, kao što je nije oslobodio od udebljalosti u nogama, radi čega ne može slobodno hodati. S.M. Gertruda, kad je dobila te milosti, nastojala je nabaviti veliku sliku Bl. Nikole. Kad ju je dobila,

izložila ju je javnom štovanju, napisavši prije: "Da izvršim zavjet u bolesti učinjen postavljam ovu sliku u znak zahvalnosti za primljenu milost.

Duhovi 1953.god. M. Gertruda Magaš, OSB.
Opatica".

+ + +

48. S.Trifenis Skuhalo produljen život. - S.Trifenis Skuhalo, Družbe SS.Milosrdnica, rodom iz Dinjevca, župe Kloštar Podravski, koncem srpnja g.1938, dok je vršila službu sestre bolničarke u bolnici u Osijeku, vrlo je teško oboljela. Dobila je tuberkulozu t.zv. miljuntinsku, koja naglo uništava život. To je bilo onog dana, kad se je iz njezina rodnog mjesta Dinjevac svečano prenosila u župsku crkvu slika Bl.Nikole, koju su njezini mješćani poklonili župskoj crkvi, i kad se na javnom trgu obavljao svečani blagoslov slike. Sestra Trifenis izbacila je veliku količinu krvi (oko 3 litre). Ruke su joj se i noge ukočile. Vrućina trajno visoka, puls 15o-17o. Padala je u nesvijest. U bolnici je ležala nepomično 45 dana, izgubila glas, oči potamnile. Drugi su je hranili. Majka bolesnice Terezija, sama bolesnica, rodbina, djeca, kao i više drugih Sestara redovnica zazivale su Bl.Nikolu u pomoć za bolesnicu. S.Trifenis rekla je majci, neka mole Bl.Nikolu, ne da ozdravi, nego da Bog učini s njom što je za nju bolje. Stoga su molili Bl.Nikolu, da joj isprosi milost, da barem može doći u bolnicu u Zagreb. Za bolesnicu je rečeno 9 misa. Kod treće mise već joj je olakšalo i bila je prevezena u Zagreb, u bolnicu za tuberkulozne Sestre. Tu je upravitelj bolnice Dr Pavao Čepulić izjavio, da će bolesnica kroz kratko vrijeme umrijeti. Ali Bl.Nikola, koji ju je sačuvao od smrti, sad joj je produljio život. Bolesnica se tjelesno ojačala, vesela je bila i zdravlje joj se toliko popravilo, da je živjela još 9 godina i pomagala Dru Čepuliću u upravi iste bolnice. Umrla je god. 1947. Mjeseca lipnja g.1947. pošla je k svojoj rodbini u svoje rodno mjesto Dinjevac. Tu je počela bacati krv 15.X,a dva je dana kasnije,t.j.17.X.1947.preminula.

(SVP,br. 1/38; HREN,Milosti, Kat.List 1941,br.4o; ANDRIĆ, Apostol Hrvatske, 3o; CRNICA, Bl.N.T.,122; Pismo S.Marije Serafine Bezjak, Zagreb, 4.VII.1956, i usmeni izvještaj sestre pokojnice, S.Terezije Skuhalo od 2o.XI. 1956).

+ + +

49. Fra Piju Matuliću također produljen život.- "Svetište Sv.Antuna" donijelo je g.1941, br. 5. str.139, slijedeću milost, koju je Bl.Nikola Tavelić onda učinio Fra Piju Matuliću, dominikanskom bogoslovu:

"Dominikanski bogoslov Fra Pijo Matulić, piše list, bio je od proždrljive sušice na plućima tako izjeden,da je trebao pneumatoraks i najstrožu pažnju liječnika u Novom Marofu. Nemajući njegovi drugovi nikakve nade u ljudsku pomoć, sastaviše prigodnu molitvu za ozdravljenje svoga subrata u čast Bl.Nikole Tavelića, u kojoj mole ne samo ovog Božjeg Ugodnika, nego i Presv.Srce Isusovo i Lurdsku Gospu, neka na slavu svetog Tavelića iscijele jadnog im druga. Ta se je molitva, prema njihovoj želji, molila javno pred Blaženikovim oltarom u crkvi Franjev.Konventualaca u Šibeniku od Gospe Svijećnice do blagdana Bezgrješne u Lurdu (2.-11.veljače 1941). Stigao nam je sada, početkom ožujka o.g. glas, da je Fra Pijo Matulić živ i oporavljen u Dubrovniku. Da li je i posve oslobođen od sušice, dokazat će istraga i vrijeme".

Tako "Svetište Sv.Antuna". Fra Pijo Matulić, koji je kroz to svršio bogoslovne nauke u Dubrovniku i Parizu, postao svećenikom i od g.1952. do 1956. pohađao sveučilište u Fribourg-u u Švicarskoj, zapitan je, dok je bio na sveučilištu, o stvari, sa zamolbom, da nam saopći, koliko se sjeća stvari. 19.XI,1956. saopćio nam je slijedeće. Sjeća se, da je bio bolestan, dok je bio student u Dubrovniku. Bacio je nešto krvi. Liječnici su mu rekli, da je stvar ozbiljna i da mora u bolnicu; ali kako je bilo, nisu mu nikada otvoreno rekli. "Po svoj prilici, piše on, svi su drugi bolje znali, nego ja". Poslali su ga u Zagreb, u Vinogradsku bolnicu, gdje je ostao mjesec dana. Iza toga je pošao u sanatorij u Novom Marofu, gdje je bio 3 mjeseca. O molitvenoj akciji za njega nije znao. Drži,

da je tu akciju poveo i obrazac molitve sastavio njihov duhovnik blagopok. Dr O.Hijacint Bošković. Sam Fra Pijo molio se, koliko se sjeća, Bogu i Bl.Djevici. Više nego li tuberkuloza na plućima, tištila ga je misao, da ima tuberkulozu na bubregu, jer su o tomu sumnjali liječnici u Novom Marofu. Nekako oko Gospe Lurdske rezultat analize pokazao se negativan. Nakon toga je napustio Novi Marof. - Za njega se osobito brinuo liječnik Dr Žepić.Kod ovoga je počeo primati pneumatoraks u Vinogradskoj bolnici. Kod njega je kasnije bio više puta na pregledu. God. 1945. konačno mu je rekao, da može prestati primati pneumatoraks, i izvadili su mu plućni živac.

O.Pijo Matulić bez poteškoće je završio bogoslovne i sveučilišne nauke, položio profesorski ispit iz matematike i fizike i sada vrši službu profesora i kućnog starešine u svom samostanu u Bolu na otoku Braču.

+ + +

50. Jelka Popović ozdravila od treće porebrice. - "Svetište Sv.Antuna" g. 1941, br. 5, str. 138 sl., donijelo je slijedeće: "Gđa Jelka ud.Popović iz Šibenika pripovijeda: Već sam tri puta imala opasnu porebricu. Od prve i druge pred 2-3 godine izvukla sam se nakon višemjesečne liječničke njege. Skupo je to i mučno. Stoga, kad me je ta bolest početkom g. 1941. opet pograbila, čuvši za Bl.Nikolu Tavelića, zazvala sam odmah njega u pomoć i stala sam obavljati devetnicu njemu na čast. Svršetkom ove moje nabožne vježbe svršila je i moja porebrica".

+ + +

51. Andreković Vita također ozdravila od porebrice.- "Svetište Sv.Antuna" 1941, br. 9, s. 249,donosi kako je Vita Andreković iz Đakova ozdravila od porebrice. "Razbolila sam se, piše ozdravljenica, od teške upale porebrice s visokom temperaturom. Kako temperatura nikako nije popuštala, počeli smo, moji ukućani i ja s velikim po-

+ + +

uzdanjem devetnicu Bl. Nikoli Taveliću. Deveti dan prestala je temperatura posvema i ne osjećam nikakve posljedice".

+ + +

52. Košćak Valentin ozdravio od dugotrajnih želudačnih bolova. - Žup.ured u Remetincu kod Varaždina saopćio je Vice-postulaturi 19.VIII.1957. i 6.III.1958, kako je g.195o. Valentin Košćak iz Oštrica, župe Remetinec, ozdravio od dugotrajnih želudačnih bolova.

"Košćak Valentin, veli se u izvješću, rođen 23. I. 1883, umro 6.I.1956, u početku je imao prijedor, ali nije htio ići na operaciju. Crijeva su mu se mnogo spustila, pa su to pridizali i remenom podvezivali, što mu ga je sin Josip bio pribavio. Zbog toga gnetenja crijeva osjećao je teške bolove u želudcu. Bolovao je 5 godina, a bolest se pojavljivala svakoga drugog dana. Kod liječnika nije bio ni prije ni poslije ozdravljenja. Zavjetovao se g. 195o. Bl.Nikoli Taveliću, moleći ga, da ga oslobodi od tih muka. Bl.Nikola ga je uslišao. Bolovi su prestali i nije ih više osjećao do smrti, iako su mu crijeva i dalje ostala spuštena. Iz zahvalnosti dao je 1 sv. misu na čast Bl.Nikole Tavelića. Dva puta je bio u Žup. uredu, da se sastavi zapisnik o neobičnom ozdravljenju. Saopćenje o ozdravljenju, poslano 19.VIII.1957, ne može potpisati ozdravljenik, jer je mrtav; ali za to jamče mjesni župnik (Preč.g. Ivan Knez) i pokojnikova djeca".

(SVP, br. 411/57, 1482/4o1/58).

+ + +

53. R. P. dobio posebnu pomoć. - Prema navedenom izvještaju Žup. ureda, Podhum, od 11.II.1958, mladić od 15 godina R. P. iz Podgradine, obolio je 2o.I.1958. Nekoliko dana imao je veliku temperaturu. Na 23.I., na večer, kad mu je bilo najteže, pristao je, da slijedećeg dana pođe u bolnicu. Prije nije htio čuti za nju. Bojao se injekcija. Međutim, te večeri, majka se preporučila Bl. Nikoli, "da mu da olakšicu", i obećala, da će slijedeće ne-

djelje ići na sv.misu i dati milostinje 15o din. Izmolila je svoja 3 Očenaša na čast Bl.Nikole, kao što je obično činila. Izjutra, t.j. 24.I.1958. mladić se osjećao sasvim dobro. Hodao je cijeli dan i mogao jesti, a prije toga nije mogao s postelje (majka ga skidala), niti je mogao jesti. Toga dana majka se bila rano digla, da se spremi na put u bolnicu, naime da vodi sina R. u bolnicu. Ali R. se digao s postelje i kaže majci: "Ja sam zdrav". Od tada se osjeća sasvim dobro. Svakomu je bilo čudno, da je tako brzo ozdravio. Majka je uvjerena, kao i susjedi, da je Bl.Nikola pomogao.

(SVP, br.1324/243/58).

+ + +

54. S.Firmata Ćaleta ozdravila od lupanja srca i gušenja. - "Svetište Sv.Antuna" 1941, br. 3, str. 76, donijelo je djelomični opis ozdravljenja S.Firmate Ćaleta, Družbe SS.Milosrdnica, iz Bilica kod Šibenika, koji je ona popunila usmenim izvještajem 29.IX.1956. Prema tom opisu i izvještaju, S.Firmata bila je prije drugoga svjetskog rata kao sestra bolničarka na službi u državnoj bolnici u Skadru, u Albaniji. Tu je dobila myocarditis, od koje je, kad bi obdan više radila, po noći nastajalo jako lupanje srca s gušenjem gotovo za umrijeti. Tada ne bi mogla spavati ni u krevetu ostati; da se ne uguši, morala bi ustati i hodati. Liječnik Dr Bazri, koji ju je liječio, nije joj mogao pomoći; nego joj je svjetovao, da se vrati u svoj rodni kraj. Ali se isto dogodilo nakon što je došla u Šibenik. Tu ju je liječio Dr Marčelić. Najgore se osjećala u noći 13-14. studenoga g.1938, t.j. uoči blagdana Bl.Nikole Tavelića. Te noći nepodnosivo gušenje trajalo je 3-4 sata. Tad je, ustavši iz kreveta, zavapila Bl. Nikoli: "Sveti Nikola Taveliću, ozdravi me, da me ova bolest ne muči, da ne moram više ustajati i hodati u noći". Istog časa muke su joj prestale, niti su se više ikada ponovile.

+ + +

55. Jakovica Markić ozdravila od bolesti želudca. - Prema spomenutom izvješću Žup.ureda u Podhumu od 11.II. 1958, Jakovica Markić rođ. Pervan, iz Podhuma, rođ. g. 1893, kroz 3 posljednje godine nije smjela uzimati izvjesna jela, koja je inače morala često s ukućanima jesti. Kad god bi uzela tu hranu, uvijek bi nastupile u noći teške muke, kao "porođajne", kako ona veli. To ju je mnogo smetalo, jer je morala u zajednici jesti takovu hranu. Dneva 23.X.1957. na večer je pojela nešto takove hrane. Iza pola noći nastupili su teški bolovi,kao porođajni. Ona se u tom času obratila Bl.Nikoli Taveliću i rekla: "Bl.Nikola Taveliću, neka ova bol bude za tvoje proglašenje svetim". Odmah su bolovi prestali,pripovijeda ozdravljenica, i sada mogu jesti takovu hranu, a da mi ništa ne smeta. Čvrsto sam uvjerena u pomoć Bl. Nikole. Prije do njega nisam ništa držala, nisam mu se molila, a sada mu uvijek molim franjevačku ili Isusovu krunicu. Oni moji ukućani, koji su znali za moju bolest, i oni sada mole i poste Blaženiku; a mislim, da ih je moje ozdravljenje potaklo". Tako je Jakovica završila svoj iskaz.

(SVP, br. 1324/243/58).

+ + +

56. Đurović Viktorija oslobođena od velikih čirova po tijelu.- "Svetište Sv.Antuna" 1942, br. 11-12, donijelo je slijedeću milost, koju je dobila Viktorija Đurović iz Cerića p.Nuštar, biskupije đakovačke. Ozdravljenica piše: "Kroz 5 godina trpjela sam od velikih čirova po cijelom tijelu. Prigodom misija u našoj župi (Nuštar kod Vinkovaca) zavjetovala sam se Bl.Nikoli Taveliću, da ću se javno zahvaliti u glasniku "Svetište Sv.Antuna", ako ozdravim. Na istu nakanu obavila sam u čast Bl.Nikoli i devetnicu. Čirova je brzo netragom nestalo. Evo već je godina dana, da se čirovi ne povraćaju. Zato se javno zahvaljujem kroz ovaj naš dragi glasnik Bl.Nikoli,preporučujući se i nadalje njegovoj zaštiti.Šaljem svoj udovički prilog,jer sam sirota udovica".

+ + +

57. A. F. oslobođena od tumora. - Gđa A.F. u Š. za više je godina osjećala u trbuhu neke smetnje, a i boli, radi čega bi koji put došlo i do jačih potresa. U mjesecu listopadu g.1940. to je stanje bivalo sve nepodnosivije. Jedne noći uhvatili su je jaki grčevi i povraćanje. Njezin suprug prof.D., bojeći se, da ne umre, pozva u pomoć sustanare. Dr V., liječnik za nutarnje bolesti, opazio je neke poremećaje; ali je svjetovao, da se pozove ginekologa Dra D. Ovaj je bolesnicu pregledao i ustanovio, da se radi o rani na materici i o tumoru u blizini, tvrdom i velikom kao naranča. Tumor je tu već 3 ili 4 godine, a morat će se odstraniti operacijom. O postojanju tako velikog tumora, na tražnju liječnika, uvjerio se i suprug. Operacija se morala odgoditi za 12 dana, jer je operater morao na put. Suprug bolesnice kroz to je zazivao Bl.Nikolu, kojega je sličicu vazda uza se nosio. Nakon povratka operatera bolesnica se pripravljala za polazak u bolnicu. Suprug ju je uvjeravao, da ne će biti operacije, jer će je Bl.Nikola Tavelić ozdraviti i bez operacije. Dan prije operacije, kirurg je naredio čišćenje. Zatim ju je htio opet pregledati, da vidi, jesu li ispunjeni preduvjeti za operaciju. To je bilo u predvečerje blagdana Bl.Nikole Tavelića, 13. studenoga. U crkvi se molila devetnica Bl.Nikole Tavelića. Na devetnicu je pošao i suprug bolesnice. Bolesnica je sa svekrvom pošla u bolnicu. Kirurg je pregledao bolesnicu; ali se ne malo začudio, kad je vidio, da nema ni traga tumoru. Dr D. reče svekrvi bolesnice, odnosno profesorovoj majci: "Gospođo, tumora je nestalo. Bolesnica je zdrava. Kako se to dogodilo, ja ne znam i ne mogu shvatiti. Ja se sam čudim". Profesorova majka reče, da će to biti čudo Bl. Nikole Tavelića, jer je njezin sin imao pouzdanje u Bl.Nikolu i za njega radio, da bude što prije proglašen svetim. Ujedno upita doktora, što on misli. Doktor odgovori: "Ni ja si ne mogu ovaj slučaj rastumačiti, nego čudom". Profesora to nije iznenadilo, jer je o tomu bio uvjeren već unaprijed i pri odlasku u bolnicu rekao ženi: "Idi u bolnicu, ali do operacije ne će doći, jer će te Dr

D. prije operacije naći zdravu". Sutradan, na blagdan Bl. Nikole, kad je imala biti operacija, svih troje zajedno sa starijim sinčićem bili su u crkvi, primili sv.sakramente i zahvalili Bl.Nikoli na tolikoj milosti.
(SVP, br. 7/1941).

+ + +

58. Djevojka N. N. dobila svoje pranje. - Prema izvještaju Žup.ureda u Podhumu od 7.V.1958, djevojka N.N. nije imala svoje pranje (menstruatio) od veljače do prosinca g.1957. Trpjela je radi toga mnogo. Išla je k liječniku tri puta; ali nije koristilo. Oči su joj bile krvave sa svima neugodnim posljedicama, koje iz toga slijede. Oko 25.XI.1957. njezina majka preporuči svoju kćer (a da joj nije kazala) Bl.Nikoli Taveliću i obeća moliti na njegovu čast kroz 2o dana po 7 Očenaša, Zdravih Marija i Slava Ocu, da joj pomogne. Nakon što je izvršila obećanje i izmolila molitve, njezina je kći dobila svoje normalno pranje. Sad se dobro osjeća, oči izgledaju normalno, kao što je i sve ostalo normalno.
(SVP, br. 1648/567/58).

+ + +

59. Boja Drinjak dobila mlijeko za dojenje djeteta.- Boja Drinjak r. Badrov, iz sela Vržerale, rođ.g.1928 ,do sada je kao majka rodila 5 (petero) djece. Kad je rodila prvih četvero, nije ih mogla dojiti majčinskim mlijekom, jer ga uopće nije imala. Hranila ih je na umjetan način i pitala. Kad je ove godine, 17.II.1958, rodila peto dijete, opet nije imala vlastitog mlijeka, da ga doji. Treći ili četvrti dan, nakon porođaja, ona se preporučila Bl. Nikoli i obećala 9 utoraka postiti, jednu sv.Misu u njegovu čast dati odslužiti i moliti 12 Oče naš, Zdravo, Slava i Vjerovanje. "Čim sam pomislila i obećala, veli ona, odmah sam oćutjela u grudima žigove i da mlijeko pridolazi i isti dan počela dojiti dijete." Od toga dana ona dijete normalno hrani majčinskim mlijekom i ima ga dovoljno. Danas (26.V.1958) su tri mjeseca,a ona dijete hrani samo majčinskim mlijekom.

Danas je donijela milostinju za sv.Misu. I dalje moli svoje Očenaše u čast Bl.Nikole, jer je uvjerena, da joj je pomogao njegov zagovor.

Zapisnik sastavljen u Žup.uredu, Podhum, 26.V.1958. (SVP, br. 1693/612/58).

+ + +

6. Bl. Nikola Tavelić pomaže u bolestima nogu i reume

6o. Mariji Melić nakon 1o godina ozdravilo koljeno.- Prema zapisniku u Žup.uredu, Jelačićevo, nadbiskupije Zagreb, od 27.XII.1939, pred župnikom-dekanom preč. g. Adolfom Blaga i svjedocima Marijom Rusan, Marijom Maletić i Katarinom Karan, Melić Marija, starica od 7o godina, Trećega Reda Sv.O.Franje, dala je saopćenje o svom ozdravljenju po zagovoru Bl.Nikole Tavelića.

Pred po prilici 1o godina pala je i teško povrijedila desno koljeno. Osjećala je silne boli i s teškom mukom mogla je za sobom vući desnu nogu. Martin Štefanov, mješćanin, koji se bavio tim poslom, pokušao joj je naravnati nogu. Uspjelo mu je namjestiti je toliko, da je mogla barem savinuti bolesnu nogu. God. 1939. čula je, da je hrv.mučenik Bl.Nikola Tavelić naš veliki zagovornik kod Boga, pa kad je župnik poticao narod, da ga u svima svojim potrebama zazivlju u pomoć, i ona se njemu obratila. Svim srcem ga je zamolila, da za nju moli Presveto Srce Isusovo, za one velike muke i boli, koje je on za Isusa podnio, neka se božansko Srce smiluje, i po zagovoru Bl.Nikole, neka joj podijeli zdravlje, a ona će odmah na njegovu čast početi devetnicu. U taj čas, čim je počela moliti devetnicu, boli su joj sasvim prestale, te vidi i osjeća, da je od tog vremena posve zdrava. Devetnica je bila početkom lipnja g. 1939. Sa zakletvom je pripravna potvrditi, da je oko 1o godina teško bolovala na nozi, i da je u jedan čas, kad je započela devetnicu u čast Bl.Nikole Tavelića, osjetila, da je pot-

puno zdrava. Dr Petar Bazijanec, liječnik u Đurđevcu, zamoljen za mišljenje, izjavio je 17.XII.194o, da je desna noga u svima dimenzijama jednaka lijevoj; da je pokretljivost aktivna i pasivna desne noge u svima zglobovima, osobito u desnom koljenu, potpuno normalno izvediva i bez objektivnih znakova poremećaja u zglobnim plohama koljena, na pr. hrskanja i pucketanja u koljenu, kao i bez subjektivnih poteškoća i boli; prigodom hodanja, stajanja i svih ostalih pokusnih pokretaja u nozi se ne zapaža nikakva abnormalnost, kao na pr. zavlačenje noge ili šepanje. S drugim riječima, to znači, da je desno koljeno potpuno zdravo, kao da nikada nije bilo bolesno.

(SVP, br. 4/1939; br. 2o, 21/194o; HREN, Milosti, Kat.List 1941, br. 4o; ANDRIĆ,Apostol Hrvatske, 3o; ČRNICA, Bl.N.T., 118 sl.).

+ + +

61. Toić Josip ozdravio od teške reume. - Žup. ured u Vrhu na otoku Krku saopćio je Vice-postulaturi 7.III. 194o, br. 57, zahvalnicu Josipa Toića, pok.Ivana, listonoše iz Vrha, Bl.Nikoli Taveliću za ozdravljenje od reume. U toj zahvalnici Josip Toić kaže:

"Ja Josip Toić iz Vrha, kbr. 33, mogu pod prisegom posvjedočiti, da sam na 21. prosinca 1939, nakon obavljene devetnice Bl.Nikoli Taveliću, po njegovu moćnom zagovoru, čudesno ozdravio. God. 1936. uslijed prehlade dobio sam jak reumatizam u desnoj nozi i križu, i to me je mučilo dan i noć, a trajalo je kroz cijelo vrijeme od g. 1936. do 21.prosinca 1939, kad sam ozdravio. Mene je taj reumatizam toliko mučio, da sam od boli jaukao. Liječio me je Dr Slavko Pančić, liječnik iz Malinske; no bez uspjeha. Od 21. prosinca do danas 7. ožujka 194o. nisam niti za trenutak više osjetio boli od reumatizma, na čemu se najljepše zahvaljujem dragom Bogu i Bl.Nikoli Taveliću".

(SVP, br. 24/194o; HREN,Milosti, Kat.List 1941, br. 4o; ČRNIĆA, Bl.N.T., 12o).

+ + +

62. Milka Škaro također ozdravila od reumatizma. - Kako javlja Žup. ured u Podhumu 11.II.1958, od reumatizma je ozdravila i Milka Škaro rođ.Milolaža, iz sela Vržerale, župe Podhum, sada u 5o. godini života. Tri je godine bolovala od teškog reumatizma, i to obe ruke od lakata prema ramenima i leđa. Po noći joj je bilo najteže. Ne bi se mogla okrenuti u postelji. Prije godinu i pol išla je k liječniku. Ustavljali su je u bolnici, ali nije htjela dulje ostati. Primila je 12 injekcija i vratila se kući. Ništa joj, kaže, nije koristilo. Dne 27. XII.1957, kad je u župskoj crkvi bio blagoslov slike Bl. Nikole Tavelića, bila je i Milka u crkvi. Ona se čvrsto pouzdala u njegovu pomoć. Obećala je postiti na čast Bl. Nikole 7 subota i moliti doklegod može 12 Očenaša, Zdravih Marija, Slava Ocu i Vjerovanje, kao i dati sv. misu na njegovu čast. "Odmah one noći, pripovijeda Milka, prestali su bolovi". Mogla se nesmetano okrenuti u postelji, i od toga časa ne boli je ništa. Ona je uvjerena, da je Bl.Nikola pomogao (Zapisnik sastavljen 1.III.1958).

(SVP, br. 1648/567/58).

+ + +

63. O. Šimun Jelinčić oslobođen od nepokretnosti od ischiasa. - Franjevac O.Šimun Jelinčić, bivši profesor gimnazije i duhovnik, župnik, starešina samostana i definitor Provincije Presv.Otkupitelja u Dalmaciji, predao je 3o.IX.1956. u Sinju, gdje sada boravi, slijedeću pismenu izjavu o milosti dobivenoj po zagovoru Bl.Nikole Tavelića:

"Mjeseca ožujka g. 1941, piše on, nalazio sam se u državnoj bolnici u Kninu, da se liječim od ischiasa u nogama. Bolest, koju su prouzrokovali, kako se kasnije ustanovilo, granulomi u zubima, bila je teška. Osim jakih bolova, koje sam trpio, tijelo mi je bilo potpuno nepokretno kao paralizirano, od pojasa do stopala. Radi toga nisam mogao ni koraka učiniti ni na nogama stati. Dneva 25. istoga mjeseca htio sam sjesti na krevetu; ali, jer se nisam mogao maknuti, pao sam s kreveta na pod.

Nikoga nije bilo da me podigne, i ja sam s najvećom mukom s pomoću ruku uzašao na krevet. U toj nevolji zazvao sam u pomoć Bl.Nikolu Tavelića, da mi od Boga isprosi, da mogu stati na nogama i pomalo hodati; ako mi to isprosi, da ću stvar objelodaniti u svrhu njegove kanonizacije. U tu svrhu odmah sam počeo moliti devetnicu. Koliko sam molio toliko sam dobio. Već prvoga dana osjetio sam se jačim. Svjestan sam bio, da sam uslišan; ali ipak toga dana nisam kušao, da li mogu hodati, nego slijedeći. Već pri prvom pokušaju mogao sam stati na nogama i pomalo hodati. Od tada sam se sve više oporavljao i hodao. Nakon nekoliko mjeseci sam potpuno ozdravio. - Ovom izjavom ispunjavam svoje obećanje. Dao Bog, da Sv.Otac što prije Bl.Nikolu proglasi svetim!"

Ovdje dodajemo, da je O.Š.Jelinčić, iz zahvalnosti prema Bl.Nikoli, uputio 25.VI.1957. Sv.Ocu molbu za proglašenje Bl.Nikole svetim. U molbi je istakao milost,koju je dobio po zagovoru Bl.Nikole.

(SVP, br. 172/57).

+ + +

64. V. P. ozdravio od bolesti u desnom koljenu. - Prema izvještaju Žup.ureda u Podhumu od 11.II.1958,V.P. iz sela Podgradina, mladić od 22 godine imao je bolesnu desnu nogu u koljenu. Ta se bolest javljala od vremena do vremena kroz 2 godine. Dne 26.XII.1957, na večer,imao je žestoke bolove. Ni masaža nije pomogla. Majka mu reče, neka obeća Bl.Nikoli za sliku 1oo din. On je odmah obećao, a i bolovi su odmah prestali. I sada ne osjeća nikakvih bolova.

(SVP, br. 1324/243/58).

+ + +

65. Milka Škarica oslobođena od tromboze u desnoj nozi.- "Sveište Sv.Antuna" 1941, br. 4,str.1o6, donosi, kako je Milka Škarica ž. Josipova iz Šibenika, po zagovoru Bl.Nikole, oslobođena od tromboze u desnoj nozi. U drugoj polovici g. 194o. osjetila je teške boli s ranom u

desnoj nozi, s odjekom na srce. Tri su liječnika izjavila, da se radi o trombozi, koja bolesnici već radi o glavi. U liječničkoj je njezi ostala 2 mjeseca. Predlagali su joj i nekakvu operaciju ili ubrizgivanje lijekova za 2o dana. Strah od toga i neimaština odvratili su je od takvih sredstava. Već providena sakramentima za umiruće, zavapila je: "Bl.Nikola Taveliću, po nadahnuću Presv.Srca Isusova, preporučam se tebi". Bolest je tada krenula na bolje, te nakon dva mjeseca ležanja i 1 mjesec oporavljanja, nestalo je boli i rane. Sada se gradom kreće bez svake smetnje. - Ovdje možemo dodati, da je Milka Škarica živjela nakon toga još 13 godina. Umrla je 11.II.1954, a muž joj je umro 29.II.1956.

+ + +

66. Žabot Matija dobio veliko olakšanje od reume. - Preč.g.Stjepan Slaviček, upr.župe Raskrižje, nadbiskupije Zagreb, poslao je Vice-postulaturi zapisnik o uslišanju svoga župljanina Matije Žabota sa strane Bl.Nikole Tavelića. Zapisnik je sastavljen 2.II.1958. i potpisan od ozdravljenika Matije Žabota i njegove supruge Katarine, a glasi:

"Žabot Matija rođen 5.I.1887. u D.Bistrici sa boravištem u Gibini, župa Raskrižje, osjećao je bolove od reume još iza prvoga svjetskog rata, kad je bio zarobljen u Rusiji. Iza drugoga svjetskog rata bolovi su se povećali, tako da više nije mogao ni hodati ni spavati. Isprobao je sve moguće lijekove, grijanja, masiranja, injekcije; ali bez uspjeha. Njegova žena mu je doma pripovijedala, što je župnik govorio u crkvi. Također mu je rekla, da je obećala zahvalnicu Bl.Nikoli Taveliću, ako mu bude bolje, bilo po lijekovima, bilo bez lijeka, i da ona moli u crkvi na tu nakanu. Tada je i on načinio zagovor Bl.Nikoli Taveliću, da će moliti svaki dan njemu na čast 3 Očenaša i 3 Zdravo Marijo, da bi mu bilo bolje. Od onoga momenta mu je svaki dan bivalo sve bolje, tako da već može doći do kapele (4oo m. udaljene). Prije uopće nije mogao nikamo. Od 1955. godine više ne osjeća bolove, samo

noge i "križi" su ostali teže pokretljivi (tvrdi). Sada može raditi kućne poslove.

Ovime se ujedno Žabot Matija i njegova žena Katarina zahvaljuju Bl.Nikoli Taveliću na uslišanju i žele, da bi bio što prije proglašen svetim.

Gibina, 2.II.1958.

Na to upr. župe preč.g.Stjepan Slaviček istog dana s vlastitim potpisom i pečatom Žup.ureda primjećuje: "Obitelj Žabot je dobra i poštena kršćanska obitelj, pa se izjava Žabot Matije i Katarine može držati vjerodostojnom".

(SVP, br.1378/297/58).

+ + +

67. Ženi N.N. ozdravila noga. - O.Anto Vrdoljak,župnik u Sivši, Bosna, saopćio je 26.XI.1956. svom Provincijalatu u Sarajevu milost, koju je Bl.Nikola Tavelić iskazao ženi N.N. iste župe, a ovaj je tu obavijest dostavio ovamo. Ženu N.N. bolila je noga i liječnici je nisu mogli izliječiti. Upotrebljavala je domaće lijekove. Ali ni to nije koristilo. Napokon se zavjetuje Bl. Nikoli Taveliću, da će na njegovu čast postiti četvrtke, i za kratko vrijeme ozdravi. Još do danas nije joj se ta bolest povratila.

+ + +

68. Kolar Marija zahvaljuje za ozdravljenje noge. - "Svetište Sv.Antuna" 1941, br. 9, s. 249 objelodanilo je ovu zahvalnicu Marije Kolar iz Zagreba: "Zahvaljujem Srcu Isusovu po zagovoru Bl.Nikole Tavelića za ozdravljenje noge."

+ + +

69. Mikulić Marija dobila ozdravljenje lijeve noge.- Marija ud.Mikulić iz Popovače uputila je 2o.XII.1957. vlastoručno pisanu molbu Sv.Ocu, da Bl.Nikolu Tavelića uvrsti u broj svetaca. Duplikat molbe poslala je Vicepostulaturi. U molbi je istakla, kako joj je Bl.Nikola pomogao, da se oslobodi boli u lijevoj nozi. Da se upo-

zna tok bolesti i ozdravljenje, navodimo ovu lijepu molbu u cijelosti:

"Dragi Sveti Oče Papa Pijo XII!

Ponizno, ali s iskrenom ljubavlju prema Vama, Sveti Oče, i prema našemu dragom hrv.blaženiku Nikoli Tavelić-ću, želim Vas, Sveti Oče, izvjestiti, da sam upravo ovih dana primila od dragog Boga jednu veliku milost po zagovoru našeg dragog blaženika Nikole Tavelića.

Ima tome već 5 mjeseci kako sam jedno popodne na radu osjetila u mojoj lijevoj nozi žestoku bol. Osjetila sam kao da me je više igala ubolo u petu i ja sam jedva došla svojoj kući šepajući na jednoj nozi i ovom bolesnom nogom hodajući samo na prstima, jer na petu nisam mogla stati.

Par dana sam pokušala liječiti nogu kod kuće, ali bez koristi. Pošla sam tada k svom mjesnom liječniku. On je vidio, da ja ne mogu na nogu, propisao mi neke masaže, jer izvana nije bilo ništa vidljivo. Upotrebljavala sam lijek, ali bez ikakova poboljšanja. Kad nije bilo pomoći ovdje, a noga me jednako bolila, pošla sam u Zagreb na rentgensko slikanje i ortopedski nalaz. Utrošila sam za slikanje 5.000.- din, a siromašno živim. Liječnici, međutim, nisu mogli ništa ustanoviti, a ja nisam mogla nikako stati na petu. Osjećala sam takove bolove, da sam plakala od bola.

Lijekovi nisu pomagali, a ja moram ipak da radim i da hodam.

U to je nadošao 17.XI. o.g., kad se slavio blagdan našeg blaženika Nikole Tavelića. Bila sam u crkvi i na sv.Misi, a veleč. g. župnik govorio je o našem blaženiku Nikoli Taveliću. I ja se zagovorim njemu: "Ti, sveti Mučeniče, koji si tolike boli pretrpio za Isusa, molim te, smiluj se svojim molitvama kod dragog Isusa meni". Počela sam moliti devetnicu u čast Bl.Nikole Tavelića, i to svaki dan žalosnu sv.krunicu. I gle! Milost Božja nije izostala. Moja noga ozdravila je posve, i to baš deveti dan moje devetnice. I eto ja sam posve zdrava nakon 5 mje-

seci britkih boli. Ovo znadu očevidci, pa i naš velečasni gospodin župnik.

Sveti Oče! Primila sam ovu milost od dragog Boga po molitvi, koju sam mu uputila po zagovoru našeg blaženika Nikole Tavelića, koga već odavna štujem ja i moj sin. Pa molim i ja ponizno Vas, Sveti Oče, da našeg hrv.Mučenika blaženog Nikolu Tavelića uključite u broj Svetaca svete naše majke Crkve, neka i drugi ljudi po zagovoru našeg dragog Mučenika Bl.Nikole Tavelića osjete blagodati Božjeg milosrđa.

Ponizna sam službenica Vaše Svetosti

Mikulić Marija".

(SVP,br.1376/295/58).

+ + +

7o. Sveć. Antun Novak sačuvan od komplikacija kod povrede noge. - Sveć. Antun Novak, duhovnik u samostanu SS, Karmelićanka (Karmel) u Brezovici kod Zagreba, usmeno nam je kazao 29.VI.1958.slijedeću milost, koju je dobio po zagovoru Bl.Nikole.

Jedne večeri u mjesecu lipnju o.g., i to 8.VI., nenadano je pao u mraku. Pri padu je pazio, da ne udari glavom o susjedni zid, Dok je to izbjegao, nije mogao izbjeći, a da ne natuče i ozlijedi od reume teško bolesnu lijevu nogu. Znajući iz iskustva, da će morati barem neko vrijeme odležati, otkazao je put za blagdan Sv.Antuna (13.o.mj.). Uto se sjetio, što je pred nekoliko dana čuo, kako Bl.Nikola Tavelić pomaže onima koji ga u pomoć zazivlju. Dosada ga on nije prosio za pomoć; ali sad mu se obratio. Obećao je, da će na njegovu čast odslužiti sv.misu i obaviti devetnicu, ako ga sačuva od komplikacija. Bl.Nikola ga je odmah uslišao. Premda mu je noga teško bolesna od reume, a sada još i od udara i povrede, nije nastala nikakva komplikacija, nije morao u krevet, nego je slobodno hodao i pošao na put, koji je bio otkazao. Ovim putem on Bl. Nikoli izrazuje svoju duboku zahvalnost na udijeljenoj milosti.

+ + +

7. Pomoć Bl. Nikole pri operacijama

71. Dvostruka pomoć svećeniku Nikoli Barcu. - Na naše zanimanje Biskupski Ordinarijat, Krk, saopćio nam je 17.VIII.1956, br. 413/56, dvije milosti, koje je preč. g.Nikola Barac, upr.župe Mundanije na ot.Rabu, dobio po zagovoru Bl.Nikole Tavelića. To je on učinio prema opisu preč.g.Barca, koji je taj opis potvrdio i popunio pismom od 2.I.1957. Preč. Barac bolovao je g. 1939. od slijepog crijeva. Prema mišljenju liječnika morao se podvrći operaciji. Stanje njegovo postalo je vrlo ozbiljno, jer je nastala perforacija. Preč.Barac na samom operacionom stolu zazvao je u pomoć Bl.Nikolu Tavelića, da ga spasi od smrti i dade, da operacija uspije. Bl.Nikola ga je uslišao; jer, iako je njegovo stanje bilo veoma kritično, operacija je uspjela. Rana mu je bila otvorena od 29.VII.1939. do 14.XI.1939, t.j. do blagdana Bl. Nikole Tavelića, kad je zacijelila, dok se nalazio na duhovnim vježbama u Zagrebu. Preč.Barac dodaje: "Sve to vrijeme molio sam se Bl.Nikoli Taveliću, i o njemu sam propovijedao kao velikom pomoćniku u tjeskobama i bolestima, jer sam uvjeren, da me je on ozdravio".

Druga rana otvorila mu se nakon 6 godina, na drugom mjestu. Opet je trebala operacija. On se opet utekao Bl. Nikoli Taveliću. I ta je operacija uspjela. Rana je zacijelila nakon 1 mjesec i 16 dana, 28.VIII.1945, kad su izašli svi konci.

+ + +

72. Nemet Marija iz Turnašice. - "Svetište Sv.Antuna" 1943, br. 5-6, str.81, donosi zahvalnicu Marije Nemet iz Turnašice: "Zahvaljujem zagovoru Bl.Nikole Tavelića za sretan uspjeh operacije i što sam, po njegovu zagovoru, nakon operacije potpuno ozdravila. Dao Bog, da što prije bude proglašen svecem!"

+ + +

73. Mandalena Kuzmanić, Split. - "Svetište Sv.Antuna" 1942, br. 11-12,donosi zahvalu Mandalene Kuzmanić, rođ.Šabić, iz Splita: "Zahvaljujem zagovoru Bl.Nikole Tavelića za sretan uspjeh jedne teške operacije i ispunjavam obećanje, da razdijelim looo njegovih sličica u narodu za širenje njegove pobožnosti (Sličice je već uzela i razdijelila)".

+ + +

74. Živković Antun. - "Glasnik Bl.Nikole Tavelića" 1944, br. 5-6, str. 95, objelodanio je zahvalu Antuna Živkovića, koji je molio Boga za sretan uspjeh operacije, pa, nakon što je operacija sretno uspjela, iz zahvalnosti je postao pretplatnikom Blaženikova glasnika.

+ + +

75. Gđa A.F. - Gore navedenoj gđi A.F., koju je Bl. Nikola g. 194o. oslobodio od tumora bez operacije, ponovno je Bl.Nikola pritekao u pomoć nakon 13 godina, kad joj je opet trebala operacija. Njezin suprug prof. D. opisao je slučaj pismom od lo.XI.1956:

"U mjesecu siječnju 1953. god. počela je osjećati jače smetnje na materici. Išla je k liječniku, koji je ustanovio upalu i tumor na uterusu. U početku liječio ju je u kućnoj njezi; ali kako je bolest napredovala, odredio je liječenje u rodilištu. To je bilo u mjesecu ožujku. Neko vrijeme bila je i tamo liječena medikalnim sredstvima, dok liječnik nije zaključio, da je potrebna operacija, t.j. odstranjenje uterusa, jer da bi se iz tumora, koji se na njemu nalazi, mogao razviti rak.

Za sve vrijeme dok je moja supruga bila u bolnici, skrušeno sam se molio Bl.Nikoli Taveliću za zagovor. Osobito sam umnogostručio molitve Blaženiku pred samu operaciju. Izmolio sam trodnevnicu, a na sam dan operacije dao sam pred slikom Bl.Nikole odslužiti sv.misu. Zahvaljujući zagovoru Blaženika, a i savjesti i znanju liječnika, operacija je u potpunosti uspjela. Sam mi je operater kazao, da mu je malo koja operacija uspjela

kao ova. A sve što je slijedilo iza operacije, išlo je normalnim tokom. Samo jednom je imala nekoliko crtica temperature iznad normale, a inače sve je bilo normalno, te se je dobro osjećala. Deveti dan iza operacije bili su joj skinuti punti, jer su povrijeđena mjesta normalno zarasla.

Za sretan ispad operacije i svih posljedica, koje iza nje slijede, a slijedile su bez komplikacija, u prvom redu zahvaljujem dragome Bogu, koji mi je bio milostiv po zagovoru Bl.Nikole Tavelića. Istina, operater je uložio sve svoje znanje i savjest, te sam i njemu zahvalan; ali je pitanje, da nije bilo Blaženikovog zagovora, bi li se pri operaciji bilo sve odvijalo na zadovoljstvo samog operatera i na potpuno ozdravljenje moje supruge.

Uvjeren, da je Božji prst imao odlučnu ulogu u ozdravljenju moje supruge, za zahvalu dao sam ponovno odslužiti sv.misu pred slikom Bl.Nikole Tavelića".

+ + +

8. Pomoć Bl.Nikole u živčanim i duševnim bolestima

76. Preč.g. Karlo Mikerić ozdravio od katatonije i katalepsije.- Protokolist nadbiskupske pisarne u Zagrebu preč.g.Karlo Mikerić teško je obolio. Na Cvjetnicu g. 1940. otpremiše ga u bolnicu Milosrdnih Sestara u Zagrebu. Stanje mu je bilo očajno. Postao je nepomičan. Hranili su ga umjetno. Reagirao nije na ništa, premda je, kako je kasnije kazivao, sve oko sebe opažao i mogao pratiti. Liječnički nalaz glasio je: katatonija i katalepsija. Boli su strašne i teško se moglo nadati u ozdravljenje. Liječenje i lijekovi idu za ojačanjem živaca i olakšanjem bolova; ali liječenje teško pomaže, jer je na živcima teško praviti pokuse, a još teže ih je liječiti. A ipak je bolesnik, na veliko začuđenje liječnika i svih drugih koji su ga poznavali, skoro ozdravio i iz bolnice

izašao zdrav. Prihvatio se svoga posla, koji i te kako napinje živce i umara.

Kako je ozdravio, nitko nije znao protumačiti, dok nije stiglo pismo preč.g.Franje Livića župn.u Vukmaniću, upravljeno 23.VII.1940. Nadbiskupskom duhovnom stolu u Zagrebu. U tom pismu preč.g.Livić piše, da je, kad je doznao za bolest, molio Presv.Srce Isusovo za bolesnikovo zdravlje, ali nije bio uslišan. Čudio se, jer mu je ono na čudesan način pomoglo u slučaju domaćice, kojoj je bila rascijepljena lubanja na tri mjesta u dubini od 4 do 5 centimetara i nije davala nikakova znaka života, a ipak je ostala na životu, na najveće začuđenje liječnika. Ispitivao je razlog i došao do zaključka, da Bog hoće da s ovim događajem proslavi Bl.Nikolu Tavelića. Stoga njemu učini zavjet i upravi molbu: "Domorodče slavni, Blaženiče naše vjere, naše krvi i našeg jezika, mještanine moj, podaj zdravlje našemu patniku, koji malo po malo izgara za vjeru Isusovu. Ako mu se Tvojim odvjetovanjem povrati zdravlje, ja ću otčitati na čast Tvoju 12 sv.misa, Tvoju sliku nabaviti, blagosloviti, govorom i procesijom po cijelom mjestu Vukmaniću prodičiti i na opće štovanje postaviti". To sam ja sve učinio, t.j. glede sv.slike u nedjelju 30.VI.tek.god., prvi dan jubilarne godine, uz mnogo pobožnosti, ispovijedi i pričesti sviju slojeva naroda bez razlike, i ovaj slučaj u propovijedi istaknuo: svih 12 sv.misa, na ispunjenje moje riječi, ovršenje moga zavjeta". - To sam sve obavio nakon što je naš plemeniti Miškoslav Pavlić javio preradosnu vijest, da je naš mučenik (Dragutin Mikerić) potpuno ozdravio.

Hvala Bogu i blaženomu Nikoli Taveliću, u mojem zavjetu naročito sam istaknuo Blaženiku "ako našem bolesniku isprosiš zdravlje, to će služiti da budeš proglašen Svetcem naše sv.katoličke Crkve. Održao je riječ, i ovo sam dužan u savjesti istaknuti Toj starijoj crkvenoj Vlasti".

(SVP,br.27/1940; HREN,Milosti, Kat.List 1941,br.40; CRNICA, Bl.N.T., 121 sl.).

+ + +

DOMINIKANSKI PROVINCIJALAT ARHIV DUBROVNIK

77. A. R. ozdravila od šizofrenije. - Djevojka A.R. bolovala je 10 godina od bolesti zvane šizofrenija. Bolovi su bili veoma teški. Jednom prigodom bila je izvan svijesti za 10 mjeseci. Liječnici, koji su je liječili, nisu mogli ništa pomoći. Roditeljima su svjetovali, neka je pošalju na specijalno liječenje u Švicarsku. Roditelji, koji nisu imali potrebitih sredstava, nisu mogli toga učiniti. Vazda su molili pomoć Bl.Nikole Tavelića, kojemu su bili osobito pobožni. Bl.Nikola, iako je dugo iskušavao njihovu vjeru i pouzdanje, ipak se nije oglušio njihovom vapaju. Bolesnici je povratio zdravlje tako, da je mogla konačno svršiti škole, diplomirati i dobiti odgovarajuću službu, koju slobodno vrši. - Tako je otac ozdravljenice saopćio usmeno i pismeno.

+ + +

78. N. N. ozdravila od poremećenja uma. - Kako je saopćio župnik u Sivši, Bosna, O.Anto Vrdoljak svom Provincijalatu u Sarajevu 26.XI.1956, u njegovoj župi ženi N.N. poremetio se um. Svijet je po selu tjerala i gonila metlom i nožem. Njezini je zavjetovaše Bl.Nikoli Taveliću i bolesnica je nakon mjesec dana potpuno ozdravila. Iz zahvalnosti prema Bl.Nikoli ozdravljenica posti na čast Bl.Nikole četvrtke.

+ + +

79. Mara Krolo oslobođena od strave.- Kako javlja Žup.ured, Podhum, 7.V.1958, Mara Krolo rođ.Berić, iz sela Podhum kod Livna, rođena g. 1910, prije 16 godina doživjela je strašan prepad. Kroz 16 godina njezino duševno stanje bilo je po noći poremećeno. Uvijek je po noći bila u stravi, budila se naglo iz sna. Nikad pravog mira nije imala, a strepila je od noći. Nekad su je morali i čuvati po noći. Međutim, dne 27.XII.1957, kad je bio blagoslov slike Bl.Nikole Tavelića, obećala je postiti na čast Bl.Nikole 9 dana i moliti svaki dan, dokle god bude mogla, 12 Očenaša i pokloniti 150 din. milostinje. Čim

je izvršila post, njezino se duševno stanje promijenilo. Dobila je miran san i više nema strave. "Sad jedva čekam noć, da se naspavam", završila je Mara. Muž se čudio, kad su prestale njezine noćne uzbune. Tad mu je ona stvar objasnila. - Ozdravljenica je prijašnjih godina išla k liječnicima, primala injekcije i lijekove; ali nije koristilo.

(Zapisnik sastavljen 4.V.1958).
(SVP, br. 1648/567/58).

+ + +

9. Bl.Nikola Tavelić zaštitnik u ratnim strahotama

8o. Zaštita samostana i svetišta Bl.Nikole u Sarajevu. - Kako je rečeno, bosanski su Franjevci g. 1942. sagradili u predgrađu Sarajeva, zvanom Kovačići, samostan i crkvu, koji su već tada postali sjedištem bogoslovnih nauka njihove provincije i središtem za širenje štovanja Bl.Nikole Tavelića. Strahote rata kako su ugrozile druge zgrade i osobe bilo fizičke bilo moralne, tako su ugrozile i ove zgrade kao i redovničku obitelj, koja je u njima stanovala i djelovala. Mnogobrojne bombe pale su oko njih, ali ih nijedna nije pogodila. Jednoga dana palo je oko njih 17 bomba, neke u blizini 1-2 metra. Neke su od njih bile povezane, da proizvedu što veće razaranje. Čitavo zemljište bilo je izrovano i opustošeno. Ipak redovnička obitelj nije pretrpjela nikakve štete, a tako ni crkva ni samostan, osim što su od tlaka zraka bili oštećeni prozori i vrata. Štitio ih je njihov nebeski zaštinik Bl.Nikola Tavelić, kojega su čitavo to vrijeme u pomoć zazivali.- To su kazivala 7.VII.1956. dva profesora bogoslovlja, koji su čitavo vrijeme boravili u samostanu i sve to doživjeli. Ti su Dr O.Miroljub Pervan, koji je bio starešina samostana i mnogobrojne mise izrekao na čast Bl.Nikole, bilo da ih zaštiti, bilo u zahvalu što ih je zaštitio i sačuvao od propasti.Drugi je Dr O.Franjo Lipovac, koji je

s ostalom redovničkom braćom u istu svrhu zazivao Bl. Nikolu u pomoć.

+ + +

81. Zaštita drugih redovničkih osoba i kuća u Sarajevu. - Isti redovnici i profesori kazivali su istom prigodom, da su i druge redovničke osobe u Sarajevu, za vrijeme rata, zazivale u pomoć Bl.Nikolu i da ih je on ne samo zaštitio, nego im i obilato pritekao u pomoć u ekonomskim neprilikama, u kojima su se nalazile.

+ + +

82. Amalija Topalović zaštićena u Banjaluci. - "Glasnik Bl.Nikole Tavelića" 1944, br. 9-1o, str. 16o, donosi, da je Amalija Topalović iz Banjaluke poklonila stanovitu svotu na čast Bl.Nikole u zahvalu, što ju je zaštitio pri bombardiranju Banjaluke.

+ + +

83. G. K. dva puta spašen od neprijatelja. - G.K. objelodanio je za vrijeme rata, kako ga je Bl.Nikola Tavelić dva puta zaštitio i spasio od neprijatelja. To je bilo prvi put pri koncu g.1942, drugi put početkom g. 1943. Prvi put u borbi s nekoliko drugova protiv daleko brojnijih i nadmoćnijih neprijatelja došao je u toliku pogibelj, da je rekao drugovima: "Danas ćemo poginuti". Učinio je djelo pokajanja, predao se u ruke Božje i počeo zazivati Bl.Nikolu Tavelića, da njega i njegove drugove svojim zagovorom zaštiti i spasi, obećavši, da će se javno zahvaliti. Tada reče drugovima: "Momci, mi ne smijemo više ostati ovdje. Noć se približava, a neprijatelji nas sve više opkoljuju. Ja idem, a vi činite kako hoćete". Pod kišom unakrsnih taneta tražio je izlaz sa 11 drugova, da bi se dokopao šume i došao na sigurno mjesto. Pet sati tako su išli, dok se nisu izvukli iz pogibli i svi, osim predvodnika, koji je u početku borbe bio ranjen, živi i zdravi došli u krilo svoje obitelji. Suze radosnice oblile su mu lice, kad je ušao u ku-

ću i našao ženu i svoje petero djece, kojima je sve ispripovjedio, kako ga je Bog izbavio iz očite smrti po zagovoru Bl.Nikole Tavelića. Nakon toga svi su žarkom molitvom zahvalili Bogu i Bl.Nikoli za njegovo oslobođenje iz pogibli i sretan povratak kući.

Drugi put se nalazio u ne manjoj pogibli. Opet je vrućom molitvom zazvao pomoć Bl.Nikole, obećavši također, da će mu javno zahvaliti. Opet je bio uslišan. Radi službe, koju je obnašao, neprijatelji su ga na poseban način progonili i tražili, da ga ubiju. Radi toga morao se kriti. Dva mjeseca nije smio noćiti kod kuće, nego bi večerom morao u polje, i tu bi provodio noć na goloj zemlji, u žitu. Jednog dana, kad su se najmanje nadali, neprijatelji navališe na kuću, u kojoj je vršio službu, opljačkaše je i zapališe. Tom prigodom izgorilo je i mnogo drugih zgrada. On se tada nalazio u polju,na vrlo uskom prostoru. Da ga ne bi opazili, nije smio ni dignuti glavu, a kamoli se micati ili pokušati bježati. Neprijatelji su hodali i šetali se oko njega po bijelom jutrnjem danu, a da ga nisu vidjeli. On kaže, da je pravo čudo, što ga nisu vidjeli. Pače jedan je na njega nabasao. Kaže, da je tada zatvorio oči, da ne vidi kako će na nj uperiti pušku i usmrtiti ga. Naglasuje: "Pomislite, toliko me je moj Bl.Nikola zakrilio, da me nije vidio ni on, ni drugi, ni treći, ni četvrti, ni peti, ni toliki (drugi), koji su prošli tik uz mene, u blizini manje od 4 koraka; a dan bijel i sunčan! Ja sve ovo iz najdubljeg uvjerenja pripisujem zagovoru i zaštiti Bl. Nikole, kojega sam u svim pogibeljnim časovima zazivao".

+ + +

84. P. B. spašen od strijeljanja. - U spisima Vicepostulature od g. 1941. nalazi se slijedeća izjava P.B. iz B. od 17.XI.1941: "Bio sam vojnik na terenu oko mjesec dana, do 26.kolovoza o.g. Tada je počela borba do 28. istog mjeseca. Trajala je do 12 s., podne. Tada su me neprijatelji zarobili. To je bilo kod Plane blizu Crne Gore. Bilo nas je 67 ljudi. Odveli su nas do jedne

kuće, da prenoćimo. Htjeli su nas postrijeljati; ali uto je došao jedan njihov zapovjednik, koji je to spriječio. Onda su nas sprovodili pod svojom stražom, dok nas nisu sproveli do naše komande. Postrijeljali su velik broj naših drugova. Ja sam se preporučio Bl.Nikoli Taveliću, da me čuva i spasi. On me je zaista sačuvao i spasio. Zato sam obećao nabaviti jednu njegovu sliku i zahvaliti mu za pomoć",

(SVP, br. 18/1941).

+ + +

85. N. N. također spašen od strijeljanja. - Časna Sestra B. L. saopćila je 9.X.1957, kako je njezin brat bio u teškoj pogibli pri koncu rata. Ona je za nj uvijek molila Bl.Nikolu, da ga spasi. Obećala je, ako ga spasi, da će ga štovati cijeli život i to objelodaniti, kad bude moguće. Bl.Nikola ga je zaista spasio; jer, kad je bio uhvaćen i vođen na strijeljanje, iskočio je iz vlaka, i više ga nisu tražili.

+ + +

86. N. N. oslobođen od najgore optužbe. - L.R. obavijestio je 2o.VII.1957, Vice-postulaturu, kako je g. 1947. jedan njegov stričević, otac brojne obitelji, dopao zatvora, osumnjičen najgorim političkim zločinima iz vremena rata. Njegovi su bili u najvećem strahu za sudbinu njegovu i cijele obitelji. On se za stričevića utekao Bl.Nikoli Taveliću, devetnicom pred njegov blagdan. Bl. Nikola ga je uslišao. Na sam Blaženikov blagdan dobio je brzojav: "N. oslobođen". Čak nije bio ni suđen.

+ + +

87. Katarina Antolović iz Šarengrada. - Žup. ured iz Šarengrada u Srijemu saopćio je 1o.I.1957, br. 4/57, među drugim milostima Bl.Nikole, i ovu: "Katarina Antolović, rođ.Laurić, udova pok.Mirka, u strašnim ratnim i poratnim godinama groznoga drugoga svjetskog rata, u

najtežim kušnjama i stradanjima, kad je izgubila muža i svu imovinu, s dvoje nejake djece, jedno dojenče, i kod teškoga i životnog stradanja vlastitog oca i roditeljske kuće, štovala je Bl.Nikolu Tavelića i zazivala ga u pomoć, i uvijek je osjetila njegovu izdašnu pomoć i moćnu zaštitu".

+ + +

1o. Pomoć Bl. Nikole u ekonomskim teškoćama

88. Klara Cvekan iz Jelačićeva. - Preč. g. Adolf Blaga, župnik-dekan u Jelačićevu, nadbisk.Zagreb, uzeo je 3.I.194o. u zapisnik i saopćio Nadbiskupskom duhovnom stolu slijedeću milost, koju je dobila Klara ud.Cvekan, njegova župljanka, žena u 51. godini života. "U mjesecu kolovozu 1939, pripovijeda ona, dogodilo se, da nisam tri dana u svom siromaštvu imala kruha, pa sam svim srcem vapila Bl.Nikolu Tavelića, da mi isprosi milost, da dobijem kruha na bilo koji način taj treći dan. Uto je došao u sobu pekar Rudolf Landsky, noseći u ruci jedan kruh, i poklonio mi ga besplatno. Dodajem, da se nisam tada nikomu potužila, da bi se netko smilovao; nego zaključujem, da mi je Bl.Nikola Tavelić svojim zagovorom pomogao. Ujedno su mi se prilike poboljšale tako, da sam mogla kasnije kruh kupovati. Na ove moje izvode mogu se zakleti".

(SVP, br. 6/194o).

+ + +

89. Obitelj Stibil, Zbjegovača-Kutina. - "Svetište Sv.Antuna" 1944, br. 11-12, donijelo je zahvalnicu te obitelji: "Zahvaljujem se Bl.Nikoli Taveliću za ozdravljenje od teške bolesti, te što me je sačuvao od teške nesreće u gospodarstvu". U zahvalu je poklonila stanoviti milodar.

+ + +

90. B. P. iz sela Podgradine. - Žup. ured, Podhum kod Livna, u svom izvješću o milostima Bl.Nikole u župi Podhum od 11.II.1958. prijavljuje i ovu: B.P. pok. N., iz sela Podgradina, rođ. g. 1934, pošao je na posao i zamolio Bl. Nikolu, da mu pomogne naći posao, s obećanjem, da će na njegovu čast pokloniti 1000.-din., ako mu pomogne. Bl.Nikola mu je pomogao. Bio je na poslu 15 dana. Vrativši se došao je k župniku izjavivši mu, da u tako kratko vrijeme nije nikada toliko zaslužio, koliko je tada zaslužio. Zahvalan Nikoli predao je župniku obećanih 1000.- din.

(SVP, br.1324/243/58).

+ + +

91. Božo Šesto također iz Podgradine. - Isti Žup. ured u istom izvješću javlja, da je Božo Šesto pok.Tome iz Podgradine obećao na 17.XI.1957, kad se vanjskim načinom slavio blagdan Bl.Nikole Tavelića, moliti na čast Bl.Nikole do Božića 3 Očenaša za sreću svoje djece, koja su pošla na posao. Sve je išlo najbolje. "Mislim, da nisam zaslužio, koliko sam nadaren", završio je sretni otac svoju izjavu.

(SVP, br. 1342/243/58).

+ + +

92. Mirko Klišanin iz sela Miši. - Isti Žup. ured javlja istim izvješćem o Mirku Klišaninu, ocu od nekih 50 godina, iz sela Miši župe Podhum, da je početkom prosinca g. 1957. bio u kritičnoj situaciji. Pošao je na posao i obećao dati na čast Bl.Nikole jednu sv.misu, ako mu pomogne. Već slijedećeg dana oslobodio se teških okolnosti, u kojima se nalazio.

(SVP, br. 1324/243/58).

+ + +

93. Marija Puđa iz sela Golinjevo. - Kako javlja isti Žup. ured izvješćem od 7.V.1958, Marija Puđa ud.pok. Nikole iz sela Golinjevo, župe Podhum, dobila je ovu milost.

Njezin sin Ivan pošao je na posao s jednom grupom radnika, koji su poimence bili pozvani u Kopar na posao. Ivan nije bio pozvan, ali je ipak pošao s njima. On je inače malo nagluh. Majka mu je jedva našla putni trošak. Bila je u strahu, da se ne će moći zaposliti. Stoga, kad je pošao, preporučila se Bl.Nikoli Taveliću i obećala postiti na njegovu čast 9 utoraka i moliti 13 Očenaša, da se zaposli. Ivanova žena Janja molila je 12 Očenaša i obećala postiti svaki utorak na čast Bl.Nikole, dok se Ivan ne vrati kući. Bl.Nikola tako ih je uslišao,da se je Ivan čim je stigao u Kopar, odmah zaposlio i pisao majci, da se ne brine za nj, te je u kratko vrijeme povratio pozajmicu. To je bilo u mjesecu ožujku g.1958.

(SVP, br. 1648/568/58).

+ + +

11. Bl.Nikola Tavelić pomoćnik u raznim prigodama

94. U morskoj oluji. - Među spisima Vice-postulature nalazi se dopis od 21.X.1939, s kojim O.Šime Škunca, starešina franjevačkog samostana Drid kod Trogira, obavještava Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu, kako je Bl. Nikola Tavelić spasio Ivana i Božidara Šokotu-Mešu u oluji na moru pred Božić god. 1938. To je on saopćio prema kazivanju njihove tetke Antice ž.Petra Mujića na Čiovu kod Trogira.

"Nekoliko dana pred Božić g. 1938, veli Antica Mujić, doplovio je parobrodom "Karmen" mladić "nostromo" od 24 godine Božidar Šokota-Meša, rođen u Ždrelcu na otoku Pašmanu, moj nećak (sin moga brata), u mjesto zvano Luka na otoku Čiovu kod Trogira, a blizu sela "Donji Okruk" kod kamenoloma, da krca i prevaža kamenje. Dok se je parobrod krcao, zamolio je kapetana, da mu dopusti poći u Trogir, da pohodi svoga brata Ivana, učenika III. građanske, mladića od 16 godina,koji stanuje kod mene,svoje tetke. Božidar se je morao povratiti na parobrod u "Luku" na 23.prosinca 1938, u jutro. Ali je taj dan osva-

nuo užasan, dosta jaka kiša sa jakim vjetrom, koji je podigao velike valove i učinio nemoguće putovanje, opasno po život. Tražili smo motor, da ga preveze; ali se nije usudio radi užasna vremena, kako to običava biti na moru za vrijeme velikih oluja. Božidar, videći, da motor ne ide, a on mora da se nađe na parobrodu "Karmen", potajno se dogovori s bratom Ivanom i ukrca se u malu lađicu, s kojom je došao iz Luke u Trogir, a da meni nije ništa kazao, znajući, da bih se ja protivila njihovu odlasku, da se ne utope. "Luka" je udaljena od Trogira preko 2 sata vožnje sa veslima u lađici. Kad sam doznala za njihov odlazak i da su već zakrenuli rt "Čubrijan" (Sv.Ciprijan) i da su već na po zaljeva "Saldun", zaprepašćena i zabrinuta za njihov život, uspela sam se na rt nad zaljevom "Saldun", da vidim što je od njih. I kad sam opazila lađicu i njih kako ih prebacuje nemili vjetar i valovi, bacila sam se na koljena i živom vjerom zavapila: "Oh, moj sv.Nikola Taveliću, mučeniče,spasi ih i, ako me uslišiš, ispovjedit ću se i pričestiti tebi na čast i slavu". Više nisam vidjela ni lađice ni njih. Cijenila sam, da su se u istinu utopili. Sva slomljena od tuge i žalosti povratila sam se nemirna kući i tako sam čitav dan i noć provela u strahu i tjeskobi.

Sutradan 24.prosinca 1938. osvanuo je Badnji dan, divan, baš proljetni dan, potpuna tišina, vedro i toplo, da se ljepšega ne može poželjeti u to doba. Na moju neopisivu radost vidjela sam pred kućom - stan mi je na morskoj obali - gdje 4 mornara sa parobroda "Karmen" voze moja dva nećaka Božidara i Ivana, žive i zdrave. Kad sam se od ganuća i neočekivane radosti malo razabrala, pitala sam ih, kako su mogli odoljeti onako jakoj sili morskoj i vjetru, a da se nisu potopili. Odgovorili su mi: "Mi sami ne znamo; samo znamo to. da smo došli na parobrod "Karmen" bez truda i umora, kao u kočiji, živi i zdravi, kako nas sad vidite". Na to sam im ja rekla: "Zahvalite dragomu Bogu i sv.Nikoli Taveliću, mučeniku, kome sam vas toplo preporučila i zavjetovala, kad ste bili izloženi najvećoj pogibli života". - Velik si, o dra-

gi Bože, u Svecima svojim! I koliko puta još i danas se ovoga događaja sjetim ili ga pripovjedam, oblivaju me suze od velikog ganuća, uzbuđenja i zahvalnosti".

(SVP, br. 15/39; HREN, Milosti, Kat.List 1941, br. 4o; CRNICA, Bl.N.Z., 122).

+ + +

95. Iznenadan posjet majci. - Preč. g. Adolf Blaga, župnik-dekan u Jelačićevu, saopćio je 3.I.194o. Nadbiskupskom duhovnom stolu u Zagrebu zapisnik o milosti, koju je dobila već navedena Klara ud.Cvekan, iz istog mjesta, po zagovoru Bl.Nikole Tavelića. "Devet dana prije našega proštenja Glavosjeka Sv.Ivana Krstitelja, izjavila je ona u zapisnik, molila sam devetnicu u čast Bl.Nikole Tavelića, da bi me pohodio moj sin Franjevac Paskal iz Zagreba, da ga vidim i da me utješi. Poslije svršene devetnice došao je u istinu moj sin Paskal, upravo dan prije Glavosjeka Sv.Ivana Krstitelja. Kad sam ga pitala, kako to da je upravo sada došao, kada sam ga upravo tako željno htjela vidjeti i od njega željela biti utješena, odgovorio je on, da je nenadano dobio dopust, a da ne zna ni sam kako, niti je kakovu posebnu molbu kod svojih poglavara imao upravo za ono vrijeme, kad je majka željela da Paskal dođe kući".

(SVP, br. 6/4o).

+ + +

96. Dobio natrag ukradene stvari. - Žup. ured Gospe od Otoka u Solinu saopćio je 1o.II.1941. Vice-postulaturi slijedeću izjavu Špira Katića pok.Stipe, nadzornika telegr. i telef. linije u Solinu: "Na 11.I.1941. bio sam pokraden, veli on. Odneseno mi je novca Din 1.5oo i nevjestine naušnice u vrijednosti Din 6oo.- Dan prije ukradeno mi je Din 14o. U nedjelju iza 11.I.bio sam u crkvi, kada je župnik preporučivao, da se molimo Bl. Nikoli Taveliću za bilo koje potrebe. To mi je ostalo u pameti i ja sam odlučio moliti Bl.Nikolu Tavelića, da se pronađe moja krvava stečevina. Od tada sam se molio Bl. Nikoli

svaki dan. Jučer (9.II.1941) oko 10 s.pr.p. primio sam natrag sve ukradeno. Tako i ja i obitelj ostadosmo u miru i zadovoljstvu; jer mi je bio nastao nemir u kući i sumnjali smo jedan na drugoga. Hvala Bogu i zagovoru Bl.Nikole, spašeno mi je ono što mi je bilo ukradeno, i mir mi se u kuću povratio".

(SVP, br. 8/1941).

+ + +

97. Otkriven obeščastitelj svetotajstva. - Gore navedeni apost.protonotar i župnik u Koprivnici Msgr. Stjepan Pavunić saopćio je 30.X.1941. Vice-postulaturi ovaj nemili događaj. God. 1940. proslavili su prvi put blagdan Bl. Nikole. Proslava je vrlo lijepo uspjela. Bilo je ispovijedi i pričesti, na obim misama propovijed o Bl.Nikoli.Htjeli su poslije podne imati večernjicu, pa su ostavili svetotajstvo u pokaznici u svetohraništu. Međutim prije 2 sata, kad je zvonar pošao u crkvu, da zvoni prvi put za večernjicu, opazio je, da je svetohranište otvoreno. Kad je pogledao unutra, na svoje zaprepaštenje, ustanovio je, da nema pokaznice. Došao je javiti župniku, koji je snužden otišao u crkvu i protrnuo od užasa, kad je vidio, da je odnesen svetotajstveni Isus, i to baš na taj sveti dan hrvatskoga Mučenika. Molili su i upravljali molbe Bl.Nikoli Taveliću, da bi im pomogao, da se otkrije i pronađe oskvrnitelj. I pronašao se. To je bio jedan uznik iz zatvora sudbenoga stola u Zagrebu, rodom iz svibovačke župe. Priznao je, da je sve skupa ostavio na jednom mjestu u jednoj gostioni, odakle je neki nepoznanac to odnio. Za godišnjicu toga tužnoga dana pripravljena je svečana proslava blagdana Bl.Nikole kao zadovoljština za taj strahoviti grijeh.

(SVP, br. 18/1941).

+ + +

98. Pri padu sa stabla. - Vice Benčić iz Pašmana često je obavljao težačke poslove za franjevački samostan u Hvaru. Jednoga dana zajedno s drugima brao je masline. To

je bilo na svetkovinu Bl.Nikole Tavelića, 14.XI.1956. Dok je brao masline, htio je prijeći s jedne grane na drugu. Kad je stao na tu granu, grana se pod njim prelomila, i on se s visine preko 5 metara srušio na oštro kamenje pod stablom, leđima prema zemlji. Dok je padao, dolazio je starešina samostana O.Kazimir Bučić. Videći kako pada, zavapio je O.Bučić: "Bl.Nikola Taveliću, pomozi!" Benčić Vice ležao je od udarca desetak minuta kao mrtav. Nije mogao ni govoriti ni disati. Zatim se previjao i stenjao od boli. Ali ga Bl.Nikola nije zapustio. Na jednom se Benčić ustade i opet se uspenje na stablo, kao da nije ništa bilo. Svi su se prisutni, kad su to vidjeli, iznenadili i tu osobitu milost pripisivali Bl.Nikoli Taveliću.

Tako su kazivali 27.kolovoza 1957. starešina samostana O.Kazimir Bučić, brat laik u samostanu Fra Vinko Juričić i Rudi Glažar, priručni pomoćnik u samostanu. Isto je potvrdio malo kasnije sam Vice Benčić.

+ + +

99. Pri polaganju ispita - Dneva 9.XII.1957. uputila je Č.S.T.P. Vice-postulaturi obavijest, kako joj je Bl.Nikola pomogao pri polaganju ispita. "Veselim se, piše ona, što Vas mogu obavijestiti, da mi je, po zagovoru našega dragog zemljaka Bl.Nikole Tavelića, dragi Bog udijelio traženu milost. Imala sam naime položiti još posljednji ispit na Bogosl.fakultetu u Zagrebu, i to iz crkvenog prava. Kako mi je baš pravo bilo Ahilova peta i najviše mi muka zadavalo, ostavila sam taj ispit za posljednji. Zbog potreba Družbe, poglavari su mi dodijelili novu dužnost, i tako nisam cijele godine imala vremena za pripravljanje.

Došli su i praznici, te sam tek iza Velike Gospe mogla sjesti uz knjige. Znala sam, da se ne mogu osloniti na svoje sile, koje su bile iscrpljene, i zato sam se obratila za pomoć Bl.Nikoli Taveliću, za kojeg mi je nedavno naša S.Svetka pripovijedala, kako ju je čudesno izliječio. Započela sam devetnicu Bl.Nikoli (3 Očenaša, 3 Zdrave Marije...), obećavši mu, da ću se javno zahvaliti, i dala se

na učenje. Uza svu vrućinu i umor, ja sam svladala materijal (preko loo strojem pisanih stranica Uvoda u kan.pravo, Normae generales, De personis) i nakon 5 tjedana s vrlo dobrim uspjehom položila taj ispit. Možda se to nekomu, tko voli pravo, ne će činiti velika stvar; ali za onoga, koji "nema mozga za pravo", kao što sam na pr. ja, to nije malenkost.

Ovim se javno zahvaljujem BL.NIKOLI TAVELIĆU i koliko god mogu kod svojih susestara kao i kod učenica i poznatih širim njegovo štovanje, da mu se bar donekle odužim za tu milost, koju mi je izmolio. Isto tako za uslišanja u manjim stvarima. Što god sam dosada po njegovu zagovoru molila, sve sam dobila."

(SVP, br.942/57).

+ + +

loo. Javio se desetog dana. - Kako javlja Žup. ured, Podhum, 11.II.1958, V.B., mladić od 23 godine pošao je na rad 28.travnja 1957, zajedno s bratom D. Deset dana nakon odlaska javio se kući u istom pismu s bratom. Tad se rastao od brata i za nekoliko mjeseci nije bilo od njega nikakve vijesti. Roditelji su bili tužni i u brizi, pogotovo, jer im je jedan sin 28.II.1957. umro od kapi kod Ćuprije u Srbiji. Njegov otac M., tužan, zavjetuje se Bl. Nikoli Taveliću moliti kroz 12 dana 12 Očenaša, Zdravih Marija, Slava Ocu i jedno Vjerovanje, s molbom, da kroz tih 12 dana dobije vijest od sina. Počeo je moliti oko 2o. X.1957. Deseti dan svoje molitve, na veliko veselje, dobio je pismo, da je živ i zdrav u Zrenjaninu-Banat. Kroz dvadeset dana dobio je od sina 3 pisma. On je zahvalan Bl. Nikoli, što ga je uslišao. Sad ga više nitko ne može razuvjeriti u moćni zagovor Bl.Nikole.

(SVP, br. 1324/243/58).

+ + +

lol. Javio se nakon 12 godina. - Isti žup. ured u istom izvješću javlja, kako se Ivan Kuliš pok.Mate,rođen g.1914, javio nakon 12 godina. Ivan Kuliš nestao je g.

1946. Jedanaest godina ništa se nije za njega znalo. Njegova nevjesta Jela Kuliš rođ.Mihaljević bila je, prigodom proslave svetkovine Bl.Nikole Tavelića (17.XI.1957) u crkvi. Čula je propovijed o Blaženiku i odmah se zavjetovala, da će čitava života moliti Bl.Nikoli 3 Očenaša, Zdrave Marije i Slava Ocu, samo da dobije milost, da se Ivan javi, ako je živ. Milost se nije dugo očekivala. Sutradan po Božiću, 26.XII.1957. stigla je od Ivana čestitka za Božić. Jela nije kazivala svoj zavjet i molitve nikomu, osim mužu, koji je opazio, da ona nakon zajedničke molitve još nešto moli. Onda mu je priznala. Svi su veseli i uvjereni, da je Bl.Nikola nju uslišao i sve obradovao.

(SVP, br.1324/243/58).

+ + +

1o2. Vratio se kući i popravio se. - U istom izvješću navodi se, po kazivanju majke, kako je J.Č., sin B. i R., mladić od 2o godina, pošao pred 2 godine na rad. Bio je sad ovdje sad ondje. Kući nije dolazio niti je što slao, osim što je iz početka jedan put poslao Din 5.ooo.- Roditelji su bili žalosni, što im sin ne valja i ne dolazi kući. Dneva 17.XI.1957, kad se je slavila svetkovina Bl.Nikole, majka je bila u crkvi i sa suzama se preporučila Bl.Nikoli, obećala dati loo din. milostinje i moliti svaki dan 3 Očenaša, Zdrave Marije i Slava Ocu, da joj se sin obrati, t.j. da bude čestit i da dođe kući. I na 24.XII. t.j. na Badnji dan na večer sin je došao kući. Baš u posljednje vrijeme, kad se majka preporučivala Bl.Nikoli, sin je prilično zaradio. U duši je osjetio želju baš u to vrijeme, da se vrati kući. Kad je došao kući, plakao je i bilo mu je žao, što nije bio čestit,i obećao je, da ne će više biti takav. Tako je govorila njegova majka.

(SVP, br. 1324/243/58).

+ + +

1o3. Ispravljeno rame. - Žup. ured Remetinec poslao je 19.VIII. 1958. zapisnik o uslišanjima po zagovoru Bl.Nikole Tavelića. Taj je zapisnik popunio s nekim podatcima 6.III.

1958, br. 41. Prema tim kazivanjima, majka mladića P.T. opazila je na sinu, da mu se počelo spuštati, t.j. iskrivljivati desno rame. Mladiću je tada bilo 17 godina. Majka u strahu, da joj se sin ne iskrivi, uteče se Bl.Nikoli, moleći ga, da pomogne te mu se rame ispravi. Bl. Nikola joj je pomogao. Rame se kroz kratko vrijeme ispravilo, i mladić P.T., kojemu je sada 25 godina, živ je i zdrav, normalno razvijen mladić. Majka je prošle godine dala misu na čast Bl.Nikole, u zahvalu za tu milost.

(SVP, br. 1482/401/58).

+ + +

104. Izmirio se s neprijateljima. - Žup. ured Novi Šeher u Bosni, saopćio je Vice-postulaturi 11.III.1958. slijedeću milost. I.K. iz sela Ponijevo, župe Novi Šeher, kazivao je, da je pred nekoliko godina imao velike neprijatelje, koji su svim silama radili, da mu naškode duši i tijelu. Mislio je, da će od njih i stradati. Kad je čuo za Bl.Nikolu Tavelića, odmah je obećao svaki dan se moliti njemu na čast, da bi on od Boga isprosio tu milost, da se ukloni neprijateljstvo od njega. Obećanje je počeo izvršivati i stalno vršio. I Bog ga je zagovorom Bl. Nikole uslišao. Ne samo da je nestalo neprijateljstva, nego su mu prijašnji ogorčeni neprijatelji sada dobri prijatelji i živi s njima vrlo dobro.

(SVP, br. 1428/347/58).

+ + +

12. Bl.Nikola pomaže u bolestima domaćih životinja

105. Ante Radoš dobio pomoć u više slučajeva. - Župnik Novog Šehera u Bosni O.Tvrtko Ban saopćio je 11.III. 1958, prema kazivanju župljanina Ante Radoša iz sela Mladoševica, njegove župe, slijedeće milosti, koje je dobio po zagovoru Bl.Nikole Tavelića. Nekada je čitao u "Glasniku Bl.Nikole Tavelića" lijepih stvari o Bl.Nikoli. Pred 3

godine, odlučio je, da svaki dan izmoli na čast Bl.Nikole po 1 Oče naš, Zdravo Mariju i Slava Ocu, da mu čuva od zla stoku. Do tada mu je svake godine nešto uginulo, sad vol, sad krava, svinja ili drugo, katkada po više komada. Otkad je počeo moliti Bl.Nikolu, nije imao nikakve štete. Pa zaključuje: "Tvrdo i odlučno vjerujem, da mi je zagovor Bl.Nikole kod Boga dragog pomogao". Stoga želi, da se to saopći Sv.Stolici, e da ona Bl.Nikolu proglasi svecem.

(SVP, br. 1427/346/58).

+ + +

1o6. Trakošćanec Jeleni naglo ozdravila svinja. - Žup. ured Remetinec javlja 6.III.1958, br. 41/58, milost, koju je g. 1941. dobila Jelena Trakošćanec iz Ključa, iste župe. Prema kazivanju iste Jelene, imali su g. 1941. jednu krmaču, koja je na jesen te godine teško oboljela, a da nisu znali od čega. Krmača je ležala 5 dana nepomično i ništa nije okusila. Veterinarsku pomoć nisu tražili, nego je Jelena na blagdan Bl.Nikole Tavelića (14.XI.) pošla k sv.misi, gdje je pod misom čula nekoliko riječi o Bl.Nikoli Taveliću. Odmah je počela moliti Bl.Nikolu za ozdravljenje svoje svinje, koja joj je toliko korisna. Obećala je jednu sv.misu na čast Bl.Nikole. Kad se vratila od mise, vidjela je, da je krmača počela hodati i uzimati redovitu količinu hrane. Žena je zavjet izvršila, jer ozdravljenje pripisuje samo Bl.Nikoli Taveliću.

(SVP, br. 1482/4o1/58).

+ + +

1o7. Petru Zadravcu ozdravio konj. - Petar Zadravec iz Ormoža u Sloveniji imao je konja, koji je u drugoj polovici prošle godine na jednom obolio. Za 8 dana nije primao nikakove hrane. Doznavši iz "Blagovesti" za Bl.Nikolu Tavelića, obratio se njemu za pomoć. Bl.Nikola mu je već u dvije druge prigode pritekao u pomoć, pa ga nije zapustio ni u ovoj nevolji. Nakon što ga je Petar s pouzdanjem zazvao u pomoć, konj je odmah počeo primati hranu

i kroz kratko vrijeme bio je zdrav. Petar Zadravec tom prigodom u znak zahvalnosti poslao je stanoviti milodar za kanonizaciju Bl.Nikole.

(SVP, br. 17o/57).

+ + +

1o8. Petru Vodopiji također ozdravio konj. - Petar Vodopija pok. Stjepana iz Vržerala, kako javlja Žup. ured Podhum 7.V.1958, imao je bolesna konja. Na 19.II.1958. u noći ispružio se kao da krepaje. Čovjek je plakao, jer bi to bio za njega veliki materijalni gubitak. U svojoj nevolji obratio se Bl.Nikoli: "Moj sv.Nikola, budi mi u pomoći, da mu bude lakše". Obećao je sv.misu na čast Bl.Nikole. Konj je odmah skočio na noge i počeo jesti. Sada je zdrav, a Petar je 24.II.donio nagradu, da se izreče sv.misa.

(SVP, br. 1648/567/58).

+ + +

13. Ostale milosti Bl.Nikole Tavelića

Već iz onoga, što smo dosada rekli, očito je, da bi bilo pogrješno misliti, da je Bl.Nikola Tavelić udijelio svojim štovateljima samo gornjih 1o8 milosti. Broj milosti, koje nismo naveli, daleko nadmašuje one, koje smo naveli.

U nabožnim listovima, koji su do g. 1944. objelodanjivali milosti Bl.Nikole, ne rijetko susrećemo zahvalnice: "za primljene milosti", "za više milosti", "za razne milosti", "za mnogobrojne milosti", i slično. Koje su to milosti i koliko ih je, tko to može kazati? Što pak da rečemo o milostima, koje su nakon toga dobivene, a nisu nikako došle do izražaja?!

U spisima Vice-postulature Bl.Nikole ima milosti, koje nigdje nisu spomenute, na pr. iz Kaniške Ive, Gor.Jelenske, i t.d. Tako na pr. obitelji Andlar Šimo i Jagica i

Andlar Mijo i Anica i njihova djeca mole, 14.XI.1957, Sv. O.Papu, da Bl.Nikolu proglasi svetim. To traže u zahvalu za milosti, koje su od Bl.Nikole dobili kroz 15 godina. Preč.g.Pavao Kovačić, duhovnik SS.Družbe karmelske Bož.Srca Isusova,u Hrv.Leskovcu poslao je 14.II.1958. milodar za kanonizaciju Bl.Nikole u zahvalu za bezbrojne milosti, koje je dobio po njegovu zagovoru. Zamoljen, da navede neke od njih, odgovorio je 13. III.1958, da su tako brojne, da ne zna koje bi naveo. On preporučuje svakomu, neka Bl. Nikolu štuje i u pomoć zazivlje, pa će i sam iskusiti. Poznata nam je osoba, koja više godina štuje Bl.Nikolu. Ona je primila po njegovu zagovoru možda više milosti, nego ih je ovdje navedeno. A ipak, iz posebnog razloga, nijedna se od njih ne nalazi među navedenima.

Ima razloga, radi kojih se mnoge milosti ne navode. Jedan između njih je i taj, što nisu popraćene okolnostima, da bi se mogle ispitati, a neke bi se mogle komu učiniti kao nedovoljno ozbiljne. Ipak, budući da su ih saopćile časne i ozbiljne osobe, ne može se sumnjati u njihovu stvarnost. Stoga ćemo neke od njih ovdje na koncu navesti.

1. Žup.ured u Županji saopćio je 26.VIII.1957, da se je Juzbašić Mara iz Županje nalazila u velikoj neprilici. Molila se Bl.Nikoli Taveliću i s pomoću njegovom izbavila se iz neprilike, kako je najbolje moglo biti.

2. Žup. ured u Sunji poslao je Nadbiskup. duhovnom stolu u Zagrebu za Vice-postulaturu zahvalnicu Marije Drvota iz Sunje od 13.IX.1957. U zahvalnici Marija Drvota izjavljuje, da se je prije kratkog vremena nalazila u teškim neprilikama. Tada je počela moliti devetnicu na čast Bl.Nikole i devetog je dana dobila milost, koju je tražila.

3. Žup. ured u Gor.Jelenskoj dostavio je istom Duhovnom stolu molbu obitelji Ivana i Ružice Grgurić iz istog mjesta Sv.Ocu Papi, da Bl.Nikolu Tavelića proglasi svetim. U molbi kažu, da ona proistječe iz zahvalnosti prema Bl. Nikoli, jer su osjetili njegov zagovor u svom životu.

4. Isti Žup. ured dostavio je istom naslovu molbu, koju je 4.XII.1957. uputila Sv.Ocu obitelj Žagar Mirko i Ka-

„AKVINAC" DUBROVNIK

tica u istu svrhu; jer da kroz dulje vrijeme štuju i zazivlju Bl.Nikolu i da su osjetili njegov moćni zagovor i primili neke milosti.

5. Preč.g. Antun Kolarević, duh.pomoćnik u Osijeku I, poslao je 1.II.1958. Vice-postulaturi molbu Mare Vujević iz Osijeka I, za proglašenje Bl.Nikole svetim. U molbi ističe, da joj je Bl.Nikola učinio mnogo dobra; da joj se jednom prigodom iščašila desna ruka, da je zazvala u pomoć Bl.Nikolu i Sv.Iliju, i ruka joj se odmah sama namjestila.

6. Preč.g. Don Petar Rudan, župnik-dekan u Milni na Braču, poč.kanonik i delegat Bl.Nikole Tavelića za biskupiju hvarsku-bračku-višku, saopćio je 21.III.1958, da je Niko Marinković iz Milne, kad je prošle godine 1957. dolazio iz Južne Amerike-Chile, imao veoma pogibeljno putovanje i željeznicom i autom i brodom. Njegova majka Katarina, kad se je imao vratiti, obavila je devetnicu Bl. Nikoli i poklonila na njegovu čast milostinju, da bi joj sinu isprosio sretno putovanje. Niko, nakon povratka, javio je majci, da je imao sretno putovanje kao nikada prije.

7. Žup. ured u Podhumu saopćio je 11.II.1958, da su Dragojka Šabljić iz Podhuma, Stipo Velić iz Vržerala i Joko Omazić iz Podhuma da su, po zagovoru Bl.Nikole, bili uslišani u svojim potrebama.

8. Isti je naslov javio 7.V.1958, da je Martin Krolo pok.Joze iz Podhuma ozdravio, po zagovoru Bl. Nikole, nakon 3 mjeseca bolovanja.

9. Isti naslov istom prigodom javlja, da je Marija Galešić Jakovljeva, djevojčica od 12 godina (r.1944.) iz sela Golinjevo, bolovala na desnom oku i, po zagovoru Bl.Nikole, ozdravila.

10. Isti naslov istom prigodom javlja, da je Jakov Puđa pok.Stjepana iz Golinjeva pao s visine od 2 1/2 m. i bio u nesvjesti 1/4 s., a po zagovoru Bl.Nikole, ostao bez štetnih posljedica.

11. Isti naslov istom prigodom javlja, da je Iva Brešić pok.Bože iz Golinjeva, po zagovoru Bl.Nikole, primila obavijest od brata iz Sjed.Amer.Država nakon 3 godine šutnje.

12. Isti naslov istom prigodom javlja, da R.M., koju je muž bio zanemario i otišao u strani svijet, nakon što se utekla Bl.Nikoli, sada češće piše, te je obećao, da će se vratiti.

13. Isti naslov istom prigodom javlja, da je Mari Perković rođ. Pavić oboljela krava i, po zagovoru Bl. Nikole, ozdravila.

14. Isti naslov istom prigodom javlja, da je Ruži Magić rođ. Bulić iz Golinjeva oboljelo oko 20.I.1958. i dok se molila Bl.Nikoli,da je ozdravilo.

15. Isti naslov istom prigodom javlja, da je Ruža Ćurić Ivanova molila Bl.Nikolu za zdravlje bolesnog muža i da je ozdravio.

16. Isti naslov istom prigodom javlja još 14 drugih uslišanja, po zagovoru Bl.Nikole, u tjelesnim ili vremenitim potrebama. Ali budući da ih posebno ne spominje, ovdje ih ispuštamo.

17. Martinović Josip, Inđija (Srijem), javio je 13. VI.1958, da je bio u velikoj nevolji radi obolenja od reume i u vezi s traženjem penzije. Nije znao što da učini. Radi toga se za jedno i za drugo obratio Bl.Nikoli Taveliću, zamolivši ga, da mu on bude u pomoći. Bl.Nikola mu je pritekao u pomoć, jer je u kratko vrijeme postigao sve što je želio.

17. Pogarčić Ljubica iz Vareša u Bosni javlja 22. VI.1958. da se je u teškim i nesnosnim bolovima lijeve ruke utekla za pomoć Bl.Nikoli i da joj je neposredno pomogao. Radi toga mu od srca zahvaljuje, svakomu će govoriti kako je on naš mogući pomoćnik i zagovornik kod Boga; njegovu se zagovoru i unaprijed preporuča, želi i moli, da se ubrza njegovo proglašenje svetim.

Iz svega ovoga vidimo, da su milosti, koje je Bl. Nikola Tavelić iskazao svojim štovateljima, ukoliko su nam poznate, zaista mnogobrojne. Iz toga je također jasno, da je tvrdnja, da Bl.Nikola nije nikakvu milost udijelio svojim štovateljima, više nego neznalačka, zlobna i bijena. Sve ove milosti nisu jednako važne.

Ali sve nam rječito kažu, da je Bl. Nikola Tavelić zaista naš mogući posrednik kod Gospodina Boga i da je on milostivi zaštitnik svoga naroda u svima njegovim potrebama i teškoćama.

= = =

IZJAVA. U skladu s crkvenim propisima pisac ovog rada izjavljuje, da gornjim tvrdnjama i događajima pridaje samo ljudsku vjerodostojnost, i da se u svemu podlaže sudu nadležnih crkvenih poglavara.

= = =

NAPOMENA. Premda za Bl. Nikolu Tavelića ne tražimo redovitu ili svečanu kanonizaciju putem čudesa, nego izvanrednu ili ekvipolentnu na temelju štovanja, ipak molimo svakoga, koji dobije ili dozna za kakvu milost, dobivenu po zagovoru Bl. Nikole, da je što točnije opiše i pošalje na Adresu: VICE-POSTULATURA BL.NIKOLE TAVELIĆA, ŠIBENIK, Kačićeva 11; jer to mnogo doprinosi, da bude prije proglašen svetim.

Tko želi, da mu se ime ne spominje, neka to napomene; ali prijavljujući milost, neka ga navede, da znamo, o komu se radi.

ZAKLJUČAK

Nema tomu mnogo, jedan učeni redovnik izrazio se pred više drugih redovnika, da se on ne može oduševiti za Bl. Nikolu Tavelića, jer da je Bl.Nikola živio davno, a nama bi trebalo savremenih misionara, koji nam svojim primjerom mogu poslužiti kao putokaz u životu.

Ove riječi na prvi pogled izgledaju ispravne. Nema sumnje, da na nas više djeluju veliki muževi, koji žive s nama zajedno i svojim primjerom govore, što imamo činiti; nego-li oni koji su živjeli pred više stotina godina, a k tomu o njima jedva što znamo.

Ali savremeni veliki muževi, ne samo da su rijetki, nego redovito žive povučeno i svoja djela u poniznosti kriju; ako smo pak od njih daleko, onda su nam nekorisni, jer ih ne možemo oponašati. Veliki muževi nama postaju korisni zapravo tek onda, kad nas ostave, kad ne mogu više prikrivati svojih svijetlih primjera, a savremenici su ih zabilježili i ostavili potomcima, da se u njih ugledaju. Mi tek nakon njihove smrti saznamo za njih u pravom smislu. Tek onda upoznamo, što su nam bili, što li smo u njima izgubili, kad nam se iznese pred oči njihovo pregaranje za Boga, za narod, za vječni život. Ako se pak to ne iznese na javu, ili ako nama nije poznato, njihovi i najsvijetliji primjeri za nas su bez značenja; pa se događa, da se i velikani podcjenjuju i čak omalovažuju.

To vrijedi za sve svece kat.Crkve kao i za sve velikane pojedinih naroda. To vrijedi i za našega slavnog zemljaka Bl.Nikolu Tavelića. Ako nam njegova slava i veličina nije prikazana, odnosno ako nama nije poznata, mi ga ne možemo cijeniti, niti se možemo za njega oduševiti. Tako se događa, da se podcjenjuje, pa i omalovažuje jedan od najvećih sinova hrv.naroda, pače mu se pretpostavljaju i oni, koji se ne mogu s njime ni usporediti.

Svrha ovoga rada bila je, da se ukratko u što vjernijem svijetlu prikaže veliki lik Bl.Nikole Tavelića, da njegovim domorodcima bude što pristupačniji, što savremeniji, da ga što bolje upoznadu, e da se uzmognu za njega

što više oduševiti, što pouzdanije ga u pomoć zazivati i što vjernije nasljedovati. S drugim riječima: svrha ovoga rada bila je, da Bl.Nikolu Tavelića prikaže njegovim domorodcima kao njihova narodnoga i savremenog sveca.

U početku smo donijeli velik broj izvora i pomagala, prema kojima se može izraditi povijest Bl.Nikole. Za najveći broj onih, kojima dođe u ruke ovaj rad, to će biti pravo otkriće. Rijetki su naime oni koji znadu, da se o našemu Bl.Nikoli govori u tolikim ispravama i da su o njemu pisali tako brojni strani i domaći pisci. Ovi izvori i pomagala očevidno kažu, da je naš Bl.Nikola nekoć uživao velik ugled i kod nas i u stranom svijetu, te da se mi s pravom možemo s njime ponositi;jer je uvelike prodičio svoju kat.Crkvu, svoj franjevački Red i svoj hrv. narod.

S pomoću ovih isprava i pomagala možemo dalje proučavati život, rad i slavu našega dičnog zemljaka Bl.Nikole Tavelića. Tako na pr. možemo ispitivati što su o Bl. Nikoli pisali u prošlosti strani crkveni, što li naši domaći pisci; što je o njemu zabilježeno u raznim martirologijima, što li se čuva u našim arhivima; koliko je širenju slave Bl.Nikole doprinio na pr. naš slavni pjesnik i bogoslovac Fra Andrija Kačić Miošić; što su o Bl.Nikoli zabilježili šibenski povjesničari; što su za njegovu slavu učinili naši OO.Konventualci, dalmatinski Franjevci provincije Presv.Otkupitelja, bosanski Franjevci, šibenski biskupi Fosco i Mileta, i t.d.; da i ne govorimo o doprinosu naših novijih književnika, pjesnika, slikara, kipara, glazbenika, dramatičara, i t.d. Poželjno je, da se ta pitanja obrade, jer bi sve to mnogo doprinijelo,da nam njegov svijetli lik bude još svijetliji i miliji.

Na temelju navedenih isprava i pisaca mogu se izraditi o Bl.Nikoli zanimivi duhovni govori i propovijedi. Predmeti duhovnih govora mogu biti na pr.:

1. Hvalimo muževe slavne (opći pogled).
2. Sveti Šibenčanin, Dalmatinac, Hrvat.
3. U gradu i zemlji Svetaca (Bribir i hrv.franjev. provincija Sv.Serafina).

4. Kraj nogu bož.Učitelja (novaštvo i škole).
5. U vinogradu Gospodnjem (misionar u Bosni).
6. Sv.Antun Padovanski i Bl.Nikola Tavelić (pobijali iste neomanihejske zablude; štovani na osobiti način u Bosni).
7. U zemlji otajstva (Sv.Zemlja).
8. Mučeništvo Bl.Nikole.
9. Čudesni znakovi pri mučeništvu Bl.Nikole.
10. Spasonosni učinci mučeništva Bl.Nikole.
11. Zamjerna svetost Bl.Nikole.
12. Osobita pobožnost Bl.Nikole prema Bl.Dj.Mariji.
13. Glavne kreposti Bl.Nikole.
14. Izvanredno štovanje Bl.Nikole.
15. Relikvije, slike i kipovi Bl.Nikole.
16. Svetišta Bl.Nikole.
17. Hrv.narod za Bl.Nikolu Tavelića (rad u posljednje doba).
18. Bl.Nikola Tavelić -dika i zaštitnik hrv.naroda.
19. Bosna svom Apostolu (štovanje).
20. Bl. Nikola Tavelić svojoj Bosni (milosti).
21. Bl. Nikola Tavelić - veliki prijatelj i dobročinitelj malenih (milosti).
22. Bl. Nikola Tavelić - mogući zagovornik kod Boga (milosti).
23. Bl.Nikola Tavelić - osobiti zaštitnik Bogu posvećenih duša (milosti).
24. Među vama je onaj, koga vi ne poznate (neopravdano nepoznavanje Bl.Nikole Tavelića).
25. Bl. Nikola Tavelić - hrvatski savremeni svetac (ideal života, dušobrižnog rada i pobijanja savremenih zabluda).
26. Slava Bl.Nikole Tavelića (porijeklo, mučeništvo, dobročinstva).

Nadalje može se izraditi velik broj duhovnih govora i propovijedi o odnosu Bribirskih knezova prema Crkvi i franjev.Redu; o duhovnim ličnostima, koje su potekle od Bribirskih knezova; o zadužbinama Bribirskih knezova pre-

ma crkvi i samostanu Sv.Marije u Bribiru, u kojima je živio Bl.Nikola; o vjerskim prilikama u Bosni, u kojima je djelovao Bl.Nikola; o čuvarima svetih mjesta u Palestini, među koje spada i Bl.Nikola; o pripravi Bl.Nikole na mučeništvo, i t.d.

Napose može se održati više lijepih propovijedi u vezi s milostima, koje je Bl.Nikola iskazao svojim štovateljima u njihovim duhovnim i vremenitim potrebama.

Poželjno je, da domorodci Bl.Nikole, osobito dušobrižnici imadu sve to pred očima i nastoje s time upoznati vjernike, navlastito sada kad se radi o njegovu proglašenju svetim. To je poželjno zato, da mu se povrati stara slava, koju je nekoć uživao i kod nas i u stranom svijetu, a koja bi imala doći do vrhunca njegovim uvrštenjem među svece kat.Crkve.-

Na koncu možemo dodati, da se rad za proglašenje Bl. Nikole svetim, uza sve teškoće, razvija veoma povoljno. Možemo se pouzdano nadati, da ćemo i mi Hrvati u nedalekoj budućnosti dobiti svoga narodnoga sveca i nebeskog zaštitnika u osobi našega velikog zemljaka, pravoga pravcatoga Hrvata Bl.Nikole Tavelića. Molimo Boga, da pospiješi taj sretni i radosni čas!

=========

Kao rukopis objelodanila: VICE-POSTULATURA BL.NIKOLE TAVELIĆA, ŠIBENIK, Kačićeva 11.

Odgovara: Dr.O.Ante Crnica, O.F.M., Vice-postulator, Šibenik, Kačićeva 11.

Umnoženo ciklostilom Nadbiskupskog duhovnog stola, Zagreb, Kaptol 31.

MIŠLJENJA O RASPRAVI "DE CANONIZATIONE AEQUIPOLLENTI"

Koncem lipnja počelo je raspačavanje rasprave "De canonizatione aequipollenti in favorem B.Nicolai Tavelić, Ord.Min.,Martyris Hierosolymitani ex anno 1391". Svi oni koji su uspjeli da je u ovom kratkom roku pročitaju i prouče, najpohvalnije su se o njoj izrazili. Radi nedostatka prostora, ovdje donosimo samo dva mišljenja, izražena u pismima na O.Vice-postulatora. Ta su pisma pisali Dr.Josip Srebrnić, biskup krčki, i Dr O.Franjo Lipovac, profesor bogoslovlja u Sarajevu.

Biskup Srebrnić u pismu od 7.VII.piše: "Vaš spis je doista monumentalno djelo. Mnogo ste truda uložili u nj. A ja sam uvjeren, da ste bili jedino Vi u položaju, da ga tako solidno i temeljito priredite, kao što je faktično priređeno. Neka ga poprati još obilje Božjega blagoslova, zanimanje također katoličkih krugova u Jugoslaviji, i rezultat ćete skoro uživati u prvom redu Vi sami: proslavu Bl. N. Tavelića, kojoj posvećujete u najdubljem uvjerenju svoje velike sposobnosti, svoje vrijeme i svoj trud.

Od srca Vam na spisu čestitam,a Bog neka ga okruni potpunim uspjehom!"

Dr Lipovac u pismu od 11.VII. među ostalim kaže: "Bio sam uvjeren,da će dragi Bog našemu narodu učiniti milost skore kanonizacije Bl. Nikole. Ja sam to očekivao onako instinktivno, kao potrebu svoje duše, i to u najskorije vrijeme. Sada,kad sam pročitao Vaš rad, još sam uvjereniji, da će to brzo biti.- Čestitam Vam, da ste onako stručno,s puno ljubavi i svetog zanosa čitavu stvar obradili. Sad bi svaki od klera,a za njim i vjernici,trebali staviti svoj potpis na peticiju za kanonizaciju.

Trebalo bi da Vašu raspravu svaki naš svećenik pročita i da se za svetu stvar zagrije. Uvjeren sam, da ste svakom dobronamjernom pružili prigodu, da se točno informira o potrebnom u stvari kanonizacije. Samo naprijed, mnogopošt.Oče, za svetu stvar! Mene je Vaše djelo veoma obradovalo".

. . . . . .

D O D A T A K

Osvrt na letak protiv Bl.Nikole Tavelića

Zagreb, 29. VII. 1958.

Preuzvišeni Gospodine!

Dozvolite, da Vas obavijestim, da sam ovih dana uputio svima našim biskupima, apost. administratorima i redovničkim provincijalnim poglavarima pismo slijedećeg sadržaja.

Držim, da je i Vaša Preuzvišenost dobila ili barem saznala za članak, koji je u mjesecu travnju o.g. razaslan uglednijim članovima višega klera i redovništva u državi kao i postulatoru Bl.Nikole Tavelića u Rimu, s naslovom: "A propos šibenske obitelji Tavilića (posebice o bl.Nikoli Tavilić̆u)". Članak nije potpisan, vjerojatno stoga, što neke tvrdnje padaju pod udar zakona; ali je zato pun uvreda i kleveta za Bl.Nikolu i njegovu obitelj, za vice-postulatora, za crkvene vlasti i hrv.narod.

Bl. Nikola tu je prikazan kao talijanski import, vrtirepi šibenski talijanaš,član poznate talijanaške obitelji, koja se proslavila izdajom domovine; kao nerazborit čovjek i patološka pojava, kojoj se iskonstruirao kult, da bi se moglo dobiti od Sv.Stolice njegovo proglašenje blaženim. Jugoslavenski biskupi (svi osim jednoga) uputili su Sv.Stolici molbu za njegovu kanonizaciju, jer nisu bili o stvari dovoljno informirani, dok jedan od njih a limine odbija, da stavi svoj potpis na tu peticiju. Njegovo je odvajanje od ostalog episkopata simptomatično i imponira.

Komu imponira to navodno odvajanje i uskraćivanje potpisa, pisac ne kaže. Jamačno ono imponira samomu piscu i njemu sličnima. Pisac nije imao srca, da pod svoje tvrdnje stavi svoj potpis, da time pokaže, da je spreman za njih odgovarati; ali zato navodi izvore koji ne postoje, ne bi li se našlo neupućenih i naivnih ljudi, koji će mu povjerovati, kao što ih se na žalost našlo. Tako na pr. za dokaz talijanaštva obitelji Bl.Nikole navodi šibenski Annuario iz prvih godina ovoga stoljeća; a taj Annuario nije postojao ni u ovom stoljeću niti ikada prije. - Za dokaz, da se Blaženikovo prezi-

me ima pisati Tavilić, a ne Tavelić - kako dokazuje vicepostulator - kaže, da se u Šibeniku nalazi autograf najvjerojatnije Blaženikova brata Bogdana, gdje se ovaj potpisuje čisto i bistro "Tavilich", pa dodaje: "Filozofija kaže: contra factum non datur argumentum: protiv dokaza se ne može. Filozof bi rekao: Ergo... Dakle...., a mi naški: kako ti je sad? Pa ipak Crnica se odlučuje za Tavelić, a ne za Tavlić". - Činjenica je, da niti je Bogdan bio Blaženikov brat, niti u Šibeniku postoji njegov autograf. - Koliko je pisac dosljedan i koliko vrijede ta dva dokaza talijanštine obitelji Bl.Nikole i oblika njegova prezimena, pokazuje piščeva tvrdnja pri koncu članka, da u Lici ima selašce Tavlići, i da je to peremptorni dokaz, da Blaženikovo prezime glasi Tavelić, a ne Tavilić, i da Bl. Nikola nije nikakav talijanski import, "već pravi pravcati leone di Lica"!

Za dokaz nerazboritosti Bl.Nikole i njegove borbe s muslimanima, navodi pisac - prema knjizi neprijatelja Crkve Jakova Burckardta: "Kultura renesanse u Italiji" - pjesme Luiđa Pulci: "Morgute maggiore"; a tih pjesama nije Pulci nikada spjevao niti je Burckardt to ustvrdio, nego je rekao, da je spjevao pjesme s naslovom: "Morgante maggiore", u kojima apsurdni i neobični monstrum diva Margutta suprotstavlja smiješnom i dobroćudnom Morgantu (V.str.18o,276 sl.).

Za dokaz, da se slično postupalo kod drugih kanonizacija kao kod beatfikacije Bl.Nikole, navodi Sv.Ivana Nepomuka, i poziva se na Dikampa, De Ecclesia, a Diekamp nije napisao toga djela, nego "Katholische Dogmatik", dok je djelo "De Ecclesia" napisao Dickmann.

Jednako su istinite piščeve tvrdnje, koje stavlja u usta blagopok. Dru Hermanu, Dru J.Andriću, Dru O.B.Poloniju; tvrdnja, da u Lici ima selašce Tavelići, i da odatle potječe Bl.Nikola, i t.d.

Bilo ih je ipak, koji su nasjeli piščevim falsifikatima. Oni i ne pomišljaju, da je pitanje razboritosti ili nerazboritosti Bl.Nikole riješio sam Bog, kad ga je pri muče-

ništvu proslavio zamjernim čudesima; da je pitanje njegova mučeništva i štovanja riješila Sv.Stolica, kad je g. 1889. odobrila štovanje, koje mu se kao Kristovu Mučeniku iskazuje još od njegove mučeničke smrti, pače je to štovanje kasnije više puta proširivala i pojačavala.Oni zaboravljaju načelo, koje - bez obzira na mnogobrojne povijesne dokaze - vrijedi osobito u ovakovim slučajevima, za svakoga pravog vjernika, navlastito svećenika: "Sentire dum Ecclesia" - isto misliti što i Crkva, s kojom i u ime koje već 68 godina na blagdan Bl.Nikole molimo: "Hic est vere Martyr, qui pro Christi nomine sanguinem suum fudit". Pravom vjerniku i svećeniku ne treba drugo, nego prizvati u pamet te okolnosti, da se vidi, kako su nedosljedni i nerazboriti oni, koji stavljaju u pitanje razboritost, mučeništvo i štovanje Bl. Nikole.

Svak se pita: Pa tko je napisao taj članak? - Ima ih više, koji su mogli nešto takova napisati. Ali je najvjerojatnije, da je to učinio vir apostata ab ordine et fide, koji je nekoć mnogo držao do Bl.Nikole, njegova mučeništva i štovanja. Žaliti je njegov pad. Ali njegov slučaj neka bude drugima opomena: "Qui se existimat stare, videat ne cadat".

Ove bilješke dostavljam Vašoj Preuzvišenosti, da u slučaju potrebe o stvari obavijesti svoj kler.

Uz izraz osobitog štovanja Vašem Preuzv.Gospodstvu

smjerno odani

Vice-postulator:

Dr O. Ante Crnica

DUBROVNIK

Knjiga se ne prodaje, nego se poklanja štovateljima Bl. Nikole Tavelića, koji za troškove njegove kanonizacije poklone barem Din 500,-

DOMINIKANSKI FIL. - TEOL. ZAVOD
DUBROVNIK